

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 27. maaliskuuta 2023
(OR. en)

7557/23

Toimielinten välinen asia:
2021/0425(COD)

ENER 134
ENV 265
CLIMA 145
IND 122
RECH 94
COMPET 231
ECOFIN 256
CODEC 408

ILMOITUS

Lähettiläs:	Pysyvien edustajien komitea (Coreper I)
Vastaanottaja:	Neuvosto
Ed. asiak. nro:	7160/23
Kom:n asiak. nro:	15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI uusiutuvien kaasujen ja maakaasun sekä vedyn sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä (uudelleenlaadittu) – Yleisnäkemys

Valtuuskunnille toimitetaan ohessa asiakohdassa mainitun ehdotuksen seitsemäs tarkistettu toisinto tavoitteena yleisnäkemyksen muodostaminen TTE-neuvoston (energia) istunnossa 28. maaliskuuta 2023.

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

**uusiutuvien kaasujen ja maakaasun sekä vedyn sisämarkkinoita koskevista yhteisistä
säännöistä
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 194 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,

sekä katsovat seuraavaa:

¹ EUVL C 211, 19.8.2008, s. 23.

² EUVL C 172, 5.7.2008, s. 55.

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/73/EY³ on muutettu useita kertoja ja huomattavilta osin⁴. Koska siihen on määrä tehdä uusia muutoksia, mainittu direktiivi olisi selkeyden vuoksi uudelleenlaadittava.
- (2) Unionissa on vuodesta 1999 lähtien toteutettu asteittain maakaasun sisämarkkinoita, joilla pyritään luomaan todellisia valinnanmahdollisuuksia kaikille Euroopan unionin maakaasunkuluttajille, niin kansalaisille kuin yrityksillekin, sekä uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja laajempaa kaupankäyntiä rajojen yli. Näin pyritään saavuttamaan parempi tehokkuus, kilpailukykyiset hinnat ja parempi palvelutaso sekä edistämään toimitusvarmuutta ja kestävyyttä.
- (3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/55/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY ovat merkittävästi edistäneet maakaasun sisämarkkinoiden luomista.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94).

⁴ Katso liitteessä III oleva A osa.

- (4) Asetuksella (EU) 2019/943⁵ ja direktiivillä (EU) 2019/944⁶, jotka olivat osa komission 30 päivänä marraskuuta 2016 ehdottamaa ”Puhdasta energiaa kaikille eurooppalaisille” - pakettia, otettiin uusi askel sellaisten sähkön sisämarkkinoiden kehittämisessä, joiden keskiössä ovat kansalaiset ja joilla edistetään puhtaaseen energiajärjestelmään siirtymistä ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevia unionin tavoitteita. Maakaasun sisämarkkinoiden olisi perustuttava samoihin periaatteisiin, ja niillä olisi erityisesti varmistettava yhtäläinen kuluttajansuojan taso.
- (5) Unionin tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi se on hyväksynyt joukon aloitteita, kuten komission heinäkuussa 2020 julkaiseman energiajärjestelmän integrointistrategian **(COM(2020))299 final** ja vetystrategian **(COM/2020/301)**, joissa esitetään, miten energiamarkkinoita voidaan päivittää, mukaan lukien kaasumarkkinoiden hiilestä irtautuminen sekä asetus (EU) 2018/1999 ja asetus (EU) 2021/1119. Tällä direktiivillä olisi edistettävä näiden tavoitteiden saavuttamista ja varmistettava kaasun, myös vedyn, toimitusvarmuus ja hyvin toimivat sisämarkkinat.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/943, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoista (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 54).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 125).

- (5 a) Tätä direktiiviä olisi tarkasteltava yhdessä muiden poliittisten ja lainsäädännöllisten välineiden kanssa, erityisesti niiden, joita ehdotetaan Euroopan vihreän kehityksen ohjelman puitteissa. Monilla näistä muista ehdotetuista välineistä, kuten unionin [päästökauppajärjestelmän, taakanjakoasetuksen, uusiutuvaa energiaa koskevan direktiivin, energiatehokkuusdirektiivin ja ReFuelEU-aloitteiden jatkamisella ja energiaverodirektiivin ehdotetulla tarkistuksella pyritään kannustamaan unionin talouden hiilestä irtautumista ja varmistamaan, että se pysyy kehityspolulla, jonka mukaan Euroopan unioni on ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä eurooppalaisen ilmastolain mukaisesti]. Tämän direktiivin päätavoitteena ei kuitenkaan ole kannustaa toteuttamaan siirtymää vaan mahdollistaa se ja helpottaa sitä varmistamalla tehokkaiden kaasumarkkinoiden olemassaolo jatkossakin.
- (6) Tämän direktiivin tavoitteena on helpottaa uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen pääsyä energiajärjestelmään, mikä mahdollistaa irtautumisen fossiilisesta kaasusta, ja antaa näille uusille kaasuille tärkeä rooli pyrittäessä saavuttamaan EU:n vuoden 2030 ilmastotavoitteet ja ilmastoneutraalius vuonna 2050. Direktiivillä pyritään myös luomaan sääntelykehys, joka antaa kaikille markkinaosapuolille mahdollisuuden ottaa huomioon fossiilisen kaasun rooli siirtymävaiheessa ja kannustaa niitä tähän niiden suunnitellessa toimintaansa, jotta vältetään lukkiutumisvaikutukset ja varmistetaan fossiilisen kaasun asteittainen ja viiveetön käytöstä poistaminen erityisesti kaikilla merkityksellisillä teollisuudenaloilla ja lämmityksessä.

(6 a) Euroopan unionin kehityspolulla kohti ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä energiansäästön ja suoran sähköistämisen odotetaan olevan kustannus- ja energiatehokkain hiilestä irtautumisen vaihtoehto monissa tapauksissa. On kuitenkin loppukäyttökohteita, joissa tämä ei ehkä ole mahdollista tai sen kustannukset ovat korkeammat. Tällaisissa tapauksissa saattaa olla aiheellista käyttää uusiutuvia tai vähähiilisiä kaasuja ja polttoaineita, mukaan lukien biometaania sekä uusiutuvaa ja vähähiilistä vetyä. Euroopan vihreän kehityksen ohjelman muodostamalla kokonaisuudella luotujen kannustimien odotetaan siten johtavan perustavanlaatuisen muutokseen energian kysynnän rakenteessa yleensä ja erityisesti kaasujen osalta. Esimerkiksi maakaasua käytetään nykyisin yleisesti tilojen lämmityksessä, mutta muiden energiankantajien, kuten sähköisten tilalämmittimien odotetaan tulevaisuudessa vastaavan laajalti tähän kysyntään. Vedylle odotetaan tulevaisuudessa löytyvän käyttötarkoituksia ensisijaisesti aloilla, joita on muutoin vaikea irrottaa hiilestä. Niihin kuuluvat useat teolliset prosessit, mutta myös liikennemuodot, kuten pitkien matkojen raskas maantieliikenne, ilmailu ja meriliikenne. Koska hiilestä irtautumisen tarkat kehityskulut, energiankantajien rooli ja niiden käyttötarkoitukset riippuvat myös paikallisista lähtökohdista, resursseista ja olosuhteista, niitä ei pitäisi määritellä yksityiskohtaisesti. Tehokkaat markkinat varmistavat, että paikallisten resurssien ja olosuhteiden vuoksi muiden politiikan välineiden kannustimista hyötyvillä kuluttajilla on mahdollisuus valita omaan käyttötarkoitukseensa parhaiten soveltuvat hiilestä irtautumisen vaihtoehdot.

- (7) EU:n vetystrategiassa todetaan, että koska EU:n jäsenvaltioilla on erilaiset mahdollisuudet tuottaa uusiutuvaa vetyä, avoimet ja kilpaillut EU:n markkinat, joilla käydään esteetöntä rajatylittävää kauppaa, tuovat merkittäviä etuja kilpailun, kohtuuhintaisuuden ja toimitusvarmuuden kannalta. Lisäksi siinä korostetaan, että siirtyminen kohti likvidejä markkinoita, joilla käydään hyödykepohjaista vetykauppaa, helpottaisi uusien tuottajien tuloa markkinoille ja edistäisi syvempää markkinaintegraatiota suhteessa muihin energiankantajiin. Se antaisi käyttökelpoisia hintasignaaleja investoinneille ja operatiivisille päätöksille. Tässä direktiivissä vahvistettujen sääntöjen olisi näin ollen edistettävä vetymarkkinoiden, hyödykepohjaisen vetykaupan ja likvidien kaupankäynnin keskusten syntymistä, ja jäsenvaltioiden olisi poistettava kaikki tähän liittyvät aiheettomat esteet. Olemassa olevia sääntöjä, jotka mahdollistavat sähkö- ja kaasumarkkinoita ja kaupankäyntiä varten kehitetyn tehokkaan kaupallisen toiminnan, olisi sovellettava unionin vetymarkkinoihin siinä määrin kuin se on tarkoituksenmukaista ja sopivassa aikataulussa, samalla kun tunnustetaan luontaiset erot.
- (8) EU:n vetystrategian mukaisesti uusiutuvaa vetyä odotetaan otettavan käyttöön laajamittaisesti vuodesta 2030 alkaen hiilestä irtautumisen toteuttamiseksi tietyillä aloilla, jotka vaihtelevat lento- ja laivaliikenteestä aloihin, joilla hiilestä irtautuminen on vaikea toteuttaa. Kaikki vetyjärjestelmiin liitetyt loppuasiakkaat nauttivat samoista kuluttajien perusoikeuksista, joita sovelletaan maakaasuverkkoon liitettyihin loppuasiakkaisiin, kuten oikeudesta vaihtaa toimittajaa ja saada täsmällisiä laskutustietoja. Jos asiakkaat on liitetty vetyverkkoon, kuten teollisuusasiakkaiden tapauksessa, heillä on samat kuluttajansuojaa koskevat oikeudet kuin maakaasuasiakkailla. Vetyjärjestelmään ei kuitenkaan sovelleta kuluttajasäännöksiä, joiden tarkoituksena on kannustaa kotitalouksia osallistumaan markkinoille, kuten hintavertailuvälineitä, aktiivisia asiakkaita ja kansalaisten energiayhteisöjä koskevia säännöksiä.

- (9) EU:n vetystrategian mukaisesti EU:n ensisijaisena tavoitteena on kehittää pääasiassa tuuli- ja aurinkoenergialla tuotettua uusiutuvaa vetyä. Uusiutuva vety on vaihtoehto, joka sopii parhaiten yhteen integroidun energiajärjestelmän ja pitkällä aikavälillä EU:n ilmastoneutraalius- ja saasteettomuustavoitteen kanssa. Vähähiilillä polttoaineilla, kuten vähähiilillä vedyllä, voi kuitenkin olla merkitystä energiasiirtymässä erityisesti lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä, jotta voidaan nopeasti vähentää olemassa olevien polttoaineiden päästöjä ja tukea uusiutuvien polttoaineiden, kuten uusiutuvan vedyn, käyttöönottoa. Siirtymän tukemiseksi on tarpeen vahvistaa kynnysarvo vähähiilillä vedyllä ja synteettisillä kaasumaisilla polttoaineilla saavutettavalle kasvihuonekaasupäästöjen vähennykselle. Tätä kynnysarvoa olisi tiukennettava sellaisissa laitoksissa tuotetun vedyn osalta, jotka aloittavat toimintansa 1 päivän tammikuuta 2031 jälkeen, jotta voidaan ottaa huomioon teknologian kehitys ja vauhdittaa dynaamista edistymistä vedyn tuotannosta aiheutuvien kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä. EU:n energiajärjestelmän integrointistrategiassa korostettiin tarvetta ottaa käyttöön EU:n laajuinen sertifiointijärjestelmä, joka kattaa myös vähähiiliset polttoaineet, jotta jäsenvaltiot voivat verrata niitä muihin hiilestä irtautumista koskeviin vaihtoehtoihin ja pitää niitä toteuttamiskelpoisena ratkaisuna energialähteiden yhdistelmässään. Sen varmistamiseksi, että vähähiilillä polttoaineilla on sama vaikutus hiilestä irtautumiseen kuin muilla uusiutuvilla vaihtoehtojilla, on tärkeää, että ne sertifioidaan soveltamalla samankaltaista metodologista lähestymistapaa, joka perustuu niiden kasvihuonekaasujen kokonaispäästöjen elinkaariarviointiin. Näin voitaisiin ottaa käyttöön kattava EU:n laajuinen sertifiointijärjestelmä, joka kattaisi koko unionin energialähteiden yhdistelmän. Koska vähähiiliset polttoaineet ja vähähiilinen vety eivät ole uusiutuvia polttoaineita, niiden terminologiaa ja sertifiointia ei voitu sisällyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001⁷ tarkistamista koskevaan ehdotukseen. Näin ollen niiden sisällyttäminen tähän direktiiviin täyttää tämän puutteen.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82).

- (10) Perussopimuksessa unionin kansalaisille taatut vapaudet – muun muassa tavaroiden vapaa liikkuvuus, sijoittautumisvapaus ja palvelujen tarjoamisen vapaus – ovat saavutettavissa ainoastaan täysin avoimilla markkinoilla, jotka antavat kaikille kuluttajille mahdollisuuden valita vapaasti toimittajansa ja kaikille toimittajille mahdollisuuden toimittaa vapaasti hyödykkeitä asiakkailleen.
- (10 a) Täysin avoimilla markkinoilla jäsenvaltioiden olisi edelleen voitava suunnitella energialähteiden yhdistelmänsä. Jäsenvaltiot voivat valita jakeluverkkonsa osan strategisen sulkemisen ja mukauttamisen kotitalouksien poistamiseksi asteittain maakaasutoimitusten piiristä, jotta voidaan varmistaa siirtyminen kestävään ja tehokkaaseen verkkoon.**
- (11) Kuluttajien etujen olisi oltava keskeisessä osassa tässä direktiivissä, ja palvelun laadun olisi oltava maakaasu- ja vetyalan yritysten keskeinen vastuualue. Kuluttajien nykyisiä oikeuksia sekä [...]energiapalvelujen [...] saatavuutta ja energiaköyhyyden torjuntaa koskevia oikeuksia, jotka mainitaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista annetussa tiedonannossa, on vahvistettava, ja ne on turvattava, ja niihin liittyvää avoimuutta olisi lisättävä. Kuluttajansuojatoimenpiteillä olisi varmistettava, että kaikki kuluttajat laajemmalla unionin toiminta-alalla hyötyvät kilpailulle avoimista kaasumarkkinoista. Jäsenvaltioiden tai, kun jäsenvaltiossa on niin säädetty, sen sääntelyviranomaisten olisi huolehdittava kuluttajien oikeuksien toteutumisesta.
- (12) Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa energia kuuluu niihin välttämättömiin palveluihin, joiden on oltava kaikkien saatavilla, ja siinä edellytetään tukitoimenpiteitä niitä tarvitseville (periaate 20). Myös YK:n kestävä kehityksen tavoitteessa nro 7 kehoitetaan varmistamaan edullisen, luotettavan, kestävä ja uudenaikaisen energian saatavuus kaikille.

- (13) Julkisen palvelun vaatimuksia ja niistä seuraavia yhteisiä vähimmäisnormeja olisi edelleen tiukennettava sen varmistamiseksi, että kaikki ja varsinkin heikossa asemassa olevat kuluttajat voivat hyötyä kilpailusta ja oikeudenmukaisista hinnoista. Julkisen palvelun vaatimukset olisi määriteltävä kansallisella tasolla kansallisten olosuhteiden mukaisesti; jäsenvaltioiden olisi kuitenkin tällöin noudatettava unionin oikeutta.
- (14) Jäsenvaltioilla olisi oltava laaja harkintavalta asettaa kaasualan yrityksille julkisen palvelun velvoitteita yleistä taloudellista etua koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi. Maakaasutoimitusten hinnoittelua koskevat julkisen palvelun velvoitteet ovat kuitenkin pohjimmiltaan vääristävä toimenpide, joka johtaa usein tappiollisiin hintoihin, kuluttajien valinnanvaran kaventumiseen, energiansäästö- ja energiatehokkuusinvestointien kannustimien heikkenemiseen, palvelutason ja kuluttajien sitoutumis- ja tyytyväisyysasteen heikkenemiseen, kilpailun rajoituksiin sekä innovatiivisten tuotteiden ja palvelujen vähenemiseen markkinoilla. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi käytettävä muita välineitä, erityisesti kohdennettuja sosiaalipoliittisia toimenpiteitä, turvatakseen kohtuuhintaiset maakaasutoimitukset kansalaisilleen. Maakaasutoimitusten hinnoitteluun sovellettaviin julkisiin toimiin olisi turvauduttava ainoastaan julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseksi ja niihin olisi sovellettava erityisehtoja. Täysin vapautetut ja hyvin toimivat maakaasun vähittäismarkkinat edistäisivät hintakilpailua ja muuta kilpailua jo olemassa olevien toimittajien välillä ja kannustaisivat uusia tulokkaita tulemaan markkinoille, mikä parantaisi kuluttajien valinnanvaraa ja tyytyväisyyttä.

- (15) Julkisen palvelun velvoitteita olisi käytettävä maakaasutoimitusten hinnoittelun muodossa ilman, että sivuutetaan avointen markkinoiden periaate, ja vain selvästi määritellyissä tilanteissa ja selvästi määriteltyjen edunsaajien hyväksi ja vain rajatun ajan.
- Maakaasutoimitusten hinnoitteluun liittyvistä julkisen palvelun velvoitteista aiheutuvien vääristävien vaikutusten lieventämiseksi tällaisia toimia soveltavien jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön lisätoimenpiteitä, mukaan lukien toimenpiteet, joilla estetään vääristävä vaikutus hinnoitteluun tukkumarkkinoilla. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kaikki hintasääntelystä hyötyvät edunsaajat voivat halutessaan hyödyntää kaikilta osin kilpailuun perustuvien markkinoiden tarjouksia. Tätä varten niille olisi tiedotettava suoraan ja säännöllisesti kilpailuun perustuvilla markkinoilla saatavilla olevista tarjouksista ja säästöistä, ja niitä olisi autettava markkinaperusteisiin tarjouksiin vastaamisessa ja niiden hyödyntämisessä.
- (16) Maakaasutoimitusten hintasääntelyyn liittyvät julkiset toimet eivät saisi johtaa eri asiakasryhmien välisiin suoriin ristisubventioihin. Tämän periaatteen mukaisesti hintajärjestelmissä ei saa asettaa nimenomaisesti tiettyjen asiakasryhmien vastattaviksi muihin asiakasryhmiin vaikuttavien hintasääntelytoimien kustannuksia. **Hinnoitteluun liittyvien julkisen palvelun velvoitteiden olisi koskettava ainoastaan maakaasutoimituksia, koska kotitalouksien ei odoteta käyttävän vetyä lämmitykseen laajassa mittakaavassa. Vetymarkkinat koskevat pääasiassa teollisuutta, joka ei edellytä tällaisia julkisia toimia.**

(16 a) Maakaasutoimitusten hinnoitteluun liittyvät julkiset toimet ovat periaatteessa markkinoita vääristävä toimenpide. Tällaiset toimenpiteet voidaan näin ollen toteuttaa ainoastaan julkisen palvelun velvoitteina, ja niihin on sovellettava erityisiä edellytyksiä. Tämän direktiivin nojalla säännellyt hinnat ovat mahdollisia energiaköyhille ja heikossa asemassa oleville kotitalouksille, myös kustannuksia alhaisemmin, ja siirtymätoimenpiteenä kotitalouksille ja mikroyrityksille. Kriisiaikoina, jolloin maakaasun tukku- ja vähittäishinnat nousevat merkittävästi, mikä vaikuttaa kielteisesti talouteen laajemmin, jäsenvaltioiden olisi sallittava tilapäisesti ulottaa säänneltyjen hintojen soveltaminen koskemaan myös pk-yrityksiä. Sekä kotitalouksien että pk-yritysten osalta jäsenvaltioiden olisi tilapäisesti sallittava asettaa kustannukset alittavia säänneltyjä hintoja niin kauan kuin tämä ei johda vääristymiin toimittajien välillä ja toimittajille maksetaan korvaukset alihintaan tehdyistä toimituksista. On kuitenkin varmistettava, että tällainen hintasääntely on kohdennettua eikä luo kannustimia kulutuksen lisäämiseen. Näin ollen tällaiseen hintasääntelyyn olisi sovellettava ehtoja. Nämä ehdot olisi mukautettava sähkön säänneltyihin hintoihin sovellettaviin edellytyksiin, joista säädetään [direktiivissä (EU) 2019/944]. Siltä osin kuin nämä toimet edustavat valtiontukea, niitä koskevat säännökset eivät rajoita Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 107 ja 108 artiklan soveltamista. Neuvoston olisi komission ehdotuksesta määritettävä täytäntöönpanopäätöksellä, milloin maakaasun hintakriisi on olemassa. Päätöksessä olisi myös täsmennettävä kyseisen määrityksen voimassaolo, jonka aikana sovelletaan säänneltyjen hintojen tilapäistä jatkamista ja joka voi kestää enintään yhden vuoden. Täytäntöönpanovallan siirtämisessä neuvostolle otetaan asianmukaisesti huomioon se, että päätöksellä ottaa käyttöön mahdollisuus laajentaa julkisia toimia maakaasutoimitusten hinnoittelussa on poliittinen luonne, joka vaatii erilaisten poliittisten näkökohtien hienovaraista tasapainottamista, ja tällaisen päätöksen horisontaaliset vaikutukset jäsenvaltioihin.

- (17) Kuluttajien olisi saatava selkeitä ja ymmärrettäviä tietoja oikeuksistaan energia-alalla. Komissio on laatinut jäsenvaltioita, sääntelyviranomaisia, kuluttajajärjestöjä, maakaasualan yrityksiä ja muita asianomaisia sidosryhmiä kuultuaan helppokäyttöisen, käyttäjäystävällisen energiankuluttajan tarkistuslistan, jonka tarkoituksena on antaa kuluttajille käytännön tietoa heidän oikeuksistaan. Energiankuluttajan tarkistuslista olisi pidettävä ajan tasalla, annettava kaikkien kuluttajien käyttöön, ja sen olisi oltava julkisesti saatavilla.
- (18) Jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon, että onnistunut siirtymä edellyttää suurempia investointeja kaasualan työntekijöiden koulutukseen ja osaamiseen, myös infrastruktuurin kehittämisen osalta. Tällainen maininta olisi linjassa energiatehokkuusdirektiivin tarkistamista koskevan ehdotuksen (2021/0203 (COD)) kanssa.
- (19) Markkinasäännöillä olisi suojeltava asiakkaita ja annettava heille mahdollisuus tehdä vähähiilisiä valintoja, jotta uudet uusiutuvat ja vähähiiliset kaasut voidaan ottaa täysimääräisesti osaksi energiasiirtymää.
- (20) Maakaasulla on edelleen keskeinen rooli energiahuollossa, sillä maakaasun osuus kotitalouksien energiankulutuksesta on edelleen suurempi kuin sähkön. Vaikka sähköistäminen on keskeinen osa vihreää siirtymää, tulevaisuudessa kotitalouksissa kulutetaan edelleen maakaasua, myös kasvavia määriä uusiutuvaa kaasua.
- (21) Koska maakaasuala, mukaan lukien maakaasun vähittäismarkkinat, ei sisällynyt ”Puhdasta energiaa kaikille eurooppalaisille” -pakettiin, siihen liittyviä kuluttajien sitoutumista ja suojelua koskevia säännöksiä ei ole mukautettu energiasiirtymän tarpeisiin vaan ne vastaavat sen sijaan tilannetta, joka vallitsi yli kymmenen vuotta sitten, kun kolmas energiapaketti hyväksyttiin.

- (22) Maakaasumarkkinoilla asiakkaiden tyytyväisyys ja sitoutuneisuus on ollut heikkoa ja uusien uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen käyttöönotto on ollut hidasta, mikä on osoitus siitä, että monissa jäsenvaltioissa kilpailu on vähäistä. [...]Kotitalousasiakkaiden maksamat maakaasun hinnat ovat nousseet viime vuosikymmenen aikana, minkä seurauksena kotitalousasiakkaat maksavat maakaasun kulutuksestaan kaksi tai kolme kertaa enemmän kuin teollisuusasiakkaat.
- (23) Samoin kuin sähköalalla, markkinoiden joustavuus ja kuluttajien oikeuksia koskeva riittävä unionin oikeudellinen kehys ovat olennaisen tärkeitä maakaasualalla sen varmistamiseksi, että kuluttajat voivat osallistua energiasiirtymään ja hyötyä edullisista hinnoista, hyvästä palvelutasosta ja todellisista valinnanmahdollisuuksista, jotka heijastavat teknologian kehitystä.
- (24) Siirtyminen fossiilisesta kaasusta uusiutuviin vaihtoehtoihin toteutuu käytännössä, jos uusiutuvista lähteistä peräisin olevasta energiasta tulee kuluttajien kannalta houkutteleva ja syrjimätön vaihtoehto, joka perustuu aidosti avoimiin tietoihin ja jossa siirtymäkustannukset jakautuvat oikeudenmukaisesti eri kuluttajaryhmien ja markkinatoimijoiden kesken.
- (25) Kaasun vähittäismarkkinoiden nykyisten puutteiden korjaamiseksi on tarpeen puuttua nykyisiin kilpailu- ja teknisiin esteisiin, jotka haittaavat uusien palvelujen syntymistä ja paremman palvelutason ja alhaisempien kuluttajahintojen saavuttamista, samalla kun varmistetaan energiaköyhien ja heikossa asemassa olevien kuluttajien suojelu.

- (26) Jotta voidaan varmistaa kuluttajansuojan ja kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien yhdenmukainen korkea taso kaikilla energiasektoreilla, vähähiilisiä kaasumarkkinoita koskevan lainsäädäntökehyksen olisi vastattava sähkömarkkinoiden kuluttajansuojaa ja tarvittaessa sen kuluttajien vaikutusmahdollisuuksia koskevia säännöksiä.
- (27) Jotta tämä vastaavuuteen perustuva lähestymistapa olisi johdonmukainen ja tehokas, sen olisi [...] katettava kaikki kuluttajansuojaa ja kuluttajien vaikutusmahdollisuuksia koskevat säännökset aina kun se on mahdollista ja säännökset voidaan mukauttaa kaasumarkkinoihin. Tämän olisi koskettava niin sopimusperusteisia perusoikeuksia kuin laskutustietoihin sovellettavia sääntöjä, energiantoimittajan vaihtamista, luotettavien vertailuvälineiden käyttömahdollisuutta, heikossa asemassa olevien ja energiaköyhien kuluttajien suojelua, riittävän tietosuojan varmistamista älykkäissä mittareissa ja tiedonhallinnassa sekä tehokkaita vaihtoehtoisia riitojenratkaisusääntöjä.
- (28) Kun säännöksiä pyritään yhdenmukaistamaan eri aloilla, kansallisille hallinnoille ja yrityksille aiheutuvan taakan olisi oltava rajallinen ja oikeasuhteinen; myös tässä voidaan hyödyntää ”Puhdasta energiaa kaikille eurooppalaisille” -paketista saatuja kokemuksia.
- (29) Kaasualan nykyaikaistamisen odotetaan johtavan merkittäviin taloudellisiin ja **ympäristöllisiin** hyötyihin sekä vähittäiskaupan kilpailun lisääntymisen ja siitä aiheutuvien sosiaalisten ja jakaumahyötyjen että asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisääntymisen muodossa, mukaan lukien vahvemmat sopimusperusteiset oikeudet ja paremmin saatavilla olevat tiedot kulutuksesta ja energianlähteistä, mikä johtaa vihreämpiin valintoihin. Energia-alan intressiyhteisöjen olisi edistettävä uusiutuvan kaasun käyttöönottoa.

- (30) Toimittajan vaihtaminen on tärkeä indikaattori kuluttajien sitoutumisesta ja [...]tärkeä väline kilpailun lisäämiseksi **sekä** maakaasu- **että** vetymarkkinoilla. Toimittajaa vaihtaneiden asiakkaiden osuus vaihtelee edelleen jäsenvaltioiden välillä, ja kuluttajien vaihtohalukkuutta pyritään hillitsemään eroamis- ja irtisanomismaksuilla. Vaikka tällaisten maksujen poistaminen voisi rajoittaa kuluttajien valinnanvaraa, jos sen myötä poistuisi asiakasuskollisuudesta palkitsemiseen perustuvia tuotteita, maksujen merkittävämpi rajoittaminen odotettavasti lisäisi kuluttajien hyvinvointia ja sitoutumista sekä kilpailua markkinoilla.
- (31) Vaihtoon menevän ajan lyheneminen todennäköisesti kannustaa asiakkaita etsimään parempia energiasopimuksia ja vaihtamaan toimittajaa. Tietotekniikan lisääntyvän käytön myötä vuoteen 2026 mennessä tekninen vaihtoprosessi uuden toimittajan rekisteröimiseksi markkinaoperaattorin mittauspisteeseen pitäisi tavallisesti saada toteutetuksi minä tahansa arkipäivänä 24 tunnin sisällä. Varmistamalla, että kyseiseen ajankohtaan mennessä tekninen vaihtoprosessi on mahdollista toteuttaa 24 tunnin sisällä, minimoitaisiin vaihtoon menevä aika ja autettaisiin lisäämään kuluttajien aktiivisuutta ja kilpailua vähittäismarkkinoilla.

- (31 a) Kaasun osalta vaihtomenettelyyn menevä 24 tunnin aika vastaisi sitä, mitä jo sovelletaan sähkömarkkinoilla, joilla on samanlaiset taustatoiminnot ja tietoteknisiä tietokantoja koskevat vaatimukset. Vaihtoon menevän ajan yhdenmukaistaminen näiden alojen välillä hyödyttäisi kaikkia kuluttajia, erityisesti niitä, joilla on kaksipolttoainesopimuksia. Vaihtoon menevän ajan lyheneminen kuluttajien kannalta ei saisi vaikuttaa toimittajan tasehallintavelvoitteisiin.**
- (32) Monet tekijät estävät kuluttajia saamasta markkinatietoja käytettävissä olevista eri lähteistä, ymmärtämstä niitä ja toimimasta niiden mukaisesti. Sen vuoksi olisi parannettava tarjousten vertailukelpoisuutta ja minimoitava toimittajan vaihtamisen esteet siinä määrin kuin se on käytännössä mahdollista rajoittamatta aiheettomasti kuluttajien valinnanvaraa.
- (33) Riippumattomat vertailuvälineet, verkkosivustot mukaan lukien, ovat pienemmille asiakkaille tehokas keino arvioida markkinoilla saatavilla olevien erilaisten energiatarjousten etuja. Niihin olisi pyrittävä sisällyttämään mahdollisimman laaja valikoima saatavilla olevia tarjouksia ja niiden olisi katettava markkinat niin perusteellisesti kuin mahdollista, jotta asiakkaat saisivat edustavan kuvan tilanteesta. On olennaisen tärkeää, että pienempien asiakkaiden saatavilla on vähintäänkin yksi vertailuväline ja että tällaisilla välineillä saatavat tiedot ovat luotettavia, puolueettomia ja avoimia. Tätä varten jäsenvaltiot voisivat säätää vertailuvälineestä, jonka ylläpidosta vastaa kansallinen viranomainen tai yksityinen yritys.
- (34) Loppuasiakkaiden olisi voitava käyttää, varastoida ja myydä itse tuottamaansa uusiutuvaa kaasua ja osallistua kaikille maakaasumarkkinoille tarjoamalla lisäpalveluja verkkoon esimerkiksi energian varastoinnin kautta. Jäsenvaltioiden olisi voitava säätää kansallisessa lainsäädännössään erilaisista säännöksistä, jotka koskevat yksittäisiltä ja yhdessä toimivilta aktiivisilta asiakkailta kannettavia veroja ja maksuja.

- (35) Ottaen huomioon sen roolin, joka niillä voi olla energiajärjestelmän hiilestä irtautumisessa, tietyt kansalaisten energia-aloitteiden luokat olisi maakaasumarkkinoilla tunnustettava ”kansalaisten energiayhteisöiksi” unionin tasolla. Näiden yhteisöjen olisi helpotettava uusiutuvan kaasun käyttöä maakaasuverkossa. Niitä varten olisi vahvistettava toiminnan mahdollistava kehys, oikeudenmukainen kohtelu, tasapuoliset toimintaedellytykset ja tarkoin määritelty oikeuksien ja velvollisuuksien luettelo, jotka vastaavat yleisesti direktiivin (EU) 2019/944 mukaisten kansalaisten energiayhteisöjen jäsenrakennetta, hallintovaatimuksia ja tarkoitusta.
- (35 a) Direktiivin (EU) 2018/2001[...] mukaiset uusiutuvan energian yhteisöt ja direktiivin (EU) 2019/944 ja [...]tämän direktiivin mukaiset kansalaisten energiayhteisöt[...] voivat edistää uusiutuvan kaasun tuotantoa, varastointia ja toimituksia ja edistää energiaverkon irtautumista hiilestä. Nimenomaan uusiutuvan energian yhteisöt voivat auttaa edistämään paikallisen kiertotalouden kehittämistä erityisesti maaseudulla. Kansalaisten energiayhteisöt voivat auttaa saamaan liikkeelle yksityisiä pääomainvestointeja energiatoimitusten irtautumiseen hiilestä [...] ja mahdollistaa maataloille ja kylille maataloudesta ja yhdyskuntajätteestä peräisin olevan metaanin talteenoton ja toimitukset kotitalouksille paikallisella tasolla tai kaupungeissa [...]. On luotava tasapuoliset toimintaedellytykset, jotta kansalaisten ja uusiutuvan energian yhteisöjen tuottamat uusiutuvat kaasut, kuten biometaani, voidaan integroida maakaasuverkkoon.**

(36) [...]

(36 a) Kansalaisten energiayhteisöjä koskevien säännösten ei pidä estää muiden kansalaisaloitteiden, kuten direktiivin (EU) 2018/2001 mukaisten uusiutuvan energian yhteisöjen tai yksityisoikeudellisista sopimuksista johtuvien aloitteiden, olemassaoloa. Kansalaisten energiayhteisöjen jäsenyyden olisi oltava avoin kaikille loppuasiakkaille, erityisesti kotitalousasiakkaille [...]. On aiheellista, että tosiasiallinen määräysvalta, [...]sellaisena kuin se on määritelty [...]tässä direktiivissä, ja siten ratkaiseva vaikutusvalta päätöksenteossa [...]ovat edelleen pienillä yrityksillä, paikallisilla viranomaisilla ja luonnollisilla henkilöillä. Jäsenvaltioiden olisi rajoitettava[...] riskiä siitä, että yksityisillä yrityksillä, jotka harjoittavat laajamittaista kaupallista toimintaa ja joille [...]energia-ala on taloudellisen toiminnan ensisijainen ala, on ratkaiseva vaikutusvalta päätöksenteossa, sulkemalla pois niiden osallistuminen ja äänestäminen ja [...] rajoittamalla niiden [...]osuuksien ja kauppasopimusten määrää, joka niiden hallussa voi olla. Tällaisiin yksityisiin yrityksiin [...] ei olisi kuuluttava julkisessa omistuksessa olevia yrityksiä. [...]. Yritysten haltuunoton riskin vähentämiseksi edelleen jäsenvaltioiden olisi seurattava, että nämä aloitteet ovat tässä direktiivissä säädettyjen hallintoa ja osallistumista koskevien kriteerien mukaisia sen varmistamiseksi, että tosiasiallinen määräysvalta kuuluu tämän direktiivin mukaisesti paikallisille viranomaisille, kansalaisille ja pienille yrityksille[...].

- (37) Laskut ja laskutustiedot ovat tärkeä keino tiedottaa loppuasiakkaille ja lisätä heidän vaikutusmahdollisuuksiaan. Energialaskut ovat edelleen yleisin kuluttajien huolen ja valitusten aihe, mikä vaikuttaa kuluttajien jatkuvasti alhaiseen tyytyväisyystasoon ja vähäiseen sitoutumiseen kaasualalla. Myös laskutustietoja koskevat säännökset ovat kaasualalla jäljessä kuluttajille sähköalalla myönnettyistä oikeuksista. Sen vuoksi on tarpeen yhdenmukaistaa niitä ja asettaa kaasualan laskuja ja laskutustietoja koskevat vähimmäisvaatimukset, jotta kuluttajat voivat saada läpinäkyviä ja helposti ymmärrettäviä tietoja. Laskuissa olisi annettava loppuasiakkaille tietoa heidän kulutuksestaan ja kustannuksistaan, mikä helpottaa tarjousten vertailua ja toimittajan vaihtamista, sekä tietoa kuluttajien oikeuksista (kuten vaihtoehtoisesta riitojenratkaisusta). Lisäksi laskujen olisi oltava väline, jolla kuluttajat saadaan osallistumaan aktiivisesti markkinoille, jotta he voivat hallita kulutustottumuksiaan ja tehdä vihreämpiä valintoja. **On tärkeää antaa kuluttajille kattavaa ja täsmällistä tietoa sen varmistamiseksi, että he ovat tietoisia ympäristövaikutuksestaan ja voivat siten ilmaista suosivansa kestävimpiä energiantantajia.**
- (38) On tärkeää toimittaa säännöllisesti tosiasialliseen kaasunkulutukseen perustuvat, älykkään mittauksen avulla laadittavat ajantasaiset laskutustiedot, jotta autetaan asiakkaita hallitsemaan omaa kaasunkulutustaan ja kustannuksia. Asiakkailla, erityisesti kotitalousasiakkailla, olisi kuitenkin oltava mahdollisuus sopia joustavista järjestelyistä laskujen maksamisessa.

- (39) Keskeinen tekijä kuluttajille tehtävissä toimituksissa on mahdollisuus saada puolueettomia ja avoimia kulutustietoja. Kuluttajilla olisi näin ollen oltava mahdollisuus saada käyttöönsä itseään koskevat kulutustiedot ja kulutukseen liittyvät hinnat sekä palvelumaksut, jotta he voivat pyytää kilpailijoita tekemään tarjouksia [...] näiden tietojen pohjalta. Kuluttajilla olisi myös oltava oikeus saada asianmukaisesti tietoja energiankulutuksestaan. Ennakkomaksut eivät saisi asettaa niiden käyttäjiä kohtuuttoman epäedulliseen asemaan ja [...] eri maksujärjestelmien olisi oltava syrjimättömiä. Kuluttajille riittävän usein annettavien tietojen energiakustannuksista pitäisi kannustaa energian säästämiseen, koska kuluttajat voivat saada niistä suoraa palautetta energiatehokkuuden parantamiseen tehtyjen investointien ja kulutustottumusten muutosten vaikutuksista.
- (40) Päätös maakaasun älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönotosta kansallisella tasolla olisi voitava perustaa taloudelliseen arviointiin. Tässä taloudellisessa arvioinnissa olisi otettava huomioon älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönoton pitkäaikaiset hyödyt kuluttajille ja koko toimitusketjulle. Jos arvioinnissa todetaan, että kyseisten mittausjärjestelmien käyttöönotto on taloudellisesti järkevää ja kustannustehokasta vain sellaisten kuluttajien osalta, jotka kuluttavat tietyn määrän maakaasua, jäsenvaltioiden olisi voitava ottaa tämä huomioon älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönotossa. Tällaisia arvioita olisi kuitenkin tarkistettava säännöllisesti vastauksena merkittäviin muutoksiin taustaoletuksissa tai vähintään neljän vuoden välein tekniikan nopean kehityksen vuoksi.

- (41) Jotta voidaan helpottaa loppuasiakkaiden aktiivista osallistumista markkinoille, käyttöön otettavissa älykkäissä mittausjärjestelmissä olisi otettava asianmukaisesti huomioon saatavilla olevien sovellettavien standardien, myös yhteentoimivuuden tietomallien ja sovelluskerroksen tasolla mahdollistavien standardien, käyttö ja parhaat käytännöt sekä tietojen vaihdon ja tulevien ja innovatiivisten energiapalvelujen tärkeys. Käyttöön otettavat älykkäät mittausjärjestelmät eivät myöskään saisi muodostaa estettä toimittajan vaihtamiselle maakaasun kuluttajien tapauksessa, ja niissä olisi oltava tarkoituksenmukaiset toiminnot, joiden ansiosta loppuasiakkaat voivat saada kulutustietonsa oikea-aikaisesti, mukauttaa energiankulutustaan ja saada siitä korvausta ja säästöjä laskuissaan.
- (42) Jäsenvaltioiden, jotka eivät järjestelmällisesti ota käyttöön älykkäitä mittausjärjestelmiä maakaasuverkossa, olisi annettava kuluttajille mahdollisuus saada asennutettua älymittari pyynnöstä[...] oikeudenmukaisin ja kohtuullisin edellytyksin **ja liitännäiskustannukset kattamalla** ja annettava kuluttajille kaikki asiaan liittyvä merkityksellinen tieto.
- (43) Älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönoton jälkeen tietojen hallintaan on kehitetty tai kehitteillä jäsenvaltioissa erilaisia malleja. Tiedonhallintamallista riippumatta jäsenvaltioiden on tärkeää ottaa käyttöön avoimet säännöt tietojen käyttöön saamisesta syrjimättömin edellytyksin ja varmistaa kyberturvallisuuden ja tietosuojan mahdollisimman korkea taso sekä tietoja käsittelevien tahojen puolueettomuus.

- (44) Kaikkien kuluttajien saatavilla olevat tehokkaat riitojenratkaisukeinot takaavat paremman kuluttajansuojan. Jäsenvaltioiden olisi säädettävä nopeista ja tehokkaista menettelyistä valitusten käsittelemiseksi.
- (45) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä, kuten myönnettävä sosiaaliturvajärjestelmiensä perusteella etuusia heikossa asemassa olevien asiakkaiden tarvitsemien toimitusten varmistamiseksi tai tuettava energiatehokkuuden parantamista, jotta voidaan puuttua ilmenevään energiaköyhyyteen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999⁸ 3 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaisesti, myös tarkasteltaessa köyhyyttä laajemmin. Tällaiset toimenpiteet voisivat vaihdella kyseisen jäsenvaltion erityisolosuhteiden mukaan, ja niihin voisi kuulua kaasulaskun maksamiseen liittyviä sosiaali- tai energiapolitiikan toimenpiteitä, investointeja asuinrakennusten energiatehokkuuteen tai kuluttajansuojatoimenpiteitä, kuten turvaamista kaasunjakelun katkaisemiselta.
- (46) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/944⁹ mukaisesti **energiaköyhyydestä 14 päivänä lokakuuta 2020 annetussa komission suosituksessa**¹⁰ annetaan suuntaa-antavia ohjeita¹¹ energiaköyhyyden mittaamiseen käytettävistä asianmukaisista indikaattoreista sekä siitä, miten ”merkittävä määrä energiaköyhyydessä olevia kotitalouksia” määritellään.

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1999, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1).

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 125).

¹⁰ **EUVL L 357, 27.10.2020, s. 35.**

¹¹ [...]

- (47) Hallinnollisten lupamenettelyjen yksinkertaistamisen ja virtaviivaistamisen ja lupien myöntämisestä vastaavien viranomaisten tekemille päätöksille asetettujen selkeiden määräaikojen pitäisi varmistaa, että vedyntuotantolaitoksia ja vetyverkkoinfrastruktuuria voidaan ottaa käyttöön riittävän nopeasti. Jäsenvaltioita olisi pyydettävä raportoimaan saavutetusta edistyksestä. Olemassa olevien maakaasuputkien ja muun verkko-omaisuuden rakentamiseen ja käyttöön kansallisen lainsäädännön nojalla myönnettyjen lupien (kuten toimilupien, lupien tai hyväksyntöjen) jatkaminen on tarpeen, kun kaasuputkistossa siirrettävä kaasumainen energiankantaja vaihtuu maakaasusta (puhtaaseen) vetyyn. **Tämä lupien jatkaminen ei saisi vaikuttaa vetyinfrastruktuuria koskevien teknisten turvallisuusvaatimusten voimassaoloon eikä toimivaltaisten viranomaisten mahdollisuuteen valvoa tällaisten vaatimusten noudattamista ja toteuttaa aiheellisia ja oikeasuhteisia täytäntöönpanotoimenpiteitä, mukaan lukien jatkettujen lupien mahdollinen peruuttaminen, jos se on perusteltua.** Tämän pitäisi estää tarpeettomat viivästykset olemassa olevien maakaasuputkien ja muun verkko-omaisuuden käyttötarkoituksen muuttamisessa vedyn siirtoa varten. Olisi vältettävä sitä, että vetyverkkoinfrastruktuuria koskevien lupien myöntämisedellytykset ovat olennaisesti erilaiset, ellei sille ole riittäviä perusteita. Tekniset turvallisuusnäkökohdat voivat oikeuttaa eriytetyn lähestymistavan olemassa olevien lupien voimassaolon jatkamiseen tai uusien lupien myöntämiseen. Lupamenettelyjä koskevia säännöksiä olisi sovellettava rajoittamatta kansainvälisen ja unionin oikeuden soveltamista, mukaan lukien ympäristön ja ihmisten terveyden suojelua koskevat säännökset. Lupamenettelyjen määräaikoja olisi voitava pidentää enintään vuodella, jos se on asianmukaisesti perusteltua poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.

- (48) Hakijoiden ohjaamisella hallinnollisen luvan hakemis- ja myöntämismenettelyjen kaikissa vaiheissa hallinnollisen yhteyspisteen kautta on tarkoitus vähentää monimutkaisuutta hankkeen toteuttajien kannalta ja parantaa tehokkuutta ja avoimuutta. Tehokkuutta voitaisiin parantaa sillä, että hakijat voivat toimittaa asiaankuuluvat asiakirjat digitaalisessa muodossa ja että heidän saatavillaan on menettelyjä selittävä käsikirja. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että lupamenettelyjä toteuttavat viranomaiset osallistuvat aktiivisesti jäljellä olevien esteiden poistamiseen, mukaan lukien muut kuin taloudelliset esteet, kuten riittämättömät tiedot ja digitaaliset ja henkilöresurssit, jotka haittaavat kasvavan lupamenettelyjen määrän käsittelyä.
- (49) Jos verkkotoimintoja ei tehokkaasti eriytetä toimitus- ja tuotantotoiminnoista (tehokas eriyttäminen), on olemassa vaara, että syrjintää esiintyy sekä verkon toiminnassa että myös sen suhteen, minkälaisia kannustimia vertikaalisesti integroituneilla yrityksillä on tehdä riittäviä investointeja verkkoihinsa.
- (50) Direktiivissä 2003/55/EY säädetyt oikeudellista ja toiminnallista eriyttämistä koskevat säännöt eivät kuitenkaan ole johtaneet siirtoverkonhaltijoiden tehokkaaseen eriyttämiseen. Siksi Eurooppa-neuvosto pyysi 8 ja 9 päivänä maaliskuuta 2007 pitämässään kokouksessa komissiota laatimaan lainsäädäntöehdotuksia, joiden tavoitteena on ”toimitus- ja tuotantotoimien tehokas erottaminen verkkotoiminnoista”.

- (51) Tehokas eriyttäminen voidaan varmistaa ainoastaan poistamalla vertikaalisesti integroituneiden yritysten kannustin kilpailijoidensa syrjimiseen verkkoon pääsyssä ja investoinneissa. Omistuksen eriyttäminen, mikä edellyttää verkon omistajan nimeämistä verkonhaltijaksi ja sen riippumattomuutta toimituksiin ja tuotantoon liittyvistä intresseistä, on selvästi tehokas ja vakaa tapa ratkaista luontainen eturistiriita ja turvata toimitusvarmuus. Tästä syystä Euroopan parlamentti totesi kaasun ja sähkön sisämarkkinoiden mahdollisuuksista 10 päivänä heinäkuuta 2007 antamassaan päätöslauselmassa, että se pitää siirtotasolla tapahtuvaa omistuksen eriyttämistä tehokkaimpana tapana edistää infrastruktuuriin tehtäviä investointeja syrjimättömästi, uusien tulokkaiden oikeudenmukaista pääsyä verkkoon ja markkinoiden avoimuutta. Omistuksen eriyttämisen mukaisesti jäsenvaltioita olisi siksi vaadittava varmistamaan, että samalla henkilöllä tai henkilöillä ei ole sekä oikeutta käyttää määräysvaltaa kaasun tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä että oikeutta käyttää samaan aikaan määräysvaltaa tai minkäänlaisia oikeuksia siirtoverkonhaltijaan tai siirtoverkkoon nähden. Samalla tavoin määräysvallan siirtoverkkoon tai siirtoverkonhaltijaan nähden olisi suljettava pois mahdollisuus, että samalla henkilöllä voisi olla oikeus käyttää määräysvaltaa tai minkäänlaisia oikeuksia tuotanto- tai toimitusyritykseen nähden. Näissä rajoissa tuotanto- tai toimitusyritys voisi olla siirtoverkonhaltijan tai siirtoverkon vähemmistöosakas.
- (52) Eriyttämisjärjestelmällä olisi poistettava tehokkaasti eturistiriitoja tuottajien, toimittajien ja siirtoverkonhaltijoiden väliltä, jotta voidaan luoda kannustimia tarvittaville investoinneille ja turvata uusien yrittäjien pääsy markkinoille avoimen ja tehokkaan sääntelyjärjestelmän avulla, eikä sillä saisi luoda sääntelyviranomaisten kannalta liian työlästä sääntelyjärjestelmää.

- (53) Ilmauksen ”määräysvalta” määritelmä on otettu yrityskeskittymien valvonnasta 20 päivänä tammikuuta 2004 annetusta neuvoston asetuksesta (EY) N:o 139/2004 (”EY:n sulautuma-asetus”)¹².
- (54) Sähkö- ja kaasualojen väliset vertikaaliset yhteydet huomioon ottaen eriyttämissäännöksiä olisi sovellettava molemmilla aloilla **tämän direktiivin asiaankuuluvissa artikloissa täsmennetyin mukaisesti.**
- (55) Sitä vastoin vetyalalla vertikaalisesti integroituneiden yritysten syntyminen voitaisiin ensisijaisesti välttää asettamalla selkeät säännöt etukäteen. Tämä on parempi vaihtoehto kuin kalliit jälkikäteiset eriyttämisvaatimukset, joiden täytäntöönpano veisi aikaa.

¹² EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1.

- (56) Omistuksen eriyttämisen mukaisesti, jotta voitaisiin varmistaa verkkotoimintojen täydellinen riippumattomuus toimituksiin ja tuotantoon liittyvistä intresseistä ja estää luottamuksellisten tietojen vaihto, sama henkilö ei saisi olla sekä siirtoverkonhaltijan tai siirtoverkon että kaasun tuotantoa tai toimittamista harjoittavan yrityksen johtokunnan jäsen. Samasta syystä henkilöllä ei saisi olla oikeutta nimittää siirtoverkonhaltijan tai siirtoverkon johtokunnan jäseniä, jos sillä on oikeus käyttää määräysvaltaa tai minkäänlaisia oikeuksia kaasun tuottajaan tai toimittajaan nähden.
- (57) Toimituksiin ja tuotantoon liittyvistä intresseistä riippumattoman järjestelmävastaavan tai siirtoverkonhaltijan perustamisen tulisi mahdollistaa se, että vertikaalisesti integroituneet yritykset voivat säilyttää verkon omistuksen samalla kun varmistetaan intressien tehokas eriyttäminen. Tämä edellyttää, että sellainen riippumaton järjestelmävastaava tai sellainen riippumaton siirtoverkonhaltija huolehtii kaikista verkonhaltijan toiminnoista, minkä lisäksi on varmistettava yksityiskohtainen sääntely ja otettava käyttöön kattavat mekanismit viranomaisvalvontaa varten.
- (58) Jos siirtoverkon omistava yritys kuului 3 päivänä syyskuuta 2009 vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, jäsenvaltioille olisi annettava mahdollisuus valita joko omistuksen eriyttäminen tai toimituksiin ja tuotantoon liittyvistä intresseistä riippumattoman järjestelmävastaavan tai siirtoverkonhaltijan perustaminen.

- (59) Vertikaalisesti integroituneiden yritysten osakkeenomistajien etujen säilyttämiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava valita omistuksen eriyttämisen toteuttamistavaksi joko suora divestointi tai integroituneen yrityksen osakkeiden jakaminen verkkoyrityksen osakkeisiin ja jäljelle jäävän toimitus- ja tuotantoyrityksen osakkeisiin sillä edellytyksellä, että omistuksen eriyttämisestä johtuvia vaatimuksia noudatetaan.
- (60) Riippumattomaan järjestelmävastaavaan tai riippumattomaan siirtoverkonhaltijaan perustuvien ratkaisujen täysimääräinen vaikuttavuus olisi varmistettava asiaa koskevilla lisäsäännöillä. Riippumatonta siirtoverkonhaltijaa koskevat säännöt luovat asianmukaisen sääntelykehyksen terveen kilpailun, riittävien investointien, uusien toimijoiden markkinoillepääsyn ja maakaasumarkkinoiden yhdentymisen takaamiseksi. Jotta riippumattomia siirtoverkonhaltijoita koskevien säännösten avulla aikaansaatu eriyttäminen olisi tehokasta, sen olisi perustuttava organisatoristen toimenpiteiden ja siirtoverkonhaltijoiden hallintoa koskevien toimenpiteiden muodostamaan pilariin sekä investointeja, uuden tuotantokapasiteetin liittämistä verkkoon ja markkinoiden yhdentymistä alueellisen yhteistyön avulla koskevien toimenpiteiden muodostamaan pilariin. Siirtoverkonhaltijan riippumattomuus olisi myös varmistettava muun muassa asianmukaisilla ”jääviysajoilla”, jolloin ei voi toimia vertikaalisesti integroituneessa yrityksessä johtavassa asemassa tai muussa vastaavassa tehtävässä, jossa on saatavilla samat tiedot, jotka olisi voinut saada johtavassa asemassa.

- (61) Kilpailun tehostamiseksi maakaasun sisämarkkinoilla laajamittaista kaupallista toimintaa harjoittavien muiden suurten asiakkaiden kuin kotitalousasiakkaiden olisi saatava valita toimittajansa ja voitava tehdä sopimuksia useiden toimittajien kanssa kaasun saannin turvaamiseksi. Tällaisia asiakkaita olisi suojeltava sopimukseen sisällytettäviltä yksinoikeuslausekkeilta, joiden tarkoituksena on estää kilpailevat tai täydentävät tarjoukset.
- (62) Jäsenvaltiolla olisi oltava oikeus valita täysi omistajuuden eriyttäminen alueellaan. Jos jäsenvaltio on käyttänyt tätä oikeutta, yrityksellä [...] ei pitäisi olla oikeutta perustaa riippumatonta järjestelmävastaavaa tai riippumatonta siirtoverkonhaltijaa. Tuotantoa tai toimittamista harjoittavan yrityksen ei myöskään pitäisi voida käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa tai oikeuksia täyden omistuksen eriyttämisen valinneesta jäsenvaltiosta peräisin olevaan siirtoverkonhaltijaan nähden.
- (63) Maakaasun sisämarkkinoilla on käytössä erilaisia markkinajärjestelyjä. Toimenpiteiden, joita jäsenvaltiot voivat toteuttaa tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi, olisi perustuttava ensisijaisesti yleisen edun mukaisiin pakottaviin vaatimuksiin. Komissiota olisi kuultava toimenpiteiden yhteensopivuudesta SEUT-sopimuksen ja unionin oikeuden kanssa.

- (64) Tehokkaan eriyttämisen toteutuksessa olisi noudatettava julkisen ja yksityisen sektorin välisen syrjimättömyyden periaatetta. Tätä varten samalla henkilöllä ei saisi olla sellaista yksinomaista tai jaettua määräysvaltaa tai oikeutta sekä siirtoverkonhaltijoiden tai siirtoverkkojen että kaasun tuottajien tai toimittajien toimielinten kokoonpanon, äänestysten tai päätösten suhteen, joka on ristiriidassa omistuksen eriyttämistä tai järjestelmävastaavan riippumattomuutta koskevien sääntöjen kanssa. Jos kyseinen jäsenvaltio voi osoittaa, että tätä vaatimusta noudatetaan omistuksen eriyttämisen ja riippumattoman järjestelmävastaavan osalta, toimitus- ja tuotantotoimintojen hallinta toisaalta ja siirtotoimintojen hallinta toisaalta pitäisi voida antaa kahdelle erilliselle julkiselle elimelle.
- (65) Verkkotoiminnan mahdollisimman tehokasta eriyttämistä toimitus- ja tuotantotoiminnasta olisi sovellettava kaikkialla unionissa sekä unionin että unionin ulkopuolisiin yrityksiin. Sen varmistamiseksi, että verkkotoiminnot ja toimitus- ja tuotantotoiminnot pysyvät toisistaan riippumattomina kaikkialla unionissa, sääntelyviranomaisille olisi annettava valtuudet evätä sellaisten siirtoverkonhaltijoiden sertifiointi, jotka eivät noudata eriyttämissääntöjä. Jotta voitaisiin varmistaa näiden sääntöjen yhdenmukainen soveltaminen kaikkialla unionissa, sääntelyviranomaisten olisi otettava huolellisesti huomioon komission lausunto sertifiointia koskevia päätöksiä tehdessään. Jotta voitaisiin varmistaa myös unionin kansainvälisten velvoitteiden noudattaminen sekä unionin sisäinen solidaarisuus ja energian toimitusvarmuus, komissiolla olisi oltava oikeus antaa sertifiointia koskevia lausuntoja kolmannesta maasta olevan henkilön tai henkilöiden määräysvallassa olevan verkonomistajan tai siirtoverkonhaltijan osalta.

- (66) Vetyputkiverkkojen pitäisi olla tärkeä keino siirtää vetyä tehokkaasti ja kestävästi sekä maalla että merellä. Koska vetyputkiverkkojen rakentaminen aiheuttaa suuria pääomakustannuksia, ne voivat muodostaa luonnollisia monopoleja. Maakaasumarkkinoiden sääntelystä saadut kokemukset ovat osoittaneet, että on tärkeää varmistaa avoin ja syrjimätön pääsy putkiverkkoihin kilpailun turvaamiseksi perushyödykemarkkinoilla. Sen vuoksi maalla ja merellä sijaitseviin vetyverkkoihin olisi unionissa sovellettava verkon toimintaa koskevia vakiintuneita periaatteita, kuten kolmansien osapuolten verkkoon pääsyä.
- (67) Vetyverkkojen toiminta olisi erotettava energian tuotantoon ja toimituksiin liittyvistä toiminnoista, jotta vältetään eturistiriitojen riski verkonhaltijoiden kannalta. Tällaisten eturistiriitojen välttäminen voidaan varmistaa eriyttämällä rakenteellisesti toisistaan vetyverkkojen omistajuus ja energian tuotantoon ja toimituksiin osallistuminen. Jäsenvaltioiden olisi voitava turvautua ”integroituneeseen vetyverkonhaltijaan” perustuvaan vaihtoehtoiseen eriyttämismalliin **sellaisten maakaasun siirtoverkonhaltijoiden osalta, joihin sovelletaan ”riippumattoman siirtoverkonhaltijan” eriyttämismallia, ja olemassa olevien vertikaalisesti integroituneiden vetyverkkojen osalta. Jäsenvaltioiden olisi myös voitava sallia ”riippumattoman vetyverkonhaltijan” mallin käyttö [...], jotta vertikaalisesti integroituneet vetyverkkojen omistajat voivat säilyttää verkkojensa omistuksen samalla kun varmistetaan tällaisten verkkojen syrjimätön toiminta vuoden 2030 jälkeen.**

(68) Vetyverkkojen ja kaasu- tai sähköverkkojen yhteinen toiminta voi luoda synergioita, minkä vuoksi se olisi sallittava, mutta vetyverkon toimintaan liittyvät toiminnot olisi organisoitava erillisen oikeushenkilön kautta, jotta voidaan varmistaa rahoituksen ja verkkoonpääsytariffien käytön avoimuus.

(69) [...]

- (70) Säänneltyjen toimintojen kustannusten ja rahoituksen avoimuuden varmistamiseksi vetyverkon toimintaan liittyvät toiminnot olisi erotettava muiden energiankantajien verkon toimintaan liittyvistä toiminnoista ainakin verkonhaltijoiden oikeudellisen muodon ja kirjanpidon osalta. **Vetyverkonhaltijoiden eriyttämiseksi oikeudellisesti tytäryhtiön tai erillisen oikeushenkilön perustamista kaasun siirto- tai jakeluverkonhaltijan konsernirakenteeseen olisi pidettävä riittävänä ilman, että on tarpeen toiminnallisesti eriyttää hallinto taikka johto tai henkilöstö. Säänneltyjen toimintojen kustannusten ja rahoituksen avoimuus saavutetaan siten menettämättä synergia- ja kustannushyötyjä, joita toimiminen useissa verkoissa saattaa kerryttää. Kun otetaan huomioon Latvian, Liettuan ja Viron syrjäinen sijainti ja rajallinen markkinakoko, oikeudellisen eriyttämisen vaatimusta olisi sovellettava niihin vasta vuodesta 2031 alkaen. [...]**
- (71) Vetyverkkoihin olisi sovellettava kolmansien osapuolten pääsyä verkkoon, jotta voidaan varmistaa kilpailu ja tasapuoliset toimintaedellytykset vedyn toimitusmarkkinoilla. Säänneltyihin verkkoonpääsytariffeihin perustuvan säännellyn kolmannen osapuolen verkkoon pääsyn olisi oltava pääsääntö pitkällä aikavälillä. Jotta voidaan varmistaa tarvittava joustavuus toiminnanharjoittajille ja vähentää hallinnollisia kustannuksia vetymarkkinoiden laajentumisvaiheessa, jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus sallia neuvotteluihin perustuva kolmansien osapuolten verkkoon pääsy vuoteen 2030 saakka.

- (72) **Ainoastaan osaa luontaisesti esiintyvistä maakaasun varastoinnissa käytetyistä maanalaisista varastoista, kuten suolaluolia, akviferejä ja ehtyneitä kaasukenttiä, voidaan käyttää myös vetyä varten. Näiden suurten maanalaisten vetyvarastojen saatavuus on rajallista ja jakautuu epätasaisesti eri jäsenvaltioiden kesken. Koska tällaiset suuret maanalaiset varastot voivat olla hyödyllisiä vedynsiirron ja vetymarkkinoiden toiminnan kannalta, niihin pääsyyn olisi viime kädessä sovellettava säänneltyä kolmansien osapuolten pääsyä, jotta voidaan varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset markkinaosapuolille. Vetymarkkinoiden laajentamisvaiheessa jäsenvaltioilla olisi kuitenkin oltava joustovaraa käyttää myös neuvoteltuun pääsyyn perustuvia järjestelmiä.**
- (72 a) **On odotettavissa, että vetyä ja vedyn johdannaisia (kuten ammoniakkia tai nestemäisiä orgaanisia vedynkantajia) tuodaan [...] unioniin ja siirretään siellä. On kuitenkin vielä epävarmaa, millä keinoilla ja missä muodossa vetyä [...] siirretään, kun erilaiset keinot ja muodot ovat todennäköisesti rinnakkaisia ja kilpailevat keskenään. Tällä direktiivillä luodaan sääntelykehys kaasumaisen vedyn infrastruktuurille ja markkinoille. Näin ollen vain siinä tapauksessa, että vedyn tai johdannaisten muut muodot ja niiden käsittelylaitokset ovat merkityksellisiä kaasumaisen vedyn[...] kilpailukykyisten markkinoiden syntymisen varmistamiseksi, niiden rooli ja niihin mahdollisesti sovellettavat säännöt olisi määriteltävä tässä direktiivissä.**

- (73) Terminaalit, joissa nestemäinen vety tai nestemäinen ammoniakki muunnetaan kaasumaiseksi vedyksi, ovat keino tuoda vetyä, mutta ne kilpailevat muiden vedyn siirtotapojen kanssa. Kolmansien osapuolten pääsy tällaisiin terminaaleihin olisi taattava, mutta jäsenvaltioiden olisi voitava valita kolmansien osapuolten neuvoteltuun pääsyyn perustuva järjestelmä, jotta voidaan vähentää toiminnanharjoittajille ja sääntelyviranomaisille aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia. **Nestemäisen vedyn tai nestemäisen ammoniakin varastointi terminaaliin, johon on myönnetty pääsy, olisi toteutettava oikeassa suhteessa siihen nähden, mikä on terminaalin kapasiteetti muuntaa ja syöttää vetyä verkkoon.**
- (73 a) Jäsenvaltiot voivat valita asteittaisen luopumisen kaasusta asetuksessa (EU) 2021/1119 vahvistetun ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseksi tai muista teknisistä syistä. **On tärkeää luoda selkeä sääntelykehys, joka sallii pääsyn epäämisen verkon käyttäjiltä ja toimitusten mahdollisen keskeyttämisen näille kyseisten poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Johdonmukaisuuden ja avoimuuden vuoksi voidaan verkon käyttäjiltä evätä pääsy verkkoon tai toimitukset näille keskeyttää vain, jos tämä koskee infrastruktuuria, joka poistetaan käytöstä verkon kehittämissuunnitelmien mukaisesti, ja jakelutasolla sen on myös vastattava hyväksyttyä käytöstäpoistoa. Samaan aikaan olisi toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä verkon käyttäjien suojelemiseksi tällaisissa olosuhteissa, ja on myös tärkeää, että pääsyn epäämistä ja toimitusten keskeyttämistä koskeviin päätöksiin sovelletaan sääntelyviranomaisten laatimia puolueettomia, avoimia ja syrjimättömiä perusteita.**
- (74) Olemassa olevien vertikaalisesti integroitujen vetyverkkojen olisi [...] voitava pyytää poikkeuksia tämän direktiivin vaatimuksista edellyttäen, että kyseisiä verkkoja ei laajenneta merkittävästi ja niin kauan kuin tällaisella poikkeuksella ei ole haitallista vaikutusta kilpailuun tai vetyinfrastruktuuriin tai markkinoiden kehitykseen.

- (75) Paikallisten vetyklustereiden olisi oltava Euroopan vetytalouden tärkeä osatekijä. Tällaiset klusterit voisivat hyötyä yksinkertaistetuista sääntelyvaatimuksista vetymarkkinoiden laajentamisvaiheessa [...], **erityisesti siltä osin kuin on kyse omistuksen eriyttämisen soveltamisesta tällaisille klustereille toimittaviin verkkoihin. Vastaavissa yksinkertaistetuissa sääntelyvaatimuksissa olisi otettava huomioon lisäksi tarve joustavoittaa sääntelyä vedyntuottajien ja yksittäisten asiakkaiden välisissä suorissa putkistoliitännöissä sekä toimituksissa teollisuustason vetyasiakkaille paikallisten käyttötavaltaan muunnettujen tai uusien jakeluverkkojen kautta.**
- (76) Yhdysputket kolmansien maiden kanssa voivat toimia vedyn tuonti- tai vientiväylinä. **Tämän direktiivin soveltamisessa kolmansiin maihin ulottuviin ja sieltä tuleviin vetyputkiin olisi rajoitettava jäsenvaltioiden alueeseen.** Käytösäännöt, jotka koskevat [...]vedyn yhdysputkia kolmansien maiden kanssa[...], olisi vahvistettava [...] **unionin ja yhdysputkeen liitetyn kolmannen maan tai yhdysputkeen liitettyjen kolmansien maiden välisessä kansainvälisessä sopimuksessa. Tällaista kansainvälistä sopimusta ei olisi pidettävä tarpeellisenä, jos jäsenvaltio, joka on liitetty vedyn yhdysputkeen tai joka aikoo tulla liitetyksi vedyn yhdysputkeen, neuvottelee ja tekee hallitustenvälisen sopimuksen [...] asianomaisen kolmannen maan tai asianomaisten kolmansien maiden kanssa tässä direktiivissä säädetyn valtuutusmenettelyn mukaisesti,** jotta voidaan varmistaa johdonmukainen sääntelykehys ja sen johdonmukainen soveltaminen koko infrastruktuuriin.

- (77) Euroopan vetyverkkojen tehokkaan toiminnan varmistamiseksi vetyverkonhaltijoiden olisi vastattava vedynsiirtoverkon käytöstä, ylläpidosta ja kehittämisestä tiiviissä yhteistyössä muiden vetyverkonhaltijoiden sekä muiden sellaisten verkonhaltijoiden kanssa, joihin niiden verkot on liitetty tai voidaan liittää, myös energiajärjestelmän integroinnin helpottamiseksi.
- (78) **Jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisen** olisi annettava **yhdelle** vetyverkonhaltijalle **tai rajoitetulle määrälle** [...] vetyverkonhaltijoita tehtäväksi rakentaa riittävästi rajat ylittävää kapasiteettia vedyn siirtoa[...] varten siten, että voidaan tyydyttää kaikki taloudelliselta kannalta kohtuullinen ja teknisesti toteuttamiskelpoinen kapasiteettia koskeva kysyntä ja mahdollistetaan siten markkinoiden yhdentyminen.
- (78 a) **Unionin vetystrategian mukaisesti painopisteen olisi oltava puhtaan vedyn siirtämisessä ja käytössä. Näin ollen tulevassa vetyjärjestelmässä olisi siirrettävä, varastoitava ja käsiteltävä erittäin puhdasta vetyä, ottaen huomioon vedyn loppukäyttäjien laatuvaatimukset, eikä maakaasuverkkoon sekoitettua vetyä. Vetyjärjestelmään tulevaisuudessa sovellettavissa vedyn laatustandardeissa määritellään tarkemmin yhteisesti hyväksyttävät vedyn puhtaustasot. Eurooppalaisten standardointielinten olisi määriteltävä teknisessä standardointiprosessissa vedyn hyväksyttävien puhtaustasojen vaihteluväli ja vedyn muut asiaankuuluvat laatuparametrit (kuten epäpuhtaudet).**

- (79) Joissakin tapauksissa, muun muassa vetyverkkojen topografiasta ja vetyverkkoihin liitettyjen loppuasiakkaiden määrästä riippuen, vetyverkonhaltijoiden suorittama vedyn laadunhallinta voi osoittautua tarpeelliseksi (esim. puhdistus). Sen vuoksi sääntelyviranomaiset voivat antaa vetyverkonhaltijoille tehtäväksi varmistaa tehokas vedyn laadunhallinta verkoissaan, jos se on tarpeen järjestelmän hallintaa varten. Vetyverkonhaltijoiden olisi tällaisia toimia toteuttaessaan noudatettava sovellettavia vedyn laatustandardeja.
- (80) Jos maakaasu- tai vetyverkonhaltijat epäävät verkkoon pääsyä tai liittämistä koskevan pyynnön kapasiteetin puutteen vuoksi, epäminen olisi perusteltava asianmukaisesti, ja verkonhaltijoita olisi vaadittava parantamaan verkkoaan, jotta pyydetty liitäntä tai verkkoon pääsy voidaan toteuttaa, jos se on taloudellista.
- (81) Olisi puututtava myös maakaasun sisämarkkinoiden toteuttamisen esteisiin, jotka johtuvat siitä, ettei unionin markkinasääntöjä sovelleta kolmansista maista tulevien ja niihin menevien kaasunsiirtoputkien osalta. On tarpeellista varmistaa, että kahta tai useampaa jäsenvaltiota yhdistäviin kaasunsiirtoputkiin sovellettavia sääntöjä sovelletaan myös kolmansista maista tuleviin ja niihin meneviin kaasunsiirtoputkiin unionin alueella. Näin pitäisi luoda yhdenmukainen oikeudellinen kehys unionin alueelle samalla kun vältetään kilpailun vääristyminen energian sisämarkkinoilla unionissa ja kielteiset vaikutukset toimitusvarmuuteen. Muutosten pitäisi myös lisätä läpinäkyvyyttä ja tarjota oikeudellista varmuutta markkinaosapuolille, etenkin kaasuinfrastruktuuriin investoijille ja verkon käyttäjille, sovellettavien sääntöjen suhteen.

- (82) Jäsenvaltioiden ja energiayhteisön perustamissopimuksen¹³ sopimuspuolten olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä kaikissa yhdennettyjen kaasumarkkinoiden luomiseen ja niiden hiilestä irtautumiseen liittyvissä kysymyksissä, eivätkä ne saisi toteuttaa toimenpiteitä, jotka vaarantavat kaasumarkkinoiden jatkuvan yhdentämisen tai jäsenvaltioiden ja sopimuspuolten toimitusvarmuuden. Tähän voisi sisältyä varastointikapasiteettia koskeva yhteistyö ja asiantuntijoiden kutsuminen asiaankuuluviin kaasualan alueellisiin riskiryhmiin.
- (83) Putkia, jotka yhdistävät kolmannen maan öljyn tai kaasun tuotantohankkeen jalostuslaitokseen tai lopulliseen maihintuontiasemaan jäsenvaltiossa, olisi pidettävä tuotantovaiheen putkistoina. Putkia, jotka yhdistävät jäsenvaltion öljyn tai kaasun tuotantohankkeen jalostuslaitokseen tai lopulliseen maihintuontiasemaan kolmannessa maassa, ei olisi pidettävä tuotantovaiheen putkistoina tätä direktiiviä sovellettaessa, koska tällaisilla putkilla ei todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta energian sisämarkkinoihin.
- (84) Siirtoverkonhaltijoiden olisi voitava tehdä kolmansien maiden siirtoverkonhaltijoiden tai muiden toimijoiden kanssa teknisiä sopimuksia kysymyksistä, jotka koskevat siirtoverkkojen toimintaa ja yhteenliittämistä edellyttäen, että tällaisten sopimusten sisältö on yhteensopiva unionin oikeuden kanssa.
- (85) Siirtoverkonhaltijoiden ja kolmansien maiden siirtoverkonhaltijoiden tai muiden toimijoiden välisten siirtoputkien toimintaa koskevien teknisten sopimusten olisi pysyttävä voimassa edellyttäen, että ne ovat unionin oikeuden ja sääntelyviranomaisen asiaankuuluvien päätösten mukaisia.

¹³ EUVL L 198, 20.7.2006, s. 18.

- (86) Kun tällaisia teknisiä sopimuksia on olemassa, tällä direktiivillä ei edellytetä asiaankuuluvan kaasunsiirtoputken toimintaa koskevan, jäsenvaltion ja kolmannen maan välisen kansainvälisen sopimuksen tai unionin ja kolmannen maan välisen sopimuksen tekemistä.
- (87) Tämän direktiivin soveltamisen kolmansista maista tuleviin ja niihin meneviin kaasunsiirtoputkiin olisi rajoituttava jäsenvaltioiden alueeseen. Merellä sijaitsevien kaasunsiirtoputkien osalta tätä direktiiviä olisi sovellettava sen jäsenvaltion aluemerellä, jossa ensimmäinen jäsenvaltioiden verkossa sijaitseva yhteenliitäntäpiste sijaitsee.
- (88) Jäsenvaltion ja kolmannen maan välillä tehtyjen olemassa olevien sopimusten, jotka koskevat siirtoputkien toimintaa, olisi voitava pysyä voimassa tämän direktiivin mukaisesti.
- (89) Kolmansien maiden kanssa tehtyjen sopimusten tai sopimusten osien, jotka saattavat vaikuttaa unionin yhteisiin sääntöihin, osalta olisi otettava käyttöön yhdenmukainen ja läpinäkyvä menettely, jolla jäsenvaltiolle on mahdollista antaa sen pyynnöstä lupa muuttaa tai mukauttaa kolmannen maan kanssa tehtyä sopimusta jäsenvaltion ja kolmannen maan välisen siirtoputken tai tuotantovaiheen putkiston toiminnasta taikka pidentää tällaisen sopimuksen voimassaoloa taikka uusia tai tehdä tällainen sopimus. Menettely ei saisi viivästyttää tämän direktiivin täytäntöönpanoa eikä vaikuttaa toimivallan jakoon unionin ja jäsenvaltioiden välillä, ja sitä olisi sovellettava olemassa oleviin ja uusiin sopimuksiin.

- (90) Jos on ilmeistä, että sopimuksen kohde kuuluu osittain unionin ja osittain jäsenvaltion toimivaltaan, on olennaisen tärkeää huolehtia läheisestä yhteistyöstä kyseisen jäsenvaltion ja unionin toimielinten välillä.
- (91) Jotta voidaan varmistaa tämän direktiivin yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa antaa päätöksiä, joilla jäsenvaltiolle annetaan tai jätetään antamatta valtuutus muuttaa tai mukauttaa kolmannen maan kanssa tehtyä sopimusta jäsenvaltion ja kolmannen maan välisen siirtoputken toiminnasta taikka pidentää tällaisen sopimuksen voimassaoloa taikka uusia tai tehdä tällainen sopimus. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaisesti¹⁴.

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (92) Energian toimitusvarmuus on olennainen osa yleistä turvallisuutta ja siten luontaisesti sidoksissa kaasun sisämarkkinoiden tehokkaaseen toimintaan ja jäsenvaltioiden eristyneiden kaasumarkkinoiden yhdentymiseen. Unionin kansalaiset voivat saada kaasua ainoastaan verkon kautta. Toimivat avoimet kaasumarkkinat ja erityisesti verkot ja muu kaasun toimituksiin liittyvä omaisuus ovat olennaisen tärkeitä unionin yleisen turvallisuuden, sen talouden kilpailukyvyn ja sen kansalaisten hyvinvoinnin kannalta. Tämän vuoksi kolmansista maista olevilla henkilöillä saisi olla määräysvaltaa siirtoverkossa tai siirtoverkonhaltijassa vain, jos he noudattavat unionin sisällä sovellettavia vaatimuksia tehokkaasta eriyttämisestä. Unioni katsoo, että kaasun siirtoverkkotoimiala on sille erityisen tärkeä, minkä vuoksi tarvitaan uusia varotoimenpiteitä energian toimitusvarmuuden turvaamiseksi unionissa, jotta voidaan välttää unionin yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen ja unionin kansalaisten hyvinvointiin kohdistuvat mahdolliset uhat, sanotun kuitenkin rajoittamatta unionin kansainvälisten velvoitteiden noudattamista. Energian toimitusvarmuus unionissa edellyttää erityisesti sitä, että verkon toiminnan riippumattomuus, unionin ja yksittäisten jäsenvaltioiden riippuvuus kolmansista maista tulevista energiatoimituksista sekä energia-alan koti- ja ulkomaankaupan kohtelu ja investoinnit tietyssä kolmannessa maassa arvioidaan. Toimitusvarmuutta olisi näin ollen arvioitava tapauskohtaisesti tosiasiallisten olosuhteiden perusteella ja ottaen huomioon oikeudet ja velvoitteet, jotka johtuvat kansainvälisestä oikeudesta, erityisesti unionin ja asianomaisen kolmannen maan välisistä kansainvälisistä sopimuksista. Komission olisi tarvittaessa esitettävä suosituksia energian toimitusvarmuutta unionissa koskevien sopimusten neuvottelemiseksi kolmansien maiden kanssa tai sisällytettävä tarvittavat seikat kyseisten kolmansien maiden kanssa käytäviin muihin neuvotteluihin.

- (93) Olisi toteutettava lisätoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että siirtopalvelujen käyttöä koskevat tariffit ovat avoimia ja syrjimättömiä. Näitä tariffeja olisi sovellettava kaikkiin verkon käyttäjiin syrjimättömin perustein. Jos varastointia, putkilinjavarastointia tai lisäpalvelua harjoitetaan kilpailulle riittävän avoimilla markkinoilla, niiden käyttömahdollisuus voidaan myöntää avoimien ja syrjimättömien markkinaehtoisten järjestelmien mukaisesti.
- (94) On tarpeellista varmistaa varastointilaitteistojen haltijoiden riippumattomuus, jotta voidaan parantaa kolmansien osapuolten mahdollisuuksia käyttää kaasuvaramoja, jotka ovat teknisesti tai taloudellisesti tarpeellisia tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi asiakkaille suuntautuvia toimituksia varten. Siksi on asianmukaista, että varastointia harjoittavat oikeudellisesti erilliset yksiköt, joilla on tehokkaat oikeudet tehdä päätöksiä varastojen ylläpitämiseen, käyttämiseen ja kehittämiseen tarvittavan omaisuuden suhteen. Lisäksi on syytä lisätä avoimuutta kolmansille osapuolille tarjottavan varastointikapasiteetin osalta velvoittamalla jäsenvaltiot vahvistamaan ja julkaisemaan syrjimättömät ja selkeät puitteet, joissa määritellään varastoihin sovellettava asianmukainen sääntelyjärjestelmä. Tämän velvoitteen ei pitäisi edellyttää uutta päätöstä käyttöoikeusjärjestelmistä, mutta sen olisi parannettava varastojen käyttöoikeutta koskevan järjestelmän avoimuutta. Kaupallisesti arkaluonteisten tietojen luottamuksellisuutta koskevat vaatimukset ovat erityisen tärkeitä, jos kyse on strategisista tiedoista tai jos varastolla on vain yksi käyttäjä.

- (95) Syrjimätön pääsy jakeluverkkoon on edellytys toimitusyhteyksien luomiselle asiakkaisiin vähittäismarkkinatasolla. Mahdollisuudet kolmannen osapuolen verkkoonpääsyyn ja investointeihin liittyvään syrjintään ovat kuitenkin jakelutasolla rajallisemmat kuin siirtotasolla, jolla verkon ylikuormitus ja tuotantoon liittyvien intressien vaikutukset ovat yleensä suuremmat kuin jakelutasolla. Tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi vähittäismarkkinatasolla jakeluverkonhaltijoiden toimintaa olisi valvottava, jotta niitä estettäisiin hyödyntämästä vertikaalista integroitumistaan parantaakseen kilpailuasemaansa markkinoilla erityisesti suhteessa kotitalousasiakkaisiin ja pieniin muihin kuin kotitalousasiakkaisiin.
- (96) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava konkreettisia toimenpiteitä **biometaanin tai muun tyyppisten kaasujen, joita voidaan teknisesti ja turvallisesti syöttää maakaasuverkkoon ja siirtää kyseisessä verkossa, [...]**laajemman käytön edistämiseksi, ja niiden tuottajille olisi annettava syrjimätön pääsy kaasuverkkoon, edellyttäen että pääsy on jatkuvasti asiaankuuluvien teknisten sääntöjen ja turvallisuusnormien mukainen **ja jollei tässä direktiivissä toisin säädetä.**

- (97) Uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen tuottajat on usein liitetty jakeluverkkoon. Näiden kaasujen käyttöönoton ja markkinoiden yhdentymisen helpottamiseksi on olennaisen tärkeää, että niillä on esteetön pääsy tukkumarkkinoille ja virtuaalisiin kauppapaikkoihin. Osallistuminen tukkumarkkinoille määräytyy sen mukaan, miten syöttö- ja ottojärjestelmät on määritelty. Useissa jäsenvaltioissa jakeluverkkoon liitetyt tuottajat eivät kuulu syöttö- ja ottojärjestelmään. Sen vuoksi uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen pääsyä tukkumarkkinoille olisi helpotettava antamalla syöttö- ja ottojärjestelmän määritelmä, **joka sallii jakeluverkkojen sisällyttämisen**, ja viime kädessä varmistamalla, että **kaikilla** tuotantolaitoksilla **on pääsy markkinoille riippumatta siitä, onko ne** liitetty jakelu- tai siirtoverkkoon[...]. Lisäksi asetuksessa [asiakirjassa COM(2021)[...] **804** ehdotetussa uudelleenlaaditussa kaasuasetuksessa] säädetään, että jakeluverkonhaltijoiden ja siirtoverkonhaltijoiden on tehtävä yhteistyötä mahdollistaakseen vastakkaisvirtaukset jakeluverkosta siirtoverkkoon tai vaihtoehtoiset keinot, joilla helpotetaan uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen integrointia markkinoille.
- (98) Jäsenvaltioille olisi annettava mahdollisuus tarvittaessa vapauttaa pienet jakeluverkonhaltijat oikeudellisen eriyttämisen vaatimuksista, jotta kyseisille yrityksille ei aiheutuisi suhteetonta taloudellista ja hallinnollista taakkaa.

- (99) Kun erityisiä toimintavaatimuksia edellyttävän yhdenmätyn energiahuollon optimaalisen tehokkuuden varmistamiseksi käytetään suljettua jakeluverkkoa tai kun suljettua jakeluverkkoa ylläpidetään ensisijaisesti verkon omistajan käyttöä varten, jakeluverkonhaltija olisi voitava vapauttaa velvoitteista, jotka merkitsisivät tarpeetonta hallinnollista rasitetta jakeluverkonhaltijan ja verkon käyttäjien välisen suhteen erityisluonteen vuoksi. Teollisuus- tai elinkeinoalueet tai yhteisiä palveluja tarjoavat alueet, kuten rautatieasemarakennukset, lentoasemat, sairaalat, suuret leirintäalueet, joilla on yhdenmättyjä palveluja, tai kemianteollisuuden alueet, voivat sisältää suljettuja jakeluverkkoja niiden toiminnan erityisluonteen vuoksi.
- (100) Kun yhä suurempia määriä uusiutuvia ja vähähiilisiä kaasuja integroidaan maakaasuverkkoon, Euroopassa siirrettävien ja kulutettujen kaasujen laatu [...]muuttuu. Maakaasuverkon tehokkaan toiminnan varmistamiseksi siirtoverkonhaltijoiden olisi vastattava kaasun laadun hallinnasta laitoksissaan. Jos uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen syöttö tapahtuu jakelutasolla ja jos se on tarpeen kaasun laatuun kohdistuvien vaikutusten hallitsemiseksi, sääntelyviranomaiset voivat antaa jakeluverkonhaltijoille tehtäväksi varmistaa kaasun laadun tehokas hallinta laitoksissaan. Siirto- ja jakeluverkonhaltijoiden olisi kaasun laadunhallintatehtäviä suorittaessaan noudatettava sovellettavia kaasun laatustandardeja.

- (101) Energia-alan sääntelyviranomaisten olisi voitava tehdä päätöksiä kaikista maakaasun sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta merkityksellisistä sääntelykysymyksistä, ja niiden tulisi olla täysin riippumattomia kaikista muista julkisista tai yksityisistä eduista. Säännökset, jotka liittyvät sääntelyviranomaisen autonomiaan sille osoitetun talousarvion täytäntöönpanon suhteen, olisi pantava täytäntöön talousarviota koskevien kansallisten lakien ja sääntöjen mukaisissa puitteissa. Kun jäsenvaltiot edistävät sääntelyviranomaisten riippumattomuutta poliittisista tai taloudellisista eduista asianmukaisen kiertojärjestelmän avulla, niiden olisi voitava ottaa asianmukaisesti huomioon henkilöstövoimavarojen saatavuus ja johtokunnan koko.
- (102) Syrjimättömät ja kustannusvastaavuuden takaavat tasehallintamekanismit ovat tarpeen kaikkien markkinatoimijoiden, myös uusien yrittäjien, tehokkaan markkinoille pääsyn varmistamiseksi. Tämä olisi saavutettava perustamalla tasehallintavaatimusten täyttämiseksi avoimet markkinaperusteiset mekanismit kaasun toimitusta ja ostoa varten. Sääntelyviranomaisten olisi toimittava aktiivisesti sen varmistamiseksi, että tasehinnat ovat syrjimättömiä ja vastaavat kustannuksia. Samalla olisi tarjottava asianmukaisia kannustimia kaasun syötön ja oton tasapainottamiseksi ja järjestelmän tukemiseksi.

- (103) Sääntelyviranomaisten olisi voitava asettaa tai hyväksyä tariffit tai niiden laskentamenetelmät siirtoverkonhaltijan tai jakeluverkonhaltijan (-haltijoiden) tai nesteytetyn maakaasun (LNG) käsittelylaitteiston haltijan ehdotuksen pohjalta tai tämän verkonhaltijan (tai näiden verkonhaltijoiden) ja verkon käyttäjien yhteisesti sopiman ehdotuksen pohjalta. Näitä tehtäviä suorittaessaan sääntelyviranomaisten olisi varmistettava, että siirto- ja jakelutariffit ovat syrjimättömiä ja vastaavat kustannuksia, ja otettava huomioon kysynnänhallintatoimien ansiosta pitkällä aikavälillä vältetyt verkon rajakustannukset.
- (104) Sääntelyviranomaisten olisi tiiviissä yhteistyössä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella[...] (EU) 2019/942 [...] ¹⁵ perustetun energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) kanssa edistettävä avoimia, kilpailtuja, turvallisia ja ympäristön kannalta kestäviä vedyn sisämarkkinoita, joilla vety virtaa esteettömästi yli rajojen. Sääntelyviranomaisten olisi voitava tehdä päätöksiä kaikista vedyn sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta merkityksellisistä sääntelykysymyksistä.

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/942, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 22).[...]

- (105) Energia-alan sääntelyviranomaisilla olisi oltava toimivalta tehdä maakaasu- tai vetyalan yrityksiä koskevia sitovia päätöksiä ja määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia maakaasu- tai vetyalan yrityksille, jotka eivät täytä velvollisuuksiaan, tai ehdottaa, että toimivaltainen tuomioistuin määrää niille tällaisia seuraamuksia. Energia-alan sääntelyviranomaisille olisi myös annettava toimivalta päättää, kilpailusääntöjen soveltamisesta riippumatta, asianmukaisista toimenpiteistä, joilla varmistetaan asiakkaan saama hyöty edistämällä maakaasun ja vedyn sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan edellyttämää tosiasiallista kilpailua. Kaasuntuotanto-ohjelmien laatiminen on yksi mahdollisuus edistää tehokasta kilpailua ja varmistaa markkinoiden moitteeton toiminta.
- (106) Energia-alan sääntelyviranomaisille olisi lisäksi annettava toimivalta osaltaan varmistaa julkisen palvelun korkea taso markkinoiden avaamisen yhteydessä, heikossa asemassa olevien asiakkaiden suojelu sekä se, että kuluttajansuojatoimenpiteet ovat tehokkaita. Kyseiset säännökset eivät saisi rajoittaa komission toimivaltaa kilpailusääntöjen soveltamisessa, mukaan luettuna sellaisten yritysfuusioiden tutkiminen, joilla on vaikutuksia unionin tasolla, eivätkä sisämarkkinasääntöjen kuten pääoman vapaan liikkuvuuden soveltamista. Riippumaton elin, jolta osapuolella, jota sääntelyviranomaisen päätös koskee, on oikeus hakea muutosta, voisi olla ylioikeus tai muu tuomioistuin, jolla on lainkäyttövaltaa muutoksenhakuasioissa.

- (107) Sääntelyviranomaisten toimivaltuuksien yhdenmukaistamisen olisi koskettava myös toimivaltuuksia tarjota kannustimia yrityksille ja määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia [...] yrityksille tai ehdottaa toimivaltaiselle tuomioistuimelle, että tämä määräisi kyseisiä seuraamuksia. Sääntelyviranomaisilla olisi lisäksi oltava toimivaltuudet pyytää asiaa koskevia tietoja yrityksiltä, tehdä asianmukaisia ja riittäviä tutkimuksia sekä ratkaista riitoja.
- (108) Sääntelyviranomaisten ja ACERin olisi avoimuuden varmistamiseksi annettava tietoja vetymarkkinoista, mukaan lukien sellaiset näkökohdat kuin tarjonta ja kysyntä, siirtoinfrastruktuuri, palvelun laatu, rajat ylittävä kauppa, investoinnit, kuluttajahinnat ja markkinoiden likviditeetti.
- (109) Siirtoverkonhaltijoilla on tärkeä rooli pyrittäessä varmistamaan kustannustehokkaat investoinnit kaasuverkkoihin. Jotta voidaan optimoida eri energiankantajien suunnittelu ja kaventaa kansallisten ja EU:n laajuisten verkkosuunnitteluun liittyvien lähestymistapojen välistä kuilua, käyttöön otetaan suunnittelun johdonmukaisuutta koskevia lisävaatimuksia. Verkkosuunnittelussa olisi otettava huomioon myös maakaasun ja sähkön sekä vedyn välisten yhteyksien lisääntyminen.

- (110) Verkon kehittämissuunnitelmia laadittaessa on tärkeää, että infrastruktuurin haltijat ottavat huomioon energiatehokkuus etusijalle -periaatteen¹⁶ ja erityisesti yhteisen skenaarion kehittämisessä käytetyn odotetun kulutuksen.
- (111) Energiajärjestelmän integrointistrategiassa korostetaan energiajärjestelmän koordinoitun suunnittelun ja käytön merkitystä hiilestä irtautumista koskevien tavoitteiden saavuttamisessa. Sen vuoksi on tarpeen laatia verkon kehittämissuunnitelma, joka perustuu monialaisesti laadittuun yhteiseen skenarioon. Infrastruktuurin haltijoiden olisi edelleen säilytettävä erilliset alakohtaiset suunnitelmat, mutta niiden olisi pyrittävä suurempaan integraation tasoon ottamalla huomioon järjestelmän tarpeet, jotka ulottuvat yksittäisiä energiantantajia laajemmalle.
- (112) Verkon kehittämissuunnitelmat ovat tärkeä tekijä infrastruktuuripuutteiden tunnistamisessa ja antavat tietoa infrastruktuurista, joka on joko rakennettava tai joka voidaan poistaa käytöstä ja jota voitaisiin käyttää muihin tarkoituksiin, kuten vedyn siirtoon. Tämä pätee verkonhaltijoiden valitsemasta eriyttämismallista riippumatta.
- (113) Verkon kehittämissuunnitelmassa annettavat tiedot infrastruktuurista, joka voidaan poistaa käytöstä, voivat viitata siihen, että infrastruktuuri jätetään käyttämättä, se puretaan tai sitä käytetään muihin tarkoituksiin, kuten vedyn siirtoon. Tällä infrastruktuuria koskevan avoimuuden lisäämisellä pyritään ottamaan huomioon, että infrastruktuuri, jonka käyttötarkoitusta on muutettu, on suhteellisesti halvempaa kuin vastarakennettu infrastruktuuri, minkä vuoksi sen pitäisi mahdollistaa kustannustehokas siirtymä.

¹⁶ Komission suositus, annettu 28.9.2021, Energiatehokkuus etusijalle: periaatteesta käytäntöön. Suuntaviivat ja esimerkkejä periaatteen noudattamiseksi päätöksenteossa energia-alalla ja sen ulkopuolella, C(2021) 7014 final.

- (114) Jäsenvaltioissa, joissa kehitetään vetyverkkoa, vetyinfrastruktuurin kehittämistä koskevalla raportoinnilla olisi varmistettava, että vetyjärjestelmän rakentaminen perustuu realistisiin ja tulevaisuuteen suuntautuviin kysyntäennusteisiin, joissa otetaan huomioon mahdolliset tarpeet sähköjärjestelmän näkökulmasta. Jos jäsenvaltiot päättävät sallia kohdennettujen maksujen käytön keinona osarahoittaa uutta vetyinfrastruktuuria, sääntelyviranomaisen olisi saatava raportista tukea näiden maksujen arviointiin. Raportti olisi toimitettava sääntelyviranomaiselle säännöllisesti sääntelyviranomaisen päättämän määräajoin. Kun otetaan huomioon vetymarkkinoiden laajeneva luonne, raportointivelvollisuuden ei pitäisi kuitenkaan olla suhteeton eikä liian tiheä.
- (115) Verkon kehittämissuunnitelmaan sisältyvien tietojen olisi mahdollistettava tariffeihin kohdistuvien vaikutusten ennustaminen sen suunnittelun ja käytöstä poistamisen perusteella, joka vaikuttaa tämän direktiivin 51 artiklassa tarkoitettuun sääntelyviranomaisen määrittämään pääomapohjaan.
- (116) Sen sijaan, että jäsenvaltiot toimittaisivat kansallisen verkon kehittämissuunnitelman yksittäisten jäsenvaltioiden tasolla, niiden olisi halutessaan voitava laatia alueellinen verkon kehittämissuunnitelma, joka kattaa useamman kuin yhden jäsenvaltion ja joka vastaa kaasumarkkinoiden vapaaehtoista alueellista yhdentymistä.
- (117) Toisin kuin sähkön, maakaasun merkityksen odotetaan vähenevän, mikä vaikuttaa myös infrastruktuuri-investointien tarpeeseen. Verkon kehittämissuunnitelmassa olisi siksi tasapainotettava kilpailuongelmia ja vältettävä hukkainvestointeja. Sen vuoksi omistajuudeltaan eriytettyjen siirtoverkonhaltijoiden ei pitäisi kuulua 51 artiklan 7 kohdan soveltamisalaan.

(118) Investointeja uusiin merkittäviin infrastruktuureihin olisi edistettävä voimakkaasti samalla kun varmistetaan kaasun sisämarkkinoiden moitteeton toiminta. [...]. Yrityksille, joilla on toimitus- ja tuotantointressejä, olisi voitava myöntää tilapäisesti osittaisia tai täydellisiä vapautuksia eriyttämissääntöjen soveltamisesta kyseisten hankkeiden osalta. Toimitusvarmuuden turvaamiseksi tilapäisten vapautusten mahdollisuuden olisi erityisesti koskettava unionin alueelle rakennettavia uusia putkistoja, joilla kaasua kuljetetaan kolmansista maista unioniin. Direktiivien 2003/55/EY ja 2009/73/EY, sellaisena kuin ne ovat muutettuina, nojalla myönnettyjen vapautusten ja poikkeusten soveltamista olisi jatkettava suunniteltuun voimassaolon päättymisajankohtaan asti siten kuin vapautus - tai poikkeuspäätöksessä on päätetty.

- (119) On tarpeen edetä kohti yhteenliitettyjä vetymarkkinoita unionissa ja siten helpottaa investointeja rajat ylittävään vetyinfrastruktuuriin. **Vuoden 2030 joulukuun jälkeen, [...] kun** kolmansien osapuolten säänneltyä verkkoon pääsyä **sovelletaan kattavasti kaikissa jäsenvaltioissa, ja** jos rajat ylittäviä siirto[...]tariffeja [...]ei ole käytössä, taloudellisen korvauksen järjestelmän pitäisi tarjota markkinaosapuolille taloudellisia kannustimia kehittää rajatylittäviä yhdysputkia.
- (120) Luottamusta markkinoihin, niiden likviditeettiä ja markkinatoimijoiden lukumäärää on kasvatettava, mistä syystä kaasuntoimituksia harjoittavien yritysten viranomaisvalvontaa on lisättävä. Tällaiset vaatimukset eivät saisi rajoittaa voimassa olevan rahoitusmarkkinoita koskevan unionin lainsäädännön soveltamista ja niiden tulisi olla yhteensopivia tämän lainsäädännön kanssa. Energia-alan sääntelyviranomaisten ja rahoitusmarkkinoiden sääntelyviranomaisten olisi toimittava yhteistyössä, jotta molemmilla olisi yleiskuva kyseessä olevista markkinoista. **Jäsenvaltioiden olisi voitava asettaa maakaasua toimittavien yritysten taloudellinen vakaus perusteeksi maakaasun myyntiä, myös jälleenmyyntiä, koskevan luvan myöntämiselle. Tällaisen perusteen olisi oltava täysin läpinäkyvä ja syrjimätön.**

- (121) Maakaasua tuodaan unioniin pääasiassa ja yhä enemmän kolmansista maista. Unionin oikeudessa olisi otettava huomioon maakaasualan erityispiirteet, kuten tietty rakenteellinen jäykkyys, joka johtuu toimittajien keskittymisestä, pitkän aikavälin sopimuksista tai tuotantoketjun loppupään likviditeetin puutteesta. Siksi tarvitaan lisää avoimuutta muun muassa hinnanmuodostuksen osalta.
- (122) Ennen kuin komissio antaa suuntaviivat, joissa määritellään tarkemmin tietojen säilyttämistä koskevat vaatimukset, ACERin ja komission päätöksellä 2009/77/EY¹⁷ perustetun Euroopan arvopaperimarkkinavalvojen komitean (CESR) olisi yhteistyössä tutkittava suuntaviivojen sisältöä ja annettava siihen liittyviä neuvoja komissiolle. [...] ACERin ja CESR:n olisi lisäksi yhteistyössä tutkittava ja annettava neuvoja siitä, olisiko kaasuntoimitussopimuksilla ja kaasujohdannaisilla toteutettuihin liiketoimiin sovellettava kauppaa edeltäviä ja/tai kaupan jälkeisiä avoimuusvaatimuksia, ja jos olisi, mikä olisi tällaisten vaatimusten sisältö.
- (123) Jäsenvaltioiden tai, kun jäsenvaltiossa on niin säädetty, sen sääntelyviranomaisen olisi kannustettava keskeytettävissä olevien toimitussopimusten kehittämistä.

¹⁷ EUVL L 25, 29.1.2009, s. 18.

- (124) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tarvittavat laatuvaatimukset huomioon ottaen kaasuverkkoon voidaan syrjimättömästi päästää [...]biometaania tai muun tyyppistä kaasua, jos niiden päästäminen verkkoon on pysyvästi asiaa koskevien teknisten sääntöjen ja turvallisuusvaatimusten mukaista. Kyseisten sääntöjen ja vaatimusten avulla olisi varmistettava, että näitä kaasuja voidaan teknisesti ja turvallisesti syöttää maakaasuverkkoon ja siirtää kyseisessä verkossa, ja niissä olisi käsiteltävä myös näiden kaasujen kemiallisia ominaisuuksia.
- (125) Pitkäaikaiset sopimukset ovat tärkeä osa jäsenvaltioiden kaasutoimituksia. Ne eivät kuitenkaan saisi muodostaa esteitä uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen markkinoille pääsylle, minkä vuoksi fossiilisen kaasun toimitussopimusten kesto ei voi jatkua vuoden 2049 jälkeen. Tällaisten sopimusten on aina oltava, tämän direktiivin tavoitteiden ja SEUT-sopimuksen mukaisia, kilpailusäännöt mukaan luettuina. Pitkäaikaiset sopimukset on tarpeen ottaa huomioon yritysten toimitus- ja siirtokapasiteetin suunnittelussa.
- (126) Jotta julkisen palvelun laatutaso säilyisi unionissa korkeana, kaikista jäsenvaltioiden tämän direktiivin tavoitteen saavuttamiseksi toteuttamista toimista olisi ilmoitettava säännöllisesti komissiolle. Komission olisi julkaistava säännöllisesti kertomus, jossa analysoidaan julkisen palvelun tavoitteiden saavuttamiseksi kansallisella tasolla toteutettuja toimenpiteitä ja vertaillaan niiden tehokkuutta suositusten antamiseksi toimenpiteistä, joita kansallisella tasolla olisi toteutettava korkean julkisen palvelun laatutason saavuttamiseksi.

- (127) Tämän direktiivin yhtenä perusvaatimuksena on julkisen palvelun vaatimuksien noudattaminen, ja on tärkeää, että tässä direktiivissä määritellään yhteiset vähimmäisnormit, joita kaikki jäsenvaltiot noudattavat ja joissa otetaan huomioon seuraavat tavoitteet: kuluttajansuoja, toimitusvarmuus, ympäristönsuojelu ja yhtäläinen kilpailun taso kaikissa jäsenvaltioissa. On tärkeää, että julkisen palvelun vaatimuksia voidaan tulkita kansalliselta pohjalta ottaen huomioon kansallinen tilanne ja noudattaen unionin oikeutta.
- (128) Jäsenvaltioiden toteuttamiin toimenpiteisiin sosiaaliseen ja taloudelliseen yhteenkuuluvuuteen liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi olisi voitava sisältyä erityisesti riittävien taloudellisten kannustimien tarjoaminen, jossa käytetään tarvittaessa kaikkia olemassa olevia kansallisia ja unionin välineitä. Tällaisiin välineisiin olisi voitava kuulua vastuujärjestelyjä tarvittavien investointien turvaamiseksi.

- (129) Sikäli kuin toimenpiteet, joita jäsenvaltio toteuttaa julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseksi, ovat SEUT[...] -sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaista valtion tukea, niistä on SEUT [...] -sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti annettava tieto komissiolle.
- (130) Markkinahintojen olisi toimittava oikeanlaisina kannustimina verkon kehittämiseksi.
- (130 a) Tietyillä jäsenvaltioilla olisi maakaasumarkkinoidensa historiallisten erityispiirteiden ja kehitystason vuoksi oltava mahdollisuus poiketa tässä direktiivissä säädetyistä erityissäännöistä estääkseen perusteettomat seuraamukset ja edistääkseen näiden maiden maakaasumarkkinoiden tehokasta kehitystä. Tämä koskee erityisesti Luxemburgia sen markkinoiden erityisluonteen vuoksi ja kaikkia niitä jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä liittyneet minkään muun jäsenvaltion yhteenliitettyyn verkkoon [...] tai jotka eivät ole vielä vastaanottaneet ensimmäisen pitkäaikaisen maakaasun toimitussopimuksensa ensimmäistä kaupallista toimitusta. Jotta varmistetaan unionin oikeuden yhdenmukainen soveltaminen, niitä jäsenvaltioita koskevien poikkeusten, jotka eivät ole vielä liittyneet minkään muun jäsenvaltion yhteenliitettyyn verkkoon [...] tai jotka eivät ole vielä vastaanottaneet ensimmäisen pitkäaikaisen maakaasun toimitussopimuksensa ensimmäistä kaupallista toimitusta, olisi oltava luonteeltaan väliaikaisia, kunnes nämä jäsenvaltiot pystyvät täyttämään korkeammat vaatimukset markkinoiden avaamisen ja EU:n integroitua kaasuverkkoa koskevan yhteenliitettävyyden osalta. Kun tällaista poikkeusta sovelletaan, poikkeuksen olisi katettava myös ne tämän direktiivin säännökset, jotka liittyvät säännöksiin, joista poikkeus on myönnetty, tai jotka edellyttävät kyseisten säännösten soveltamista.**
- (131) Jäsenvaltioiden olisi ehdottomasti huolehdittava siitä, että edistetään tervettä kilpailua ja eri toimittajien helppoa pääsyä verkkoon, jotta kuluttajat saavat täyden hyödyn vapautetuista kaasun sisämarkkinoista.

- (132) Jotta toimitusvarmuutta voitaisiin edistää ja samalla säilyttää jäsenvaltioiden välisen solidaarisuuden henki, erityisesti mahdollisen energian toimituskriisin sattuessa, on tärkeää vahvistaa puitteet alueelliselle yhteistyölle solidaarisuuden hengessä. Tällainen yhteistyö voi jäsenvaltioiden niin päättäessä perustua ensisijaisesti markkinaehtoiisiin mekanismeihin. Yhteistyö alueellisen ja kahdenvälisen solidaarisuuden edistämiseksi ei saisi aiheuttaa markkinaosapuolille kohtuutonta rasitetta, eikä siinä saisi syrjiä markkinaosapuolia.
- (133) Maakaasun sisämarkkinoiden luomiseksi jäsenvaltioiden olisi edistettävä kansallisten markkinoidensa yhdentymistä ja verkonhaltijoiden välistä yhteistyötä unionin ja alueellisella tasolla ja otettava tähän mukaan myös unionin alueella edelleen eristyksissä toimivat kaasualan saarekkeitä muodostavat järjestelmät.
- (134) Markkinoiden vapaaehtoinen alueellinen yhdentyminen, erityisesti markkinoiden fuusiot, voi tarjota erilaisia etuja markkinoiden erityispiirteistä riippuen. Markkinoiden yhdentyminen voi tarjota tilaisuuden hyödyntää infrastruktuuria parhaalla mahdollisella tavalla edellyttäen, että se ei vaikuta kielteisesti lähimarkkinoihin esimerkiksi korottamalla rajat ylittäviä tariffeja. Se tarjoaa myös mahdollisuuden lisätä kilpailua, likviditeettiä ja kauppaa alueen loppukuluttajien hyödyksi houkuttelemalla toimittajia, jotka eivät muutoin tulisi markkinoille niiden pienen koon vuoksi. Markkinoita yhdentämällä voidaan myös luoda suurempia vyöhykkeitä, joilla on enemmän toimituslähteitä. Tällainen monipuolistaminen voi vaikuttaa tukkumarkkinahintoihin lähteiden välisen kilpailun lisääntymisen ansiosta, mutta se voi myös parantaa toimitusvarmuutta, jos uudella yhdistyneellä vyöhykkeellä ei ole enää sisäistä ylikuormitusta. Markkinoiden yhdentyminen voisi olla perusta maakaasumarkkinoiden muutoksen tukemiselle, myös uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen käyttöönotolle. Jäsenvaltioiden, sääntelyviranomaisten ja siirto**verkonhaltijoiden** olisi tehtävä yhteistyötä alueellisen yhdentymisen helpottamiseksi.

- (135) Tämän direktiivin yhtenä keskeisenä tavoitteena olisi oltava todellisten maakaasun sisämarkkinoiden kehittäminen unionin yhteenliitetyn verkon avulla, minkä vuoksi rajat ylittävää yhteenliittämistä ja alueellisia markkinoita koskevien sääntelykysymysten olisi oltava sääntelyviranomaisten tärkeimpiä tehtäviä ja niiden olisi tarvittaessa toimittava tiiviissä yhteistyössä ACERin kanssa.
- (136) Todellisten sisämarkkinoiden yhteisten sääntöjen ja laajan kaasuntarjonnan turvaamisen olisi myös oltava yksi tämän direktiivin keskeisistä tavoitteista. Vääristymättömät markkinahinnat kannustaisivat tässä tarkoituksessa rajat ylittävää kauppaa ja johtaisivat hintojen lähentymiseen.
- (137) Sääntelyviranomaisten olisi myös annettava tietoja markkinoille siksi, että komissio voisi seurata ja valvoa maakaasun sisämarkkinoita ja niiden lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin kehitystä, mukaan luettuina sellaiset tekijät kuin tarjonta ja kysyntä, siirto- ja jakeluinfrastruktuurit, palvelun laatu, rajat ylittävä kauppa, ylikuormituksen hallinta, investoinnit, tukku- ja kuluttajahinnat, markkinoiden likviditeetti sekä ympäristönäkökohtia ja tehokkuutta koskevat parannukset. Sääntelyviranomaisten olisi ilmoitettava kilpailuviranomaisille ja komissiolle ne jäsenvaltiot, joissa hinnat haittaavat kilpailua ja markkinoiden moitteetonta toimintaa.

- (138) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta eli täysin toimintakykyisten maakaasun ja vedyn sisämarkkinoiden luomista [...] vaan se voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.
- (139) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 715/2009¹⁸ mukaan komissio voi antaa suuntaviivoja tai verkkosääntöjä tarvittavan yhdenmukaistamistason saavuttamiseksi. Tällaiset suuntaviivat tai verkkosäännöt, jotka ovat komission **täytäntöönpano**[...]asetuksina annettuja sitovia sääntöjä, ovat myös tämän direktiivin tiettyjen säännösten kannalta hyödyllinen väline, jota voidaan tarvittaessa mukauttaa nopeasti.
- (140) Komissiolle olisi erityisesti siirrettävä toimivalta antaa suuntaviivat, jotka ovat tarpeen tämän direktiivin tavoitteen saavuttamiseksi vaadittavan yhdenmukaistamisen vähimmäistason määrittelemiseksi.

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 715/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä ja asetuksen (EY) N:o 1775/2005 kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 36).

- (141) Jäsenvaltiot ovat selittävistä asiakirjoista 28 päivänä syyskuuta 2011 annetun jäsenvaltioiden ja komission yhteisen poliittisen lausuman mukaisesti sitoutuneet perustelluissa tapauksissa liittämään ilmoitukseen toimenpiteistä, jotka koskevat direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä, yhden tai useamman asiakirjan, joista käy ilmi direktiivin osien ja kansallisen lainsäädännön osaksi saattamiseen tarkoitettujen välineiden vastaavien osien suhde. Tämän direktiivin suhteen lainsäätäjää pitää tällaisten asiakirjojen toimittamista perusteltuna, erityisesti ottaen huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa komissio v. Belgia (C-543/17) antama tuomio.
- (142) Tässä direktiivissä otetaan huomioon perusoikeudet ja etenkin Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Tätä direktiiviä olisi näin ollen tulkittava ja sovellettava kyseisten oikeuksien ja periaatteiden, erityisesti perusoikeuskirjan 8 artiklassa turvatun henkilötietojen suojaa koskevan oikeuden, mukaisesti. On olennaisen tärkeää, että kaikessa tämän direktiivin nojalla tapahtuvassa henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679¹⁹.

¹⁹ EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1.

- (143) Jotta voidaan varmistaa tämän direktiivin tavoitteen saavuttamiseksi tarvittava yhdenmukaistamisen vähimmäistaso, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä SEUT 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat tiettyjen, tämän direktiivin tavoitteen saavuttamisen kannalta olennaisen tärkeiden erityisalojen muita kuin keskeisiä osia. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa²⁰ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.
- (144) Jotta voidaan varmistaa tämän direktiivin yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa määrittää yhteentoimivuusvaatimukset sekä syrjimättömät ja avoimet menettelyt tietojen saamiseksi. Tätä valtaa olisi käytettävä asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaisesti.
- (145) Velvollisuuden saattaa tämä direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöä olisi rajoituttava säännöksiin, joilla muutetaan aiemman direktiivin säännöksiä. Velvollisuus saattaa sisällöltään muuttumattomat säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöä perustuu aiempaan direktiiviin.

²⁰ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (146) Jotta voidaan varmistaa tämän direktiivin säännösten sujuva ja tehokas täytäntöönpano, komissio tukee jäsenvaltioita **Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/240²¹ perustetusta teknisen tuen välineestä**, joka tarjoaa räätälöityä teknistä asiantuntemusta uudistusten suunnitteluun ja täytäntöönpanoon, mukaan lukien uudistukset, joilla edistetään kilpailuja maakaasun ja vedyn sisämarkkinoita, mahdollistetaan uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen integrointi ja lisätään yhteistyötä ja koordinoitua siirto- ja jakeluverkonhaltijoiden välillä. Tekniseen tukeen kuuluu esimerkiksi hallinnollisten valmiuksien vahvistaminen, lainsäädäntökehysten yhdenmukaistaminen ja asiaankuuluvien parhaiden käytäntöjen jakaminen.
- (147) Tällä direktiivillä ei ole vaikutusta jäsenvaltioiden velvollisuuteen noudattaa liitteessä III olevassa B osassa olevia määräaikoja, jonka kuluessa niiden on saatettava siinä mainitut direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä, ja tuossa osassa mainittua soveltamispäivää,

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/240, annettu 10 päivänä helmikuuta 2021, teknisen tuen välineen perustamisesta (*EUVL L 57, 18.2.2021, s. 1*).

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

KOHDE, SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä direktiivissä vahvistetaan yhteiset säännöt 2 artiklan [...]3 alakohdassa tarkoitettujen kaasujen, jotka käyttävät mainitun artiklan [...] 4 alakohdassa määriteltyä maakaasuverkkoa, siirrolle, jakelulle, toimitukselle ja varastoinnille. Siinä annetaan säännöt, jotka koskevat kyseisen alan järjestämistä ja toimintaa, markkinoille pääsyä sekä maakaasuverkkoa käyttävien kaasujen siirrosta, jakelussa, toimituksessa, varastoinnissa ja verkkojen käytössä sovellettavia lupien myöntämisperusteita ja menettelyjä.
2. Tässä direktiivissä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat maakaasun siirtoa, toimitusta ja varastointia sekä maakaasujärjestelmän siirtymistä uusiutuviin ja vähähiilisiin kaasuihin perustuvaan järjestelmään.

3. Tässä direktiivissä vahvistetaan yhteiset säännöt, jotka koskevat vetyjärjestelmää käyttäen tapahtuvaa vedyn siirtoa, toimitusta ja varastointia. Siinä annetaan säännöt, jotka koskevat kyseisen alan järjestämistä ja toimintaa, markkinoille pääsyä sekä vetyverkkoihin, vedyn toimitukseen ja varastointiin sekä verkkojen käyttöön sovellettavia lupien myöntämisperusteita ja menettelyjä.
4. Tässä direktiivissä vahvistetaan säännöt sellaisen unionin laajuisen yhteenliitetyn vetyjärjestelmän asteittaiselle perustamiselle, jolla edistetään kasvihuonekaasujen nettopäästöjen vähentämistä, **mukaan lukien [...]** aloilla, joilla hiilestä irtautuminen on vaikea toteuttaa, ja tuetaan [...] siten EU:n energiajärjestelmän hiilestä irtautumista.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 1) 'maakaasulla' kaikkia kaasuja, jotka koostuvat pääasiassa metaanista, mukaan lukien [...] biometaani, tai muun tyyppisiä kaasuja, joita voidaan teknisesti ja turvallisesti syöttää maakaasuverkkoon ja siirtää kyseisessä verkossa;
- 2) 'uusiutuvalla kaasulla' direktiivin **(EU)** 2018/2001 2 artiklan 28 alakohdassa määriteltyä biokaasua, mukaan lukien biometaani, ja mainitun direktiivin 2 artiklan 36 alakohdassa määriteltyjä muuta kuin biologista alkuperää olevia uusiutuvia kaasumaisia polttoaineita;
- 3) 'kaasulla' maakaasua ja vetyä;
- 4) 'maakaasuverkolla' infrastruktuurijärjestelmää, joka kattaa putkistot, nesteytetyn maakaasun terminaalit ja varastot ja jossa siirretään kaasuja, jotka koostuvat pääasiassa metaanista, mukaan lukien [...] biometaani, tai muuntyyppisiä kaasuja, joita voidaan teknisesti ja turvallisesti syöttää maakaasuputkistoon ja siirtää kyseisessä putkistossa;

- 5) 'vetyjärjestelmällä' infrastruktuurijärjestelmää, joka kattaa vetyverkot, vetyvarastot ja vetyterminaalit ja joka sisältää **kyseiseen järjestelmään sovellettavien vedyn laatustandardien mukaista** erittäin puhdasta vetyä;
- 6) 'vetyvarastolla' laitosta, jossa varastoidaan erittäin puhdasta vetyä:
- a) mukaan lukien vetyterminaalissa varastointiin käytettävä osa mutta lukuun ottamatta tuotantotoimintaan[...] käytettävää osaa ja laitteistoja, jotka ovat yksinomaan tehtäviään hoitavien vetyverkonhaltijoiden käytettävissä;
 - b) mukaan lukien suuret, erityisesti maanalaiset vetyvarastot, mutta lukuun ottamatta pienempiä, helposti toisinnettavia [...]vedyn varastointilaitteistoja;

- 6 a) ”vetyvarastonhaltijalla” luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa vedyn varastointitoimintaa ja on vastuussa vetyvaraston toiminnasta;
- 7) ’vedyn putkilinjavarastoinnilla’ kaasun painetta korottamalla tapahtuvaa erittäin puhtaan vedyn varastointia vetyverkoissa, lukuun ottamatta laitteistoja, jotka ovat tehtäviään hoitavien vetyverkonhaltijoiden käytettävissä;
- 8) ’vetyterminaalilla’ laitosta, jota käytetään nestemäisen vedyn[...] tai nestemäisen ammoniakkin [...] **purkamiseen ja** muuntamiseen kaasumaiseksi vedyksi sen syöttämiseksi vetyverkkoon **tai maakaasuverkkoon** tai kaasumaisen vedyn nesteytykseen **ja lastaukseen**, mukaan lukien lisäpalvelut ja väliaikainen varastointi, jotka ovat tarpeen muunnosprosessissa ja sen jälkeisessä vetyverkkoon syöttämisessä, mutta lukuun ottamatta varastointiin käytettävää vetyterminaalin osaa;
- 8 a) ’vetyterminaalinhaltijalla’ luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa nestemäisen vedyn tai nestemäisen ammoniakkin purkamista ja muuntamista kaasumaiseksi vedyksi sen syöttämiseksi vetyverkkoon **tai maakaasuverkkoon** tai kaasumaisen vedyn nesteytystä ja lastausta ja jolla on vastuu vetyterminaalin toiminnasta;
- 9) ’vedyn laadulla’ vedyn puhtautta ja epäpuhtauksia vetyjärjestelmään sovellettavien vedyn laatustandardien mukaisesti;
- 10) ’vähähiilisellä vedyllä’ vetyä, jonka energiasisältö on peräisin uusiutumattomista lähteistä ja joka täyttää [...] kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevan 70 prosentin vähimmäisrajan verrattuna **direktiivin (EU) 2018/2001 liitteessä V esitettyyn fossiilisten polttoaineiden vertailukohtaan EF(t)**;

- 11) 'vähähiilisellä kaasulla' direktiivin (EU) 2018/2001 2 artiklan 35 alakohdassa määriteltyjen kierrätettyjen hiilipitoisten polttoaineiden kaasumaista osaa, vähähiilistä vetyä ja synteettisiä kaasumaisia polttoaineita, joiden energiasisältö on peräisin vähähiilisestä vedystä, jotka täyttävät kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevan 70 prosentin vähimmäisrajan **verrattuna direktiivin (EU) 2018/2001 liitteessä V esitettyyn fossiilisten polttoaineiden vertailukohtaan EF(t)**;
- 12) 'vähähiilisillä polttoaineilla' direktiivin (EU) 2018/2001 2 artiklassa määriteltyjä kierrätettyjä hiilipitoisia polttoaineita, vähähiilistä vetyä ja synteettisiä kaasumaisia ja nestemäisiä polttoaineita, joiden energiasisältö on peräisin vähähiilisestä vedystä, jotka täyttävät kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevan 70 prosentin vähimmäisrajan **verrattuna direktiivin (EU) 2018/2001 liitteessä V esitettyyn fossiilisten polttoaineiden vertailukohtaan EF(t)**;
- 13) 'vetyalan yrityksellä' luonnollista tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa ainakin yhtä seuraavista toiminnoista: vedyn tuotanto, siirto, jakelu, toimitus, ostos tai varastointi, ja joka on vastuussa näihin toimintoihin liittyvistä kaupallisista, teknisistä tai ylläpitotehtävistä, mutta lukuun ottamatta loppuasiakkaita;
- 14) 'maakaasualan yrityksellä' luonnollista tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa maakaasun, myös nesteytetyn maakaasun, tuotantoa, siirtoa, jakelua, toimitusta, ostos tai varastointia ja joka on vastuussa näihin toimintoihin liittyvistä kaupallisista, teknisistä tai ylläpitotehtävistä, mutta lukuun ottamatta loppuasiakkaita ;

- 15) 'tuotantovaiheen putkistolla' putkistoa tai putkistoja, joita käytetään ja/tai rakennetaan osana öljyn tai maakaasun tuotantohanketta tai joita käytetään maakaasun siirtämiseen yhden tai useamman tällaisen hankkeen tuotantokentältä jalostuslaitokseen tai terminaaliin tai lopulliselle maihintuontiasemalle;
- 16) 'siirrolla' maakaasun siirtämistä putkistoissa, jotka sisältävät pääasiassa korkeapaineputkia, mutta ei tuotantovaiheen aikaisia putkistoja eikä pääasiassa maakaasun paikalliseen jakeluun käytettäviä korkeapaineputkistojen osia, asiakkaille toimitettavaksi, mutta ei maakaasun toimitusta;
- 17) 'siirtoverkonhaltijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa siirtotoimintaa ja on vastuussa siirtoverkon käytöstä, ylläpidosta ja tarvittaessa kehittämisestä tietyllä alueella, sen mahdollisista yhteyksistä muihin verkkoihin sekä sen varmistamisesta, että verkko pystyy täyttämään kohtuulliset maakaasun siirtovaatimukset pitkällä aikavälillä;
- 18) 'jakelulla' maakaasun siirtämistä paikallisten tai alueellisten putkistojen kautta asiakkaille toimitettavaksi, mutta ei maakaasun toimitusta;
- 19) 'jakeluverkonhaltijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa jakelutoimintaa ja on vastuussa jakeluverkon käytöstä, ylläpidosta ja tarvittaessa kehittämisestä tietyllä alueella, sen mahdollisista yhteyksistä muihin verkkoihin sekä sen varmistamisesta, että verkko pystyy täyttämään kohtuulliset maakaasun jakeluvaatimukset pitkällä aikavälillä;

- 20) 'vetyverkolla' putkiverkkoa, jota käytetään erittäin puhtaan vedyn siirtoon sen toimittamiseksi asiakkaille, mutta ei vedyn toimituksessa;
- 21) 'vedyn siirrolla' vedyn siirtämistä vetyverkon kautta asiakkaille toimitettavaksi, mutta ei vedyn toimitusta, riippumatta verkon paineesta, maantieteellisestä kattavuudesta tai verkkoon liitetystä asiakasryhmästä;
- 22) 'vetyverkonhaltijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa vedyn siirtotoimintaa ja on vastuussa vetyverkon käytöstä, ylläpidosta ja tarvittaessa kehittämisestä tietyllä alueella, sen mahdollisista yhteyksistä muihin vetyverkkoihin sekä sen varmistamisesta, että verkko pystyy täyttämään kohtuulliset vedyn siirtovaatimukset pitkällä aikavälillä;
- 23) 'toimituksella' maakaasun, nesteytetty maakaasu mukaan lukien, tai vedyn, nestemäinen vety mukaan lukien, **ja vedynkantajien, mukaan lukien ammoniakki, metanoli tai nestemäiset orgaaniset vedynkantajat**, myyntiä asiakkaille, mukaan lukien jälleenmyynti;
- 24) 'maakaasun toimittajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toimittaa maakaasua;
- 25) 'varastolla' maakaasualan yrityksen omistamaa ja/tai hoitamaa laitosta, jota käytetään maakaasun varastointiin, mukaan lukien nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksissa varastointiin käytettävä osa mutta lukuun ottamatta tuotantotoimintaan käytettävää osaa ja laitteistoja, jotka ovat yksinomaan tehtäviään hoitavien siirtoverkonhaltijoiden käytettävissä;

- 26) 'varastointilaitteiston haltijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa maakaasun varastointitoimintaa ja on vastuussa varaston hoidosta;
- 27) 'nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksella' terminaalia, jota käytetään maakaasun nesteyttämiseen tai nesteytetyn maakaasun tuontiin, purkamiseen ja kaasuttamiseen; siihen kuuluvat myös lisäpalvelut ja tilapäinen varastointi, joita tarvitaan kaasuttamista varten ja kaasun toimittamiseksi sen jälkeen siirtoverkkoon, mutta siihen eivät kuulu varastointiin käytettävät nesteytetyn maakaasun terminaalien osat;
- 28) 'nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa maakaasun nesteyttämistä tai nesteytetyn maakaasun tuontia, purkamista ja kaasuttamista ja on vastuussa nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen toiminnasta;
- 29) 'verkolla' siirtoverkkoa, jakeluverkkoa, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia tai varastoja, jotka omistaa tai joiden käytöstä vastaa maakaasualan yritys, mukaan lukien putkilinjavarastointi ja sen lisäpalveluja tuottavat laitokset sekä sellaisten omistussuhteessa olevien yritysten laitokset, joita tarvitaan siirrossa, jakelussa ja nesteytetyn maakaasun käsittelyssä;
- 30) 'lisäpalveluilla' kaikkia siirtoverkkojen, jakeluverkkojen, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten käyttöön ja toimintaan tarvittavia palveluja tai varastoja, kuormituksen tasapainotus, sekoitus, **erottaminen** ja inerttikaasujen lisääminen mukaan lukien, ei kuitenkaan laitoksia, jotka ovat yksinomaan tehtäviään hoitavien siirtoverkonhaltijoiden käytettävissä;
- 31) 'maakaasun putkilinjavarastoinnilla' kaasun painetta korottamalla tapahtuvaa maakaasun varastointia sen siirto- ja jakeluverkoissa, ei kuitenkaan laitteistoja, jotka ovat tehtäviään hoitavien siirtoverkonhaltijoiden käytettävissä;

- 32) 'yhteenliitetyllä verkolla' useita toisiinsa yhdistettyjä verkkoja;
- 33) 'yhdysputkella' siirtoputkea, joka ylittää jäsenvaltioiden välisen rajan tai kulkee sen poikki ja jonka tarkoituksena on yhdistää kyseisten jäsenvaltioiden kansalliset siirtoverkot toisiinsa, tai jäsenvaltion ja kolmannen maan välistä siirtoputkea jäsenvaltioiden alueen tai kyseisen jäsenvaltion aluumeren rajaan saakka;
- 34) 'vety-yhdysputkella' vetyverkkoa, joka ylittää jäsenvaltioiden välisen rajan tai kulkee sen poikki ja **jonka tarkoituksena on yhdistää kyseisten jäsenvaltioiden kansalliset vetyverkot toisiinsa**, tai jäsenvaltion ja kolmannen maan välistä **vetyverkkoa** jäsenvaltioiden alueen tai kyseisen jäsenvaltion aluumeren rajaan saakka;
- 35) 'erillisellä linjalla' yhteenliitettyä verkkoa täydentävää maakaasuputkea;
- 36) 'integroituneella maakaasualan yrityksellä' vertikaalisesti tai horisontaalisesti integroitunutta yritystä;

- 37) 'vertikaalisesti integroituneella yrityksellä' maakaasualan yritystä tai maakaasualan yritysten ryhmää tai vetyalan yritystä tai vetyalan yritysten ryhmää, jossa samalla henkilöllä tai samoilla henkilöillä on oikeus käyttää, joko suoraan tai välillisesti, määräysvaltaa ja jossa yritys tai yritysten ryhmä harjoittaa ainakin joko maakaasun siirtoa, jakelua, nesteyttämistä tai varastointia tai vedyn siirtoa, jakelua tai varastointia tai vetyterminaalin pitämistä ja ainakin joko maakaasun tai vedyn tuotantoa tai toimittamista;
- 38) 'horisontaalisesti integroituneella yrityksellä' yritystä, joka harjoittaa ainakin joko maakaasun tuotantoa, siirtoa, jakelua, toimittamista tai varastointia sekä lisäksi jotakin maakaasualaan kuulumatonta toimintaa;
- 39) 'omistussuhteessa olevalla yrityksellä' Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EY²² 2 artiklan 12 alakohdassa määriteltyä sidosyritystä tai samoille osakkeenomistajille kuuluvaa yritystä;
- 40) 'verkon käyttäjällä' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toimittaa kaasua verkkoon tai jolle sitä toimitetaan verkosta;
- 41) 'asiakkaalla' kaasun tukkuasiakasta ja loppuasiakasta ja maakaasualan tai vetyalan yritystä, joka ostaa kaasua;

²² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietentyypisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19).

- 42) 'kotitalousasiakkaalla' asiakasta, joka ostaa kaasua oman kotitaloutensa käyttöön;
- 43) 'muulla kuin kotitalousasiakkaalla' asiakasta, joka ostaa kaasua muuhun kuin oman kotitaloutensa käyttöön;
- 44) 'loppuasiakkaalla' asiakasta, joka ostaa kaasua omaan käyttöönsä;
- 45) 'tukkuasiakkaalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ostaa kaasua jälleenmyyntiä varten sen verkon sisällä tai ulkopuolella, johon hän/se kuuluu, ei kuitenkaan siirto- tai jakeluverkonhaltijaa;
- 46) 'mikroyrityksellä' yritystä, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto ja/tai taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa;
- 47) 'pienellä yrityksellä' yritystä, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto ja/tai taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa;

- 48) 'varmuudella' maakaasun toimitusvarmuutta sekä teknistä turvallisuutta;
- 49) 'kaasuntoimitussopimuksella' kaasun toimittamisesta tehtyä sopimusta, lukuun ottamatta kaasujohdannaisia;
- 50) 'kaasujohdannaisella' rahoitusvälineiden markkinoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU²³ liitteessä I olevan C osan 5, 6 tai 7 kohdassa määriteltä rahoitusvälinettä, jonka kohde-etuus on kaasu;
- 51) 'määräysvallalla' oikeuksia, sopimuksia tai muita keinoja, jotka joko erikseen tai yhdessä ja ottaen huomioon asiaan liittyvät tosiasialliset tai oikeudelliset olosuhteet antavat mahdollisuuden käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa yrityksessä, erityisesti:
- a) antamalla omistusoikeuden tai käyttöoikeuden yrityksen kaikkiin tai joihinkin varoihin;
 - b) oikeuksin tai sopimuksin, joiden perusteella saadaan ratkaiseva vaikutusvalta yrityksen toimielinten kokoonpanossa, äänestyksissä tai päätöksissä;
- 52) 'pitkäaikaisella sopimuksella' toimitussopimusta, jonka kesto on yli vuoden;[...]

²³ EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349–496.

- 53) 'syöttö- ja ottojärjestelmällä' [...]maakaasuun [...] pääsyn mallia, jossa verkon käyttäjät varaavat riippumattomasti kapasiteettioikeuksia syöttö- ja ottokohtiin. Syöttö- ja ottojärjestelmään sisältyy siirtoverkko, ja siihen voi sisältyä jakeluverkko tai jakeluverkon osia. [...];
- 54) 'tasehallinta-alueella' [...] järjestelmää, johon sovelletaan tiettyä tasehallintajärjestelmää ja johon [...]sisältyy siirtoverkko ja voi sisältyä [...] jakeluverkkoja tai tällaisten [...]jakeluverkkojen osia;
- 55) 'virtuaalisella kauppapaikalla' syöttö- ja ottojärjestelmässä olevaa muuta kuin fyysistä kauppapaikkaa, jossa kaasuja vaihdetaan myyjän ja ostajan välillä ilman tarvetta varata [...] kapasiteettia;
- 55 a) 'verkonkäyttäjällä' verkonhaltijan asiakasta tai potentiaalista asiakasta sekä verkonhaltijaa itseään siinä määrin kuin niiden on tarpeen harjoittaa toimintojaan maakaasun ja vedyn siirron yhteydessä;

- 56) 'syöttökohdalla' kohtaa, johon sovelletaan verkonkäyttäjien [...] varausmenettelyjä ja joka tarjoaa pääsyn syöttö- ja ottojärjestelmään;
- 57) 'ottokohdalla' kohtaa, johon sovelletaan verkonkäyttäjien [...] varausmenettelyjä ja joka mahdollistaa kaasuvirtaukset ulos syöttö- ja ottojärjestelmästä;
- 58) 'yhteenliitäntäpisteellä' fyysistä tai virtuaalista pistettä, joka liittää yhteen vierekkäiset otto- ja syöttöjärjestelmät tai liittää yhteen otto- ja syöttöjärjestelmän ja yhdysputken edellyttäen, että kyseisessä pisteessä on käytössä verkonkäyttäjien varausjärjestelmä;
- 59) 'virtuaalisella yhteenliitäntäpisteellä' kahta tai useampaa yhteenliitäntäpistettä, jolla liitetään yhteen samat kaksi vierekkäistä otto- ja syöttöjärjestelmää yhdistelmäksi yksittäisen kapasiteettipalvelun tarjontaa varten;
- 60) 'markkinaosapuolella' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ostaa, myy tai tuottaa kaasua tai tarjoaa varastointipalveluja, kaupankäyntiä koskevien toimeksiantojen antaminen mukaan lukien, yksillä tai useammilla kaasumarkkinoilla, myös tasehallintamarkkinoilla;
- 61) 'sopimuksen irtisanomismaksulla' maksua tai sakkoa, jonka toimittajat tai markkinaosapuolet voivat veloittaa asiakkailta kaasuntoimitus- tai palvelusopimuksen irtisanomisesta;

- 62) 'vaihtomaksulla' sellaista maksua tai sakkoa toimittajan tai markkinaosapuolen vaihtamisen johdosta, sopimuksen irtisanomismaksut mukaan lukien, jonka toimittajat, markkinaosapuolet tai verkonhaltijat voivat veloittaa suoraan tai välillisesti asiakkailta;
- 63) 'laskutustiedoilla' tietoja, jotka esitetään loppuasiakkaan laskussa, maksukehotusta lukuun ottamatta;
- 64) 'tavanomaisella mittarilla' analogista mittaria tai sähköistä mittaria, jolla ei voi sekä lähettää että vastaanottaa tietoa;
- 65) 'älykkäällä mittausjärjestelmällä' sähköistä järjestelmää, joka kykenee mittaamaan verkkoon syötetyn kaasun tai verkosta kulutetun kaasun määrää [...] ja lähettämään ja vastaanottamaan tietoa sähköisen viestinnän keinoin tiedonsaanti-, seuranta- ja valvontatarkoituksiin;
- 66) 'yhteentoimivuudella' älykkään mittauksen yhteydessä kahden tai useamman energia- tai viestintäverkon, -järjestelmän, -laitteen, -sovelluksen tai -komponentin kykyä yhdistää, vaihtaa ja käyttää tietoa vaadittavien toimintojen suorittamiseksi;

- 67) 'viimeisimmillä saatavilla olevilla' älykkään mittauksen tietojen yhteydessä sitä, että tiedot toimitetaan ajanjaksona, joka vastaa lyhintä selvitysjaksoa kansallisilla markkinoilla;
- 68) 'parhaalla käytettävissä olevalla tekniikalla', kun on kyse tietosuojasta ja -turvasta älykkäässä mittausympäristössä, tehokkaimpia, edistyneimpiä ja parhaiten käytäntöön soveltuvia tekniikoita, jotka lähtökohtaisesti muodostavat perustan unionin tietosuoja- ja tietoturvasäännösten noudattamiselle;
- 69) 'energiaköyhyydellä' Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2021/0203 COD 2 artiklan 49 alakohdassa määriteltyä energiaköyhyyttä;
- 70) [...]
- [...]

[...]

70 a) 'kansalaisten energiayhteisöllä' direktiivin (EU) 2019/944 2 artiklan 11 alakohdassa määriteltyä oikeushenkilöä, joka toimii uusiutuvan kaasun markkinoilla;

71) 'aktiivisella asiakkaalla' maakaasun loppuasiakasta tai yhdessä toimivien maakaasun loppuasiakkaiden ryhmää, joka kuluttaa tai varastoi omissa tiloissaan rajatulla alueella tai jäsenvaltion niin salliessa muissa tiloissa tuotettua uusiutuvaa kaasua tai joka myy itse tuottamaansa uusiutuvaa kaasua tai osallistuu **joustoön tai** energiatehokkuutta koskeviin järjestelyihin, jos tällainen toiminta ei ole sen ensisijaista kaupallista tai ammatillista toimintaa.

II luku

Yleiset säännöt markkinoiden järjestämiseksi

3 artikla

Kilpailuun perustuvat, kuluttajakeskeiset, joustavat ja syrjimättömät kaasumarkkinat

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikilla asiakkailla on vapaus ostaa kaasua valitsemaltaan toimittajalta, ja varmistettava, että kaikilla asiakkailla on vapaus tehdä samanaikaisesti useampi kuin yksi maakaasun tai vedyn toimitussopimus edellyttäen, että luodaan vaadittavat liitántä- ja mittauspisteet.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansallinen lainsäädäntö ei aiheuttomasti haittaa kaasun kauppaa yli rajojen, likvidin kaasukaupan toimintaa ja syntymistä, kuluttajien osallistumista, investointeja etenkin uusiutuvaan ja vähähiiliseen kaasuun tai energian varastointia jäsenvaltioiden välillä, ja niiden on varmistettava, että kaasun hinnat vastaavat tosiasiallista kysyntää ja tarjontaa.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaasun sisämarkkinoilla ei ole markkinoille pääsyyn, markkinoilta poistumiseen, kaupankäyntiin ja toimintaan liittyviä perusteettomia esteitä.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että energia-alan yrityksiin sovelletaan avoimia, oikeasuhteisia ja syrjimättömiä sääntöjä, maksuja ja kohtelua, erityisesti tukkumarkkinoille pääsyyn, tietojen saatavuuden, toimittajan vaihtamisen ja laskutusta koskevien järjestelyjen sekä soveltuvien osin toimilupien osalta.
5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kolmansista maista olevien markkinaosapuolten on kaasun sisämarkkinoilla toimiessaan noudatettava sovellettavaa unionin oikeutta ja kansallista lainsäädäntöä, **mukaan lukien ympäristön ja turvallisuuden alat.**

Markkinapohjaiset toimitushinnat

1. Toimittajilla on oltava vapaus määrittää hinta, jolla ne toimittavat kaasua asiakkaille. Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheelliset toimet toimittajien välisen tehokkaan kilpailun varmistamiseksi.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava 25 artiklan[...] mukainen energiaköyhien ja heikossa asemassa olevien kotitalousasiakkaiden suojele sosiaalipolitiikalla tai muilla keinoin kuin puuttamalla julkisin toimin kaasuntoimitusten hinnoitteluun.
3. Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot saavat soveltaa energiaköyhille tai heikossa asemassa oleville kotitalousasiakkaille toimitettavan maakaasun hinnoitteluun julkisia toimia. Tällaisiin julkisiin toimiin sovelletaan 4 ja 5 kohdassa säädettyjä edellytyksiä.
4. Kaasuntoimitusten hinnoitteluun sovellettavien julkisten toimien on oltava seuraavanlaisia:
 - a) niiden on oltava yleisen taloudellisen edun mukaisia eivätkä ne saa ylittää sitä, mikä on tarpeen niillä tavoitellun yleisen taloudellisen edun saavuttamiseksi;
 - b) niiden on oltava selkeästi määriteltyjä, avoimia, syrjimättömiä sekä todennettavissa olevia;
 - c) niiden avulla on turvattava se, että unionin kaasualan yritykset voivat tarjota asiakkaille palvelujaan tasapuolisesti;
 - d) niiden on oltava ajallisesti rajoitettuja sekä toimien edunsaajien osalta oikeasuhteisia;
 - e) ne eivät saa syrjivästi aiheuttaa markkinaosapuolille lisäkustannuksia.

5. Jäsenvaltioiden, jotka soveltavat kaasuntoimitusten hinnoitteluun julkisia toimia tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti, on myös noudatettava asetuksen (EU) 2018/1999 3 artiklan 3 kohdan d alakohtaa ja 24 artiklaa riippumatta siitä, onko kyseisessä jäsenvaltiossa merkittävä määrä energiaköyhyydestä kärsiviä kotitalouksia.
6. Siirtymä kautena, jonka aikana toimittajien välinen kilpailu maakaasun toimitussopimuksista muotoutuu tehokkaaksi, ja jotta aikaansaadaan täysin markkinapohjainen kaasun vähittäishinnoittelu 1 kohdan mukaisesti, jäsenvaltiot saavat soveltaa julkisia toimia kotitalousasiakkaille [...], jotka eivät ole 3 kohdan nojalla julkisten toimien edunsaajia, **ja mikroyrityksille** toimitettavan maakaasun hinnoitteluun.
7. Edellä olevan 6 kohdan mukaisten julkisten toimien on oltava 4 kohdassa säädettyjen edellytysten mukaisia, ja
- a) niihin on liitettävä toimenpiteitä tehokkaan kilpailun saavuttamiseksi ja menetelmä näiden toimenpiteiden edistymisen arvioimiseksi;
 - b) ne on vahvistettava käyttäen menetelmää, jolla varmistetaan toimittajien syrjimätön kohtelu;
 - c) niissä sovellettava hinta on vahvistettava kustannukset ylittävälle tasolle, joka mahdollistaa tehokkaan hintakilpailun;
 - d) ne on suunniteltava siten, että minimoidaan mahdolliset kielteiset vaikutukset maakaasun tukkumarkkinoihin;
 - e) niiden avulla on varmistettava, että kaikilla tällaisten julkisten toimien edunsaajilla on mahdollisuus valita kilpailuun perustuvilla markkinoilla olevia tarjouksia ja heille annetaan vähintään neljännesvuosittain suoraan tietoa kilpailuun perustuvilla markkinoilla saatavilla olevista tarjouksista ja säästöistä, ja niiden avulla on varmistettava, että heitä autetaan siirtymisessä markkinapohjaisten tarjousten käyttöön;

- f) **niiden avulla on varmistettava siinä tapauksessa, että jäsenvaltio ottaa käyttöön [...] [...] 16 [...] [...] artiklan mukaisia älykkäitä mittausjärjestelmiä, että** kaikille tällaisten julkisten toimien edunsaajille [...] [...] tiedotetaan suoraan mahdollisuudesta asennuttaa älymittareita ja annetaan tarvittavaa apua;
- g) ne eivät saa johtaa suoriin ristisubventioihin niiden asiakkaiden, joiden kaasuntoimitusten hinnat määräytyvät vapailla markkinoilla, ja niiden asiakkaiden, joiden kaasuntoimitusten hintoja säännellään, välillä.

8. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava 3 ja 6 kohdan mukaisesti toteutetut toimenpiteet komissiolle kuukauden kuluessa niiden hyväksymisestä, ja ne saavat soveltaa toimenpiteitä välittömästi. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys siitä, miksi asetettua tavoitetta ei ole voitu saavuttaa riittävän tehokkaasti muilla keinoilla, miten varmistetaan 4 ja 7 kohdassa säädettyjen vaatimusten noudattaminen ja mitä vaikutuksia ilmoitetuilla toimenpiteillä on kilpailuun. Ilmoituksessa on kuvattava toimenpiteiden edunsaajat ja toimenpiteiden kesto ja niiden kohteena olevien kotitalousasiakkaiden lukumäärä ja selitettävä, miten säännellyt hinnat on määritetty.

9. Jäsenvaltioiden on 15 päivästä maaliskuuta 2025 ja sen jälkeen joka toinen vuosi toimitettava osana yhdennettyjä kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia koskevia edistymiskertomuksia komissiolle kertomukset, joissa käsitellään tämän artiklan täytäntöönpanoa sekä tämän artiklan nojalla toteutettujen julkisten toimien tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta ja arvioidaan edistymistä toimittajien välisen tehokkaan kilpailun saavuttamisessa ja siirtymisessä markkinapohjaisiin hintoihin. Säänneltyjä hintoja 6 kohdan mukaisesti soveltavien jäsenvaltioiden on raportoitava 7 kohdassa säädettyjen edellytysten noudattamisesta, mukaan lukien siitä, miten toimittajat, jotka ovat velvollisia soveltamaan tällaisia toimia, noudattavat niitä, sekä säänneltyjen hintojen vaikutuksesta kyseisten toimittajien taloustilanteeseen.
10. Komissio tarkastelee tämän artiklan täytäntöönpanoa maakaasun markkinapohjaisen vähittäishinnoittelun saavuttamiseksi ja antaa siitä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen sekä sen yhteydessä tai sen jälkeen tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen. Tämä kertomus voidaan yhdistää direktiivin (EU) 2019/944 5 artiklan täytäntöönpanoa koskevaan kertomukseen. Lainsäädäntöehdotukseen voi sisältyä säänneltyjen hintojen päättymispäivä.

4 a artikla

Kohtuuhintaisen energian saatavuus maakaasun hintakriisin aikana

- 1. Neuvosto voi komission ehdotuksesta julistaa täytäntöönpanopäätöksellä alueellisen tai unionin laajuisen maakaasun hintakriisin, jos direktiivin (EU) 2019/944 66 a artiklan 1 kohdan edellytykset täyttyvät. Päätöksessä, jossa julistetaan alueellinen tai unionin laajuinen maakaasun hintakriisi, täsmennetään kyseisen päätöksen voimassaoloaika, joka voi olla enintään yksi vuosi.**
- 2. Komissio esittää maakaasun hintakriisin julistamista koskevan ehdotuksen ja päätöksen ehdotetun voimassaoloajan, jos se katsoo, että 1 kohdassa tarkoitetut edellytykset täyttyvät.**
- 3. Neuvosto voi määräenemmistöllä muuttaa komission ehdotusta.**
- 4. Jos neuvosto on julistanut 1 kohdan mukaisen kriisin, jäsenvaltiot voivat kriisin voimassaoloajan ja direktiivin (EU) 2019/944 66 a artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun ehdoin soveltaa kohdennettuja julkisia toimia pienille ja keskisuurille yrityksille, kotitalouksille sekä toimista kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi annetussa asetuksessa (EU) 2017/1938 määritellyille välttämättömille sosiaalipalveluille toimitettavan maakaasun hinnoitteluun.**
- 5. Edellä olevan 2 kohdan mukaisilla hintasääntelytoimilla voidaan kriisin voimassaoloajaksi poikkeuksellisesti ja tilapäisesti asettaa kustannuksia alhaisempi hinta 4 artiklan 6 kohdassa tarkoitetuille kotitalousasiakkaille ja mikroyrityksille, jos direktiivin (EU) 2019/944 66 a artiklan 4 kohdassa tarkoitetut edellytykset täyttyvät.**
- 6. Tätä artiklaa sovellettaessa direktiivissä (EU) 2019/944 olevia viittauksia ”sähköön” pidetään viittauksina ”maakaasuun”.**

Julkisen palvelun velvoitteet

1. Jäsenvaltioiden on oman institutionaalisen järjestelmänsä mukaisesti ja toissijaisuusperiaate asianmukaisesti huomioon ottaen varmistettava, että maakaasu- ja vetyalan yritykset toimivat tämän direktiivin periaatteiden mukaisesti siten, että kaasualalla saadaan aikaan kilpailulle avoimet, varmat ja ympäristön kannalta kestävät markkinat, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 kohdan soveltamista, eivätkä jäsenvaltiot saa harjoittaa syrjintää näiden yritysten välillä niiden oikeuksien tai velvollisuuksien suhteen.
2. Ottaen täysin huomioon SEUT-sopimuksen asiaa koskevat määräykset ja erityisesti sen 106 artiklan jäsenvaltiot voivat yleisen taloudellisen edun nimissä asettaa maakaasu- ja vetyalan yrityksille julkisen palvelun velvoitteita, jotka voivat koskea varmuutta, mukaan lukien toimitusvarmuus, toimitusten säännöllisyyttä ja laatua sekä ympäristönsuojelua, mukaan lukien energiatehokkuus, uusiutuvista lähteistä saatu energia ja ilmaston suojeleminen, **ja [...] maakaasun toimituksen hintaa[...]**. Näiden velvoitteiden on oltava selkeästi määriteltäviä, avoimia, syrjimättömiä ja todennettavia, ja niillä on turvattava se, että unionin maakaasu- ja vetyalan yritykset voivat tarjota kansallisille kuluttajille palvelujaan tasapuolisesti.

3. Kaasun toimitusvarmuuteen liittyvissä julkisen palvelun velvoitteissa [...] on noudatettava[...] asetuksen (EU) 2017/1938 6 artiklan mukaisia kaasun toimitusnormeja, ja niiden on oltava johdonmukaisia mainitun asetuksen 7 artiklan 3 kohdan nojalla tehtyjen kansallisten riskinarviointien tulosten kanssa, sellaisina kuin ne on esitetty yksityiskohtaisesti mainitun asetuksen 9 artiklan 1 kohdan c, d ja k alakohdan mukaisesti laadituissa ennaltaehkäisy suunnitelmissa. **Julkisen palvelun velvoitteiden, jotka ylittävät sen, mikä on tarpeen asetuksen (EU) 2017/1938 6 artiklan noudattamisen varmistamiseksi, on vastattava asetuksen (EU) 2017/1938 8 artiklan 1 kohdan vaatimuksia.**
4. Jos jäsenvaltio myöntää tässä artiklassa esitettyjen velvoitteiden täyttämistä rahallisen korvauksen tai muunlaisia korvauksia, tämä on toteutettava syrjimättömällä ja avoimella tavalla.
5. Jäsenvaltioiden on tämän direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä ilmoitettava komissiolle kaikki julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseksi hyväksytyt toimenpiteet, mukaan lukien kuluttajansuojelu ja ympäristönsuojelu, ja niiden mahdolliset vaikutukset kansalliseen ja kansainväliseen kilpailuun riippumatta siitä, edellyttävätkö tällaiset toimenpiteet poikkeamista tämän direktiivin säännöksistä. Niiden on sen jälkeen ilmoitettava komissiolle kahden vuoden välein kaikista tällaisia toimenpiteitä koskevista muutoksista riippumatta siitä, edellyttävätkö ne poikkeamista tämän direktiivin säännöksistä.

Alueellisen yhteistyön ja yhdentymisen edistäminen

1. Jäsenvaltioiden ja sääntelyviranomaisten on toimittava keskenään yhteistyössä kansallisten markkinoidensa yhdentämiseksi yhdellä tai useammalla aluetasolla, jotta voidaan luoda alueelliset markkinat, kun jäsenvaltiot ja sääntelyviranomaiset ovat niin päättäneet, ja edetä kohti täydellisesti vapautettujen sisämarkkinoiden luomista. Sääntelyviranomaisten, kun jäsenvaltioissa on niin säädetty, tai jäsenvaltioiden on erityisesti tuettava ja edistettävä maakaasun siirtoverkonhaltijoiden ja vetyverkonhaltijoiden yhteistyötä aluetasolla muun muassa rajat ylittävissä kysymyksissä kilpailulle avointen kaasun sisämarkkinoiden luomiseksi ja edistettävä oikeudellisten, teknisten ja sääntelykehystensä yhdenmukaisuutta sekä edistettävä sellaisten eristyksissä toimivien kaasualan saarekkeitä muodostavien järjestelmien yhdentymistä, joita edelleen on unionin alueella. Tällaisen alueellisen yhteistyön piiriin on kuuluttava yhteistyö niillä maantieteellisillä alueilla, jotka on määritelty asiakirjassa **COM(2021) 804 [...] ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen** 28 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Tällaisen yhteistyön piiriin saattaa kuulua muita maantieteellisiä alueita. Jos komissio katsoo, että unionin tason säännöt ovat merkityksellisiä kaasumarkkinoiden alueellisen yhdentymisen kannalta, se antaa asianmukaista **ei-sitovaa** ohjausta, jossa otetaan huomioon näiden markkinoiden erityispiirteet ja vaikutus lähimarkkinoihin.

2. Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (ACER) toimii yhteistyössä sääntelyviranomaisten ja siirtoverkonhaltijoiden **sekä vetyverkonhaltijoiden** kanssa, jotta varmistetaan sääntelykehysten yhteensopivuus eri alueiden välillä ja niiden sisällä kilpailulle avointen kaasun sisämarkkinoiden luomiseksi. Jos ACER katsoo yhteistyön edellyttävän sitovia sääntöjä, se antaa asianmukaisia suosituksia.
3. Jos vertikaalisesti integroitunut siirtoverkonhaltija osallistuu yhteisyritykseen, joka on perustettu tällaisen yhteistyön toteuttamiseksi, yhteisyrityksen on laadittava ja pantava täytäntöön sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma, jossa esitetään toteutettavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei syrjintää ja kilpailunvastaista toimintaa esiinny. Sääntöjen noudattamista koskevassa ohjelmassa on esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet syrjinnän ja kilpailunvastaisen toiminnan estämistä koskevan tavoitteen saavuttamiseksi. Se edellyttää ACERin hyväksyntää. Vertikaalisesti integroituneiden siirtoverkonhaltijoiden valvonnasta vastaavien toimihenkilöiden on seurattava ohjelman noudattamista riippumattomasti.

7 artikla

Lupamenettely

1. Silloin kun maakaasun käsittelylaitosten, vedyntuotantolaitosten ja vetyjärjestelmäinfrastruktuurin rakentamiseen tai käyttöön vaaditaan lupa (esimerkiksi toimilupa, lupa, suostumus tai hyväksyntä), jäsenvaltiot tai niiden nimeämät toimivaltaiset viranomaiset myöntävät 2–10 kohdan mukaisesti lupia tällaisten laitosten, infrastruktuurin, putkistojen ja niihin liittyvien laitteiden rakentamiseen ja/tai käyttöön alueellaan. Jäsenvaltiot tai niiden nimeämät toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää lupia samoin perustein myös kaasun toimittajille ja tukkuasiakkaille.
2. Jos jäsenvaltiossa on käytössä lupajärjestelmä, jäsenvaltion on vahvistettava puolueettomat ja syrjimättömät perusteet, jotka yrityksen on täytettävä hakiessaan lupaa kaasun toimittamiseen tai maakaasun käsittelylaitosten, vedyntuotantolaitosten tai vetyjärjestelmäinfrastruktuurin rakentamiseen ja/tai käyttöön. Syrjimättömät lupien myöntämisperusteet ja syrjimätön lupamenettely on julkistettava. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tällaisten laitosten, infrastruktuurien, putkien ja niihin liittyvien laitteiden lupamenettelyissä otetaan tarvittaessa huomioon hankkeen merkitys kaasun sisämarkkinoille.

- 2 a. **Maakaasun toimittajien osalta jäsenvaltiot voivat arvioida hakijoiden taloudellista vahvuutta ja teknistä kapasiteettia lupaperusteena. Tällaisen perusteen olisi oltava täysin läpinäkyvä ja syrjimätön.**
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja toimintoja koskevat lupamenettelyt saavat kestää enintään kaksi vuotta, mukaan lukien kaikki toimivaltaisten viranomaisten asiaankuuluvat menettelyt. Kyseistä kahden vuoden määräaika voidaan jatkaa enintään yhdellä vuodella, kun se on poikkeuksellisten olosuhteiden perusteella asianmukaisesti perusteltua.
4. Jäsenvaltioiden on arvioitava, mitkä **kansalliset** lainsäädännölliset ja muut toimenpiteet ovat tarpeen lupamenettelyjen virtaviivaistamiseksi, mukaan lukien kaikki ympäristövaikutusten arviointimenettelyihin liittyvät menettelyvaiheet. Jäsenvaltioiden on raportoitava tällaisen arvioinnin tuloksista Euroopan komissiolle osana asetuksen (EU) 2018/1999 3 ja 7–12 artiklan mukaisia yhdenmukaisia kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmiaan ja kyseisissä artikloissa säädetyn menettelyn mukaisesti ja osana asetuksen (EU) 2018/1999 17 artiklan mukaisia yhdenmukaisia kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia koskevia edistymiskertomuksiaan.
5. Edellä 3 kohdassa vahvistettujen määräaikojen soveltaminen ei vaikuta voimassa olevan unionin ympäristölainsäädännön mukaisiin velvoitteisiin, kanteiden nostamiseen, muutoksenhakuun ja muihin menettelyihin tuomioistuimissa eikä vaihtoehtoisiin riitojenratkaisumekanismeihin, mukaan lukien valitusmenettelyt sekä menettelyt ja muutoksenhaku tuomioistuinten ulkopuolella, ja niitä voidaan jatkaa enintään tällaisten menettelyjen keston verran.

6. Jäsenvaltioiden on perustettava tai nimettävä yksi tai useampi yhteyspiste. Näiden yhteyspisteiden on annettava hakijan pyynnöstä ja maksutta neuvoja ja apua koko lupamenettelyn ajan 1 kohdassa tarkoitettujen toimintojen osalta siihen saakka, kunnes vastuuviranomaiset ilmoittavat menettelyn tuloksesta menettelyn päätteeksi. Hakijan ei tarvitse koko prosessin aikana olla yhteydessä useampaan kuin yhteen yhteyspisteeseen.
7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisen lainsäädännön mukaisia maakaasun [...]verkkoinfrastruktuurin [...]rakentamista ja käyttöä koskevia lupia **sovelletaan myös [...] vetyjärjestelmän infrastruktuuriin. [...] Tämä ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta peruuttaa nämä luvat, jos vetyinfrastruktuuri ei ole unionin tai kansallisessa lainsäädännössä vahvistettujen vetyjärjestelmän infrastruktuuria koskevien teknisten turvallisuussäätöjen mukainen.**
- [...]
8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että maakaasuputkiston ja muun verkko-omaisuuden rakentamista ja käyttöä koskevia voimassa olevia [...] maankäyttöoikeuksia [...] **sovelletaan** myös vedyn siirtoon tarkoitettuihin putkistoihin ja muuhun verkko-omaisuuteen.

- 8 a. Jos infrastruktuurin omistus siirretään saman yrityksen sisällä 63 artiklan vaatimusten täyttämiseksi, kyseistä infrastruktuuria koskevat luvat on myös siirrettävä uudelle omistajalle.**
9. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että luvan epäämisen syyt ovat puolueettomia ja syrjimättömiä ja että ne ilmoitetaan hakijalle. Komissiolle on annettava tiedoksi syyt lupien epäämiseen. Jäsenvaltioiden on vahvistettava menettely, jonka mukaisesti hakijat voivat hakea muutosta epäämispäätökseen.
10. Niiden alueiden kehittämiseksi, joille on vasta äskettäin alettu toimittaa kaasua, ja verkon toiminnan tehostamiseksi yleensä, jäsenvaltiot voivat kieltäytyä myöntämästä uutta lupaa maakaasun jakeluputkistojen rakentamiseen ja käyttöön tietyllä alueella sen jälkeen, kun tällaisten putkistojen rakentamiselle on myönnetty tai aiotaan myöntää lupa kyseisellä alueella, ja jos nykyinen tai rakennettavaksi ehdotettu kapasiteetti ei ole täysimääräisesti käytössä, sanotun kuitenkin rajoittamatta 30 artiklan soveltamista.

Uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden sertifiointi

1. **Uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden sertifiointiseksi jäsenvaltioiden on vaadittava talouden toimijoilta osoitusta siitä, että direktiivin (EU) 2018/2001 [...] 25 artiklan 2 kohdassa ja 29 artiklassa esitettyjä, uusiutuvia kaasuja koskevia edellytyksiä noudatetaan. Kyseisten [...] kestävyyskriteerien ja kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä koskevien kriteerien noudattaminen on osoitettava mainitun direktiivin 30 artiklan mukaisesti [...].**
2. Sen varmistamiseksi, että vähähiilisten polttoaineiden ja vähähiilisen vedyn käytöstä saatavat kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset ovat vähintään 70 prosenttia 2 artiklan 10 ja 12 alakohdassa [...] annettujen määritelmien mukaisesti, jäsenvaltioiden on vaadittava talouden toimijoita osoittamaan, että tätä vähimmäisrajaa ja tämän artiklan 5 kohdassa tarkoitetussa menetelmässä vahvistettuja vaatimuksia on noudatettu. Niiden on tätä varten edellytettävä, että talouden toimijat käyttävät direktiivin (EU) 2018/2001 30 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaista ainetasejärjestelmää.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että talouden toimijat toimittavat luotettavat tiedot 2 kohdassa asetetun kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten 70 prosentin vähimmäisrajan ja 5 kohdassa tarkoitetun kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevan menetelmän noudattamisesta ja että talouden toimijat asettavat pyynnöstä asianomaisen jäsenvaltion saataville tietojen pohjana käytetyt lähtötiedot. Jäsenvaltioiden on vaadittava talouden toimijoita ottamaan käyttöön riittävän tasokas riippumaton tarkastus toimitetuille tiedoille ja esittämään näyttöä siitä, että näin on tehty. Tarkastuksessa on varmistettava, että talouden toimijoiden käyttämät järjestelmät ovat tarkkoja, luotettavia ja suojattu väärinkäytöksiltä.

4. Edellä 2 kohdassa säädettyjä velvoitteita sovelletaan riippumatta siitä, ovatko vähähiiliset polttoaineet unionissa tuotettuja vai tuotuja. Tiedot kunkin polttoaineen toimittajan vähähiilisten polttoaineiden tai vähähiilisen vedyn maantieteellisestä alkuperästä ja raaka-ainetyypistä on asetettava kuluttajien saataville talouden toimijoiden, toimittajien tai asiaankuuluvien toimivaltaisten viranomaisten verkkosivustoilla, ja ne on saatettava ajan tasalle vuosittain..
5. Komissio antaa [...] **12 kuukauden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta** 83 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään tätä direktiiviä täsmentämällä menetelmä vähähiilisistä polttoaineista saatavien kasvihuonekaasupäästövähennysten arvioimiseksi. Menetelmällä on varmistettava, ettei vältettyjä päästöjä koskevaa hyvitystä anneta hiilidioksidille, jonka talteenotosta on jo saatu päästöhyvitystä muiden säännösten nojalla, **ja sen on oltava johdonmukainen muuta kuin biologista alkuperää olevista uusiutuvista nestemäisistä ja kaasumaisista liikenteen polttoaineista ja kierrätetyistä hiilipitoisista polttoaineista saatavien kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten arviointimenetelmän kanssa.**

6. Komissio voi päättää, että vapaaehtoiset kansalliset tai kansainväliset järjestelmät, joissa asetetaan vaatimuksia vähähiilisten polttoaineiden tai vähähiilisen vedyn tuotannolle, antavat tarkkoja tietoja kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä tämän artiklan soveltamiseksi ja osoittavat, että [...] 5 kohdassa tarkoitettua menetelmää on noudatettu. **Komissio tekee päätöksiä [...] vain, jos kyseinen järjestelmä täyttää asianmukaiset luotettavuutta, avoimuutta ja riippumatonta tarkastusta koskevat vaatimukset asetuksessa (EU) 2022/996 vahvistettujen uusiutuvien polttoaineiden sertifiointia koskevien vaatimusten mukaisesti.**
7. Jos talouden toimija esittää todisteita tai tietoja, jotka on saatu 6 kohdan nojalla tunnustetun järjestelmän mukaisesti, jäsenvaltio ei saa vaatia talouden toimijaa toimittamaan lisänäyttöä niiden perusteiden noudattamisesta, joiden suhteen komissio on tunnustanut järjestelmän.
8. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on valvottava sellaisten sertifiointielinten toimintaa, jotka suorittavat riippumattomia tarkastuksia vapaaehtoisessa järjestelmässä. Sertifiointielinten on toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä toimitettava kaikki asiaankuuluvat tiedot, jotka ovat tarpeen tarkastuksen valvomiseksi, mukaan lukien tarkastusten tarkat päivämäärät, ajankohdat ja paikat. Jos jäsenvaltiot havaitsevat, että toiminta ei ole vaatimustenmukaista, niiden on ilmoitettava tästä viipymättä vapaaehtoiselle järjestelmälle.

9. Komissio tutkii jäsenvaltion pyynnöstä, joka voi perustua talouden toimijan pyyntöön, saatavilla olevan näytön perusteella, onko tässä artiklassa säädettyjä kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä koskevia kriteerejä, tämän artiklan 5 kohdan mukaisesti kehitettyä menetelmää ja 2 artiklan **10**..., **11** ja **12**... kohdassa vahvistettuja kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä koskevia vähimmäisrajoja noudatettu. Komissio päättää kuuden kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, voiko asianomainen jäsenvaltio
- a) hyväksyä jo esitetyt todisteet siitä, että vähähiilisten polttoaineiden kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä koskevia kriteerejä on noudatettu; tai
 - b) tämän artiklan 7 kohdasta poiketen vaatia, että vähähiilisten polttoaineiden toimittajat toimittavat lisänäyttöä siitä, että ne noudattavat kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä koskevia kriteerejä ja kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä koskevaa 70 prosentin vähimmäisrajaa.

10. Jäsenvaltioiden on myös edellytettävä, että asianomaiset talouden toimijat tallentavat unionin tietokantaan **tai unionin tietokantaan yhdistettyihin kansallisiin tietokantoihin** tiedot toteutetuista liiketoimista ja **uusiutuvien kaasujen ja** vähähiilisten polttoaineiden kestävyysominaisuuksista [direktiivin (EU) 2018/2001 28 artiklassa] vahvistettujen **uusiutuvia polttoaineita koskevien** vaatimusten mukaisesti. **Jos vähähiilisten kaasujen erän tuotannolle on myönnetty alkuperätakuut, niihin sovelletaan samoja sääntöjä kuin [direktiivin (EU) 2018/2001 28 artiklassa] uusiutuvan kaasun tuotannolle myönnettäviin alkuperätakuihin.**
11. **Komissio hyväksyy tämän artiklan 6 kohdan mukaiset päätökset täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 84 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Tällaiset päätökset ovat voimassa enintään viiden vuoden ajan.**

[...]

9 artikla

Tekniset säännöt

Sääntelyviranomaisten, kun jäsenvaltioissa on niin säädetty, tai jäsenvaltioiden on varmistettava, että tekniset turvallisuusperusteet määritellään ja että tekniset säännöt, joilla asetetaan nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten, varastojen, muiden siirto- ja jakeluverkkojen, erillisten linjojen sekä vetyjärjestelmien verkkoon liittämisen suunnittelua ja käyttöä koskevat tekniset vähimmäisvaatimukset, laaditaan ja julkaistaan. Näillä teknisillä säännöillä varmistetaan verkkojen yhteentoimivuus, ja niiden on oltava puolueettomia ja syrjimättömiä. ACER voi tarvittaessa esittää asianmukaisia suosituksia näiden sääntöjen yhteensopivuuden saavuttamiseksi. Nämä säännöt on ilmoitettava komissiolle Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535²⁴ 5 artiklan mukaisesti.

Sääntelyviranomaisten, jos jäsenvaltiot ovat näin säätäneet, tai jäsenvaltioiden on tarvittaessa vaadittava alueellaan toimivia siirtoverkonhaltijoita, jakeluverkonhaltijoita ja vetyverkonhaltijoita julkaisemaan 9 artiklan mukaiset tekniset säännöt, erityisesti verkkoon liittämistä koskevat säännöt, joihin sisältyvät kaasun laatua, kaasun hajustamista ja kaasun painetta koskevat vaatimukset. Jäsenvaltioiden on myös vaadittava siirto- ja jakeluverkonhaltijoita julkaisemaan uusiutuvista lähteistä peräisin olevan kaasun liittämistä koskevat liittymismaksut, jotka perustuvat puolueettomiin, läpinäkyviin ja syrjimättömiin kriteereihin.

²⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/1535, annettu 9 päivänä syyskuuta 2015, teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä (EUVL L 241, 17.9.2015, s. 1).

III LUKU

KULUTTAJIEN VAIKUTUSMAHDOLLISUUDET JA KULUTTAJANSUOJA SEKÄ VÄHITTÄISMARKKINAT

10 artikla

Sopimusperusteiset perusoikeudet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikilla loppuasiakkailla [...] on oikeus valita kaasuntoimittajansa kiinnostuneiden joukosta riippumatta siitä, missä jäsenvaltiossa tällä on toimilupa, edellyttäen, että toimittaja noudattaa sovellettavia kauppaa [...], tasehallintaa **ja toimitusvarmuutta** koskevia sääntöjä **sekä 7 artiklan 2 kohdasta johtuvia vaatimuksia**. Jäsenvaltioiden on tältä osin toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että hallinnolliset menettelyt eivät syrji toimittajia, joilla jo on toimilupa toisessa jäsenvaltiossa.
2. Rajoittamatta kuluttajansuojaa koskevien unionin sääntöjen ja erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU ja neuvoston direktiivin 93/13/ETY soveltamista jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppuasiakkailla on tämän artiklan 3–11[...] kohdassa säädetyt oikeudet.

3. Loppuasiakkailla on oikeus tehdä toimittajansa kanssa sopimus, jossa eritellään seuraavat tiedot:
- a) palveluntarjoajan nimi ja osoite;
 - b) tarjotut palvelut, tarjottujen palvelujen laatu sekä perusliittymän toimitusaika;
 - c) tarjotut ylläpitopalvelutyypit;
 - d) menetelmät, joiden avulla voi saada ajantasaisia tietoja kaikista sovellettavista tariffeista, ylläpitomaksuista sekä yhdistetyistä tuotteista tai palveluista;
 - e) sopimuksen kesto sekä sopimuksen ja palvelujen, mukaan lukien tuotteet tai palvelut, jotka on yhdistetty näihin palveluihin, uusimiseen ja päättämiseen sovellettavat ehdot sekä se, voidaanko sopimus irtisanoa maksutta;
 - f) mahdollinen korvaus ja hyvitysmenettelyt, joita sovelletaan, jos palvelun laatu ei ole sovitun tasoinen, mukaan lukien virheellinen tai viivästynyt laskutus;
 - g) menetelmä, jonka avulla aloitetaan 24 artiklan mukainen tuomioistuinten ulkopuolinen riitojenratkaisumenettely;
 - h) tiedot kuluttajien oikeuksista, mukaan lukien tiedot valitusten käsittelystä ja kaikki tässä kohdassa tarkoitetut tiedot, jotka esitetään selvästi laskussa tai maakaasu- tai vetyalan yrityksen verkkosivustolla.

Ehtojen on oltava oikeudenmukaiset, ja niiden on oltava etukäteen tiedossa. Kyseiset tiedot on joka tapauksessa annettava ennen sopimuksen tekemistä tai vahvistamista. Jos sopimuksia tehdään kolmannen osapuolen välityksellä, tiedot **tässä kohdassa [...] säädetyistä asioista** on silloinkin annettava ennen sopimuksen tekemistä.

Loppuasiakkaille on annettava yhteenveto keskeisistä sopimusehdoista näkyvästi ja ytimekkäällä ja yksinkertaisella kielellä. **Komissio antaa tältä osin ei-sitovia ohjeita.**

4. Loppuasiakkaille on annettava ajoissa tieto kaikista sopimusehtojen muuttamista koskevista aikomuksista ja niille on tiedotettava niiden oikeudesta irtisanoa sopimus saadessaan tietää ehtojen muuttuvan. Toimittajien on ilmoitettava avoimella ja ymmärrettävällä tavalla [...] loppuasiakkailleen suoraan toimitushintojen muutokset sekä muutoksen syyt, edellytykset ja laajuus viimeistään kaksi viikkoa ja kotitalousasiakkaiden kohdalla viimeistään kuukautta ennen ajankohtaa, jona muutokset tulevat voimaan. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppuasiakkaat voivat vapaasti irtisanoa sopimuksen, jos ne eivät hyväksy uusia sopimusehtoja tai toimitushinnan muutoksia, joista toimittaja on niille ilmoittanut.
5. Toimittajien on annettava loppuasiakkaille avoimet tiedot liittymiin sekä kaasupalvelujen saantiin ja käyttöön sovellettavista hinnoista ja tariffeista sekä niitä koskevien sopimusten vakioehdoista.
6. Toimittajien on annettava loppuasiakkaiden valita useista eri maksutavoista. Maksutavat eivät saa olla perusteettomasti syrjiviä eri asiakkaiden välillä. Maksuissa maksutapojen tai ennakkomaksujärjestelmien vuoksi olevien mahdollisten erojen on oltava puolueettomia, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia, eivätkä ne saa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366²⁵ 62 artiklan mukaisesti ylittää suoria kustannuksia, joita maksunsaajalle on aiheutunut tietyn maksutavan tai ennakkomaksujärjestelmän käytöstä.
7. Kotitalousasiakkaat, joilla on mahdollisuus käyttää ennakkomaksujärjestelmiä, eivät saa joutua epäedulliseen asemaan ennakkomaksujärjestelmien vuoksi.

²⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015).

8. Toimittajien on tarjottava loppuasiakkaille oikeudenmukaiset ja avoimet yleiset ehdot, jotka on esitettävä selvällä ja yksiselitteisellä kielellä, eikä niihin saa sisältyä sopimuksen ulkopuolisia esteitä asiakkaiden oikeuksien toteutumiselle, kuten kohtuuttoman laajaa sopimusaineistoa. Asiakkaita on suojeltava epäoikeudenmukaisilta tai harhaanjohtavilta myyntimenetelmiltä.
9. Loppuasiakkailta on oikeus toimittajiltaan saamansa palvelun ja valitusten käsittelyn hyvään tasoon. Toimittajien on käsiteltävä valitukset yksinkertaisesti, oikeudenmukaisesti ja ripeästi.
10. Toimittajien on annettava maakaasun kotitalousasiakkaille riittävät tiedot toimista, jotka ovat vaihtoehtoisia kaasuntoimituksen keskeyttämisen **välttämiseksi**, riittävän ajoissa ennen suunniteltua keskeyttämistä. Tällaiset vaihtoehtoiset toimet voivat liittyä lähteisiin, joista saa tukea kaasuntoimituksen keskeyttämisen välttämiseksi, ennakkomaksujärjestelmiin, energiakatselmuksiin, energia-alan konsultointipalveluihin, vaihtoehtoihin maksusuunnitelmiin, velkaneuvontaan tai kaasuntoimituksen keskeyttämisen lykkäämiseen, eikä niistä saisi aiheutua ylimääräisiä kustannuksia asiakkaille, joita kaasuntoimituksen keskeyttäminen koskee.
11. Toimittajien on annettava loppuasiakkaille tasoituserä loppulasku toimittajan vaihduttua viimeistään kuuden viikon kuluttua tällaisesta toimittajan vaihtumisesta.

Oikeus vaihtamiseen ja säännöt vaihtamiseen liittyvistä maksuista

1. Asiakkailla on oltava oikeus vaihtaa kaasuntoimittajaa tai markkinaosapuolta [...]. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asiakkaalla, joka haluaa sopimusehtoja noudattaen vaihtaa toimittajaa tai markkinaosapuolta, on oikeus vaihtoon korkeintaan kolmen viikon kuluessa pyynnön esittämisestä. Viimeistään **1 päivänä tammikuuta 2026** toimittajan tai markkinaosapuolen vaihtamiseen liittyvä tekninen prosessi saa kestää enintään 24 tuntia, ja sen on oltava mahdollinen kaikkina arkipäivinä.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeus vaihtaa toimittajaa tai markkinaosapuolta turvataan kustannusten, aiheutuvan vaivannäön ja tarvittavan ajan osalta syrjimättömästi kaikille asiakkaille.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ainakaan kaasun kotitalousasiakkailta ja pieniltä yrityksiltä ei peritä vaihtamiseen liittyviä maksuja. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin sallia, että toimittajat tai markkinaosapuolet perivät asiakkailta sopimuksen irtisanomisesta maksun, jos nämä asiakkaat irtisanovat vapaaehtoisesti määräaikaisten, kiinteähintaiset toimitussopimukset ennen niiden määräajan päättymistä, edellyttäen, että tällainen maksu
 - a) on osa sopimusta, jonka asiakas on tehnyt vapaaehtoisesti; ja
 - b) maksusta on tiedotettu selvästi asiakkaalle ennen sopimuksen tekemistä.

Tällaisten maksujen on oltava oikeasuhteisia, eivätkä ne saa ylittää asiakkaan sopimuksen irtisanomisesta toimittajalle tai markkinaosapuolelle aiheutuvaa suoraa taloudellista tappiota.[...] **Kun on kyse yhdistetyistä tarjouksista, asiakkaiden [...] on voitava irtisanoa yksittäiset sopimuksen mukaiset palvelut. [...]** Toimittajalla tai markkinaosapuolella on todistustaakka suorasta taloudellisesta tappiosta. Sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen kansallisen viranomaisen on seurattava sopimuksen irtisanomismaksujen hyväksyttävyyttä.

4. Kaasun kotitalousasiakkaille on annettava oikeus osallistua kollektiivisiin vaihtojärjestelmiin. Jäsenvaltioiden on poistettava kaikki kollektiivisten vaihtojen sääntelyesteet tai hallinnolliset esteet ja tarjottava puitteet, jotka takaavat kuluttajansuojan mahdollisten väärinkäytösten välttämiseksi.
5. **Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asiakkaille [...] annetaan oikeus irtisanoa kaasuntoimitussopimuksensa lyhyellä varoitusajalla.**

11 a artikla

Kuluttajien oikeudet ja suojelu maakaasun asteittaisen käytöstä poistamisen yhteydessä

Jos verkonkäyttäjien toimitusten keskeyttäminen sallitaan 34 artiklan 4 kohdan mukaisesti, jäsenvaltioiden on varmistettava, että

- a) [...] asianomaisia verkon käyttäjiä ja muita asiaankuuluvia sidosryhmiä, erityisesti kuluttajajärjestöjä, on kuultu;**
- b) verkon käyttäjille ja asiaankuuluville sidosryhmille tiedotetaan riittävän ajoissa toimitusten keskeyttämisen suunnitellusta ajankohdasta ja sitä seuraavista vaiheista;**
- c) loppuasiakkaille on mahdollisuus saada tietoa ja asianmukaista neuvontaa kestävästä lämmitysvaihtoehdoista direktiivin (EU).../... [uudelleenlaaditun energiatehokkuusdirektiivin] 21 artiklan mukaisesti perustettujen keskitettyjen palvelupisteiden kautta;**
- d) maakaasusta luopumista suunniteltaessa ja toteutettaessa otetaan asianmukaisesti huomioon heikossa asemassa olevien asiakkaiden tai energiaköyhyydestä kärsivien asiakkaiden erityistarpeet.**

Maakaasua koskevat vertailuvälineet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ainakin maakaasun kotitalousasiakkailla ja mikroyrityksillä, **joiden vuosittaisen kulutuksen odotetaan olevan alle 100 000 kWh**, [...] on maksutta käytettävissään vähintään yksi väline toimittajien tarjousten, myös yhdistettyjen tarjousten, vertailuun. Asiakkaille on tiedotettava tällaisten välineiden saatavuudesta laskuissa tai niiden mukana taikka muilla keinoin. Välineiden on täytettävä ainakin seuraavat vaatimukset:
 - a) niiden on oltava riippumattomia markkinaosapuolista, ja niillä on varmistettava, että **maakaasualan** yrityksiä kohdellaan yhdenvertaisesti hakutuloksissa;
 - b) niistä on käytävä selvästi ilmi välineiden omistaja sekä niiden ylläpitämisestä ja valvonnasta vastaava luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö sekä tiedot siitä, miten välineet rahoitetaan;
 - c) niissä on asetettava selkeitä ja puolueettomia kriteereitä, joiden perusteella vertailu on määrä tehdä, mukaan lukien palvelut, ja julkistettava kyseiset kriteerit;
 - d) niissä on käytettävä selkeää ja yksiselitteistä kieltä;
 - e) niissä on annettava täsmällisiä ja ajantasaisia tietoja sekä ilmoitettava viimeisin päivitysajankohta;

- f) niiden on oltava vammaisten henkilöiden saavutettavissa siten, että ne ovat havaittavia, hallittavia, ymmärrettäviä ja toimintavarmoja;
- g) niiden on tarjottava tehokas menettely julkaistujen tarjousten vääristä tiedoista ilmoittamiseen;
- h) niissä on tehtävä vertailuja siten, että pyydettyjen henkilötietojen määrä rajataan siihen, mikä on ehdottomasti tarpeen vertailua varten.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vähintään yksi väline kattaa maakaasumarkkinat kokonaisuudessaan. Jos useampi väline kattaa markkinat, kyseisten välineiden on sisällettävä mahdollisimman kattava valikoima kaasutarjouksia, jotka kattavat merkittävän osan markkinoista, ja jos kyseiset välineet eivät täysin kata markkinoita, tämä on ilmoitettava selvästi ennen tulosten esittämistä.

- 2. Välineiden ylläpitämisestä voi vastata mikä tahansa taho, myös yksityiset yritykset taikka viranomaiset tai julkiset elimet.
- 3. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että 1 kohdassa tarkoitettuihin vertailuvälineisiin sisältyy toimittajien tarjoamien palvelujen luonnetta koskevat vertailukriteerit.

4. Jäsenvaltioiden on nimitettävä toimivaltainen viranomainen, joka vastaa luotettavuusmerkkien antamisesta 1 kohdassa vahvistetut vaatimukset täyttävälle vertailuvälineille ja sen varmistamisesta, että luotettavuusmerkin saaneet vertailuvälineet täyttävät jatkuvasti kyseiset vaatimukset. Kyseisen viranomaisen on oltava riippumaton markkinaosapuolista ja vertailuvälineiden ylläpitäjistä.
5. Mille tahansa markkinaosapuolten tarjouksia vertailevalle välineelle on voitava hakea tämän artiklan mukaista luotettavuusmerkkiä vapaaehtoiselta ja syrjimättömältä pohjalta.
6. Poiketen siitä, mitä 4 ja 5 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat päättää olla säätämättä luotettavuusmerkkien antamisesta vertailuvälineille, jos viranomainen tai julkinen elin tarjoaa käyttöön 1 kohdassa vahvistetut vaatimukset täyttävän vertailuvälineen.

Aktiiviset asiakkaat maakaasumarkkinoilla

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppuasiakkailla on oikeus toimia aktiivisina asiakkaina ilman niihin kohdistuvia kohtuuttomia tai syrjiviä teknisiä vaatimuksia, hallinnollisia vaatimuksia, menettelyjä ja maksuja sekä verkkomaksuja, jotka eivät vastaa kustannuksia.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että
 - a) aktiivisilla asiakkailla on oikeus toimia suoraan;
 - b) aktiivisilla asiakkailla on oikeus myydä itse tuottamaansa uusiutuvaa kaasua maakaasuverkkoa käyttäen;
 - c) aktiivisilla asiakkailla on oikeus osallistua energiatehokkuutta **ja kysynnän siirtämistä** koskeviin järjestelyihin;
 - d) aktiivisilla asiakkailla on oikeus siirtää toimintaansa tarvittavien laitteistojen hallinnointi kolmannen osapuolen hoidettavaksi, asennus, käyttö, tiedonkäsittely ja ylläpito mukaan lukien, ilman että kolmas osapuoli katsotaan aktiiviseksi asiakkaaksi;
 - e) aktiivisilta asiakkailta peritään kustannuksia vastaavia, avoimia ja syrjimättömiä verkkomaksuja, joilla varmistetaan, että ne osallistuvat asianmukaisella ja tasapainoisella tavalla verkon kokonaiskustannuksiin;
 - f) aktiivisilla asiakkailla on taloudellinen vastuu maakaasuverkossa aiheuttamistaan tasepoikkeamista, tai niiden on siirrettävä tasevastuunsa [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 3 artiklan e kohdan mukaisesti.

3. Jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä voidaan soveltaa erilaisia säännöksiä yksittäisille ja yhdessä toimiville aktiivisille asiakkaille edellyttäen, että kaikkia tämän artiklan mukaisia oikeuksia ja velvoitteita sovelletaan kaikkiin aktiivisiin asiakkaisiin. Yhdessä toimivien aktiivisten asiakkaiden erilaisen kohtelun on oltava oikeasuhteista ja asianmukaisesti perusteltua.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että
- a) aktiivisilla asiakkailla, jotka omistavat uusiutuvan kaasun varastoja, on oikeus verkkoliitántään kohtuullisen ajan kuluessa pyynnöstä, jos kaikki tarvittavat edellytykset, kuten tasevastuu, täyttyvät;
 - b) aktiivisilta asiakkailta, jotka omistavat uusiutuvan kaasun varastoja, ei peritä kaksinkertaisia maksuja, mukaan lukien verkkomaksut, varastoidusta uusiutuvasta kaasusta, joka pysyy niiden tiloissa;
 - c) aktiivisiin asiakkaisiin, jotka omistavat uusiutuvan kaasun varastoja, ei sovelleta kohtuuttomia lupavaatimuksia tai maksuja;
 - d) aktiiviset asiakkaat, jotka omistavat uusiutuvan kaasun varastoja, saavat tarjota samanaikaisesti useita palveluja, jos se on teknisesti mahdollista.

Kansalaisten energiayhteisöt *maakaasumarkkinoilla*

1. Jäsenvaltiot [...] **saavat** säätää kansalaisten energiayhteisöt mahdollistavasta sääntelykehyksestä.
2. **Mikäli jäsenvaltiot säätävät 1 kohdassa tarkoitettusta mahdollistavasta kehyksestä, niiden on varmistettava, että [...]**
 - a) osallistuminen kansalaisten energiayhteisöön on avointa ja vapaaehtoista [...];
 - b) kansalaisten energiayhteisön jäsenet tai osakkaat ovat oikeutettuja lähtemään yhteisöstä, jolloin sovelletaan 11 artiklaa;

- c) kansalaisten energiayhteisön jäsenet tai osakkaat eivät menetä oikeuksiaan eivätkä vältty velvoitteiltaan kotitalousasiakkaina tai aktiivisina asiakkaina;
- d) sääntelyviranomaisen arvioimaa oikeudenmukaista korvausta vastaan asiaankuuluvat jakeluverkonhaltijat tekevät yhteistyötä kansalaisten energiayhteisöjen kanssa helpottaakseen kansalaisten energiayhteisöjen sisäisiä uusiutuvan [...] kaasun siirtoja;
- e) kansalaisten energiayhteisöihin sovelletaan syrjimättömiä, oikeudenmukaisia, oikeasuhteisia ja avoimia menettelyjä ja maksuja, myös verkkoon liittämisen, rekisteröinnin ja toimilupien osalta, ja niiltä peritään avoimia, syrjimättömiä ja kustannuksia vastaavia verkkomaksuja, joilla varmistetaan, että ne osallistuvat asianmukaisella ja tasapainoisella tavalla maakaasuverkon kokonaiskustannuksiin.

3. Jos jäsenvaltiot säätävät 1 kohdassa tarkoitettusta mahdollistavasta kehyksestä, ne voivat säätää kyseisessä mahdollistavassa kehyksessä seuraavaa: [...]:

- a) osallistuminen kansalaisten energiayhteisöihin on avointa yli rajojen [...];
- b) kansalaisten energiayhteisöillä on oikeus omistaa, perustaa, ostaa tai vuokrata jakeluverkkoja ja hallinnoida niitä itsenäisesti tämän artiklan 4 kohdassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti;
- c) kansalaisten energiayhteisöihin sovelletaan 28 artiklan 2 kohdassa säädettyjä vapautuksia.

4. Jos jäsenvaltiot säätävät 1 kohdassa tarkoitetusta mahdollistavasta kehyksestä, niiden on varmistettava, että [...]

- a) kansalaisten energiayhteisöillä on syrjimätön pääsy kaikille maakaasumarkkinoille;
- b) kansalaisten energiayhteisöjä kohdellaan syrjimättömällä ja oikeasuhteisella tavalla, kun kyse on niiden toiminnasta, oikeuksista ja velvoitteista loppuasiakkaina, tuottajina, toimittajina, jakeluverkonhaltijoina tai markkinaosapuolina;
- c) kansalaisten energiayhteisöillä on taloudellinen vastuu maakaasuverkossa aiheuttamistaan tasepoikkeamista, tai niiden on siirrettävä tasevastuunsa [asiakirjassa COM(2021) [...] 804] ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 3 artiklan e kohdan mukaisesti;
- d) kansalaisten energiayhteisöjä kohdellaan aktiivisina asiakkaina 13 artiklan 2 kohdan e alakohdan ja 4 kohdan a, c ja d alakohdan mukaisesti [...];
- e) kansalaisten energiayhteisöillä on oikeus järjestää kansalaisten energiayhteisön sisällä yhteisön omistamissa tuotantoyksiköissä tuotetun uusiutuvan kaasun jakaminen, jollei tässä artikkelissa säädetyistä muista edellytyksistä muuta johdu ja edellyttäen, että yhteisön jäsenten oikeudet ja velvollisuudet loppuasiakkaina säilyvät.

Kun uusiutuvaa kaasua jaetaan, ensimmäisen alakohdan e alakohtaa sovellettaessa, tämä ei saa rajoittaa sovellettavia verkkomaksuja, tariffeja ja muita maksuja toimivaltaisen kansallisen viranomaisen kehittämän hajautettujen energiaressurssien avoimen kustannus-hyötyanalyysin mukaisesti.

[...]**5.** Jäsenvaltiot voivat päättää myöntää kansalaisten energiayhteisöille oikeuden hallinnoida jakeluverkoja niiden omalla toiminta-alueella ja määrittää asiaankuuluvat menettelyt, sanotun kuitenkin rajoittamatta VI luvun säännösten tai muiden jakeluverkonhaltijoihin sovellettavien sääntöjen ja määräysten soveltamista.

Jos [...] myönnetään [...] **ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu** oikeus, jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalaisten energiayhteisöt

- a) saavat siirtää uusiutumatonta kaasua, jos tällainen kaasu [...] on tarpeen verkon varman toiminnan kannalta;
- b) kansalaisten energiayhteisöillä on oikeus tehdä verkkonsa käytöstä sopimus sen jakeluverkon tai siirtoverkon haltijan kanssa, johon niiden verkko on liitetty;
- c) kansalaisten energiayhteisöihin sovelletaan asianmukaisia verkkomaksuja niiden verkon ja kansalaisten energiayhteisön ulkopuolisen jakeluverkon välisissä liitäntäkohdissa;
- d) kansalaisten energiayhteisöt eivät syrji asiakkaita, jotka pysyvät liitettynä jakeluverkkoon, eivätkä aiheuta näille haittaa.

- 6. Mikäli jäsenvaltiot säätävät 1 kohdassa tarkoitettusta mahdollistavasta kehyksestä, niiden [...] on varmistettava [...], että**
- a) yksityiset yritykset, jotka harjoittavat laajamittaista kaupallista toimintaa ja joille kaasuala on taloudellisen toiminnan ensisijainen ala, eivät saa osallistua jäsenenä tai osakkaana tai tehdä yhteistyötä muilla keinoin, kuten investoinnein, joko suoraan tai välillisesti tytäryhtiön kautta [...];**
 - b) yksityiset yritykset, jotka harjoittavat laajamittaista kaupallista toimintaa ja osallistuvat yhteisöön jäsenenä tai osakkaina tai tekevät yhteistyötä muilla keinoin, kuten investoinnein, eivät voi harjoittaa minkäänlaista ratkaisevaa vaikutusvaltaa kansalaisten energiayhteisön päätöksenteossa;**
 - c) kansalaisten energiayhteisöt ovat taloudellisesti ja rahoituksellisesti riippumattomia muista yksityisistä yrityksistä kuin uusiutuvan energian yhteisöistä ja pienistä yrityksistä;**
 - d) vähintään 15 prosenttia äänioikeuksista jaetaan kotitalousasiakkaille, jotka ovat riippumattomia muista jäsenistä tai osakkaista, kuten pienistä yrityksistä ja paikallisviranomaisista.**

Laskutus ja laskutustiedot

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että laskut ja laskutustiedot ovat täsmällisiä, helposti ymmärrettäviä, selkeitä, ytimekkäitä ja käyttäjäystävällisiä, ne esitetään tavalla, joka helpottaa loppuasiakkaiden vertailumahdollisuuksia, ja että ne täyttävät liitteessä I vahvistetut vähimmäisvaatimukset. Loppuasiakkaiden on pyynnöstä saatava selkeä ja ymmärrettävä selvitys siitä, mistä näiden lasku muodostuu, erityisesti jos laskut eivät perustu tosiasialliseen kulutukseen.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppuasiakkaat saavat kaikki laskunsa ja laskutustietonsa maksutta.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppuasiakkaille tarjotaan mahdollisuus saada laskut ja laskutustiedot sähköisinä ja [...] **että vähintään kotitalousasiakkaiden sekä pienten ja mikroyritysten tapauksessa tarjotaan** joustavia järjestelyjä varsinaista laskujen maksua varten.
4. Jos sopimuksessa määrätään myöhemmästä tuotteen tai hinnan muutoksesta taikka alennuksesta, muutoksesta tai alennuksesta sekä sen ajankohdasta on mainittava laskussa.
5. Jäsenvaltioiden on kuultava kuluttajajärjestöjä, kun ne harkitsevat muutoksia laskujen sisältöä koskeviin vaatimuksiin.

Älykkäät mittausjärjestelmät maakaasuverkossa

1. Energiatehokkuuden edistämiseksi ja loppuasiakkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi jäsenvaltioiden tai, jos jäsenvaltio on niin säätänyt, sääntelyviranomaisen on vahvasti suositeltava, että maakaasualan yritykset optimoivat maakaasun käytön, muun muassa tarjoamalla energianhallintapalveluja ja ottamalla käyttöön erityisesti kuluttajien energianhallintajärjestelmien ja älykkäiden verkkojen kanssa yhteentoimivia älykkäitä mittausjärjestelmiä sovellettavien unionin tietosuojasääntöjen mukaisesti.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden alueella otetaan käyttöön älykkäitä mittausjärjestelmiä.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, [...] tällaisesta [...] käyttöönottovelvoitteesta voidaan tehdä kustannus-hyötyarvio, joka on toteutettava liitteessä II vahvistettuja periaatteita noudattaen. Jäsenvaltiot voivat kustannus-hyötyarviossaan tehdä erillisiä arviointeja eri asiakas- ja asiakasryhmäluokista, kuten kotitalouksista, pienistä ja keskisuurista yrityksistä ja teollisuudesta.

3. Älykkäitä mittausjärjestelmiä käyttöön ottavien jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja julkaistava toiminnalliset ja tekniset vähimmäisvaatimukset alueellaan käyttöön otettaville älykkäille mittausjärjestelmille 18 artiklan ja liitteen II mukaisesti. Jäsenvaltioiden on varmistettava näiden älykkäiden mittausjärjestelmien yhteentoimivuus ja niiden kyky tuottaa tietoja kuluttajien energianhallintajärjestelmiä varten. Jäsenvaltioiden on tältä osin otettava asianmukaisesti huomioon saatavilla olevien sovellettavien standardien, myös yhteentoimivuuden mahdollistavien standardien, käyttö ja parhaat käytännöt sekä älykkäiden verkkojen kehittämisen ja maakaasun sisämarkkinoiden kehittämisen tärkeys.

4. Älykkäitä mittausjärjestelmiä käyttöön ottavien jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppuasiakkaat osallistuvat käyttöönoton kustannuksiin avoimesti ja syrjimättömästi, ja otettava samalla huomioon koko arvoketjulle koituvat pitkän aikavälin hyödyt. Jäsenvaltioiden tai, jos jäsenvaltio on niin säätänyt, nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten on seurattava säännöllisesti tällaista käyttöönottoa alueellaan siten, että niillä on tieto kuluttajille koituneista hyödyistä.
5. Jos 2 kohdassa tarkoitetun kustannus-hyötyarvion perusteella esitetään kielteinen arvio älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönotosta, jäsenvaltioiden on varmistettava, että tätä arviota tarkistetaan vähintään neljän vuoden välein vastauksena merkittäviin muutoksiin taustaoletuksissa sekä vastauksena teknologian ja markkinoiden kehittymiseen. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ajantasaistetun kustannus-hyötyarvionsa tulos, kun se on saatavilla.
6. Älykkäitä mittausjärjestelmiä koskevia tämän direktiivin säännöksiä sovelletaan tuleviin laitteisiin sekä laitteisiin, joilla korvataan vanhempia älymittareita. Älykkäät mittausjärjestelmät, jotka on jo asennettu tai joiden osalta 'töiden alkaminen' tapahtui ennen [tämän direktiivin voimaantulopäivää], voivat olla käytössä niiden käyttöiän ajan. Älykkäät mittausjärjestelmät, jotka eivät täytä [...] 18 artiklan ja liitteessä II olevia vaatimuksia, eivät kuitenkaan saa olla käytössä [12 vuotta tämän direktiivin voimaantulon] jälkeen.
7. Edellä olevan 6 kohdan soveltamiseksi 'töiden alkamisella' tarkoitetaan joko investointiin liittyvien rakennustöiden alkamista tai ensimmäistä laillisesti velvoittavaa sitoumusta tilata laitteita tai muuta sitoumusta, joka tekee investoinnista peruuttamattoman, riippuen siitä, kumpi on aikaisempi. Maan ostoa ja valmistelutöitä, kuten lupien hankkimista ja alustavien toteutettavuustutkimusten tekemistä, ei pidetä töiden alkamisena. Yrityskaupoissa 'töiden alkamisella' tarkoitetaan hankittuun laitokseen suoraan liittyvien omaisuususerien hankintahetkeä.

Älykkäät mittausjärjestelmät vetyjärjestelmässä

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava sellaisten älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönotto, joilla voidaan tarkasti mitata kulutusta ja antaa tietoa todellisesta käyttöajasta ja jotka pystyvät lähettämään ja vastaanottamaan tietoa sähköisen viestinnän keinoin tiedonsaanti-, seuranta- ja valvontatarkoituksiin.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, [...] tällaisesta [...] käyttöönottovelvoitteesta voidaan tehdä kustannus-hyötyarvio, joka on toteutettava liitteessä II vahvistettuja periaatteita noudattaen.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava mittausjärjestelmien ja niihin liittyvän tiedonsiirron turvallisuus ja loppukäyttäjien yksityisyydensuoja tietosuojaa ja yksityisyydensuojaa koskevan unionin lainsäädännön mukaisesti sekä järjestelmien yhteentoimivuus ja asianmukaisten standardien käyttö.

3. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä älykkään mittauksen yhteentoimivuusvaatimukset ja menettelyt, joilla varmistetaan vaatimukset täyttävien henkilöiden pääsy kyseisistä mittausjärjestelmistä peräisin oleviin tietoihin. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.
4. **Älykkäitä mittausjärjestelmiä käyttöön ottavien jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppuasiakkaat osallistuvat käyttöönoton kustannuksiin avoimesti ja syrjimättömästi, ja otettava samalla huomioon koko arvoketjulle koituvat pitkän aikavälin hyödyt. Jäsenvaltioiden [...] on seurattava säännöllisesti tällaista käyttöönottoa alueellaan kuluttajille koituvien hyötyjen havaitsemiseksi.**
5. **Jos 1 kohdassa tarkoitetun kustannus-hyötyarvion perusteella esitetään kielteinen arvio älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönotosta, jäsenvaltioiden on varmistettava, että tätä arviota tarkistetaan vähintään neljän vuoden välein vastauksena merkittäviin muutoksiin taustaoletuksissa sekä vastauksena teknologian ja markkinoiden kehittymiseen. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ajantasaistetun kustannus-hyötyarvionsa tulos, kun se on saatavilla.**

Älykkäiden mittausjärjestelmien toiminnot maakaasuverkossa

Jos 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun kustannus-hyötyarvion perusteella esitetään myönteinen arvio älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönotosta tai jos älykkäitä mittausjärjestelmiä otetaan järjestelmällisesti käyttöön [tämän direktiivin voimaantulopäivän] jälkeen, jäsenvaltioiden on otettava käyttöön älykkäitä mittausjärjestelmiä eurooppalaisten standardien, liitteen II ja seuraavien vaatimusten mukaisesti:

- a) älykkäiden mittausjärjestelmien on mitattava tarkasti tosiasiallista maakaasunkulutusta ja pystyttävä antamaan loppuasiakkaille tietoa todellisesta käyttöajasta, mukaan lukien vahvistetut aiempaa kulutusta koskevat tiedot, jotka on asetettava helposti ja suojatusti loppuasiakkaiden saataville ja näkyville pyynnöstä ja ilman lisäkustannuksia, sekä vahvistamattomat viimeisimmät saatavilla olevat kulutustiedot, jotka on myös asetettava helposti ja suojatusti loppuasiakkaiden saataville ilman lisäkustannuksia standardoidun rajapinnan tai etäyhteyden välityksellä, jotta voidaan tukea automatisoituja energiatehokkuusohjelmia ja muita palveluja;
- b) älykkäiden mittausjärjestelmien ja tiedonsiirron turvallisuuden on noudatettava asiaan kuuluvia turvallisuutta koskevia unionin sääntöjä, kun otetaan asianmukaisesti huomioon paras käytettävissä oleva tekniikka mahdollisimman korkeatasoisen kyberturvallisuuden varmistamiseksi samalla, kun huomioidaan kustannukset ja suhteellisuusperiaate;
- c) loppuasiakkaiden yksityisyydensuojan ja niiden tietoja koskevan tietosuojan on noudatettava asiaan kuuluvia tietosuojaa ja yksityisyydensuojaa koskevia unionin sääntöjä;

- d) jos loppuasiakkaat sitä pyytävät, loppuasiakkaiden maakaasunkulutusta koskevat tiedot on asetettava loppuasiakkaiden tai näiden puolesta toimivan kolmannen osapuolen saataville [...] 22 artiklan nojalla hyväksytyjen täytäntöönpanosäädösten mukaisesti standardoidun tietoliikennerajapinnan tai etäyhteyden välityksellä helposti ymmärrettävässä muodossa, jotta nämä voivat vertailla tarjouksia tasapuolisesti;
- e) loppuasiakkaille on ennen älymittarin asentamista tai sen yhteydessä annettava asianmukaista neuvontaa ja tietoa, erityisesti mittareiden koko potentiaalin hyödyntämisestä mittarin lukemisen hallinnassa ja energiankulutuksen seurannassa sekä henkilötietojen keräämisestä ja käsittelystä sovellettavien unionin tietosuojasääntöjen mukaisesti;
- f) älykkäiden mittausjärjestelmien on mahdollistettava loppuasiakkaiden kulutuksen mittaaminen ja selvittäminen kansallisten markkinoiden lyhyintä selvitysjaksoa vastaavalla aikaresoluutiolla.

Ensimmäisen alakohdan d alakohtaa sovellettaessa loppuasiakkaiden on voitava hakea mittaustietonsa tai siirtää ne toiselle osapuolelle ilman lisäkustannuksia unionin tietosuojasääntöjen mukaisen tietojen siirrettävyyttä koskevan oikeutensa mukaisesti.

Oikeus älykkääseen maakaasumittariin

1. Jos 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun kustannus-hyötyarvion perusteella on esitetty kielteinen arvio älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönotosta ja älykkäitä mittausjärjestelmiä ei ole [...] otettu järjestelmällisesti käyttöön, jäsenvaltioiden on varmistettava, että jokaisella loppuasiakkaalla on liitännäiskustannukset kattamalla oikeus saada pyynnöstä ja oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja kustannustehokkain ehdoin asennutettua tai tapauksen mukaan uusittua älymittari,
 - a) jossa on, jos se on teknisesti toteutettavissa, 18 artiklassa tarkoitetut toiminnot tai vähimmäismäärä toimintoja, jotka jäsenvaltiot määrittelevät ja julkaisevat kansallisella tasolla ja liitteen II mukaisesti;
 - b) joka on yhteentoimiva ja pystyy tarjoamaan mittausinfrastruktuurin tarvittavan liitettävyyden kuluttajien energianhallintajärjestelmiin.
2. Kun asiakas pyytää älymittaria 1 kohdan mukaisesti, jäsenvaltioiden tai, jos jäsenvaltio on niin säätänyt, nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten on
 - a) varmistettava, että älymittarin asennusta pyytävälle loppuasiakkaalle esitetyssä tarjouksessa ilmoitetaan nimenomaisesti ja kuvaillaan selkeästi
 - i) toiminnot ja yhteentoimivuus, joita älymittarilla voidaan tukea, ja palvelut, jotka sillä voidaan tarjota, sekä hyödyt, jotka voivat olla realistisesti saavutettavissa kyseisellä älymittarilla kyseessä olevana ajankohtana;
 - ii) loppuasiakkaalle mahdollisesti aiheutuvat liitännäiskustannukset;

- b) varmistettava, että älymittari asennetaan kohtuullisen ajan kuluessa ja joka tapauksessa viimeistään neljän kuukauden kuluttua asiakkaan pyynnöstä;
- c) tarkasteltava säännöllisesti ja vähintään kahden vuoden välein liitännäiskustannuksia ja asetettava ne julkisesti saataville sekä seurattava näiden kustannusten kehittymistä teknologian kehittymisen ja mittausjärjestelmien mahdollisten parannusten johdosta.

20 artikla

Tavanomaiset maakaasumittarit

1. Jos loppuasiakkailla ei ole älymittareita, jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppuasiakkaille toimitetaan käyttäjäkohtaiset tavanomaiset mittarit, jotka mittaavat tarkasti tosiasiallista kulutusta. **Jäsenvaltiot voivat jättää tämän vaatimuksen ulkopuolelle kotitalousasiakkaat, jotka eivät käytä kaasua lämmitykseen. Poikkeus voidaan lisäksi ulottaa koskemaan muita kuin kotitalouskuluttajia rakennuksissa, joissa suurin osa kuluttajista edustaa poikkeuksen piiriin kuuluvia kotitalouksia, jos kyseinen käyttöönotto ei ole teknisesti mahdollista.**
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että maakaasun loppuasiakkaat voivat lukea tavanomaiset mittarinsa helposti joko suoraan tai välillisesti verkossa olevan tai muun asianmukaisen käyttöliittymän välityksellä.

Tiedonhallinta

1. Laatiessaan sääntöjä tiedonhallinnasta ja tietojen vaihtamisesta jäsenvaltioiden tai, jos jäsenvaltio on niin säätänyt, nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten on täsmennettävä säännöt, jotka koskevat vaatimukset täyttävien osapuolten pääsyä loppuasiakkaan tietoihin tämän artiklan ja sovellettavan unionin lainsäädäntökehyksen mukaisesti. Tämän direktiivin soveltamiseksi tietoihin on katsottava sisältyvän mittaus- ja kulutustiedot sekä tiedot, joita asiakas tarvitsee toimittajan vaihtamiseen ja muihin palveluihin.
2. Jäsenvaltioiden on järjestettävä tiedonhallinta siten, että voidaan turvata tietojen toimiva ja suojattu saatavuus ja vaihtaminen sekä tietosuoja ja tietoturva.

Riippumatta siitä, mikä tiedonhallintamalli kussakin jäsenvaltiossa on käytössä, tiedonhallinnasta vastaavien osapuolten on annettava vaatimukset täyttävälle osapuolille pääsy loppuasiakkaan tietoihin 1 kohdan mukaisesti. Pyydettyjen tietojen olisi oltava vaatimukset täyttävien osapuolten saatavilla syrjimättömästi ja samanaikaisesti. Tietojen on oltava helposti käytettävissä ja tietoihin pääsyyn liittyvien menettelyjen julkisesti saatavilla.

3. Tätä direktiiviä sovellettaessa tietoihin pääsyä ja tietojen säilyttämistä koskevien sääntöjen on oltava asiaa koskevan unionin oikeuden mukaisia.

Tämän direktiivin puitteissa suoritettava henkilötietojen käsittely on toteutettava asetuksen (EU) 2016/679 mukaisesti.

4. Jäsenvaltioiden tai, jos jäsenvaltio on niin säätänyt, nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten on valtuutettava ja sertifioitava tiedonhallinnasta vastaavat osapuolet tai soveltuvissa tapauksissa valvottava niitä sen varmistamiseksi, että kyseiset osapuolet täyttävät tämän direktiivin vaatimukset.

Jäsenvaltiot voivat päättää vaatia, että tiedonhallinnasta vastaavat osapuolet nimittävät noudattamisen seurannasta vastaavat toimihenkilöt, jotka vastaavat niiden toimenpiteiden täytäntöönpanon seurannasta, joita kyseiset osapuolet toteuttavat turvatakseen tietojen syrjimättömän saatavuuden ja tämän direktiivin vaatimusten noudattamisen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asetuksen (EU) 2016/679 mukaisia tietosuojavastaavan tehtäviä.

Jäsenvaltiot voivat nimittää tämän direktiivin [...] 42 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettuja ohjelman noudattamisen seurannasta vastaavia henkilöitä tai elimiä tämän kohdan mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi.

5. Loppuasiakkailta ei saa periä lisäkustannuksia pääsystä näitä koskeviin tietoihin tai pyynnöstä asettaa saataville näitä koskevat tiedot.

Jäsenvaltiot ovat vastuussa niiden maksujen määrittämisestä, joita aiheutuu siitä, että tiedot ovat vaatimukset täyttävien osapuolten saatavilla.

Jäsenvaltioiden tai [...] on varmistettava, että tietopalveluja tarjoavien säänneltyjen yksiköiden veloittamat maksut ovat kohtuullisia ja asianmukaisesti perusteltuja.

Yhteentoimivuusvaatimukset ja tietoihin pääsyä koskevat menettelyt maakaasumarkkinoilla

1. Kilpailun edistämiseksi maakaasun vähittäismarkkinoilla ja vaatimukset täyttävälle osapuolille aiheutuvien liiallisten hallinnollisten kustannusten välttämiseksi jäsenvaltioiden on helpotettava energiapalvelujen täyttä yhteentoimivuutta unionissa.
2. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä yhteentoimivuusvaatimukset sekä syrjimättömät ja avoimet menettelyt 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen saamiseksi. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että maakaasualan yritykset soveltavat 2 kohdassa tarkoitettuja yhteentoimivuusvaatimuksia ja menettelyjä tietojen saamiseksi. Näiden vaatimusten ja menettelyjen on perustuttava olemassa oleviin kansallisiin käytäntöihin.

Keskitetyt palvelupisteet

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käyttöön otetaan keskitettyjä palvelupisteitä, jotta asiakkaille voidaan antaa kaikki tarvittavat tiedot heidän oikeuksistaan, voimassa olevasta lainsäädännöstä ja riitatilanteessa käytettävistä riitojenratkaisumenettelyistä. Nämä keskitetyt palvelupisteet voidaan sijoittaa yleisten kuluttajaneuvontapisteiden yhteyteen ja ne voivat olla samoja tahoja kuin [sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun] direktiivin (EU) 2019/944 26 artiklassa tarkoitetut sähköalan keskitetyt palvelupisteet.

Oikeus tuomioistuinten ulkopuoliseen riitojenratkaisuun

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppuasiakkailla on käytettävissään yksinkertaiset, oikeudenmukaiset, **kohtuulliset**, avoimet, riippumattomat, **kustannustehokkaat** ja toimivat tuomioistuinten ulkopuoliset menettelyt tämän direktiivin mukaisesti vahvistettuja oikeuksia ja velvollisuuksia koskevien riitojen ratkaisemiseksi riippumattoman mekanismin, kuten energia-asioiden oikeusasiamiehen tai kuluttajansuojaelimen tai sääntelyviranomaisen, avulla. Jos loppuasiakas on Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2013/11/EU⁽²³⁾ tarkoitettu kuluttaja, tällaisten tuomioistuinten ulkopuolisten riitojenratkaisumenettelyjen on täytettävä mainitussa direktiivissä vahvistetut laatuvaatimukset ja tarvittaessa niihin on sisällytettävä korvaus- ja hyvitysjärjestelmiä.
2. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa varmistettava, että vaihtoehtoiset riitojenratkaisuelimet tekevät yhteistyötä tarjotakseen yksinkertaiset, oikeudenmukaiset, avoimet, riippumattomat, tehokkaat ja toimivat tuomioistuinten ulkopuoliset riitojenratkaisumenettelyt riidoissa, jotka koskevat tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvaan tuotteeseen tai palveluun liittyviä tai yhdistettyjä tuotteita tai palveluja.
3. Kaasualan yritysten osallistuminen kotitalousasiakkaiden osalta tuomioistuinten ulkopuolisiin riitojenratkaisumenettelyihin on pakollista, ellei jäsenvaltio osoita komissiolle, että muut menettelyt ovat yhtä tehokkaita.

**[.../ Heikossa asemassa olevien asiakkaiden suojeleminen ja toimituksista viime kädessä
vastaavat tahot**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet loppuasiakkaiden suojelemiseksi ja varmistettava erityisesti, että heikossa asemassa olevia asiakkaita suojellaan asianmukaisilla toimenpiteillä. Tässä yhteydessä kunkin jäsenvaltion on määriteltävä heikossa asemassa olevien asiakkaiden käsite, jolla voidaan viitata energiaköyhyyteen. [...] **Heikossa asemassa olevien asiakkaiden käsitteen osalta voidaan käyttää seuraavia määrittelyperusteita: tulotaso, energiamenojen osuus käytettävissä olevista tuloista, kotien energiatehokkuus, kriittinen riippuvuus sähkölaitteista terveyteen liittyvistä syistä, ikä tai muut perusteet.** Heikossa asemassa olevien [...] **asiakkaiden** suojelemiseksi toteutettaviin toimenpiteisiin voi kuulua muun muassa [...] kielto keskeyttää toimitukset tällaisille asiakkaille kriittisinä aikoina.
2. Jäsenvaltioiden on erityisesti toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä sellaisten syrjäseuduilla asuvien loppukäyttäjien suojelemiseksi, jotka on liitetty maakaasuverkkoon tai vetyjärjestelmään. Jäsenvaltiot voivat nimetä toimituksista viime kädessä vastaavan tahon kotitalousasiakkaille ja, jos jäsenvaltiot katsovat sen asianmukaiseksi, **maakaasuverkkoon tai vetyjärjestelmään liitetyille pienille yrityksille [...] ja mikroyrityksille. Jäsenvaltioiden [...] on varmistettava kuluttajansuojan korkea taso erityisesti sopimusehtojen läpinäkyvyyden sekä kilpailukykyisten, läpinäkyvien ja syrjimättömien hintojen, yleisen tiedottamisen ja riitojenratkaisumenettelyjen osalta.**

IV luku

Kolmansien osapuolten pääsy infrastruktuuriin

I JAKSO

PÄÄSY MAAKAASUINFRASTRUKTUURIIN

26 artikla

Uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen pääsy markkinoille

Jäsenvaltioiden on mahdollistettava uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen pääsy markkinoille ja infrastruktuuriin riippumatta siitä, onko uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen tuotantolaitokset liitetty jakelu- tai siirtoverkkoihin.

Kolmannen osapuolen pääsy maakaasun jakelu- ja siirtoverkkoihin ja nesteytetyn maakaasun vastaanottoasemiin

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kolmansien osapuolten siirto- ja jakeluverkkoihin ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin pääsyä varten luodaan julkaistuihin tariffeihin perustuva järjestelmä, jota voidaan soveltaa kaikkiin asiakkaisiin, maakaasun toimittajat mukaan lukien, ja jota sovelletaan puolueettomasti ja syrjimättömästi verkon käyttäjien välillä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 70 artiklassa tarkoitettu sääntelyviranomainen hyväksyy nämä tariffit tai niiden laskentamenetelmät 72 artiklan mukaisesti ennen niiden voimaantuloa ja että tariffit ja, jos ainoastaan menetelmät hyväksytään, menetelmät julkaistaan ennen niiden voimaantuloa. Tariffialennuksia [...] saa myöntää vain, jos unionin lainsäädännössä niin säädetään.
2. **Toimintojensa toteuttamiseksi, rajojen yli tapahtuvaan siirtoon liittyvät toiminnot mukaan lukien, siirtoverkonhaltijoilla on tarvittaessa oltava pääsy muiden siirtoverkonhaltijoiden verkkoon.**
3. Tämän direktiivin säännökset eivät estä uusiutuvia ja vähähiilisiä kaasuja koskevien pitkäaikaisten sopimusten tekemistä, kunhan ne ovat unionin kilpailusääntöjen mukaisia ja edistävät hiilestä irtautumista. Päästöjä aiheuttavan fossiilisen kaasun toimitusta koskevat pitkäaikaiset sopimukset saavat jatkua enintään vuoteen 2049.
4. Tätä artiklaa sovelletaan myös kansalaisten energiayhteisöihin, jotka hallinnoivat jakeluverkkoja.

Tuotantovaiheen maakaasuputkistojen käyttöoikeus

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että maakaasualan yritykset ja vaatimukset täyttävät asiakkaat voivat tämän artiklan mukaisesti sijainnistaan riippumatta päästä käyttämään tuotantovaiheen putkistoja ja laitoksia, jotka tarjoavat putkistojen käytön edellyttämiä teknisiä palveluja, lukuun ottamatta niitä kyseisten putkistojen osia ja laitoksia, joita käytetään paikallisessa tuotantotoiminnassa sillä kentällä, jossa kaasua tuotetaan. Näistä toimenpiteistä on ilmoitettava komissiolle 88 artiklan säännösten mukaisesti.
2. Jäsenvaltio päättää 1 kohdassa tarkoitetun käytön edellytyksistä asiaa koskevien oikeudellisten välineiden mukaisesti. Jäsenvaltioiden on pyrittävä oikeudenmukaiseen ja avoimeen pääsyyn, kilpailulle avointen maakaasumarkkinoiden aikaansaamiseen ja määräävän aseman väärinkäytön välttämiseen ottaen huomioon toimitusvarmuuden ja toimitusten säännöllisyyden, käyttövalmiin tai helposti käyttöön saatavan kapasiteetin sekä ympäristön suojelun. Seuraavat tarpeet voidaan ottaa huomioon:

- a) tarve evätä käyttöoikeus, jos tekniset eritelvät eivät ole yhteensopivia eikä ongelmaa voida kohtuudella ratkaista,
- b) tarve välttää vaikeudet, joita ei voida kohtuullisesti poistaa ja jotka saattaisivat vaarantaa hiilivetyjen nykyisen ja suunnitellun tulevan tuotannon tehokkuuden, mukaan lukien niillä kentillä, joiden taloudellinen kannattavuus on heikko,
- c) tarve ottaa huomioon tuotantovaiheen putkistojen omistajan tai niiden hoitajan kaasun siirtoa ja jalostusta koskevat asianmukaisesti perustellut kohtuulliset tarpeet sekä kaikkien muiden tuotantovaiheen putkistojen tai niihin liittyvien jalostus- tai käsittelylaitosten käyttäjien edut, joihin tämä voi vaikuttaa, ja
- d) tarve soveltaa jäsenvaltion lakeja ja hallinnollisia menettelyjä unionin oikeuden mukaisesti myönnettäessä lupia tuotantoon ja tuotantovaiheen kehitykseen.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niillä on riitojen ratkaisemiseen soveltuvat menettelyt, mukaan lukien osapuolista riippumaton viranomainen, jolla on käytettävissään kaikki asiaa koskevat tiedot tuotantovaiheen putkistojen käyttöä koskevien riitojen ratkaisemiseksi viipymättä, ottaen huomioon 2 kohdassa esitetyt perusteet ja kyseisten putkistojen käyttöä koskevissa neuvotteluissa mahdollisesti mukana olevien osapuolten lukumäärän.

4. Rajojen yli ulottuvat riitatapaukset ratkaistaan sen jäsenvaltion riitojenratkaisumenettelyn mukaisesti, jonka lainkäyttövaltaan kuuluvat ne tuotantovaiheen putkistot, joihin pääsy on eväetty. Jos rajojen yli ulottuvassa riitatapauksessa riidanalainen putkisto ulottuu useamman kuin yhden jäsenvaltion alueelle, asianomaiset jäsenvaltiot neuvottelevat keskenään varmistaakseen, että tämän direktiivin säännöksiä sovelletaan johdonmukaisesti. Kun tuotantovaiheen putkisto lähtee kolmannelta maasta ja on liitetty vähintään yhteen jäsenvaltioon, asianomaiset jäsenvaltiot neuvottelevat keskenään ja jäsenvaltio, jossa ensimmäinen jäsenvaltioiden verkossa sijaitseva syöttökohta sijaitsee, kuulee asianomaista kolmatta maata, josta tuotantovaiheen putkisto lähtee, varmistaakseen kyseessä olevan verkon osalta, että tätä direktiiviä sovelletaan johdonmukaisesti jäsenvaltioiden alueella.

Maakaasuvarastojen käyttöoikeus

1. Järjestääkseen varastojen ja putkilinjavarastoinnin käyttöoikeuden silloin kun se on teknisesti tai taloudellisesti tarpeellista tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi asiakkaille suuntautuvia toimituksia varten sekä järjestääkseen lisäpalvelujen käyttöoikeuden jäsenvaltiot voivat valita jommankumman tai molemmat 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuista menettelyistä. Näitä menettelyjä sovelletaan tasapuolisten, avointen ja syrjimättömien perusteiden mukaisesti.

Valitessaan tämän artiklan mukaista varastojen käyttöoikeutta koskevaa menettelyä jäsenvaltioiden on otettava huomioon asetuksen (EU) 2017/1938 7 artiklan mukaisesti tehtyjen yhteisten ja kansallisten riskinarviointien tulokset.

Sääntelyviranomaisten on määriteltävä ja julkaistava perusteet, joiden mukaisesti voidaan määrittää varastoihin ja putkilinjavarastointiin sovellettava käyttöoikeusjärjestelmä. Niiden on julkaistava tai velvoitettava varastointilaitteiston tai siirtoverkon haltijat julkaisemaan tiedot siitä, mitä varastoja tai varastojen osia ja mitä mahdollisuuksia putkilinjavarastointiin tarjotaan käytettäväksi 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen eri menettelyjen mukaisesti.

.

2. Edellä oleva 1 kohta ei koske nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin liittyviä lisäpalveluja ja tilapäistä varastointia, joita tarvitaan kaasuttamista varten ja kaasun toimittamiseksi sen jälkeen siirtoverkkoon.
3. Jos kyseessä on neuvotteluihin perustuva verkkoon pääsy, sääntelyviranomaisten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta yhteenliitetyn verkon alueella tai sen ulkopuolella olevat yritykset ja vaatimukset täyttävät asiakkaat voivat neuvotella varastojen ja putkilinjavarastoinnin käyttöoikeudesta silloin, kun se on teknisesti ja/tai taloudellisesti tarpeellista tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi sekä muiden lisäpalvelujen käyttöoikeuden järjestämiseksi. Osapuolet on velvoitettava neuvottelemaan varastojen, putkilinjavarastoinnin ja muiden lisäpalvelujen käyttöoikeudesta vilpittömässä mielessä.

Varastojen, putkilinjavarastoinnin ja muiden lisäpalvelujen käyttöoikeutta koskevista sopimuksista on neuvoteltava asianomaisen varastointilaitteiston haltijan kanssa.

Sääntelyviranomaisten on vaadittava varastointilaitteiston haltijoita ja maakaasualan yrityksiä julkaisemaan varastojen, putkilinjavarastoinnin ja muiden lisäpalvelujen käyttöä koskevat tärkeimmät kaupalliset toimitusehtonsa vuosittain.

Varastointilaitteiston haltijoiden on näitä ehtoja laatiessaan kuultava verkon käyttäjiä.

4. Jos kyseessä on säännelty käyttöoikeusmenettely, sääntelyviranomaisten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta yhteenliitetyn verkon alueella tai sen ulkopuolella olevat maakaasualan yritykset ja vaatimukset täyttävät asiakkaat saavat oikeuden käyttää varastoja, putkilinjavarastointia ja muita lisäpalveluja kyseisten varastojen ja putkilinjavarastoinnin käyttöä koskevien julkaistujen tariffien tai muiden ehtojen ja velvoitteiden perusteella silloin, kun ne ovat teknisesti tai taloudellisesti tarpeellisia tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi ja muiden lisäpalvelujen käytön järjestämiseksi. Sääntelyviranomaisten on kuultava verkon käyttäjiä laatiessaan näitä tariffeja tai niitä koskevia menetelmiä. Käyttöoikeus voidaan antaa vaatimukset täyttävälle asiakkaalle siten, että niille annetaan mahdollisuus tehdä toimitussopimuksia sellaisten kilpailevien yritysten kanssa, jotka eivät ole verkon omistajia tai verkonhaltijoita tai tällaiseen yritykseen omistussuhteessa olevia yrityksiä.

Erilliset maakaasulinjat

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet, jotta
 - a) jäsenvaltion alueelle sijoittautuneilla yrityksillä on mahdollisuus toimittaa kaasua vaatimukset täyttävälle asiakkaille erillisen linjan välityksellä ja
 - b) jokaisella tällaisella asiakkaalla on jäsenvaltion alueella mahdollisuus saada maakaasutoimituksia maakaasualan yrityksiltä erillisen linjan välityksellä.
2. Silloin, kun erillisten linjojen rakentamiseen tai käyttöön vaaditaan lupa, esimerkiksi toimilupa, lupa, suostumus tai hyväksyntä, jäsenvaltioiden tai niiden nimeämän toimivaltaisen viranomaisen on laadittava arviointiperusteet, joita käytetään myönnettäessä lupia erillisten linjojen rakentamiseen tai käyttöön niiden alueella. Näiden arviointiperusteiden on oltava tasapuoliset, avoimet ja syrjimättömät.
3. Jäsenvaltiot voivat määrätä, että luvan saaminen erillisen linjan rakentamiseen edellyttää joko verkkoon pääsyn epäämistä 34 artiklan nojalla tai riitojenratkaisumenettelyn aloittamista 73 artiklan mukaisesti.

II JAKSO

PÄÄSY VETYINFRASTRUKTUURIIN

31 artikla

Kolmansien osapuolten pääsy vetyverkkoihin

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kolmansien osapuolten säänneltyä vetyverkkoihin pääsyä varten luodaan julkaistuihin tariffeihin perustuva järjestelmä, jota sovelletaan puolueettomasti ja syrjimättömästi vetyverkon käyttäjien välillä.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 70 artiklassa tarkoitettu sääntelyviranomainen hyväksyy nämä tariffit tai niiden laskentamenetelmät 72 artiklan mukaisesti ennen niiden voimaantuloa ja että tariffit ja, jos ainoastaan menetelmät hyväksytään, menetelmät julkaistaan ennen niiden voimaantuloa.
3. Toimintojensa toteuttamiseksi, rajojen yli verkossa tapahtuvaan vedyn siirtoon liittyvät toiminnot mukaan lukien, vetyverkonhaltijoilla on tarvittaessa oltava pääsy muiden vetyverkonhaltijoiden verkkoon.

4. Jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta 1 kohtaa 31 päivään joulukuuta [203[...]**5**] saakka. Tällaisessa tapauksessa jäsenvaltion on varmistettava, että toteutetaan kolmansien osapuolten neuvoteltuun vetyverkkoihin pääsyyn perustuva järjestelmä puolueettomin, avoimin ja syrjimättömin perustein. Sääntelyviranomaisten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta vetyverkon käyttäjät voivat neuvotella vetyverkkoihin pääsystä, **ja varmistettava, että** osapuolet **on** [...] velvoitettu neuvottelemaan vetyverkkoihin pääsystä vilpittömässä mielessä.
5. Jos käytetään **4 kohdassa tarkoitettua** neuvoteltua verkkoon pääsyä, sääntelyviranomaisten on annettava vetyverkon käyttäjille ohjeita siitä, miten säännellyn kolmannen osapuolen verkkoon pääsyn käyttöönotto vaikuttaa neuvoteltuihin tariffeihin.

Kolmansien osapuolten pääsy vetyterminaaleihin

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toteutetaan kolmansien osapuolten neuvoteltuun vetyterminaaleihin pääsyyn perustuva järjestelmä puolueettomin, avoimin ja syrjimättömin perustein, ja sääntelyviranomaisten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta vetyterminaalien käyttäjät voivat neuvotella pääsystä näihin terminaaleihin. Osapuolet on velvoitettava neuvottelemaan vetyterminaaleihin pääsystä vilpittömässä mielessä.
Jäsenvaltiot voivat myös päättää soveltaa säänneltyä kolmannen osapuolen pääsyä [...] vetyterminaaleihin.
2. Sääntelyviranomaisten on seurattava kolmansien osapuolten vetyterminaaleihin pääsyn edellytyksiä ja niiden vaikutusta vetymarkkinoihin ja, jos se on tarpeellista kilpailun turvaamiseksi, toteutettava toimenpiteitä pääsyn parantamiseksi 1 kohdassa vahvistettujen kriteerien mukaisesti.

Pääsy vetyvarastoihin

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toteutetaan järjestelmä, joka perustuu kolmannen osapuolen neuvoteltuun pääsyyn vetyvarastoihin ja, kun se on teknisesti ja taloudellisesti tarpeen tehokkaan järjestelmään pääsyn tarjoamiseksi asiakkaille suuntautuvia toimituksia varten, pääsyyn putkilinjavarastointiin sekä käyttöoikeuden järjestämiseen lisäpalveluihin puolueettomin, avoimin ja syrjimättömin perustein, taikka toisen kohdan mukainen järjestelmä, joka koskee kolmannen osapuolen säänneltyä pääsyä.
2. Jäsenvaltioiden on **1 päivästä tammikuuta 2036** varmistettava, että toteutetaan järjestelmä, joka koskee kolmannen osapuolen säänneltyä pääsyä vetyvarastoihin ja, [...]kun se on teknisesti [...]tai taloudellisesti tarpeen tehokkaan järjestelmään [...] pääsyn tarjoamiseksi asiakkaille suuntautuvia toimituksia varten, **pääsyä putkilinjavarastoihin** sekä käyttöoikeuden järjestämistä lisäpalveluihin; järjestelmä perustuu julkaistuihin tariffeihin ja sitä sovelletaan objektiivisesti ja syrjimättömästi kaikkien vetyjärjestelmän käyttäjien välillä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntelyviranomainen hyväksyy nämä tariffit tai niiden laskentamenetelmät 72 artiklan mukaisesti ennen niiden voimaantuloa.

III JAKSO

PÄÄSYN JA LIITÄNNÄN EPÄÄMINEN

34 artikla

Pääsyn ja liitännän epääminen

1. **Siirtoverkonhaltijat ja jakeluverkonhaltijat [...]** sekä vetyalan **yritykset** voivat evätä pääsyn tai liitännän maakaasuverkkoon tai vetyjärjestelmään kapasiteetin puutteen vuoksi.
[...]
2. **Rajoittamatta [...]** kansallisia ja unionin hiilestä irtautumista koskevia tavoitteita jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kapasiteetin puutteen tai liitännän puuttumisen vuoksi maakaasuverkkoon tai vetyjärjestelmään pääsyn tai liitännän epäävä **siirtoverkonhaltija, [...]** **jakeluverkonhaltija [...]** tai vetyalan yritys tekee tarpeelliset parannukset niiltä osin kuin se on taloudellista tai silloin kun mahdollinen asiakas on valmis maksamaan niistä.
3. Uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen pääsy verkkoon voidaan evätä ainoastaan [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 18 ja 33 artiklan mukaisesti.

4. Poiketen siitä, mitä 1[...]-3 kohdassa säädetään, jäsenvaltio voi erityisesti asetuksen (EU) 2021/1119 2 artiklan 1 kohdassa vahvistetun ilmastoneutraaliustavoitteen täytäntöönpanon varmistamiseksi säätää verkosta, jossa siirtoverkonhaltijoilla ja jakeluverkonhaltijoilla on lupa evätä maakaasuverkon käyttäjiltä pääsy tai liitäntä taikka keskeyttää toimitukset näille, jos
- a) 51 artiklan [...] mukaisessa verkon kehittämissuunnitelmassa ennakoidaan siirtoverkon tai sen asiaankuuluvien osien käytöstä poistamista tai
 - b) asianomainen kansallinen viranomainen on hyväksynyt jakeluverkon tai sen asiaankuuluvien osien [...]käytöstä poistamisen.

Jäsenvaltioiden, jotka sallivat tämän kohdan mukaisen pääsyn ja liitännän epäämisen verkonkäyttäjiltä taikka toimitusten keskeyttämisen näille [...], on varmistettava, että tämä tehdään puolueettomin, avoimin ja syrjimättömin perustein, jotka kansallinen sääntelyviranomainen on määritellyt ottaen huomioon kyseessä olevat edut. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet verkonkäyttäjien suojelemiseksi 11 a artiklan mukaisesti, kun ne sallivat toimitusten keskeyttämisen.

5. Tämän artiklan mukainen pääsyn tai liitännän epääminen taikka toimitusten keskeyttäminen [...]on aina perusteltava asianmukaisesti.

V luku

Maakaasun siirtoverkon, varastointilaitteistojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltijoihin sovellettavat säännöt

35 artikla

Siirtoverkon, varastointilaitteistojen tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltijoiden tehtävät

1. Kunkin siirtoverkon, varastointilaitteiston tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan on
 - a) käytettävä, ylläpidettävä ja kehitettävä taloudellisten edellytysten mukaisesti turvallisia, luotettavia ja tehokkaita siirto-, varastointi- tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistoja avoimien markkinoiden turvaamiseksi ottaen ympäristöä koskevat ja [asetuksessa (EU) 2022/ ... (metaaniasetus)] säädetyt velvoitteet asianmukaisesti huomioon sekä varmistettava, että palveluvelvoitteiden täyttämiseen on riittävästi resursseja;
 - b) oltava harjoittamatta syrjintää verkon käyttäjien tai käyttäjäryhmien välillä, varsinkaan siihen omistussuhteessa olevia yrityksiä suosivalla tavalla;
 - c) toimitettava mille tahansa toiselle siirtoverkonhaltijalle, varastointilaitteiston tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijalle tai jakeluverkonhaltijalle riittävät tiedot sen varmistamiseksi, että maakaasun siirto ja varastointi voi tapahtua yhteenliitetyn verkon varman ja tehokkaan käytön kanssa yhteensopivalla tavalla;
 - d) toimitettava verkon käyttäjille tarvittavat tiedot tehokkaan verkkoon pääsyn varmistamiseksi.

2. Kunkin siirtoverkonhaltijan on rakennettava riittävästi rajat ylittävää kapasiteettia eurooppalaisen siirtoinfrastruktuurin integroimiseksi, niin että voidaan tyydyttää kaikki taloudelliselta kannalta kohtuullinen ja teknisesti toteuttamiskelpoinen kapasiteettia koskeva kysyntä ja ottaa huomioon kaasun toimitusvarmuus.
3. Siirtoverkonhaltijoiden on tehtävä yhteistyötä jakeluverkonhaltijoiden kanssa sen varmistamiseksi, että verkkoon liitetyt markkinaosapuolet voivat tosiasiallisesti osallistua vähittäis-, tukku- ja tasehallintamarkkinoille.
4. Siirtoverkonhaltijoiden on varmistettava laitoksissaan tehokas kaasun laadunhallinta sovellettavien kaasun laatustandardien mukaisesti.
5. Siirtoverkonhaltijoiden kaasun siirtoverkon tasehallintaa varten vahvistamien sääntöjen on oltava tasapuolisia, avoimia ja syrjimättömiä, ja niihin on sisällyttävä säännöt verkon käyttäjiltä energian tasepoikkeamista veloittavista maksuista. Siirtoverkonhaltijoiden näiden palvelujen tarjontaan soveltamat ehdot ja edellytykset, tariffit ja säännöt mukaan luettuina, on vahvistettava syrjimättömällä ja kustannuksia vastaavalla tavalla 72 artiklan 7 kohdan mukaista menetelmää noudattaen, ja ne on julkaistava.
6. Sääntelyviranomaiset, kun jäsenvaltioissa on niin säädetty, tai jäsenvaltiot voivat vaatia, että siirtoverkonhaltijat noudattavat siirtoverkon, mukaan lukien yhteenliittämiskapasiteetti, ylläpidon ja kehittämisen osalta tiettyjä vähimmäisnormeja.

7. Jäsenvaltiot voivat säätää, että yksi tai useampi 1 kohdassa luetelluista vastuualueista osoitetaan siirtoverkonhaltijalle, joka ei ole sen siirtoverkon omistaja, johon kyseisiä vastuualueita muutoin sovellettaisiin. Siirtoverkonhaltijan, jolle tehtäviä osoitetaan, on oltava sertifioitu omistuksen eriyttämistä, riippumatonta järjestelmävastaavaa tai riippumatonta siirtoverkonhaltijaa koskevan mallin mukaan ja täytettävä 54 artiklassa säädetyt vaatimukset, mutta sen ei tarvitse omistaa vastuullaan olevaa siirtoverkkoa.
8. **[...]Siirtoverkon omistavan** siirtoverkonhaltijan on täytettävä IX luvussa säädetyt vaatimukset ja oltava sertifioitu **[...]65** artiklan mukaisesti. Tämä ei rajoita sellaisten siirtoverkonhaltijoiden, jotka on sertifioitu omistuksen eriyttämistä, riippumatonta järjestelmävastaavaa tai riippumatonta siirtoverkonhaltijaa koskevan mallin mukaan, mahdollisuutta siirtää omasta aloitteestaan ja omassa valvonnassaan tiettyjä tehtäviä muille siirtoverkonhaltijoille, jotka on sertifioitu omistuksen eriyttämistä, riippumatonta järjestelmävastaavaa tai riippumatonta siirtoverkonhaltijaa koskevan mallin mukaan, jos tehtävien siirtäminen ei vaaranna tehtäviä siirtävän siirtoverkonhaltijan tosiasiallista ja riippumatonta päätöksenteko-oikeutta.

9. Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen, **siirtoverkon** ja varastointilaitteistojen haltijoiden on tehtävä yhteistyötä yhden jäsenvaltion sisällä ja alueellisesti, jotta voidaan varmistaa laitosten kapasiteetin mahdollisimman tehokas käyttö ja synergia näiden laitosten välillä ottaen huomioon verkon toiminta ja **välttämällä luomasta rajoitteita nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen ja varastojen toiminnalle.**
10. Siirtoverkonhaltijoiden on hankittava toimintojensa toteuttamiseen käyttämänsä energia avointen, syrjimättömien ja markkinaehtoisten menettelyjen mukaisesti.

Siirtoverkonhaltijoiden ja siirtoverkon omistajien salassapitovelvollisuus

1. Kunkin siirtoverkon, varastointilaitteiston tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan ja kunkin siirtoverkon omistajan on pidettävä toimintansa harjoittamisen yhteydessä saadut kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina, ja sen on estettävä omaa toimintaansa koskevien, mahdollisesti kaupallista etua tuottavien tietojen luovuttaminen syrjivällä tavalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta 68 artiklan soveltamista tai muun lakiin perustuvan tietojen luovutusvelvollisuuden täyttämistä. Varsinkaan se ei saa luovuttaa kaupallisesti arkaluonteisia tietoja yrityksen jäljelle jääneille osille, **jotka ovat muita kuin siirto- tai jakeluverkonhaltijoita tai vetyverkonhaltijoita**, jollei tämä ole tarpeellista liiketoimen suorittamiseksi. Tietojen eriyttämistä koskevien sääntöjen täydellisen noudattamisen varmistamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että siirtoverkon omistaja ja, jos on kyse yhdistetystä siirto- ja jakeluverkonhaltijasta, jakeluverkonhaltija ja yrityksen jäljelle jäänyt osa, **joka on muu kuin siirto- tai jakeluverkonhaltija tai vetyverkonhaltija**, eivät käytä yhteisiä palveluja, kuten esimerkiksi yhteistä oikeudellista yksikköä, lukuun ottamatta puhtaasti hallinnollisia tai tietotekniikkapalveluja.

2. Siirtoverkon, varastointilaitteiston tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijat eivät saa niihin omistussuhteessa olevien yritysten suorittaman maakaasun myynnin tai oston yhteydessä käyttää väärin kaupallisesti arkaluonteisia tietoja, joita ne ovat saaneet kolmansilta osapuolilta verkkoon pääsyä järjestettäessä tai siitä neuvoteltaessa.
3. Tehokkaan kilpailun ja markkinoiden tehokkaan toiminnan edellyttämät tiedot on julkistettava. Tämä velvoite ei estä suojaamasta kaupallisesti arkaluonteisia tietoja.

[...]Uusiutuvan ja vähähiilisen kaasun tuotantolaitosten liittämistä siirtoverkkoon koskevat päätöksentekovaltuudet

1. Siirtoverkonhaltijan on laadittava ja julkaistava avoimet ja tehokkaat menettelyt [...] uusiutuvan ja vähähiilisen kaasun tuotantolaitosten liittämiseksi siirtoverkkoon syrjimättömällä tavalla. Menettelyt edellyttävät sääntelyviranomaisen hyväksyntää.

[...]

Siirtoverkkoon ja vetyverkkoon liittämistä koskevat päätöksentekovaltuudet

1. Siirtoverkonhaltijan ja vetyverkonhaltijan on laadittava ja julkaistava avoimet ja tehokkaat menettelyt ja tariffit maakaasun ja vedyn varastojen, nesteytetyn maakaasun jälleenhöyrystämislaitteistojen, vetyterminaalien ja teollisuusasiakkaiden liittämiseksi siirtoverkkoon ja vetyverkkoon syrjimättömällä tavalla. Menettelyt edellyttävät sääntelyviranomaisen hyväksyntää.
2. Siirtoverkonhaltija ja vetyverkonhaltija ei saa kieltäytyä hyväksymästä uusien maakaasun tai vedyn varastojen, nesteytetyn maakaasun jälleenhöyrystämislaitteistojen, vetyterminaalien tai teollisuusasiakkaiden liittämistä verkkoon vetoamalla käytettävissä olevassa verkkokapasiteetissa myöhemmin mahdollisesti ilmeneviin rajoituksiin tai verkkokapasiteetin välttämättömään lisäämiseen liittyviin lisäkustannuksiin. Siirtoverkonhaltijan ja vetyverkonhaltijan on varmistettava uudelle liitännälle riittävä syöttö- ja ottokapasiteetti.

VI luku

Maakaasun jakeluverkon toiminta

39 artikla

Jakeluverkonhaltijoiden nimeäminen

Jäsenvaltioiden on nimettävä tai vaadittava jakeluverkon omistavia tai niistä vastuussa olevia yrityksiä nimeämään jäsenvaltioiden määrittelemäksi ajaksi tehokkuuden ja taloudellisen tasapainon huomioon ottaen yksi tai useampi jakeluverkonhaltija. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseiset verkonhaltijat toimivat 40, 42 ja 43 artiklan mukaisesti.

Jakeluverkonhaltijoiden tehtävät

1. Kunkin jakeluverkonhaltijan velvollisuutena on varmistaa verkon pitkän aikavälin valmiudet vastata kaasun jakelua koskevaan kohtuulliseen kysyntään sekä käyttää, ylläpitää ja kehittää taloudellisten edellytysten mukaisesti turvallista, luotettavaa ja tehokasta verkkoa alueellaan **taikka huolehtia käytöstä poistamisesta** ottaen ympäristö, [asetuksessa (EU) 2022/ ... (metaaniasetus)] säädetyt velvoitteet ja energiatehokkuuden edistäminen asianmukaisesti huomioon.
2. Jos sääntelyviranomaiset niin päättävät, jakeluverkonhaltijat voivat olla vastuussa tehokkaan kaasun laadunhallinnan varmistamisesta laitoksissaan sovellettavien kaasun laatustandardien mukaisesti, jos se on järjestelmän hallinnan kannalta tarpeellista uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen syöttämisen vuoksi.
3. Jakeluverkonhaltija ei saa missään tapauksessa harjoittaa syrjintää verkon käyttäjien tai käyttäjäryhmien välillä eikä varsinkaan siihen omistussuhteessa olevia yrityksiä suosivalla tavalla.
4. Kunkin jakeluverkonhaltijan on toimitettava mille tahansa toiselle jakeluverkonhaltijalle, siirtoverkonhaltijalle sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston ja/tai varastointilaitteiston haltijalle tarpeelliset tiedot sen varmistamiseksi, että maakaasun siirto ja varastointi voi tapahtua yhteenliitetyn verkon varman ja tehokkaan käytön kanssa yhteensopivalla tavalla.

5. Kunkin jakeluverkonhaltijan on toimitettava verkon käyttäjille tiedot, joita nämä tarvitsevat päästäkseen tehokkaasti verkkoon ja käyttääkseen sitä tehokkaasti.
6. Jos jakeluverkonhaltija on vastuussa jakeluverkon tasehallinnasta, sen tätä varten vahvistamien sääntöjen on oltava tasapuolisia, avoimia ja syrjimättömiä ja niihin on sisällyttävä säännöt verkon käyttäjiltä energian tasepoikkeamista veloittavista maksuista. Jakeluverkonhaltijoiden näiden palvelujen tarjontaan soveltamat ehdot ja edellytykset, säännöt ja tariffit mukaan luettuina, on vahvistettava syrjimättömällä ja kustannuksia vastaavalla tavalla 72 artiklan 7 kohdan mukaista menetelmää noudattaen, ja ne on julkaistava.
7. Jakeluverkonhaltijoiden on tehtävä yhteistyötä siirtoverkonhaltijoiden kanssa sen varmistamiseksi, että niiden [...]infrastruktuuriin liitetyt markkinaosapuolet voivat tosiasiallisesti osallistua vähittäis-, tukku- ja tasehallintamarkkinoille siinä syöttö- ja ottojärjestelmässä, johon jakeluverkko kuuluu.

[...]

[...]Uusiutuvan ja vähähiilisen kaasun tuotantolaitosten liittämistä siirtoverkkoon koskevat päätöksentekovaltuudet

Sääntelyviranomaisten on **vaadittava**[...] jakeluverkonhaltija julkaisemaan avoimet ja tehokkaat menettelyt [...] uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen tuotantolaitosten liittämiseksi jakeluverkkoon syrjimättömällä tavalla. Menettelyt edellyttävät sääntelyviranomaisen hyväksyntää.

(Siirretty 40 artiklasta)[...]

Jakeluverkonhaltijoiden eriyttäminen

1. Jos jakeluverkonhaltija kuuluu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, sen on oltava riippumaton muista jakeluverkkoon liittymättömistä toiminnoista ainakin oikeudellisen muotonsa, organisaationsa ja päätöksentekonsa osalta. Nämä säännöt eivät velvoita erottamaan jakeluverkon voimavarojen omistajuutta vertikaalisesti integroituneesta yrityksestä.
2. Edellä 1 kohdassa asetettujen vaatimusten lisäksi jakeluverkonhaltijan, joka kuuluu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, on oltava organisaationsa ja päätöksentekonsa osalta riippumaton muusta jakeluverkkoon liittymättömästä toiminnasta. Tämän saavuttamiseksi on sovellettava seuraavia vähimmäisvaatimuksia:
 - a) jakeluverkonhaltijan hallinnosta vastaavat henkilöt eivät saa osallistua sellaisen integroituneen maakaasualan yrityksen yritysrakenteisiin, joka vastaa suoraan tai välillisesti kaasun tuotantoon, siirtoon, kuljetukseen[...] tai toimittamiseen liittyvästä päivittäisestä toiminnasta;
 - b) asianmukaiset toimenpiteet on toteutettava sen varmistamiseksi, että jakeluverkonhaltijan hallinnosta vastaavien henkilöiden ammatilliset edut otetaan huomioon tavalla, joka varmistaa sen, että he voivat toimia riippumattomasti;

- c) jakeluverkonhaltijalla on oltava verkon käyttöön, ylläpitoon tai kehittämiseen tarvittavien voimavarojen osalta tosiasiallinen päätöksenteko-oikeus, joka on riippumaton integroituneesta maakaasualan yrityksestä. Jakeluverkonhaltijalla on oltava käytössään näiden tehtävien hoitamiseksi tarvittavat voimavarat, myös henkilöstövoimavarat sekä tekniset, taloudelliset ja fyysiset voimavarat. Tämä ei saa estää asianmukaisten koordinoituneiden mekanismeisten käyttöä sen varmistamiseksi, että emoyhtiön taloudelliset ja hallinnolliset valvontaoikeudet suojataan tytäryhtiöstä saatavan pääoman tuoton osalta, jota säännellään epäsuorasti 72 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Erityisesti tämä antaa emoyhtiölle mahdollisuuden hyväksyä jakeluverkonhaltijan vuosittaisen rahoitussuunnitelman tai vastaavan välineen ja asettaa yleiset rajat tytäryhtiönsä velkaantumistaselle. Emoyhtiöllä ei ole oikeutta antaa ohjeita, jotka koskevat päivittäisiä toimintoja tai jakelulinjojen rakentamiseen tai niiden laadun parantamiseen liittyviä yksittäisiä päätöksiä, jotka eivät ylitä hyväksytyn rahoitussuunnitelman tai vastaavan välineen ehtoja;
- d) jakeluverkonhaltijan on laadittava sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma, jossa esitetään toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei syrjintää esiinny, ja varmistettava ohjelman noudattamisen asianmukainen seuranta. Sääntöjen noudattamista koskevassa ohjelmassa on esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Ohjelman noudattamisen seurannasta vastaavan henkilön tai elimen (ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö) on esitettävä toteutetuista toimenpiteistä 70 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle sääntelyviranomaiselle vuosittain kertomus, joka on julkaistava. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on oltava täysin riippumaton, ja hänen on tehtäviensä suorittamiseksi voitava saada käyttöönsä kaikki tarpeelliset tiedot jakeluverkonhaltijasta ja kaikilta sidosyrityksiltä.

3. Jos jakeluverkonhaltija kuuluu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset elimet valvovat jakeluverkonhaltijan toimintaa, jotta se ei voi hyötyä vertikaalisesta integroitumisestaan kilpailun vääristämiseksi. Vertikaalisesti integroituneet jakeluverkonhaltijat eivät etenkaan viestinnässään ja tuotemerkeissään saa aiheuttaa epäselvyyttä siitä, että vertikaalisesti integroituneen yrityksen toimituksista huolehtiva liiketoimintahaara on erillinen yksikkö.
4. Jäsenvaltiot voivat päättää, ettei 1, 2 ja 3 kohtaa sovelleta sellaisiin integroituneisiin maakaasualan yrityksiin, joilla on alle 100 000 verkkoon liitettyä asiakasta.

43 artikla

Jakeluverkonhaltijoiden salassapitovelvollisuus

1. Kunkin jakeluverkonhaltijan on pidettävä liiketoiminnan harjoittamisen yhteydessä saadut kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina ja estettävä omaa toimintaansa koskevien, mahdollisesti kaupallista etua tuottavien tietojen luovuttaminen syrjivällä tavalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta 68 artiklan soveltamista tai muun lakiin perustuvan tietojen luovutusvelvollisuuden täyttämistä.
2. Jakeluverkonhaltijat eivät saa niihin omistussuhteessa olevien yritysten maakaasun myynnin tai oston yhteydessä käyttää väärin kaupallisesti arkaluonteisia tietoja, joita ne ovat saaneet kolmansilta osapuolilta verkkoon pääsyä järjestettäessä tai siitä neuvoteltaessa.

Suljetut maakaasun jakeluverkot

1. Jäsenvaltiot voivat sallia, että sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset luokittelevat suljetuksi jakeluverkoksi verkon, jossa jaetaan maakaasua maantieteellisesti rajatulla teollisuus- tai elinkeinoalueella tai yhteisiä palveluja tarjoavalla alueella ja jossa ei toimiteta maakaasua kotitalousasiakkaille, sanotun kuitenkin rajoittamatta 4 kohdan soveltamista, jos
 - a) erityisistä teknisistä tai turvallisuuteen liittyvistä syistä kyseisen verkon käyttäjien toiminnot tai tuotantoprosessi on integroitu; tai
 - b) kyseisessä verkossa jaetaan maakaasua ensisijaisesti verkon omistajalle tai verkonhaltijalle tai niihin omistussuhteessa oleville yrityksille.
2. Jäsenvaltiot voivat sallia, että sääntelyviranomaiset vapauttavat suljetun maakaasun jakeluverkon haltijan 27 artiklan 1 kohdassa säädetystä vaatimuksesta, jonka mukaan tariffit tai niiden laskentamenetelmät hyväksytään 72 artiklan mukaisesti ennen niiden voimaantuloa.

3. Jos myönnetään vapautus 2 kohdan mukaisesti, sovellettavat tariffit tai niiden laskentamenetelmät on tarkistettava ja hyväksyttävä 72 artiklan mukaisesti suljetun maakaasun jakeluverkon käyttäjän pyynnöstä.
4. Satunnainen käyttö pienessä määrässä kotitalouksia, joilla on työsuhteeseen perustuvia tai vastaavia yhteyksiä jakeluverkon omistajaan ja jotka sijaitsevat suljetun jakeluverkon piiriin kuuluvalla alueella, ei estä 2 kohdan mukaisen vapautuksen myöntämistä.
5. Suljettuja jakeluverkkoja pidetään tätä direktiiviä sovellettaessa jakeluverkkoina.

45 artikla

Yhdistetty siirto- ja jakeluverkonhaltija

Edellä oleva [...] **42** artiklan 1 kohta ei estä yhdistetyn siirtoverkon, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston, varastointilaitteiston ja jakeluverkon haltijan toimintaa edellyttäen, että tämä verkonhaltija noudattaa 54 artiklan 1 kohtaa tai 55 ja 56 artiklaa tai IX lukua.

VII luku

Erillisiin vetyverkkoihin sovellettavat säännöt

46 artikla

Vetyverkkojen, -varastojen ja -terminaalien haltijoiden tehtävät

1. Kukin vetyverkkojen, -varastojen tai -terminaalien haltija vastaa seuraavista tehtävistä:
 - a) varman ja luotettavan infrastruktuurin käyttö, ylläpito ja kehittäminen vedyn siirtoa tai varastointia varten taloudellisten edellytysten mukaisesti ottaen ympäristö asianmukaisesti huomioon ja tiiviissä yhteistyössä verkkoon liitettyjen ja viereisten vetyverkonhaltijoiden kanssa;
 - b) sen varmistaminen, että vetyjärjestelmä pystyy täyttämään kohtuulliset vedyn siirto- ja varastointivaatimukset pitkällä aikavälillä;
 - c) riittävien resurssien varmistaminen velvoitteidensa[...] täyttämiseksi;
 - d) riittävien tietojen toimittaminen järjestelmän kanssa yhteenliitettyjen muiden verkkojen tai järjestelmien haltijoille, jotta yhteenliitetyn järjestelmän varma ja tehokas käyttö, koordinoitu kehittäminen ja yhteentoimivuus voidaan varmistaa;
 - e) siitä, ettei harjoiteta syrjintää **vety**järjestelmän käyttäjien tai infrastruktuurin käyttäjäryhmien välillä, varsinkaan siihen omistussuhteessa olevia yrityksiä suosivalla tavalla; ja

- f) tarvittavien tietojen toimittaminen **vetyjärjestelmän** käyttäjille tehokkaan verkkoon pääsyn varmistamiseksi;
- g) kaikkien käytettävissä olevien kohtuullisten toimenpiteiden toteuttaminen vetypäästöjen ehkäisemiseksi ja minimoimiseksi toiminnassaan ja säännöllisten vetyvuotojen havaitsemis- ja korjauskartoitusten tekeminen kaikille toiminnanharjoittajan vastuulla oleville merkityksellisille komponenteille;
- h) vetyvuotojen havaitsemisraportin ja tarvittaessa korjaus- tai vaihto-ohjelman toimittaminen toimivaltaisille viranomaisille.

2. [...]Vetyverkonhaltijoiden on **pyrittävä varmistamaan**[...] rajat ylittävä kapasiteetti eurooppalaisen vetyinfrastruktuurin integroimiseksi, niin että voidaan tyydyttää kaikki taloudelliselta kannalta kohtuullinen ja teknisesti toteuttamiskelpoinen kapasiteettia koskeva kysyntä ja ottaa huomioon vedyn toimitusvarmuus. **Tämän direktiivin 65 artiklan ja [asiakirjassa COM(2021) 804 ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 13 artiklan mukaisen sertifiointin pohjalta jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää antaa yhdelle vetyverkonhaltijalle tai rajoitetulle määrälle vetyverkonhaltijoita [...]vastuun rajat ylittävän kapasiteetin varmistamisesta.**

3. **Säätelyviranomainen voi päättää antaa [...]vetyverkonhaltijoille vastuun [...]tehokkaan vedyn laadunhallinnan varmistamisesta niiden verkoissa sovellettavien vedyn laatustandardien mukaisesti, jos se on järjestelmän hallinnan kannalta tarpeellista[...].**
4. **Vetyverkonhaltijoiden on vastattava verkkojensa tasehallinnasta 1 päivästä tammikuuta 2036 alkaen tai aikaisemmasta päivästä alkaen, jos [...]säätelyviranomainen niin säätää. Vetyverkonhaltijoiden vetyverkon tasehallintaa varten vahvistamien sääntöjen on oltava tasapuolisia, avoimia ja syrjimättömiä, ja niihin on sisällyttävä säännöt kyseisten verkkojen käyttäjiltä energian tasepoikkeamista veloitettavista maksuista.**

Olemassa olevat vetyverkot

1. Jäsenvaltiot **voivat säätää, että sääntelyviranomaiset [...]** myöntävät[...] poikkeuksen tämän direktiivin 31, 62, 63,[...]64 **ja 65** artiklan – **joko jonkin niistä tai useamman** – sekä [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 6 ja 47 artiklan vaatimuksista vetyverkoille, jotka kuuluvat vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen [voimaantulopäivänä]. Poikkeuksen soveltamisala on rajoitettava [voimaantulopäivänä] käytössä olevaan verkkokapasiteettiin.
2. Poikkeuksen [...]voimassaolo päättyy
 - a) jos vertikaalisesti integroitunut yritys esittää sääntelyviranomaiselle pyynnön poikkeuksen lopettamisesta ja sääntelyviranomainen hyväksyy tällaisen pyynnön;
 - b) jos poikkeuksen piiriin kuuluva vetyverkko liitetään toiseen vetyverkkoon;

- c) jos poikkeuksen piiriin kuuluvaa vetyverkkoa tai sen kapasiteettia laajennetaan **yli [5 prosenttia] verrattuna pituuteen tai kapasiteettiin [tämän direktiivin voimaantulopäivänä]; [...] tai**
- d) [...] jos sääntelyviranomainen toteaa päätöksellä, että poikkeuksen soveltamisen jatkaminen saattaisi estää kilpailua tai vaikuttaa kielteisesti vetyinfrastruktuurin tehokkaaseen käyttöönottoon tai vetymarkkinoiden kehitykseen jäsenvaltiossa tai unionissa.

3. Sääntelyviranomaiset voivat pyytää olemassa olevien vetyverkkojen haltijoita toimittamaan niille kaikki tiedot, joita ne tarvitsevat tehtäviensä suorittamiseksi.

Maantieteellisesti rajatut vetyverkot

1. Jäsenvaltiot voivat säätää, että sääntelyviranomaiset myöntävät [...] poikkeuksen 62 ja 65 artiklasta vetyverkoille, joissa siirretään vetyä [...] rajattuun määrään ottokohtia maantieteellisesti rajatulla [...] alueella. **Poikkeuksen voimassaolon ajan tällaisen verkon on täytettävä kaikki seuraavat edellytykset:**
 - i. **Siihen ei saa sisältyä vety-yhdysputkia. [...]**
 - ii. **[...] Siinä ei saa olla suoria liitäntöjä vetyvarastoihin [...] tai vetyterminaaleihin, paitsi jos tällaiset varastot tai terminaalit on nekin liitetty vetyverkkoon, joka ei hyödynnä tämän artiklan tai 47 artiklan mukaista poikkeusta.**
 - iii. **[...]**
 - iv. **[...] Sen ensisijaisena tarkoituksena on vedyn toimittaminen kyseiseen verkkoon suoraan liitetyille asiakkaille.**

2. **Kansallisen sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä päätös 1 kohdan mukaisen poikkeuksen lakkauttamisesta, jo se katsoo, että poikkeuksen soveltamisen jatkaminen saattaisi estää kilpailua tai vaikuttaa kielteisesti vetynfrastruktuurin tehokkaaseen käyttöönottoon tai vetymarkkinoiden kehitykseen jäsenvaltiossa tai unionissa taikka kun jokin 1 kohdassa luetelluista edellytyksistä ei enää täyty.**

[...]

Vety-yhdysputket kolmansiin maihin

1. **Unioni tekee ennen kunkin vety-yhdysputken käyttöä kunkin jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisen vety-yhdysputken osalta siihen liitetyn kolmannen maan tai liitettyjen kolmansien maiden kanssa SEUT 218 artiklan mukaisen kansainvälisen sopimuksen, jossa vahvistetaan kyseistä vety-yhdysputkea koskevat käytösäännöt tarvittaessa yhdenmukaisuuden ja johdonmukaisuuden varmistamiseksi tässä direktiivissä ja [asiakirjassa COM(2021) 804 ehdotetussa uudelleenlaaditussa kaasuasetuksessa] esitettyjen vetyverkkoihin sovellettavien sääntöjen kanssa. Kansainvälistä sopimusta ei enää pidetä tarpeellisena, kun vety-yhdysputkeen liitetty tai tällaista liitääntä aikova jäsenvaltio neuvottelee ja tekee siihen liitetyn asiaankuuluvan kolmannen maan tai siihen liitettyjen asiaankuuluvien kolmansien maiden kanssa 82 artiklan mukaisen hallitustenvälisen sopimuksen, jossa vahvistetaan kyseistä vety-yhdysputkea koskevat käytösäännöt yhdenmukaisuuden ja johdonmukaisuuden varmistamiseksi tässä direktiivissä ja [asiakirjassa COM(2021) 804 ehdotetussa uudelleenlaaditussa kaasuasetuksessa] esitettyjen vetyverkkoihin sovellettavien sääntöjen kanssa.**

[...]

2. **Edellä oleva 1 kohta ei rajoita 79 artiklan soveltamista eikä unionin ja jäsenvaltioiden välistä toimivallan jakoa.**

[...]

3. **Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettujen sääntöjen täytäntöönpanossa otetaan huomioon niiden tehokas soveltaminen unionin alueella ja yhdysputkien integroitu luonne.**

[...]

Vetyverkkojen, -varastojen ja -terminaalien haltijoiden salassapitovelvollisuus

1. Kunkin vetyverkon, vetyvaraston tai vetyterminaalin haltijan ja kunkin vetyverkon omistajan on pidettävä toimintansa harjoittamisen yhteydessä saadut kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina, ja sen on estettävä omaa toimintaansa koskevien, mahdollisesti kaupallista etua tuottavien tietojen luovuttaminen syrjivällä tavalla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta lakiin perustuvien tietojen luovutusvelvollisuuksien täyttämistä. Varsinkin jos vetyverkon, vetyvaraston tai vetyterminaalin haltija tai vetyverkon omistaja kuuluu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, se ei saa luovuttaa kaupallisesti arkaluonteisia tietoja yrityksen jäljelle jääneille osille, **jotka ovat muita kuin siirto- tai jakeluverkonhaltijoita tai vetyverkonhaltijoita**, jollei tämä ole tarpeellista liiketoimen suorittamiseksi.

2. Vetyverkon, vetyvaraston tai vetyterminaalin haltijat eivät saa niihin omistussuhteessa olevien yritysten suorittaman vedyn myynnin tai oston yhteydessä käyttää väärin kaupallisesti arkaluonteisia tietoja, joita ne ovat saaneet kolmansilta osapuolilta verkkoon pääsyä järjestettäessä tai siitä neuvoteltaessa.
3. Tehokkaan kilpailun ja markkinoiden tehokkaan toiminnan edellyttämät tiedot on julkistettava. Tämä velvoite ei estä suojaamasta kaupallisesti arkaluonteisia tietoja.

VIII luku

Integroitu verkkosuunnittelu

51 artikla

Verkon kehittäminen maakaasun osalta ja toimivalta tehdä investointipäätöksiä

1. Sen jälkeen, kun siirtoverkonhaltija on kuullut kaikkia asianomaisia sidosryhmiä, sen on toimitettava vähintään joka toinen vuosi asianomaiselle sääntelyviranomaiselle kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma, joka perustuu nykyisiin ja ennakoituihin toimituksiin ja kysyntään. Kussakin jäsenvaltiossa on oltava vähintään yksi kattava verkon kehittämissuunnitelma. Infrastruktuurin haltijoiden, mukaan lukien nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten haltijat, varastointilaitteistojen haltijat, jakeluverkonhaltijat sekä vety-, kaukolämpö- ja sähköverkonhaltijat, on toimitettava siirtoverkonhaltijoille ja vaihdettava niiden kanssa kaikki kattavan suunnitelman laatimiseksi tarvittavat merkitykselliset tiedot. Tähän kehittämissuunnitelmaan on sisällyttävä tehokkaita toimenpiteitä, joilla varmistetaan maakaasuverkon suorituskyvyn riittävyys ja toimitusvarmuus, erityisesti asetuksen (EU) 2017/1938 mukaisten infrastruktuurinormien noudattaminen. Kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma on julkaistava ja sen on oltava saatavilla verkkosivustolla.

2. Kymmenvuotisessa verkon kehittämissuunnitelmassa on erityisesti:
- a) mainittava **kattavat ja yksityiskohtaiset tiedot** pääasiallisesta infrastruktuurista, joka on rakennettava tai jota on parannettava seuraavien kymmenen vuoden aikana, **ottaen huomioon kaikki infrastruktuuri, jota tarvitaan uusiutuvan ja vähähiilisen kaasun laitteistojen liittämiseen, mukaan lukien infrastruktuuri, joka on kehitetty [...] vastakkaisvirtausten mahdollistamiseksi siirtoverkkoon;**
 - b) mainittava kaikki jo päätetyt investoinnit ja uudet investoinnit, jotka on tehtävä seuraavien kolmen vuoden aikana;
 - c) annettava **kattavat ja yksityiskohtaiset** tiedot infrastruktuurista, joka voidaan tai aiotaan poistaa käytöstä; [...]
 - d) vahvistettava määräaika kaikille investointi- ja käytöstäpoistohankkeille;
 - e) käytettävä perustana vähintään **maakaasun** ja sähkön asiaankuuluvien infrastruktuurin haltijoiden, myös asianomaisten jakeluverkonhaltijoiden, yhdessä laatimaa yhteistä skenaariokehystä. **Tällaisten skenaarioiden on perustuttava kohtuullisiin oletuksiin tuotannon, tarjonnan, kulutuksen ja muiden maiden kanssa käytävän kaupan kehityksestä;**

- f) sen on oltava johdonmukainen asetuksen (EU) 2017/1938 7 artiklan mukaisten yhteisten ja kansallisten riskinarviointien tulosten kanssa;
- g) sen on oltava linjassa yhdenntyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman ja sen päivitysten sekä asetuksen (EU) 2018/1999 mukaisesti toimitettuja yhdenntettyjä kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia koskevien edistymiskertomusten kanssa ja tuettava asetuksen (EU) 2021/1119 2 artiklan 1 kohdassa vahvistettua ilmastoneutraaliustavoitetta.

3. Siirtoverkonhaltijan on kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa laatiessaan otettava täysimääräisesti huomioon mahdollisuus käyttää muun muassa kulutusjoustoä vaihtoehtona järjestelmän laajentamiselle sekä energiatehokkuus etusijalle -periaatteen soveltamisesta **ja kulutuksen vähennystavoitteista** seuraava odotettu kulutus, muiden maiden kanssa käytävä kauppa ja unionin laajuinen verkon kehittämissuunnitelma.
- Energiajärjestelmän integrointi huomioon ottaen [...]**siirtoverkonhaltijan on arvioitava, miten sähkö- ja kaasuverkoissa esiintyviin tarpeisiin voidaan mahdollisuuksien mukaan vastata, mukaan lukien tiedot energian varastoinnin ja sähkö-kaasu-muuntamisen resurssien optimaalisesta sijainnista ja koosta.

4. Sääntelyviranomaisen on kuultava kaikkia tosiasiallisia tai mahdollisia verkkokäyttäjiä kymmenvuotisesta verkon kehittämissuunnitelmasta julkisella ja avoimella tavalla. Henkilöitä tai yrityksiä, jotka väittävät olevansa mahdollisia käyttäjiä, voidaan pyytää perustelemaan väitteensä. Sääntelyviranomaisen on julkaistava kuulemisprosessin tulokset erityisesti mahdollisten investointitarpeiden osalta.
5. Sääntelyviranomaisen on tarkasteltava, kattaako kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma kaikki kuulemisprosessissa esille tulleet investointitarpeet ja onko se johdonmukainen Kaasu-ENTSO:n asetuksen (EU) 2017/1938 7 artiklan mukaisesti tekemän viimeisimmän unionin laajuisten häiriöskenaarioiden simulaation, alueellisten ja kansallisten riskinarviointien ja asetuksen (EU) 2019/943 30 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, **[asiakirjassa COM(2021) 804 ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 29 artiklassa ja [asiakirjassa COM(2021) 804 ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 43 artiklassa** tarkoitettujen ei-sitovien unionin laajuisten kymmenvuotisten verkon kehittämissuunnitelmien kanssa (unionin laajuiset verkon kehittämissuunnitelmat). Jos suunnitelman johdonmukaisuutta ei-sitovan unionin laajuisten kymmenvuotisten verkon kehittämissuunnitelman kanssa epäillään, sääntelyviranomaisen on neuvoteltava ACERin kanssa. Sääntelyviranomaisen voi vaatia siirtoverkonhaltijaa muuttamaan kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaansa.

Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on tarkasteltava kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman johdonmukaisuutta **asetuksen (EU) 2021/1119 2 artiklan 1 kohdassa vahvistetun ilmastoneutraaliustavoitteen**, asetuksen (EU) 2018/1999 mukaisesti toimitetun kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman ja sen päivitysten ja yhdenmukaisesti kansallista energia- ja ilmastosuunnitelmaa koskevien edistymisraporttien kanssa, **ja jos se on epä johdonmukainen, ne voivat antaa sääntelyviranomaiselle perustellun lausunnon, jossa vahvistetaan epä johdonmukaisuus ja joka on otettava asianmukaisesti huomioon.**

6. Sääntelyviranomaisen on seurattava ja arvioitava kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman täytäntöönpanoa.
7. Jos kyseessä ei ole ylivoimainen este ja riippumaton järjestelmävastaava tai riippumaton siirtoverkonhaltija ei tee investointia, joka kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman mukaan olisi pitänyt tehdä seuraavien kolmen vuoden kuluessa, jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntelyviranomainen on velvollinen toteuttamaan ainakin yhden seuraavista toimenpiteistä sen varmistamiseksi, että kyseessä oleva investointi tehdään, jos tällä investoinnilla on vielä merkitystä viimeisimmän kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman perusteella:

- a) siirtoverkonhaltija velvoitetaan tekemään kyseessä olevat investoinnit;
- b) kaikille investoijille avoin tarjouskilpailu järjestetään kyseessä olevasta investoinnista;
- c) siirtoverkonhaltija velvoitetaan hyväksymään pääoman korotus tarvittavien investointien rahoittamiseksi ja sallimaan riippumattomien investoijien osallistuminen pääoman merkitsemiseen.

Jos sääntelyviranomainen on käyttänyt ensimmäisen alakohdan b alakohdan mukaista toimivaltaansa, se voi velvoittaa siirtoverkonhaltijan hyväksymään yhden tai useita seuraavista:

- a) jonkin kolmannen osapuolen suorittama rahoitus;
- b) jonkin kolmannen osapuolen suorittama rakentaminen;
- c) asianomaisen uuden omaisuuden hankkiminen;
- d) asianomaisen uuden omaisuuden käyttäminen.

Siirtoverkonhaltijan on annettava investoijille kaikki investoinnin tekemiseksi tarvittavat tiedot, liitettävä uusia kohteita siirtoverkkoon ja yleisesti pyrittävä helpottamaan investointihankkeen täytäntöönpanoa parhaalla mahdollisella tavalla.

Asiaankuuluville rahoitusjärjestelyille on saatava sääntelyviranomaisen hyväksyntä.

8. Jos sääntelyviranomainen on käyttänyt 7 kohdan mukaista toimivaltaansa, asiaankuuluvan tariffisääntelyn on katettava kyseessä olevien investointien kustannukset.

Vetyverkon kehittämistä koskeva raportointi

1. Vetyverkonhaltijoiden on toimitettava sääntelyviranomaiselle [...] **joka toinen vuosi [...]** yleiskatsaus vetyverkkoinfrastruktuurista, jota ne aikovat kehittää. **Ensimmäinen yleiskatsaus on toimitettava kuuden kuukauden kuluessa vetyverkonhaltijan [...]** **sertifioinnista tämän direktiivin 65 artiklan ja [asiakirjassa COM(2021) [...] 804 ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 13 artiklan mukaisesti tai 12 kuukauden kuluessa [...]47 tai 48 artiklan mukaisen poikkeuksen vastaanottamisesta[...]** sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi. **Tämän direktiivin voimaantullessa olemassa olevien vetyverkonhaltijoiden osalta ensimmäinen yleiskatsaus on toimitettava kuuden kuukauden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta.** Yleiskatsauksen on erityisesti
 - a) sisällettävä tiedot kapasiteettitarpeista sekä niiden määrän että keston suhteen, siten kuin niistä on neuvoteltu **vetyverkon** käyttäjien ja vetyverkonhaltijoiden välillä, **sekä vetyverkon ja vetytoimitusten sellaisten loppukäyttäjien sijainnista, joiden osalta hiilestä irtautuminen mahdollisesti tulee olemaan vaikeaa;**

- b) sisällettävä tiedot siitä, missä määrin vedyn siirtämiseen käytetään maakaasuputkia, joiden käyttötarkoitusta on muutettu;
- c) oltava linjassa yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman ja sen päivitysten sekä asetuksen (EU) 2018/1999 mukaisesti toimitettuja yhdennettyjä kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia koskevien edistymiskertomusten kanssa ja tuettava asetuksen (EU) 2021/1119 2 artiklan 1 kohdassa vahvistettua ilmastoneutraaliustavoitetta;
- d) **sisällettävä naapurijäsenvaltioiden vetyverkonhaltijoiden kanssa 2 kohdan mukaisesti vaihdetut tiedot.**

2. Vetyvarastonhaltijan ja vetyterminaalinhaltijan on toimitettava vetyverkonhaltijoille ja vaihdettava niiden kanssa kaikki yleiskatsauksen laatimiseksi tarvittavat merkitykselliset tiedot. **Vetyverkonhaltijoiden on vaihdettava kaikki yleiskatsauksen laatimiseksi tarvittavat merkitykselliset tiedot muiden vetyverkonhaltijoiden kanssa, mukaan lukien naapurijäsenvaltioiden vetyverkonhaltijat[...].**

3. Sääntelyviranomaisen on tarkastettava yleiskatsaus **ja annettava suosituksia vetyverkonhaltijan toimittamaa yleiskatsausta koskeviksi muutoksiksi [...]**. Sen on otettava tässä tarkastelussa huomioon vetyverkon yleinen energiataloudellinen tarve sekä 51 artiklan 2 kohdan e alakohdan mukaisesti laadittu yhteinen skenaariokehys.
Vetyverkoista, jotka hyötyvät 47 tai 48 artiklan mukaisesta poikkeuksesta, toimitettujen yleiskatsausten osalta sääntelyviranomainen voi pidättäytyä tarkastelemasta yleiskatsausta ja antamasta muutoksia koskevia suosituksia.
4. Sääntelyviranomaisen on otettava yleiskatsauksen tarkastelu huomioon hyväksyessään [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 4 artiklassa tarkoitettuja kohdennettuja maksuja.
5. Vetyverkonhaltijoiden on julkaistava [...] **joka toinen vuosi** yhteinen raportti vetyjärjestelmän kehittämisestä sääntelyviranomaiselle toimitetun yleiskatsauksen perusteella. Niiden on otettava huomioon [...] **3** kohdan mukainen sääntelyviranomaisen tekemä tarkastelu suosituksineen. Sääntelyviranomainen voi antaa raporttia koskevan lausunnon.

- 5 a. Jäsenvaltiot voivat 31 päivään tammikuuta 2035 ja rajoittamatta sääntelyviranomaisen toimivaltaa valvoa verkkoonpääsyä koskevia sääntöjä antaa toisen toimivaltaisen viranomaisen tehtäväksi yleiskatsauksen tarkastelun ja suositusten antamisen vetyverkonhaltijan toimittamaa yleiskatsausta koskeviksi muutoksiksi, jotta varmistetaan johdonmukaisuus yhdenmukaisen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien ja niiden päivitysten kanssa. [...]**
- 6. Jos jäsenvaltiot soveltavat 31 artiklan 1 kohdan mukaista kolmansien osapuolten säänneltyä pääsyä vetyverkkoihin koskevaa järjestelmää, jäsenvaltioiden [...] on sovellettava 51 artiklan mukaisia vaatimuksia vetyverkonhaltijoihin, lukuun ottamatta asetukseen (EU) 2017/1938 liittyviä vaatimuksia. Tällöin sääntelyviranomaisen on myös tarkasteltava sitä, onko vetyverkonhaltijoiden toimittama kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma johdonmukainen [uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 43 artiklassa tarkoitetun unionin laajuisen kymmenvuotisen vetyverkon kehittämissuunnitelman kanssa.**
- 7. Tämän artiklan soveltamisen sijasta jäsenvaltiot voivat päättää soveltaa vetyverkonhaltijoihin 51 artiklassa esitettyjä [...] vaatimuksia [tämän direktiivin voimaantulopäivästä].**

Rajat ylittävän vetyinfrastruktuurin rahoittaminen

1. Jos jäsenvaltiot soveltavat 31 artiklan 1 kohdan mukaista kolmansien osapuolten säänneltyä pääsyä vetyverkkoihin koskevaa järjestelmää ja jos vety-yhdysputkihanke [...] ei ole [Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista annetun asetuksen xxx II luvussa ja liitteessä I olevassa 3 kohdassa] tarkoitettu yhteistä etua koskeva hanke, vierekkäisten vetyverkonhaltijoiden, joihin vaikutukset kohdistuvat, **on vastattava** hankkeen kustannuksista ja ne voivat sisällyttää ne omiin tariffijärjestelmiinsä. Jos ne havaitsevat huomattavan eron hyötyjen ja kustannusten välillä, ne voivat [...] laatia hankesuunnitelman, johon sisältyy rajat ylittävää kustannusten jakamista koskeva pyyntö, ja toimittaa sen yhdessä asianomaisille sääntelyviranomaisille yhteistä hyväksyntää varten.

2. **Jos vetyverkonhaltijat toimittavat hankesuunnitelman tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti, sovelletaan seuraavaa [...]:**

- a) Hankesuunnitelmaan ja rajat ylittävää kustannusten jakamista koskevaan pyyntöön on liitettävä hankekohtainen kustannus-hyötyanalyysi, jossa otetaan huomioon hyödyt asianomaisten jäsenvaltioiden rajojen ulkopuolella, ja liiketoimintasuunnitelma, jossa arvioidaan hankkeen taloudellista elinkelpoisuutta ja johon on sisällyttävä rahoitusratkaisu ja jossa täsmennetään, hyväksyvätkö asianomaiset vetyverkonhaltijat perustellun ehdotuksen kustannusten jakamisesta rajojen yli.
- b) Asianomaiset sääntelyviranomaiset **saavat[...]** vetyverkonhaltijoita kuultuaan tehdä koordinoitua päätökset hankkeesta kullekin vetyverkonhaltijalle aiheutuvien investointikustannusten jakautumisesta.
- c) Jos asianomaiset sääntelyviranomaiset eivät pääse pyynnöstä sopimukseen[...], **ne voivat päättää toimittaa asian yhdessä ACERille.** ACER tekee päätöksen asetuksen (EU) 2019/942 6 artiklan 10 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.

[...]

[...]

IX luku

Siirtoverkonhaltijoiden eriyttäminen

1 JAKSO

OMISTUKSEN ERIYTTÄMINEN

54 artikla

Siirtoverkkojen ja siirtoverkonhaltijoiden eriyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että
 - a) jokainen yritys, joka omistaa siirtoverkon, toimii siirtoverkonhaltijana;
 - b) samalla henkilöllä tai henkilöillä ei ole oikeutta:
 - i) käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä ja käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa siirtoverkonhaltijaan tai siirtoverkkoon nähden tai käyttää suoraan tai välillisesti oikeuksia siirtoverkonhaltijaan tai siirtoverkkoon nähden; eikä
 - ii) käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa siirtoverkonhaltijaan tai siirtoverkkoon nähden ja käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä tai käyttää oikeuksia tuotantoa tai toimittamista harjoittavaan yritykseen nähden;

- c) samalla henkilöllä tai henkilöillä ei ole oikeutta nimittää siirtoverkonhaltijan tai siirtoverkon hallintoneuvoston, hallituksen tai yritystä lain mukaan edustavan toimielimen jäseniä ja käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä tai käyttää suoraan tai välillisesti oikeuksia tuotantoa tai toimittamista harjoittavaan yritykseen nähden;
- d) sama henkilö ei voi olla yrityksen hallintoneuvoston, hallituksen tai yritystä lain mukaan edustavan toimielimen jäsen sekä tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä että siirtoverkonhaltijassa tai siirtoverkossa.

2. Edellä 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettuihin oikeuksiin kuuluvat erityisesti seuraavat:

- a) oikeus käyttää äänivaltaa;
- b) oikeus nimittää hallintoneuvoston, hallituksen tai yritystä lain mukaan edustavan toimielimen jäseniä; tai
- c) enemmistöosuuden omistaminen.

3. Edellä olevaa 1 kohdan b alakohtaa sovellettaessa ilmaisuun ”tuotantoa tai toimittamista harjoittava yritys” on katsottava sisältyvän Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2019/944²⁶ tarkoitettu ”tuotantoa tai [...]toimittamista harjoittava yritys” ja ilmaisiin ”siirtoverkonhaltija” ja ”siirtoverkko” myös mainitussa direktiivissä tarkoitetut ”siirtoverkonhaltija” ja ”siirtoverkko”.

²⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 125).

4. [...]
5. Edellä 1 kohdan a alakohdassa asetettu velvollisuus katsotaan täytetyksi tilanteessa, jossa kaksi tai useampi siirtoverkkoja omistava yritys ovat perustaneet yhteisyrityksen, joka toimii siirtoverkonhaltijana kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa kyseisten siirtoverkkojen osalta. Yhteisyritykseen ei saa osallistua muita yrityksiä, paitsi jos yritys on hyväksytty riippumattomaksi järjestelmävastaavaksi 55 artiklan nojalla tai riippumattomaksi siirtoverkonhaltijaksi 3 jakson soveltamista varten.
6. Jos tätä artiklaa sovellettaessa 1 kohdan b, c ja d alakohdassa tarkoitettu henkilö on jäsenvaltio tai muu julkinen elin, kahta erillistä julkista elintä, jotka käyttävät määräysvaltaa yhtäältä siirtoverkonhaltijassa tai siirtoverkossa ja toisaalta tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä, ei pidetä samana henkilönä tai samoina henkilöinä.

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 36 artiklassa tarkoitettuja kaupallisesti arkaluonteisia tietoja, jotka ovat vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen kuuluneen siirtoverkonhaltijan ja sen henkilöstön hallussa, tai tällaisen siirtoverkonhaltijan henkilöstöä, ei siirretä tuotantoa tai toimittamista harjoittaville yrityksille.
8. Jos siirtoverkko kuului 3 päivänä syyskuuta 2009 vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta 1 kohtaa. Jos siirtoverkko kuuluu 23 päivänä toukokuuta 2019 vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta 1 kohtaa sellaisen siirtoverkon osan osalta, joka yhdistää jäsenvaltion kolmanteen maahan kyseisen jäsenvaltion rajan ja kyseisen jäsenvaltion verkossa sijaitsevan ensimmäisen liitäntäpisteen välillä.

Tällöin kyseisen jäsenvaltion on joko

- a) nimettävä riippumaton järjestelmävastaava 55 artiklan mukaisesti tai
- b) noudatettava 3 jakson säännöksiä.

9. Jos siirtoverkko kuului 3 päivänä syyskuuta 2009 vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen ja käytössä on järjestelyjä, jotka takaavat siirtoverkonhaltijalle tehokkaamman riippumattomuuden kuin 3 jakson säännökset, jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta tämän artiklan 1 kohtaa.

Jos siirtoverkko kuuluu 23 päivänä toukokuuta 2019 vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen ja jos on käytössä järjestelyjä, jotka takaavat siirtoverkonhaltijalle tehokkaamman riippumattomuuden kuin 3 jakson säännökset, kyseinen jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta tämän artiklan 1 kohtaa sellaisen siirtoverkon osan osalta, joka yhdistää jäsenvaltion kolmanteen maahan kyseisen jäsenvaltion rajan ja kyseisen jäsenvaltion verkossa sijaitsevan ensimmäisen liitännäispisteen välillä.

10. Ennen kuin yritys hyväksytään ja nimetään siirtoverkonhaltijaksi tämän artiklan 9 kohdan mukaisesti, se on sertifioitava noudattaen tämän direktiivin 65 artiklan 4, 5 ja 6 kohdan ja **asetuksen COM(2021) 804 final [viittaus uudelleenlaadittuun asetukseen] [...]** 13 artiklan mukaisia menettelyjä. Tämän jälkeen komissio varmistaa, että tehdyt järjestelyt takaavat siirtoverkonhaltijalle tehokkaamman riippumattomuuden kuin 3 jakson säännökset.
11. Vertikaalisesti integroituneita yrityksiä, jotka omistavat siirtoverkon, ei kuitenkaan saa estää toteuttamasta toimia 1 kohdan noudattamiseksi.
12. Tuotantoa tai toimittamista harjoittavilla yrityksillä ei saa missään tapauksessa olla suoraa tai välillistä määräysvaltaa eivätkä ne saa käyttää oikeuksia eriytettyihin siirtoverkonhaltijoihin nähden jäsenvaltioissa, jotka soveltavat 1 kohtaa.

2 JAKSO

RIIPPUMATTOMAT JÄRJESTELMÄVASTAAVAT

55 artikla

Riippumattomat järjestelmävastaavat

1. Jos siirtoverkko kuului 3 päivänä syyskuuta 2009 vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta [...] **54** artiklan 1 kohtaa ja nimetä riippumattoman järjestelmävastaavan siirtoverkon omistajan ehdotuksesta.

Jos siirtoverkko kuului 23 päivänä toukokuuta 2019 vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, kyseinen jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta **54** artiklan 1 kohtaa ja nimetä riippumattoman järjestelmävastaavan siirtoverkon omistajan ehdotuksesta sellaisen siirtoverkon osan osalta, joka yhdistää jäsenvaltion kolmanteen maahan kyseisen jäsenvaltion rajan ja kyseisen jäsenvaltion verkossa sijaitsevan ensimmäisen liitäntäpisteen välillä.

Riippumattoman järjestelmävastaavan nimeäminen edellyttää komission hyväksyntää.

2. Jäsenvaltio voi hyväksyä ja nimetä riippumattoman järjestelmävastaavan ainoastaan, jos
- a) ehdotettu järjestelmävastaava on osoittanut täyttävänsä 54 artiklan 1 kohdan b, c ja d alakohdan vaatimukset;
 - b) ehdotettu järjestelmävastaava on osoittanut, että sillä on käytössään tarvittavat taloudelliset, tekniset, fyysiset ja henkilöstövoimavarat 35 artiklan mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi;
 - c) ehdotettu järjestelmävastaava on sitoutunut noudattamaan sääntelyviranomaisen valvomaa kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa;
 - d) siirtoverkon omistaja on osoittanut pystyvänsä täyttämään 5 kohdan mukaiset velvollisuutensa, mitä varten sen on toimitettava luonnokset kaikista sopimusjärjestelyistä ehdotetun järjestelmävastaavan ja kaikkien muiden asiaankuuluvien tahojen kanssa;
 - e) ehdotettu järjestelmävastaava on osoittanut pystyvänsä täyttämään [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] mukaiset velvollisuutensa, mukaan lukien siirtoverkonhaltijoiden välinen yhteistyö Euroopan ja alueellisella tasolla.
3. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja nimettävä riippumattomiksi järjestelmävastaaviksi yritykset, joiden kansallinen sääntelyviranomainen on varmistanut täyttäneen 66 artiklan ja tämän artiklan 2 kohdan vaatimukset. Tällöin sovelletaan joko tämän direktiivin 65 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 3 artiklassa taikka tämän direktiivin 66 artiklassa säädettyä sertifiointimenettelyä.

4. Kukin riippumaton järjestelmävastaava vastaa kolmansien osapuolten verkkoon pääsyn myöntämisestä ja hallinnoimisesta, johon sisältyy verkkoon pääsystä perittävien maksujen ja ylikuormitusmaksujen periminen; lisäksi se vastaa siirtoverkon käytöstä, ylläpidosta ja kehittämisestä sekä investointien suunnittelun avulla sen varmistamisesta, että verkko pystyy pitkällä aikavälillä täyttämään kohtuullisen kysynnän. Siirtoverkkoa kehittäessään riippumaton järjestelmävastaava on vastuussa uuden infrastruktuurin suunnittelusta (myös lupamenettelyistä), rakentamisesta ja käyttöönotosta. Tätä varten riippumattoman järjestelmävastaavan on toimittava siirtoverkonhaltijana tämän luvun mukaisesti. Siirtoverkon omistaja ei saa olla vastuussa kolmansien osapuolten verkkoon pääsyn myöntämisestä ja hallinnoimisesta eikä investointien suunnittelusta.
5. Jos riippumaton järjestelmävastaava on nimetty, siirtoverkon omistajan on
- a) tehtävä asiaankuuluvaa yhteistyötä riippumattoman järjestelmävastaavan kanssa ja annettava sille kaikkea asiaankuuluvaa tukea sen tehtävien suorittamisessa ja erityisesti annettava sille kaikki asiaankuuluvat tiedot;
 - b) rahoitettava riippumattoman järjestelmävastaavan päättämät ja sääntelyviranomaisen hyväksymät investoinnit tai annettava suostumuksensa sille, että ne rahoittaa mikä tahansa asiasta kiinnostunut osapuoli, mukaan lukien riippumaton järjestelmävastaava. Tätä koskeville rahoitusjärjestelyille on saatava sääntelyviranomaisen hyväksyntä. Ennen tällaisen hyväksynnän antamista sääntelyviranomaisen on kuultava siirtoverkon omistajaa sekä muita asiasta kiinnostuneita osapuolia;

- c) huolehdittava verkko-omaisuuteen liittyvien vastuiden kattamisesta lukuun ottamatta sitä osaa vastuusta, joka liittyy riippumattoman järjestelmävastaavan tehtäviin;
 - d) annettava takuut, joilla helpotetaan verkon laajennusten rahoitusta, lukuun ottamatta investointeja, joiden osalta se on antanut b alakohdan mukaisesti suostumuksensa sille, että ne rahoittaa mikä tahansa asiasta kiinnostunut osapuoli, mukaan lukien riippumaton järjestelmävastaava.
6. Asianomaiselle kansalliselle kilpailuviranomaiselle on läheisessä yhteistyössä sääntelyviranomaisen kanssa annettava asianmukaiset toimivaltuudet, jotta se voi tehokkaasti valvoa, että siirtoverkon omistaja noudattaa 5 kohdan mukaisia velvollisuuksiaan.

Siirtoverkon omistajien, vetyverkon omistajien, varastointilaitteiston haltijoiden ja vetyvaraston haltijoiden eriyttäminen

Siirtoverkon tai vetyverkon omistajien, jos riippumaton järjestelmävastaava tai riippumaton vetyverkon**haltija** on nimetty, sekä varastointilaitteiston haltijoiden tai vetyvaraston haltijoiden, jotka kuuluvat vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, on oltava riippumattomia muusta kaasun siirtoon, jakeluun, kuljetukseen tai varastoihin liittymättömästä toiminnasta ainakin oikeudellisen muotonsa, organisaationsa ja päätöksentekonsa osalta.

Tätä artiklaa sovelletaan ainoastaan maakaasuvarastoihin, jotka ovat teknisesti ja/tai taloudellisesti tarpeellisia tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi asiakkaille suuntautuvia toimituksia varten 29 artiklan mukaisesti.

Ensimmäisessä alakohdassa [...] tarkoitetun siirtoverkon tai vetyverkon omistajan ja varastointilaitteiston haltijan tai vetyvaraston haltijan riippumattomuuden varmistamiseksi sovelletaan seuraavia vähimmäisvaatimuksia:

- a) siirtoverkon tai vetyverkon omistajan ja varastointilaitteiston haltijan tai vetyvaraston haltijan hallinnosta vastaavat henkilöt eivät saa osallistua sellaisen integroituneen maakaasualan yrityksen yritysraakenteisiin, joka vastaa suoraan tai välillisesti kaasun tuotantoon tai toimituksiin liittyvästä päivittäisestä toiminnasta;
- b) asianmukaiset toimenpiteet on toteutettava sen varmistamiseksi, että siirtoverkon tai vetyverkon omistajan ja varastointilaitteiston haltijan tai vetyvaraston haltijan hallinnosta vastaavien henkilöiden ammatilliset edut otetaan huomioon tavalla, joka varmistaa sen, että he voivat toimia riippumattomasti;
- c) varastointilaitteiston haltijalla tai vetyvaraston haltijalla on oltava varastojen käyttöön, ylläpitoon tai kehittämiseen tarvittavien voimavarojen osalta tehokas päätöksentekooikeus, joka on riippumaton integroituneesta maakaasualan yrityksestä. Tämä ei saa estää asianmukaisten koordinoituneiden mekanismien käyttöä sen varmistamiseksi, että emoyhtiön taloudelliset ja hallinnolliset valvontaoikeudet suojataan tytäryhtiöstä saatavan pääoman tuoton osalta, jota säännellään epäsuorasti 72 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Erityisesti tämä antaa emoyhtiölle mahdollisuuden hyväksyä varastointilaitteiston haltijan tai vetyvaraston haltijan vuosittaisen rahoitussuunnitelman tai vastaavan välineen ja asettaa yleiset rajat tytäryhtiönsä velkaantumisasteelle. Emoyhtiöllä ei ole oikeutta antaa ohjeita, jotka koskevat päivittäisiä toimintoja tai varastojen rakentamiseen tai niiden laadun parantamiseen liittyviä yksittäisiä päätöksiä, jotka eivät ylitä hyväksytyn rahoitussuunnitelman tai vastaavan välineen ehtoja;

- d) siirtoverkon tai vetyverkon omistajan ja varastointilaitteiston haltijan tai vetyvaraston haltijan on laadittava sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma, jossa esitetään toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei syrjintää esiinny, sekä varmistettava ohjelman noudattamisen asianmukainen seuranta. Sääntöjen noudattamista koskevassa ohjelmassa on lisäksi esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Ohjelman noudattamisen seurannasta vastaavan henkilön tai elimen on esitettävä toteutetuista toimenpiteistä sääntelyviranomaiselle vuosittain kertomus, joka on julkaistava.

Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 83 artiklan mukaisesti tämän direktiivin täydentämiseksi[...] vahvistamalla suuntaviivat, joilla pyritään varmistamaan, että siirtoverkon omistaja tai vetyverkon omistaja ja varastointilaitteiston haltija tai vetyvaraston haltija noudattavat täysimääräisesti ja tosiasiallisesti tämän artiklan 2 kohtaa.

3 JAKSO

RIIPPUMATTOMAT SIIRTOVERKONHALTIJAT

57 artikla

Omaisuus, laitteet, henkilöstö ja identiteetti

1. Siirtoverkonhaltijoilla on oltava käytössään kaikki rahoitukselliset, tekniset, fyysiset ja henkilöstövoimavarat, joita ne tarvitsevat tämän direktiivin mukaisten velvoitteidensa täyttämiseksi ja kaasunsiirtotoiminnan harjoittamiseksi, erityisesti:
 - a) siirtoverkonhaltijan on omistettava kaasunsiirtotoimintaa varten tarvittavat omaisuuserät, mukaan lukien siirtoverkko;
 - b) kaasunsiirtotoimintaa, mukaan lukien kaikkien yritystehtävien suorittaminen, varten tarvittavan henkilöstön on oltava siirtoverkonhaltijan palveluksessa;
 - c) henkilöstön vuokraaminen ja palvelujen tarjoaminen vertikaalisesti integroituneen yrityksen muihin osiin ja muista osista on kielletty. Siirtoverkonhaltija voi kuitenkin tarjota palveluja vertikaalisesti integroituneelle yritykselle, sikäli kuin
 - i) näitä palveluja tarjottaessa ei syrjitä verkkokäyttäjiä, palvelut ovat kaikkien verkkokäyttäjien saatavilla samoin ehdoin ja ne eivät rajoita, vääristä eivätkä estä kilpailua tuotannon tai toimittamisen alalla,
 - ii) sääntelyviranomainen on hyväksynyt näiden palvelujen tarjoamista koskevat ehdot;

- d) vertikaalisesti integroituneen yrityksen on hyvissä ajoin siirtoverkon haltijan esittämän asianmukaisen pyynnön jälkeen asetettava siirtoverkonhaltijan käytettäväksi tulevia investointihankkeita tai nykyisen omaisuuden korvaamista varten tarvittavat asianmukaiset rahoitusvarat, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 60 artiklan mukaisen valvontaelimen päätösten soveltamista.

2. Kaasunsiirtotoimintaan on 35 artiklassa lueteltujen lisäksi kuuluttava ainakin seuraavat tehtävät:

- a) siirtoverkonhaltijan edustaminen ja yhteydenpito kolmansiin osapuoliin ja sääntelyviranomaisiin;
- b) siirtoverkonhaltijan edustaminen maakaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisessa verkostossa (European Network of Transmission System Operators for Gas eli Kaasu-ENTSO);
- c) kolmansien osapuolten verkkoon pääsyn myöntäminen ja hallinnoiminen syrjimättömällä tavalla verkon käyttäjien tai käyttäjäryhmien välillä;
- d) kaikkien siirtoverkkoon liittyvien maksujen kerääminen, mukaan lukien verkkoon pääsyä koskevat maksut ja tasehallintamaksut lisäpalveluista, kuten kaasun käsittelystä, palvelujen ostaminen (tasehallinnan kustannukset, häviöenergia);
- e) turvallisen, tehokkaan ja taloudellisen siirtoverkon käyttö, ylläpito ja kehittäminen;

- f) investointien suunnittelu, jolla varmistetaan, että verkolla pystytään tyydyttämään kohtuullinen kysyntä ja varmistamaan toimitusvarmuus pitkällä aikavälillä;
 - g) asianomaisten yhteisyritysten perustaminen, myös yhden tai useamman siirtoverkonhaltijan kanssa, ja kaasupörssien ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden perustaminen, jotta alueellisten markkinoiden perustamisen kehittämistä tai vapauttamisprosessin helpottamista koskeva tavoite voitaisiin saavuttaa;
 - h) kaikki yrityspalvelut, mukaan lukien oikeudelliset palvelut, kirjanpito ja tietotekniikkapalvelut.
3. Siirtoverkonhaltijoiden organisaatiolla on oltava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin [...] **2017/1132**²⁷ [...] **liitteessä II** [...] tarkoitettu oikeudellinen muoto.
4. Siirtoverkonhaltija ei saa yrityskuvassaan, viestinnässään, tuotenimessään eikä toimitiloissaan aiheuttaa epäselvyyttä siitä, että vertikaalisesti integroitunut yritys tai sen osa on erillinen yksikkö.
5. Siirtoverkonhaltijalla ei saa olla yhteisiä tietotekniikkajärjestelmiä tai -laitteita, fyysisiä tiloja ja pääsynvalvontajärjestelmiä vertikaalisesti integroituneen yrityksen minkään osan kanssa eikä se saa käyttää niiden kanssa samoja konsultteja tai ulkopuolisia hankkijoita tietotekniikkajärjestelmiä tai -laitteita ja pääsynvalvontajärjestelmiä varten.
6. Siirtoverkonhaltijoiden tilintarkastajan on oltava muu kuin vertikaalisesti integroituneen yrityksen tai jonkin sen osan tilintarkastaja.

²⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/101/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, niiden takeiden yhteensovittamisesta samanveroisiksi, joita jäsenvaltioissa vaaditaan perustamissopimuksen 48 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetuilta yhtiöiltä niiden jäsenten sekä ulkopuolisten etujen suojaamiseksi (EUVL L 258, 1.10.2009, s. 11).

Siirtoverkonhaltijan riippumattomuus

1. Rajoittamatta 60 artiklan mukaisen valvontaelimen päätösten soveltamista siirtoverkonhaltijalla on oltava
 - a) vertikaalisesti integroituneesta yrityksestä riippumattomat tehokkaat päätöksentekooikeudet siirtoverkon käyttöön, ylläpitoon tai kehittämiseen tarvittavan omaisuuden osalta, ja
 - b) toimivalta hankkia varoja pääomamarkkinoilla erityisesti ottamalla lainaa ja korottamalla pääomaa.
2. Siirtoverkonhaltijan on aina toimittava niin, että se voi varmistaa, että sillä on tarvittavat voimavarat voidakseen harjoittaa siirtoverkkotoimintaa asianmukaisesti ja tehokkaasti sekä kehittää ja ylläpitää tehokasta, varmaa ja taloudellista siirtoverkkoa.

3. Vertikaalisesti integroituneen yrityksen tytäryhtiöt, jotka harjoittavat tuotanto- tai toimitustoimintoja, eivät saa omistaa suoraan eivätkä välillisesti siirtoverkonhaltijan osakkeita. Siirtoverkonhaltija ei saa omistaa suoraan eikä välillisesti sellaisten vertikaalisesti integroituneiden yritysten tytäryhtiöiden osakkeita, jotka harjoittavat tuotanto- tai toimitustoimintoja, eikä se saa vastaanottaa osinkoja eikä muunlaista rahallista hyötyä tällaisilta tytäryhtiöiltä.
4. Siirtoverkonhaltijan koko hallintorakenteen ja yhtiöjärjestyksen on oltava sellaiset, että siirtoverkonhaltijan tosiasiallinen riippumattomuus voidaan varmistaa tämän luvun mukaisesti. Vertikaalisesti integroitunut yritys ei saa määrittää suoraan eikä välillisesti siirtoverkonhaltijan kilpailukäyttäytymistä tämän päivittäisessä toiminnassa ja verkon hallinnoinnissa tai 51 artiklan nojalla laaditun kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman valmisteluun tarvittavissa toiminnoissa.

5. Suorittaessaan tämän direktiivin 35 artiklan ja 57 artiklan 2 kohdan mukaisia tehtäviään ja noudattaessaan [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 15 artiklan 1 kohtaa, 5 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, 9 artiklan 2, 3 ja 5 kohtaa, 30 artiklan 6 kohtaa ja 12 artiklan 1 kohtaa siirtoverkonhaltijat eivät saa harjoittaa syrjintää eri henkilöitä tai yhteisöjä kohtaan, eivätkä ne saa rajoittaa, vääristää tai estää kilpailua tuotannon tai toimituksen alalla.
6. Vertikaalisesti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan välisten mahdollisten kaupallisten ja rahoituksellisten suhteiden, mukaan lukien siirtoverkonhaltijan lainat vertikaalisesti integroituneelle yritykselle, on oltava markkinaehtoisia. Siirtoverkonhaltijan on säilytettävä yksityiskohtaiset tiedot tällaisista kaupallisista ja rahoituksellisista suhteista ja annettava ne pyydettyäessä sääntelyviranomaisen käyttöön.
7. Siirtoverkonhaltijan on toimitettava sääntelyviranomaiselle hyväksyntää varten kaikki vertikaalisesti integroituneen yrityksen kanssa tehdyt kaupalliset ja rahoitukselliset sopimukset.
8. Siirtoverkonhaltijan on ilmoitettava sääntelyviranomaiselle 57 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetut rahoitusvarat, jotka ovat käytettävissä tuleviin investointihankkeisiin tai nykyisen omaisuuden korvaamiseen.

9. Vertikaalisesti integroituneen yrityksen on pidättäydyttävä kaikista toimista, jotka vaikeuttavat tai haittaavat siirtoverkonhaltijan tämän luvun mukaisten velvoitteiden noudattamista, eikä se saa vaatia, että siirtoverkonhaltijan on pyydettävä vertikaalisesti integroituneelta yritykseltä lupaa näiden velvoitteiden täyttämiseen.
10. Asianomaisen jäsenvaltion on hyväksyttävä ja nimettävä siirtoverkonhaltijaksi yritys, jonka sääntelyviranomainen on varmistanut täyttävän tämän luvun vaatimukset. Tällöin sovelletaan joko tämän direktiivin 65 artiklassa ja [asiakirjassa **COM X/Y[...]** [...] **ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen**] 13 artiklassa taikka tämän direktiivin 66 artiklassa säädettyä sertifiointimenettelyä.
11. Siirtoverkonhaltijan on julkistettava yksityiskohtaiset tiedot verkossaan siirrettyjen kaasujen laadusta asetuksen (EU) 2015/703 16 ja 17 artiklan mukaisesti.

Henkilöstön riippumattomuus ja siirtoverkonhaltijan hallinnointi

1. Siirtoverkonhaltijan valvontaelimen, joka on nimitetty 60 artiklan mukaisesti, on tehtävä päätökset siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavien henkilöiden tai sen hallintoelinten jäsenien nimittämisestä ja nimityksen uusimisesta sekä palvelussuhteen ehdoista, mukaan lukien palkkaus ja palvelussuhteen päättäminen.
2. Henkilöiden, jotka valvontaelin on nimennyt siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaaviksi johtohenkilöiksi ja/tai sen hallintoelinten jäseniksi tai joiden nimitys uusitaan, henkilötiedot ja heidän palvelussuhteensa ehtoja, kestoja ja päättämistä koskevat edellytykset sekä tällaisen palvelussuhteen päättämistä koskevan päätösehdotuksen syyt on ilmoitettava sääntelyviranomaiselle. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuista edellytyksistä ja päätöksistä tulee sitovia ainoastaan, jos sääntelyviranomainen ei vastusta niitä kolmen viikon kuluessa ilmoittamisesta.

Sääntelyviranomaisen voi vastustaa 1 kohdassa tarkoitettuja päätöksiä

- a) jos syntyy epäilyjä sen suhteen, onko siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavaksi henkilöksi ja/tai sen hallintoelinten jäseneksi nimetty henkilö ammatillisesti riippumaton, tai
- b) kun kyseessä on palvelussuhteen ennenaikainen päättäminen, on epäilyjä ennenaikaisen päättämisen oikeutuksesta.

3. Siirtoverkonhaltijaa lukuun ottamatta tässä kohdassa tarkoitettulla siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavalla henkilöllä tai sen hallintoelinten jäsenillä ei saa olla ollut nimitystään edeltävien kolmen vuoden aikana suoraan eikä välillisesti minkäänlaista muuta ammatillista asemaa tai vastuuta, etua tai liikesuhteita missään muussa vertikaalisesti integroituneen yrityksen osassa tai sen määräysvaltaa käyttävässä osakkeenomistajassa.

4. Siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavilla henkilöillä ja/tai sen hallintoelinten jäsenillä ja työntekijöillä ei saa olla suoraan eikä välillisesti minkäänlaista muuta ammatillista asemaa tai vastuuta, etua tai liikesuhteita missään muussa vertikaalisesti integroituneen yrityksen osassa tai sen määräysvaltaa käyttävässä osakkeenomistajassa.
5. Siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavilla henkilöillä tai sen hallintoelinten jäsenillä ja työntekijöillä ei saa olla suoraan tai välillisesti minkäänlaista etua missään vertikaalisesti integroituneen yrityksen osassa, lukuun ottamatta siirtoverkonhaltijaa, eikä heillä ole oikeutta saada siltä suoraan tai välillisesti minkäänlaista taloudellista etua. Heidän palkkansa ei saa riippua vertikaalisesti integroituneen yrityksen, lukuun ottamatta siirtoverkonhaltijaa, toiminnoista tai tuloksista.
6. Siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaaville henkilöille tai sen hallintoelinten jäsenille on varmistettava tosiasiallinen oikeus hakea sääntelyviranomaiselta muutosta heidän palvelussuhteensa ennenaikaista päättämistä koskeviin päätöksiin.
7. Sen jälkeen, kun siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavien henkilöiden tai sen hallintoelinten jäsenten palvelussuhde siirtoverkonhaltijassa on päättynyt, heillä ei saa olla vähintään neljään vuoteen minkäänlaista ammatillista asemaa tai vastuuta, etua tai liikesuhdetta missään vertikaalisesti integroituneen yrityksen osassa, lukuun ottamatta siirtoverkonhaltijaa, eikä sen määräysvaltaa käyttävässä osakkeenomistajassa.

8. Edellä olevan 3 kohdan säännöksiä sovelletaan suurimpaan osaan siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavista henkilöistä tai sen hallintoelinten jäsenistä.

Siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavilla henkilöillä tai sen hallintoelinten jäsenillä, joita 3 kohdan säännökset eivät koske, ei saa olla ollut ainakaan nimitystään edeltävien kuuden kuukauden aikana johtavaa asemaa tai muuta vastaavaa tehtävää vertikaalisesti integroituneessa yrityksessä.

Tämän kohdan ensimmäistä alakohtaa sekä 4–7 kohtaa sovelletaan kaikkiin johtoon kuuluviin henkilöihin sekä niihin henkilöihin, jotka raportoivat näille suoraan verkon käyttöön, ylläpitoon tai kehittämiseen liittyvistä asioista.

Valvontaelin

1. Siirtoverkonhaltijalla on oltava valvontaelin, joka vastaa sellaisten päätösten tekemisestä, joilla voi olla merkittävä vaikutus siirtoverkonhaltijan osakkeenomistajien varojen arvoon, ja erityisesti sellaisten päätösten tekemisestä, jotka koskevat vuotuisten ja pitkän aikavälin rahoitussuunnitelmien hyväksyntää, siirtoverkonhaltijan velkaantumisasastetta ja osakkeenomistajille jaettujen osinkojen määrää. Valvontaelimen toimivaltaan eivät kuulu päätökset, jotka liittyvät siirtoverkonhaltijan päivittäiseen toimintaan ja verkon hallinnointiin tai 51 artiklan nojalla laaditun kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman valmisteluun tarvittaviin toimiin.
2. Valvontaelimeen on kuuluttava vertikaalisesti integroitunutta yritystä edustavia jäseniä, kolmannen osapuolen osakkeenomistajia edustavia jäseniä ja, jos näin jäsenvaltion asiaa koskevassa lainsäädännössä säädetään, siirtoverkonhaltijan työntekijöiden kaltaisia muita asianomaisia osapuolia edustavia jäseniä.
3. Edellä olevan 59 artiklan 2 kohdan ensimmäistä alakohtaa ja 59 artiklan 3–7 kohtaa on sovellettava vähintään puoleen valvontaelimen jäsenistä vähennettynä yhdellä.

Valvontaelimen kaikkiin jäseniin sovelletaan 59 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan b alakohtaa.

Sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma ja seurannasta vastaava toimihenkilö

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että siirtoverkonhaltijat laativat ja panevat täytäntöön sääntöjen noudattamista koskevan ohjelman, jossa vahvistetaan toteutetut toimenpiteet, joilla varmistetaan, että syrjintää ei esiinny ja että tämän ohjelman noudattamista seurataan asianmukaisesti. Sääntöjen noudattamista koskevassa ohjelmassa on esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Se edellyttää sääntelyviranomaisen hyväksyntää. Rajoittamatta kansallisen sääntelyviranomaisen toimivaltaa, ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on valvottava riippumattomasti ohjelman noudattamista.
2. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön nimittää valvontaelin, ja sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä nimitys. Sääntelyviranomaisen voi kieltäytyä hyväksymästä ohjelman seurannasta vastaavaa toimihenkilöä ainoastaan riippumattomuuden tai ammatillisten valmiuksien puuttumisen johdosta. Ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö voi olla joko luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Ohjelman seurannasta vastaavaan toimihenkilöön sovelletaan 59 artiklan 2–8 kohtaa.

3. Ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö vastaa:
- a) sääntöjen noudattamista koskevan ohjelman täytäntöönpanon seurannasta;
 - b) sellaisen vuosikertomuksen laadinnasta, jossa selvitetään, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty sääntöjen noudattamista koskevan ohjelman täytäntöönpanemiseksi, ja sen toimittamisesta sääntelyviranomaiselle;
 - c) sääntöjen noudattamista koskevaan ohjelmaan ja sen täytäntöönpanoon liittyvästä raportoinnista valvontaelimelle sekä niitä koskevien suositusten antamisesta;
 - d) sääntöjen noudattamista koskevan ohjelman täytäntöönpanoon liittyvien merkittävien rikkomusten ilmoittamisesta sääntelyviranomaiselle;
 - e) vertikaalisesti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan välisiä mahdollisia kaupallisia ja rahoituksellisia suhteita koskevan kertomuksen antamisesta sääntelyviranomaiselle.
4. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on toimitettava sääntelyviranomaiselle päätösehdotukset investointisuunnitelmasta tai verkkoon tehtävistä yksittäisistä investoinneista. Tämä on tehtävä viimeistään silloin, kun siirtoverkonhaltijan hallinto tai toimivaltainen hallintoelin toimittaa ne valvontaelimelle.

5. Jos vertikaalisesti integroitunut yritys on yleiskokouksessa tai nimittämiensä valvontaelimen jäsenten äänestyksessä estänyt jonkin päätöksen tekemisen, minkä johdosta sellaiset investoinnit estyvät tai viivästyvät, jotka kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman mukaan olisi pitänyt tehdä seuraavien kolmen vuoden kuluessa, ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on ilmoitettava tästä sääntelyviranomaiselle, jonka on tämän jälkeen toimittava 51 artiklan mukaisesti.
6. Sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön toimeksiantoa tai palvelussuhdetta koskevat edellytykset, mukaan lukien toimeksiannon kesto. Kyseisillä edellytyksillä on varmistettava ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön riippumattomuus, myös antamalla tälle kaikki tämän tehtävien hoitamiseksi tarvittavat voimavarat. Toimeksiantonsa aikana ohjelman seurannasta vastaavalla toimihenkilöllä ei saa olla minkäänlaista muuta ammatillista asemaa, vastuuta tai etuja suoraan tai välillisesti vertikaalisesti integroituneen yrityksen minkään osan kanssa tai sen määräysvaltaisten osakkeenomistajien kanssa.
7. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on raportoitava sääntelyviranomaiselle säännöllisesti joko suullisesti tai kirjallisesti ja sillä on oltava oikeus antaa säännöllisesti raportteja joko suullisesti tai kirjallisesti siirtoverkonhaltijan valvontaelimelle.
8. Ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö voi osallistua kaikkiin siirtoverkonhaltijan hallinnon tai hallintoelinten kokouksiin sekä valvontaelimen kokouksiin ja yleiskokoukseen. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on osallistuttava kaikkiin kokouksiin, joissa käsitellään seuraavia asioita:

- a) [asiakirjassa COM(2021)[...] **804** ehdotetussa uudelleenlaaditussa kaasuasetuksessa] määritellyt verkkoon pääsyä koskevat edellytykset ennen kaikkea tariffien, kolmannen osapuolen verkkoon pääsyyn liittyvien palvelujen, kapasiteetin jaon ja ylikuormituksen hallinnan, avoimuuden, tasapainottamisen ja jälkimarkkinoiden osalta;
 - b) siirtoverkon käyttöä, ylläpitoa ja kehittämistä koskevat hankkeet, mukaan lukien investoinnit uusiin liikenneyhteyksiin, kapasiteetin lisäämiseen ja nykyisen kapasiteetin optimoimiseen;
 - c) siirtoverkon käyttämiseksi tarvittavat energian ostot ja myynnit.
9. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on valvottava, että siirtoverkonhaltija noudattaa 36 artiklan säännöksiä.
10. Ohjelman seurannasta vastaavalla toimihenkilöllä on oltava pääsy kaikkiin asiaa koskeviin tietoihin ja siirtoverkonhaltijan toimistoihin ja kaikkiin tehtäviensä hoitamiseksi tarvittaviin tietoihin.
11. Sääntelyviranomainen antaman etukäteishyväksynnän jälkeen valvontaelin voi erottaa ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön. Sen on erotettava ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö riippumattomuuden tai ammatillisten valmiuksien puuttumisen johdosta sääntelyviranomaisen pyynnöstä.
12. Ohjelman seurannasta vastaavalla toimihenkilöllä on oltava pääsy siirtoverkonhaltijan toimistotiloihin ilman ennakkoilmoitusta.

4 JAKSO

ERILLISTEN VETYVERKKOJEN HALTIJOIDEN ERIYTTÄMINEN

62 artikla

Vetyverkonhaltijoiden eriyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että [osaksi kansallista lainsäädäntöä saattamiselle asetetun määrä[...]]ajan **päättymisen** + 1 vuosi] alkaen vetyverkonhaltijat eriytetään 5[...]**4 artiklan 1–3, 6, 7 ja 12 kohdassa** [...] vahvistettujen maakaasun siirtoverkonhaltijoita koskevien sääntöjen mukaisesti.
2. Tätä artiklaa, 42 ja 54 artiklaa sekä direktiivin (EU) 2019/944 35 ja 43 artiklaa sovellettaessa 'tuotanto tai toimitus' kattaa vedyn tuotannon ja toimituksen ja 'siirto' kattaa vedyn siirron.
3. [...]Vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen [...]kuuluvien vetyverkkojen **osalta**[...] jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta 1 kohtaa. Tällaisessa tapauksessa asianomaisen jäsenvaltion on nimettävä riippumaton vetyverkonhaltija, joka on eriytetty 55 artiklassa vahvistettujen maakaasun riippumattomia järjestelmävastaavia koskevien sääntöjen mukaisesti. Edellä 54 artiklan 1 kohdan mukaisesti eriytetyt vetyverkonhaltijat ja kaasun siirtoverkonhaltijat **saavat**[...] toimia riippumattomina vetyverkonhaltijoina, jollei 63 artiklan mukaisista vaatimuksista muuta johdu.

4. **Rajoittamatta 54 artiklaa kun vetyverkko kuuluu sertifioidulle kaasun siirtoverkonhaltijalle tai [...] kun [direktiivin voimaantulopäivänä] [...] vetyverkko kuuluu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, jäsenvaltiot voivat päättää olla soveltamatta 1 kohtaa ja nimetä jonkin tahon, joka on yksinomaan siirtoverkonhaltijan tai vertikaalisesti integroituneen [...] vetyalan yrityksen määräysvallassa, integroituneeksi vetyverkonhaltijaksi, joka on eriytetty IX luvun 3 jaksossa esitettyjen maakaasun riippumattomia siirtoverkonhaltijoita koskevien sääntöjen mukaisesti. [...]**
5. Vetyverkonhaltijoihin sovelletaan 66 artiklassa vahvistettuja siirtoverkonhaltijoihin sovellettavia sääntöjä.

63 artikla

Vetyverkonhaltijoiden horisontaalinen eriyttäminen

Jos vetyverkonhaltija on osa maakaasun tai sähkön siirtoa tai jakelua harjoittavaa yritystä, sen on oltava riippumaton ainakin oikeudellisen muotonsa osalta.

64 artikla

Vetyverkonhaltijoiden kirjanpidon eriyttäminen

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vetyverkonhaltijoiden kirjanpito hoidetaan 69 artiklan mukaisesti.

5 JAKSO

MAAKAASU- JA VETYVERKONHALTIJOIDEN NIMEÄMINEN JA SERTIFIOINTI

65 artikla

Siirtoverkonhaltijoiden ja vetyverkonhaltijoiden nimeäminen ja sertifiointi

1. Ennen kuin yritys hyväksytään ja nimetään siirtoverkonhaltijaksi tai vetyverkonhaltijaksi, se on sertifioitava tämän artiklan 4, 5 ja 6 kohdan ja [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 13 artiklan mukaisia menettelyjä noudattaen.
2. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja nimettävä siirtoverkonhaltijoiksi tai vetyverkonhaltijoiksi yritykset, joiden sääntelyviranomainen on jäljempänä esitetyn sertifiointimenettelyn mukaisesti varmistanut noudattaneen 54 tai 62 artiklan vaatimuksia. Siirtoverkonhaltijoiden ja vetyverkonhaltijoiden nimeäminen on ilmoitettava komissiolle ja julkaistava Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
3. Sertifioitujen yritysten on ilmoitettava sääntelyviranomaiselle kaikista suunnitelluista liiketoimista, jotka voivat edellyttää sen uudelleenarviointia, ovatko ne 54 tai 62 artiklan vaatimusten mukaisia.

4. Sääntelyviranomaisten on valvottava, että sertifioidut yritykset noudattavat jatkuvasti 54 tai 62 artiklan vaatimuksia. Niiden on aloitettava sertifiointimenettely tällaisen vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi:
- a) kun sertifioitu yritys tekee 3 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen;
 - b) omasta aloitteestaan, jos niiden tiedossa on, että suunniteltu muutos sertifioitujen yritysten tai siirtoverkon omistajien suhteen käytetyissä oikeuksissa tai vaikutusvallassa saattaa johtaa 54 tai 62 artiklan rikkomiseen, tai jos niillä on syytä epäillä, että tällainen rikkominen on saattanut tapahtua; tai
 - c) komission perustellusta pyynnöstä.
5. Sääntelyviranomaisten on tehtävä päätös [...]siirtoverkonhaltijan tai vetyverkonhaltijan sertifiointista 100 työpäivän kuluessa [...]siirtoverkonhaltijan tai vetyverkonhaltijan tekemän ilmoituksen päivämäärästä tai komission pyynnön päivämäärästä. Tämän määräajan päätyttyä sertifiointi katsotaan myönnettyksi. Sääntelyviranomaisen nimenomainen tai hiljainen päätös voi tulla voimaan vasta sen jälkeen kun 6 kohdassa säädetty menettely on saatettu loppuun.

6. Sääntelyviranomaisen on ilmoitettava sertifiointia koskevasta nimenomaisesta tai hiljaisesta päätöksestä viipymättä komissiolle ja toimitettava ilmoituksen mukana kaikki päätöksen kannalta merkitykselliset tiedot. Komissio päättää asiasta [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 13 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.
7. Sääntelyviranomaiset ja komissio voivat pyytää siirtoverkonhaltijoilta, vetyverkonhaltijoilta ja tuotantoa tai toimittamista harjoittavilta yrityksiltä kaikkia tietoja, joilla on merkitystä niille tämän artiklan nojalla kuuluvien tehtävien suorittamisessa.
8. Sääntelyviranomaiset ja komissio käsittelevät kaupallisesti arkaluonteisia tietoja luottamuksellisina.

Sertifiointi kolmansien maiden osalta

1. Kun sertifiointia pyytää siirtoverkon omistaja, siirtoverkonhaltija, vetyverkonhaltija tai vetyverkon omistaja, joka on kolmannesta maasta olevan henkilön tai kolmansista maista olevien henkilöiden määräysvallassa, sääntelyviranomaisen on ilmoitettava asiasta komissiolle.

Sääntelyviranomaisen on myös ilmoitettava viipymättä komissiolle sellaisista tilanteista, jotka johtaisivat siihen, että kolmannesta maasta oleva henkilö tai kolmansista maista olevat henkilöt hankkivat määräysvallan siirtoverkkoon, siirtoverkonhaltijaan, vetyverkkoon [...] tai vetyverkonhaltijaan[...].

2. Siirtoverkonhaltijan tai vetyverkonhaltijan on ilmoitettava sääntelyviranomaiselle sellaisista tilanteista, jotka johtaisivat siihen, että kolmannesta maasta oleva henkilö tai kolmansista maista olevat henkilöt hankkivat määräysvallan siirtoverkkoon tai siirtoverkonhaltijaan **taikka vetyverkkoon tai vetyverkonhaltijaan**.

3. Sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä päätösluonnos siirtoverkonhaltijan tai vetyverkonhaltijan sertifiointista 100 työpäivän kuluessa siirtoverkonhaltijan **tai vetyverkonhaltijan** tekemän ilmoituksen päivämäärästä. Sen on evättävä sertifiointi, jos
- a) ei ole osoitettu, että kyseinen yksikkö noudattaa 54 tai 62 artiklan vaatimuksia; ja
 - b) sääntelyviranomaiselle tai muulle jäsenvaltion nimeämälle toimivaltaiselle viranomaiselle ei ole osoitettu, että sertifiointin myöntäminen ei vaaranna energian toimitusvarmuutta jäsenvaltiossa ja unionissa. Sääntelyviranomaisen tai muun nimetyn toimivaltaisen viranomaisen on asiaa harkitessaan otettava huomioon
 - i) ne unionin oikeudet ja velvoitteet asianomaisen kolmannen maan suhteen, jotka johtuvat kansainvälisestä oikeudesta, myös sellaisesta yhden tai useamman kolmannen maan kanssa tehdystä sopimuksesta, jossa unioni on sopimuspuolena ja jossa käsitellään toimitusvarmuuteen liittyviä seikkoja,
 - ii) ne jäsenvaltion oikeudet ja velvoitteet asianomaisen kolmannen maan suhteen, jotka johtuvat kyseisen kolmannen maan kanssa tehdyistä sopimuksista, edellyttäen että ne ovat unionin oikeuden mukaisia,
 - iii) muut tapaukseen ja asianomaiseen kolmanteen maahan liittyvät erityiset tosiseikat ja olosuhteet.

4. Sääntelyviranomaisen on annettava päätöksensä sekä kaikki päätöstä koskevat olennaiset tiedot viipymättä tiedoksi komissiolle.
5. Jäsenvaltioiden on annettava sääntelyviranomaiselle tai 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettulle nimetylle toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuus pyytää komissiolta lausunto ennen kuin sääntelyviranomainen tekee sertifiointipäätöksen siitä,
 - a) noudattaako kyseinen yksikkö 54 tai 62 artiklan vaatimuksia ja
 - b) vaarantaako sertifiointin myöntäminen energian toimitusvarmuuden unionissa.
6. Komissio tutkii 5 kohdassa tarkoitetun pyynnön heti sen saatuaan. Se toimittaa lausuntonsa 50 työpäivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta sääntelyviranomaiselle tai nimetylle toimivaltaiselle viranomaiselle, jos pyynnön esittäjä on kyseinen viranomainen.

Komissio voi lausuntoa laatiessaan pyytää ACERin, asianomaisen jäsenvaltion ja asianosaisten näkemyksiä. Jos komissio tekee tällaisen pyynnön, 50 työpäivän määräaikaa jatketaan 50 työpäivällä.

Jos komissio ei ole toimittanut lausuntoaan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettussa määräajassa, katsotaan, ettei sillä ole sääntelyviranomaisen päätöksen johdosta huomautettavaa.

7. Arvioidessaan, vaarantaako kolmannesta maasta olevalla henkilöllä tai kolmansista maista olevilla henkilöillä oleva määräysvalta energian toimitusvarmuuden unionissa, komissio ottaa huomioon
- a) tapauskohtaiset seikat ja sen, mikä kolmas maa tai mitkä kolmannet maat ovat kyseessä ja
 - b) unionilla asianomaisen kolmannen maan tai kolmansien maiden suhteen olevat oikeudet ja velvoitteet, jotka johtuvat kansainvälisestä oikeudesta, myös sellaisesta yhden tai useamman kolmannen maan kanssa tehdystä sopimuksesta, jossa unioni on sopimuspuolena ja jossa käsitellään toimitusvarmuuteen liittyviä seikkoja.
8. Sääntelyviranomaisen on tehtävä 50 työpäivän kuluessa 6 kohdassa tarkoitetun määräajan päättymisestä lopullinen päätöksensä sertifiointista. Sääntelyviranomaisen on lopullista päätöstä tehdessään otettava komission lausunto mahdollisimman tarkasti huomioon. Jäsenvaltioilla on joka tapauksessa oikeus evätä sertifiointi, jos sertifiointin myöntäminen vaarantaa energian toimitusvarmuuden jäsenvaltiossa tai toisen jäsenvaltion energian toimitusvarmuuden. Jos jäsenvaltio on nimennyt muun toimivaltaisen viranomaisen arvioimaan 3 kohdan b alakohtaa, se voi pyytää sääntelyviranomaista tekemään lopullisen päätöksensä kyseisen toimivaltaisen viranomaisen arvioinnin mukaisesti. Sääntelyviranomaisen lopullinen päätös ja komission lausunto julkaistaan yhdessä. Jos lopullinen päätös eroaa komission lausunnosta, kyseisen jäsenvaltion on esitettävä tällaisen päätöksen perustelut ja julkaistava ne yhdessä päätöksen kanssa.

9. Tämä artikla ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta harjoittaa kansallista oikeudellista valvontaa oikeutettujen yleisten turvallisuusetujen suojaamiseksi unionin oikeutta noudattaen.
10. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 83 artiklan mukaisesti **tämän direktiivin täydentämiseksi** säätämällä suuntaviivoista, joissa kuvataan yksityiskohtaisesti tämän artiklan soveltamiseksi noudatettava menettely.

67 artikla

Maakaasun varastointilaitteistojen, vetyvarastojen, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen ja vetyterminaalien haltijoiden nimeäminen

Jäsenvaltioiden on nimettävä tai vaadittava maakaasuvarastoja, vetyvarastoja, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia ja vetyterminaaleja omistavia yrityksiä nimeämään yksi tai useampi tällaisten infrastruktuurien haltija ajaksi, jonka jäsenvaltiot määrittelevät tehokkuuteen ja taloudelliseen tasapainoon liittyvät näkökohdat huomioon ottaen.

6 JAKSO

ERIYTTÄMINEN JA KIRJANPIDON AVOIMUUS

68 artikla

Oikeus tutustua kirjanpitoon

1. Jäsenvaltioilla tai niiden nimeämällä toimivaltaisilla viranomaisilla, myös 70 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla sääntelyviranomaisilla ja 24 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuilla riitojenratkaisuviranomaisilla, on oltava tehtäviensä hoitamisen niin edellyttäessä oikeus tutustua maakaasu- ja vetyalan yritysten kirjanpitoon 71 artiklan mukaisesti.
2. Jäsenvaltioiden ja nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten, 70 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen sääntelyviranomaisten sekä riitojenratkaisuviranomaisten mukaan lukien, on pidettävä kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina. Jäsenvaltiot voivat edellyttää tällaisten tietojen paljastamista, jos se on tarpeen toimivaltaisten viranomaisten tehtävien hoitamisen kannalta.

Kirjanpidon eriyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että maakaasu- ja vetyalan yritysten kirjanpito hoidetaan 2–5 kohdan mukaisesti.
2. Maakaasu- ja vetyalan yritysten on niiden omistusrakenteesta tai oikeudellisesta muodosta riippumatta laadittava tilinpäätöksensä, annettava tilinsä tarkastettaviksi ja julkaistava tilinpäätöksensä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU²⁸ perusteella annetun osakeyhtiöiden tilinpäätöksiä koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Yritysten, joilla ei lain mukaan ole velvoitetta julkaista tilinpäätöstään, on pidettävä pääkonttorissaan yleisön saatavilla jäljennös tilinpäätöksestään.

²⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19).

3. Syrjinnän, ristisubvention ja kilpailun vääristymisen välttämiseksi yritysten on sisäisessä kirjanpidossaan pidettävä erillistä kirjanpitoa kustakin maakaasun siirtoon, jakeluun, nesteytetyn maakaasun käsittelyyn, vetyterminaaleihin, maakaasun ja vedyn varastointiin sekä vedyn siirtoon liittyvästä toiminnosta siten kuin niitä vaadittaisiin tekemään, jos erilliset yritykset harjoittaisivat kyseisiä toimintoja. Niiden on myös laadittava tilinpäätös, joka voi olla konsolidoitu, kaasun siirtoon, jakeluun, nesteytetyn maakaasun käsittelyyn, vetyterminaaleihin, maakaasun ja vedyn varastointiin sekä vedyn siirtoon liittymättömistä muista toiminnoista. Kirjanpidossa on eriteltävä siirtoverkon, jakeluverkon tai vetyverkon omistamisesta saatava tuotto. Yritysten on tarvittaessa laadittava konsolidoitu tilinpäätös muista kuin kaasualaan kuuluvista toiminnoista. Sisäisessä kirjanpidossa on laadittava erillinen tase ja tuloslaskelma kustakin liiketoiminnasta.
4. Edellä 2 kohdassa tarkoitettussa tilintarkastuksessa on varmistettava erityisesti, että noudatetaan 3 kohdassa tarkoitettua velvoitetta välttää syrjintää ja ristiinsubventiota.
5. Yritysten on eriteltävä sisäisessä kirjanpidossaan varojen ja velkojen sekä menojen ja tulojen jakautumista sekä poistoja koskevat säännöt, joita ne noudattavat 3 kohdassa tarkoitettua eriytettyä kirjanpitoa laatiessaan, tämän kuitenkin rajoittamatta kansallisten kirjanpitosääntöjen soveltamista. Kyseisiä sisäisiä sääntöjä saa muuttaa ainoastaan poikkeustapauksissa. Tällaiset muutokset on ilmoitettava ja asianmukaisesti perusteltava.
6. Tilinpäätöksen liitetiedoissa on ilmoitettava kaikki tärkeät liiketoimet, jotka on suoritettu omistussuhteessa olevien yritysten kanssa.

X luku

Sääntelyviranomaiset

70 artikla

Sääntelyviranomaisten nimeäminen ja riippumattomuus

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi sääntelyviranomainen kansallisella tasolla.
2. Edellä oleva 1 kohta ei estä nimeäystä muita sääntelyviranomaisia jäsenvaltioiden alueella, edellyttäen että unionin tasolla on edustus- ja yhteydenpitotarkoituksia varten yksi korkean tason edustaja ACERin sääntelyneuvostossa asetuksen (EU) 2019/942 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
3. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltio voi nimetä sääntelyviranomaisia pieniä verkkoja varten maantieteellisesti eristyksissä olevilla alueilla, joilla kulutus oli vuonna 2008 alle kolme prosenttia sen jäsenvaltion kokonaiskulutuksesta, johon alue kuuluu. Tämä poikkeus ei estä nimittämästä yhtä korkean tason edustajaa unionin tasolla edustus- ja yhteydenpitotarkoituksia varten ACERin sääntelyneuvostoon asetuksen (EU) 2019/942 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
4. Jäsenvaltioiden on taattava sääntelyviranomaisen riippumattomuus ja varmistettava, että se käyttää toimivaltuuksiaan puolueettomasti ja avoimesti. Tätä varten jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntelyviranomainen on tässä direktiivissä ja siihen liittyvässä lainsäädännössä sille asetettuja viranomaistehtäviä suorittaessaan
 - a) oikeudellisesti erillinen ja toiminnallisesti riippumaton kaikista muista julkisista ja yksityisistä elimistä

b) ja että sen henkilöstö ja johtohenkilöt

i) toimivat markkinoiden eduista riippumatta;

ii) eivät viranomaistehtäviä suorittaessaan pyydä eivätkä ota suoria ohjeita miltään hallitukselta tai muulta julkiselta tai yksityiseltä elimeltä. Tämä vaatimus ei rajoita tarvittaessa tiivistä yhteistyötä muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten kanssa eikä hallituksen julkaisemien sellaisten yleisten poliittisten suuntaviivojen noudattamista, jotka eivät liity 72 artiklan mukaiseen sääntelyyn.

5. Sääntelyviranomaisen riippumattomuuden suojelemiseksi jäsenvaltioiden on erityisesti varmistettava, että

a) sääntelyviranomainen voi tehdä itsenäisiä päätöksiä poliittisista elimistä riippumatta;

b) sääntelyviranomaisella on kaikki tarvittavat henkilöstövoimavarat ja taloudelliset voimavarat, jotta se voi hoitaa tehtäviään ja käyttää toimivaltuuksiaan tuloksekkaasti ja tehokkaasti;

c) sääntelyviranomainen toteuttaa itsenäisesti sille osoitettua talousarviota erillisten vuotuisten talousarviomäärärahojen perusteella;

d) sääntelyviranomaisen johtokunnan jäsenet tai, jos johtokuntaa ei ole, sääntelyviranomaisen ylimmät johtohenkilöt nimitetään vähintään viiden mutta enintään seitsemän vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uusida kerran;

- e) sääntelyviranomaisen johtokunnan jäsenet tai, jos johtokuntaa ei ole, sääntelyviranomaisen ylimmät johtohenkilöt nimitetään objektiivisin, avoimin ja julkistetuin perustein riippumattomalla ja puolueettomalla menettelyllä, jolla varmistetaan, että ehdokkailla on tarvittava pätevyys ja kokemus paikkaan sääntelyviranomaisessa;
- f) eturistiriitoja varten on olemassa määräykset ja salassapitovelvollisuus jatkuu sääntelyviranomaisen johtokunnan jäsenten tai, jos johtokuntaa ei ole, sääntelyviranomaisen ylimpien johtohenkilöiden toimikauden jälkeen;
- g) sääntelyviranomaisen johtokunnan jäsenet tai, jos johtokuntaa ei ole, sääntelyviranomaisen ylimmät johtohenkilöt voidaan erottaa ainoastaan avoimin ja jo olemassa olevin perustein;
- h) jäsenvaltiot voivat säätää, että riippumaton tilintarkastaja suorittaa sääntelyviranomaisen tilinpäätöksen jälkitarkastuksen.

Edellä olevan ensimmäisen alakohdan d alakohdan osalta jäsenvaltioiden on varmistettava, että käyttöön otetaan johtokunnan tai ylimpien johtohenkilöiden asianmukainen kiertojärjestelmä. Johtokunnan jäsenet tai jos johtokuntaa ei ole, ylimmät johtohenkilöt voidaan vapauttaa tehtävistään kesken toimikautensa ainoastaan, jos he eivät enää täytä tässä artiklassa asetettuja vaatimuksia tai ovat syyllistyneet rikkomukseen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

- 6. Komissio esittää viimeistään 5 päivänä heinäkuuta 2022 ja sen jälkeen joka neljäs vuosi Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen siitä, miten kansalliset viranomaiset noudattavat tässä artiklassa säädettyä riippumattomuusperiaatetta.

Sääntelyviranomaisen yleistavoitteet

Tässä direktiivissä määritellyjä viranomaistehtäviä suorittaessaan sääntelyviranomaisen on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet seuraavien tavoitteiden edistämiseksi 72 artiklassa säädettyjen tehtäviensä ja toimivaltuuksiensa puitteissa tarvittaessa tiiviissä yhteydenpidossa muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten, mukaan lukien kilpailuviranomaiset, sekä naapurimaiden, myös kolmansien maiden, viranomaisten kanssa ja tämän rajoittamatta näiden toimivaltaa:

- a) kilpailulle avointen, joustavien, varmojen ja ympäristön kannalta kestävien maakaasun, uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen ja vedyn sisämarkkinoiden edistäminen unionin alueella läheisessä yhteistyössä muiden maiden sääntelyviranomaisten, komission ja ACERin kanssa sekä asianmukaisten edellytysten varmistaminen maakaasu- ja vetyverkkojen tehokasta ja luotettavaa käyttöä varten **sekä energiajärjestelmän integroinnin edistäminen** pitkän aikavälin tavoitteet huomioon ottaen, myötävaikuttaen siten unionin lainsäädännön johdonmukaiseen, tehokkaaseen ja tulokselliseen soveltamiseen unionin ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamiseksi;
- b) kilpailulle avointen ja moitteettomasti toimivien alueellisten rajat ylittävien markkinoiden kehittäminen unionin alueella a alakohdassa tarkoitetun tavoitteen saavuttamiseksi;

- c) jäsenvaltioiden välisen maakaasu- ja vetykaupan rajoitusten poistaminen, muun muassa sellaisten rajoitusten poistaminen, jotka johtuvat eroista kaasun laadussa tai maakaasuverkkoon sekoitetun vedyn määrissä tai vedyn laatueroista vetyjärjestelmässä, sellaisen tarkoituksenmukaisen rajat ylittävän siirtokapasiteetin kehittäminen, jolla voidaan vastata kysyntään ja parantaa kansallisten markkinoiden yhdentymistä, sekä EU:n yhteenliitetyn maakaasuverkon tai unionin vetyjärjestelmän yhteentoimivuuden varmistaminen, mikä voi edistää maakaasuvirtoja kaikkialla unionissa;
- d) kuluttajien tarpeisiin suuntautuneiden varmojen, luotettavien ja tehokkaiden sekä syrjimättömien verkkojen kehittämisen edistäminen **energiatehokkuus etusijalle - periaatteen mukaisesti** mahdollisimman kustannustehokkaasti sekä verkon riittävän siirtokyvyn ja – yleisten energia- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden mukaisesti – energiatehokkuuden edistäminen sekä suuri- ja pienimuotoisen uusiutuviin lähteisiin perustuvan kaasuntuotannon ja hajautetun tuotannon integroiminen sekä siirto- että jakeluverkkoihin ja niiden toiminnan helpottaminen suhteessa muihin energiaverkkoihin, kuten sähkö- ja lämpöverkkoihin;
- e) uuden tuotantokapasiteetin verkkoon pääsyn helpottaminen erityisesti poistamalla uusien markkinoilletulijoiden ja uusiutuvista lähteistä peräisin olevan kaasun ja vedyn markkinoillepääsyn mahdollisia esteitä;
- f) sen varmistaminen, että verkonhaltijoille ja verkonkäyttäjille tarjotaan sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä asianmukaisia kannustimia lisätä verkon suorituskykyä, erityisesti energiatehokkuutta, ja edistää markkinoiden yhdentymistä;
- g) kansallisten markkinoiden tehokkaasta toiminnasta kuluttajalle koituvan hyödyn varmistaminen sekä tehokkaan kilpailun ja kuluttajansuojan varmistamisen edistäminen tiiviissä yhteistyössä asiaankuuluvien kuluttajansuojaviranomaisten kanssa;
- h) avustaminen maakaasualan julkisen palvelun korkean tason saavuttamisessa, heikossa asemassa olevien asiakkaiden suojelun edistäminen ja toimittajan vaihtamisen edellyttämien tiedonvaihdon menettelyjen yhteensopivuuden edistäminen.

Sääntelyviranomaisen tehtävät ja toimivaltuudet

1. Sääntelyviranomaisen tehtävänä on:
 - a) vahvistaa tai hyväksyä avointen kriteerien perusteella siirto- tai jakelutariffit tai niiden laskentamenetelmät tai molemmat;
 - b) 1 päivästä tammikuuta [...] **2036** tai tämän direktiivin 31 artiklan 1 kohdan [...] soveltamispäivästä alkaen vahvistaa tai hyväksyä avointen kriteerien perusteella vetyverkkoon pääsyä koskevat tariffit tai niiden laskentamenetelmät tai molemmat;
 - c) vahvistaa tai hyväksyä avointen kriteerien perusteella:
 - i) [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 4 artiklassa tarkoitetun kohdennetun maksun suuruus ja kesto tai sitä koskevat menetelmät tai molemmat,
 - ii) siirrettyjen omaisuuserien arvo ja tuloksena mahdollisesti olevien voittojen ja tappioiden kohde ja iii) jaetut osuudet kohdennettuun maksuun;

- d) varmistaa, että siirtoverkonhaltijat ja jakeluverkonhaltijat ja tarvittaessa verkon omistajat, vetyverkonhaltijat sekä kaikki maakaasu- ja vetyalan yritykset ja muut markkinaosapuolet, mukaan lukien kansalaisten energiayhteisöt, noudattavat tästä direktiivistä, [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetusta uudelleenlaaditusta kaasuasetuksesta], kaasuasetuksen 52 ja 53 artiklan mukaisesti hyväksytyistä verkkosäännöistä ja suuntaviivoista, asetuksesta (EU) 2017/1938 ja muusta asiaa koskevasta unionin lainsäädännöstä johtuvia velvollisuuksiaan, myös rajat ylittävien kysymysten osalta, sekä ACERin päätöksiä;
- e) varmistaa tiiviissä yhteistyössä muiden sääntelyviranomaisten kanssa, että Kaasu-ENTSO, EU DSO -elin ja ENNOH noudattavat tästä direktiivistä, [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetusta uudelleenlaaditusta kaasuasetuksesta], sen 52–56 artiklan mukaisesti hyväksytyistä verkkosäännöistä ja suuntaviivoista ja muusta asiaa koskevasta unionin oikeudesta johtuvia velvoitteitaan, myös rajat ylittävien kysymysten osalta, sekä ACERin päätöksiä, ja määrittää yhdessä tapaukset, joissa Kaasu-ENTSO, EU DSO -elin ja ENNOH eivät noudata velvoitteitaan; jos sääntelyviranomaiset eivät ole päässeet sopimukseen neljän kuukauden kuluessa yhteydenpidon aloittamisesta määrittääkseen yhdessä velvoitteiden noudattamatta jättämisen, asia saatetaan ACERin päätettäväksi asetuksen (EU) 2019/942 6 artiklan 10 kohdan mukaisesti;

- f) seurata kaasun laadun ja siirtoverkonhaltijoiden ja tapauksen mukaan jakeluverkonhaltijoiden toteuttaman kaasun laadunhallinnan kehitystä, mukaan lukien kaasun laadunhallintaan liittyvien verkonhaltijoiden kustannusten kehityksen seuranta ja vedyn sekoittamiseen maakaasuverkkoon **ja erottamiseen tältä osin** liittyvä kehitys. **Jos jossakin jäsenvaltiossa on jo valtuutettu toinen toimivaltainen viranomainen keräämään nämä tiedot, toimivaltaisen viranomaisen on jaettava nämä tiedot sääntelyviranomaisen kanssa;**
- g) seurata vedyn laadun ja tarvittaessa 46 artiklassa tarkoitetun vetyverkonhaltijoiden toteuttaman kaasun laadunhallinnan kehitystä, mukaan lukien vedyn laadunhallintaan liittyvien kustannusten kehityksen seuranta;
- h) tarkastella ja arvioida yleiskatsausta **sekä esittää lausunto muutossuosituksineen** vetyverkonhaltijoiden 52 artiklan mukaisesti toimittamasta vedyn siirtoinfrastruktuurin kehitystä koskevasta raportista ottaen tässä tarkastelussa huomioon vetyverkon yleinen energiataloudellinen tarve sekä 51 artiklan 2 kohdan e alakohdan mukainen verkon kehittämissuunnittelua koskeva yhteinen skenaariokehys **ja [uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 43 artiklassa tarkoitettu unionin laajuinen kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma vedyn osalta;**

- i) ottaa huomioon [...] h alakohdassa tarkoitettu vedyn siirtoinfrastruktuurin kehitystä koskevan yleiskatsauksen tarkastelu ja arviointi hyväksyessään [asiakirjassa COM(2021) [...] 804 ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 4 artiklassa tarkoitettuja kohdennettuja maksuja;
- j) tehdä rajat ylittävissä asioissa yhteistyötä kyseisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisen tai sääntelyviranomaisten ja ACERin kanssa , erityisesti osallistumalla ACERin sääntelyneuvoston työhön asetuksen (EU) 2019/942 21 artiklan mukaisesti. Kolmannesta maasta tulevan ja kolmanteen maahan menevän infrastruktuurin tapauksessa sen jäsenvaltion sääntelyviranomainen, jossa ensimmäinen jäsenvaltioiden verkossa sijaitseva yhteenliitântäpiste sijaitsee, voi tehdä yhteistyötä kolmannen maan, myös energiayhteisön sopimuspuolten, asianomaisten viranomaisten kanssa kuultuaan muiden asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisia pyrkimyksenä varmistaa kyseisen infrastruktuurin osalta tämän direktiivin johdonmukainen soveltaminen jäsenvaltioiden alueella;

- k) noudattaa kaikkia asiaan liittyviä oikeudellisesti sitovia ACERin ja komission päätöksiä ja panna ne täytäntöön;
- l) antaa vuosittain kertomus toiminnastaan ja tehtäviensä suorittamisesta jäsenvaltioiden asiaankuuluville viranomaisille, ACERille ja komissiolle. Kertomuksessa on esitettävä toteutetut toimenpiteet ja saavutetut tulokset kunkin tässä artiklassa luetellun tehtävän osalta;
- m) **jollei unionin lainsäädännössä toisin säädetä**, varmistaa, ettei siirtoon, jakeluun, vedyn siirtoon, maakaasun ja vedyn varastointiin, nesteytetyn maakaasun käsittelyyn ja vetyterminaaleihin sekä maakaasun ja vedyn toimitukseen liittyvien toimintojen välillä esiinny ristisubventioita;
- n) seurata siirtoverkonhaltijoiden investointisuunnitelmia ja esittää vuosikertomuksessaan arvio siitä, kuinka siirtoverkonhaltijoiden investointisuunnitelmat vastaavat [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 29 artiklan x alakohdassa tarkoitettua unionin laajuista verkon kehittämissuunnitelmaa; arvioon voi sisältyä suosituksia kyseisten investointisuunnitelmien muuttamisesta;

- o) seurata verkon varmuutta ja luotettavuutta koskevien sääntöjen noudattamista ja arvioida niiden aiempaa toimivuutta sekä vahvistaa tai hyväksyä palvelun ja toimitusten laatua koskevia standardeja ja vaatimuksia tai osallistua tähän yhdessä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa;
- p) seurata avoimuuden tasoa, tukkuhinnat mukaan lukien, ja varmistaa, että maakaasu- ja vetyalan yritykset noudattavat avoimuutta koskevia velvollisuuksia;
- q) seurata, miten avoimia tukku- ja vähittäismyyntimarkkinat ovat, missä määrin niillä esiintyy kilpailua sekä miten tehokasta markkinoiden avaaminen ja kilpailu ovat olleet; tähän kuuluvat maakaasu- ja vetypörssit, kotitalousasiakkaiden maksamat hinnat, mukaan lukien ennakkomaksujärjestelmät, toimittajaa vaihtaneiden asiakkaiden määrä, verkosta kytkettyjen asiakkaiden määrä, ylläpitopalvelujen maksut ja näiden palvelujen toteuttaminen ja kotitalousasiakkaiden tekemät valitukset, sekä mahdollisia kilpailun vääristymiä tai rajoituksia, mihin sisältyy kaikkien asiaa koskevien tietojen antaminen, sekä saattaa tarvittaessa tapaukset asiaankuuluvien kilpailuviranomaisten käsiteltäviksi;

- r) seurata rajoittavien sopimuskäytäntöjen esiintymistä, mukaan lukien yksinoikeuslausekkeet, joilla voidaan estää muita suuria asiakkaita kuin kotitalousasiakkaita tekemästä samanaikaisesti sopimuksia useamman kuin yhden toimittajan kanssa tai rajoittaa niiden vapautta tehdä tällaisia sopimuksia, ja tarvittaessa ilmoittaa kansallisille kilpailuviranomaisille tällaisista käytännöistä;
- s) noudattaa sopimusvapautta pitkän aikavälin sopimusten osalta edellyttäen, että ne ovat unionin lainsäädännön sekä unionin politiikkojen mukaisia ja edistävät hiilestä irtautumista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Päästöjä aiheuttavan fossiilisen kaasun toimitusta koskevat pitkäaikaiset sopimukset saavat jatkua enintään vuoteen 2049;
- t) seurata aikaa, jonka maakaasun siirto- ja jakeluverkonhaltijat tai vetyverkonhaltijat käyttävät liitännöiden ja korjausten suorittamiseen;
- u) seurata ja arvioida varastojen, putkilinjavarastoinnin ja muiden lisäpalvelujen käyttöoikeuksien edellytyksiä kuten 29 tai 33 artiklassa säädetään. Tähän tehtävään ei kuulu tariffien tarkistaminen, jos maakaasuvaraston käyttöä koskeva järjestelmä määritellään 29 artiklan 3 kohdan mukaisesti;

- y) auttaa muiden asiasta vastaavien viranomaisten kanssa varmistamaan muun muassa liitteessä I säädettyjen kuluttajansuojatoimenpiteiden tehokkuus ja täytäntöönpano;
- w) julkaista vähintään vuosittain suosituksia 6 artiklan noudattamisesta toimitushinnoissa ja toimittaa suositukset tarvittaessa kilpailuviranomaisille;
- x) varmistaa asiakkaiden syrjimätön mahdollisuus saada kulutustietoja, kuluttajatietojen helppotajuisen yhdenmukaistetun muodon tarjoaminen kansallisella tasolla valinnaista käyttöä varten sekä kaikkien asiakkaiden mahdollisuus saada pikaisesti tällaisia 22 ja 23 artiklassa tarkoitettuja tietoja;
- y) seurata siirtoverkonhaltijoiden, jakeluverkonhaltijoiden, vetyverkonhaltijoiden, toimittajien ja asiakkaiden ja muiden markkinaosapuolten asemaa ja vastuita koskevien sääntöjen täytäntöönpanoa [asiakirjassa COM(2021) [...] 804 ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] mukaisesti;

- z) seurata niiden perusteiden asianmukaista soveltamista, joiden mukaisesti määritetään, kuuluuko maakaasuvarasto 29 artiklan 3 kohdan vai 4 kohdan soveltamisalaan; ja
- a a) seurata 77 artiklassa tarkoitettujen suojatoimenpiteiden täytäntöönpanoa;
- b b) edistää tärkeimpiä markkinamenettelyjä koskevien tiedonvaihtomenettelyjen yhteensopivuutta alueetasolla;
- c c) panna täytäntöön **[uudelleenlaaditun kaasuasetuksen]** 52 artiklan mukaisesti hyväksytyt verkkosäännöt ja suuntaviivat kansallisilla toimenpiteillä tai tarvittaessa koordinoituilla alueellisilla tai unionin laajuisilla toimenpiteillä;
- d d) varmistaa avoin ja tehokas prosessi kansallisen verkon kehittämissuunnitelman laatimiseksi 51 ja 52 artiklassa säädettyjen vaatimusten mukaisesti;
- e e) hyväksyä **51 artiklassa, [...] 52 artiklan 6 kohdassa ja 52 artiklan 7 kohdassa tarkoitetut** verkon kehittämissuunnitelmat ja muuttaa niitä;

f f) [...]

g g) [...]

h h) seurata vertailusivustojen saatavuutta, mukaan lukien 12 artiklan kriteerit täyttävät vertailuvälineet;

ii) seurata itse tuotetun uusiutuvan kaasun kulutukseen ja kansalaisten energiayhteisöihin kohdistuvien perusteettomien esteiden ja rajoitusten poistamista.

2. Kun jäsenvaltiossa on niin säädetty, muu viranomainen kuin sääntelyviranomainen voi hoitaa 1 kohdassa säädetty seurantatehtävät. Tällöin tästä seurannasta saadut tiedot on saatettava sääntelyviranomaisen käyttöön niin pian kuin mahdollista.

Sääntelyviranomaisen on riippumattomuutensa säilyttäen ja parempaa sääntelyä koskevien periaatteiden mukaisesti 1 kohdassa säädettyjä tehtäviä suorittaessaan tarvittaessa kuultava maakaasun siirtoverkonhaltijoita ja vetyverkonhaltijoita ja tehtävä tarvittaessa tiivistä yhteistyötä muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten kanssa, sanotun kuitenkin rajoittamatta niiden omia erityisiä toimivaltuuksia.

3. Jos 55 tai 62 artiklan nojalla on nimetty riippumaton järjestelmävastaava tai riippumaton vetyverkonhaltija, sääntelyviranomaisen on sille tämän artiklan 1 kohdassa asetettujen tehtävien lisäksi
- a) seurattava, että siirtoverkon omistaja ja riippumaton järjestelmävastaava ja vetyverkon omistaja ja riippumaton vetyverkonhaltija noudattavat tästä artiklasta johtuvia velvollisuuksiaan, ja määrättävä velvollisuuksien rikkomisesta seuraamuksia 4 kohdan d alakohdan mukaisesti;
 - b) seurattava riippumattoman järjestelmävastaavan ja siirtoverkon omistajan tai vetyverkon omistajan ja riippumattoman vetyverkonhaltijan välisiä suhteita ja välistä tiedonvaihtoa sen varmistamiseksi, että riippumaton järjestelmävastaava tai riippumaton vetyverkonhaltija noudattaa velvollisuuksiaan, ja erityisesti hyväksyttävä sopimukset ja toimittava riitojenratkaisuviranomaisena riippumattoman järjestelmävastaavan ja siirtoverkon omistajan tai vetyverkon omistajan ja riippumattoman vetyverkonhaltijan välillä kaikissa valituksissa, joita kumpi tahansa osapuoli tekee 11 kohdan mukaisesti;

- c) hyväksyttävä ensimmäiseen kymmenvuotiseen verkon kehittämissuunnitelmaan sisältyvä investointisuunnitelma ja hyväksyttävä monivuotiset verkon kehittämissuunnitelmat, jotka riippumaton järjestelmävastaava tai riippumaton vetyverkonhaltija esittää vuosittain, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 55 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetun menettelyn soveltamista;
- d) varmistettava, että riippumattoman järjestelmävastaavan tai riippumattoman vetyverkonhaltijan perimiin verkkoonpääsytariffeihin sisältyy verkon omistajalle tai omistajille maksettava riittävä korvaus verkko-omaisuuden käyttämisestä ja uusista investoinneista siihen, edellyttäen että ne on tehty taloudellisesti ja tehokkaasti;
- e) voitava suorittaa tarkastuksia myös ennalta ilmoittamatta siirtoverkon omistajan ja riippumattoman järjestelmävastaavan tai vetyverkon omistajan ja riippumattoman vetyverkonhaltijan toimitiloissa.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntelyviranomaisille annetaan toimivaltuudet, joiden nojalla ne voivat suorittaa 1, 3 ja 6 kohdassa tarkoitettut tehtävät tehokkaasti ja joutuisasti. Tätä varten sääntelyviranomaisella on oltava vähintään valtuudet
- a) tehdä maakaasu- ja vetyalan yrityksiä sitovia päätöksiä;
 - b) tehdä kaasumarkkinoiden toimintaa koskevia tutkimuksia ja päättää sekä määrätä tarvittavista ja oikeasuhteisista toimenpiteistä tosiasiallisen kilpailun edistämiseksi ja kaasumarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi, minkä lisäksi sääntelyviranomaisella on oltava tarvittaessa oikeus tehdä yhteistyötä kansallisen kilpailuviranomaisen ja rahoitusmarkkinoiden sääntelyviranomaisten tai komission kanssa kilpailulainsäädäntöön liittyvän tutkimuksen tekemisessä;
 - c) vaatia maakaasu- ja vetyalan yrityksiltä kaikkia sen tehtävien toteuttamisen kannalta merkityksellisiä tietoja, mukaan lukien perustelut kolmannen osapuolen pääsyn epäämiselle sekä kaikki tiedot verkon vahvistamisen edellyttämistä toimenpiteistä;

- d) määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia maakaasu- ja vetyalan yrityksille, jotka eivät täytä velvollisuuksiaan, jotka johtuvat tästä direktiivistä tai asiaan liittyvistä oikeudellisesti sitovista sääntelyviranomaisen tai ACERin tekemistä päätöksistä, tai ehdottaa toimivaltaiselle tuomioistuimelle, että tämä määräisi kyseisiä seuraamuksia, mukaan lukien toimivalta määrätä tai ehdottaa määrättäväksi siirtoverkonhaltijalle tai vetyverkonhaltijalle enintään kymmentä prosenttia sen vuotuisesta liikevaihdosta tai vertikaalisesti integroituneelle yritykselle enintään kymmentä prosenttia sen vuotuisesta liikevaihdosta vastaavia seuraamuksia, jos nämä eivät täytä tämän direktiivin mukaisia velvoitteitaan;
- e) tarkoituksenmukaiset valtuudet suorittaa tutkintaa ja ratkaista riitoja 11 ja 12 kohdan nojalla.

5. Siinä jäsenvaltiossa, jossa Kaasu-ENTSO:n, vetyverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston tai EU DSO -elimen toimipaikka sijaitsee, sijaitsevalla sääntelyviranomaisella on oltava toimivalta määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia näille elimille, jos ne eivät täytä velvoitteitaan, jotka johtuvat tästä direktiivistä, [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetusta uudelleenlaaditusta kaasuasetuksista] tai asiaan liittyvistä oikeudellisesti sitovista sääntelyviranomaisen tai ACERin päätöksistä, tai ehdottaa toimivaltaiselle tuomioistuimelle, että tämä määräisi kyseisiä seuraamuksia.

6. Kun riippumaton siirtoverkonhaltija tai integroitu vetyverkonhaltija on nimetty IX luvun 3 jakson mukaisesti, sääntelyviranomaiselle osoitetaan tämän artiklan 1 ja 4 kohdan nojalla annettujen tehtävien ja toimivaltuuksien lisäksi ainakin seuraavat tehtävät ja toimivaltuudet:
- a) määrätä seuraamuksia 4 kohdan d alakohdan mukaisesti vertikaalisesti integroitunutta yritystä suosivista, muita syrjivistä käytännöistä;
 - b) seurata siirtoverkonhaltijan tai integroidun vetyverkonhaltijan ja vertikaalisesti integroituneen yrityksen välistä viestintää sen varmistamiseksi, että siirtoverkonhaltija tai integroitu vetyverkonhaltija täyttää velvoitteensa;
 - c) toimia vertikaalisesti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan tai integroidun vetyverkonhaltijan välisten riitojen ratkaisusta vastaavana viranomaisena 11 kohdan nojalla tehtyjen valitusten osalta;
 - d) seurata vertikaalisesti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan tai integroidun vetyverkonhaltijan välisiä kaupallisia ja rahoituksellisia suhteita mukaan lukien lainoja;

- e) hyväksyä kaikki vertikaalisesti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan tai integroidun vetyverkonhaltijan väliset kaupalliset ja rahoitukselliset sopimukset edellyttäen, että niissä noudatetaan markkinaehtoja;
- f) pyytää vertikaalisesti integroituneelta yritykseltä perustelut, kun ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö on tehnyt sille 64 artiklan 4 kohdan mukaisen ilmoituksen, mukaan lukien erityisesti todisteet siitä, että vertikaalisesti integroitunutta yritystä hyödyttävää syrjintää ei ole harjoitettu;
- g) suorittaa tarkastuksia, myös ennalta ilmoittamatta, vertikaalisesti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan tai integroidun vetyverkonhaltijan tiloissa;
- h) osoittaa siirtoverkonhaltijan tai integroidun vetyverkonhaltijan kaikki tehtävät tai joitakin tiettyjä tehtäviä 64 artiklan mukaisesti nimetyille riippumattomalle järjestelmävastaavalle tai riippumattomalle vetyverkonhaltijalle, jos siirtoverkonhaltija tai integroitu vetyverkonhaltija rikkoo toistuvasti tämän direktiivin mukaisia velvoitteitaan, erityisesti silloin, kun tämä toistuvasti harjoittaa vertikaalisesti integroitunutta yritystä suosivia, muita syrjiviä käytäntöjä.

7. Sääntelyviranomaisilla on oltava velvollisuus vahvistaa tai hyväksyä riittävän ajoissa ennen niiden voimaantuloa ainakin menetelmät, joita käytetään seuraavien seikkojen laskennassa tai niitä koskevien ehtojen ja edellytysten vahvistamisessa:
- a) liittäminen ja pääsy kansallisiin maakaasuverkkoihin, mukaan luettuina siirto- ja jakelutariffit, sekä ehdot, edellytykset ja tariffit, jotka koskevat oikeutta käyttää nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia; näiden tariffien ja menetelmien on mahdollistettava tarvittavien investointien tekeminen verkkoihin ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin niin, että kyseisillä investoinneilla voidaan varmistaa verkkojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten toimivuus;
 - b) liittäminen ja pääsy kansallisiin vetyverkkoihin, mukaan lukien 1 päivästä tammikuuta 2031 vedyn verkkotariffit **soveltuvin osin** sekä ehdot, edellytykset ja tariffit, jotka koskevat pääsyä vetyvarastoihin ja vetyterminaaleihin [...];
 - c) sellaisten tasehallintapalvelujen tarjonta, jotka suoritetaan taloudellisimmalla tavalla ja jotka tarjoavat verkon käyttäjille asianmukaisia kannustimia kaasun syötön ja oton tasapainottamiseksi. Nämä tasehallintapalvelut on tarjottava oikeudenmukaisesti ja syrjimättömästi, ja niiden on perustuttava puolueettomiin kriteereihin;
 - d) kohdennettujen maksujen hyväksyminen ja seuranta [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetun uudelleenlaaditun kaasuasetuksen] 4 artiklan mukaisesti;
 - e) pääsy rajat ylittäviin infrastruktuureihin, mukaan lukien kapasiteetin jakoa ja ylikuormituksen hallintaa koskevat menettelyt.
8. Edellä 7 kohdassa tarkoitetut menetelmät tai ehdot ja edellytykset on julkistettava.

9. Sääntelyviranomaisten on tariffeja tai menetelmiä sekä tasehallintapalveluja määrittäessään tai hyväksyessään varmistettava, että siirto- ja jakeluverkonhaltijoille ja 1 päivästä tammikuuta 203[...]**6 tai 31 artiklan 1 kohdan soveltamispäivästä** vetyverkonhaltijoille annetaan sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä asianmukaisia kannustimia parantaa tehokkuutta, edistää markkinoiden yhdentymistä ja toimitusvarmuutta sekä tukea asiaan liittyviä tutkimustoimia.
10. Sääntelyviranomaisten on seurattava kansallisten siirtoverkkojen ja vetyverkkojen, mukaan lukien rajayhdysputket, ylikuormituksen hallintaa sekä ylikuormituksen hallintaa koskevien sääntöjen soveltamista. Tätä varten siirtoverkonhaltijoiden, vetyverkonhaltijoiden tai markkinoiden ylläpitäjien on toimitettava ylikuormituksen hallintaa ja myös kapasiteetin jakoa koskevat sääntönsä sääntelyviranomaisille. Sääntelyviranomaiset voivat pyytää näiden sääntöjen muuttamista.

Päätökset ja valitukset

1. Sääntelyviranomaisilla on oltava oikeus vaatia, että maakaasun siirtoverkon, varastointilaitosten, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten ja jakeluverkon haltijat sekä vetyvarastojen ja vetyterminaalien haltijat ja [...] vetyverkon**haltijat** tarvittaessa muuttavat tässä artiklassa tarkoitettuja ehtoja ja edellytyksiä, myös tariffeja ja menetelmiä, sen varmistamiseksi, että ne ovat oikeasuhteisia ja että niitä sovelletaan syrjimättömällä tavalla. Tähän tehtävään ei kuulu tariffien tarkistaminen, jos varaston käyttöä koskeva järjestelmä määritellään 29 artiklan 3 kohdan mukaisesti. **Jos vetyvaraston tai vetyverkon käyttöä koskeva järjestelmä perustuu 31 artiklan 4 kohdan, 32 artiklan 1 kohdan tai 33 artiklan 1 kohdan mukaiseen neuvoteltuun kolmannen osapuolen pääsyyn, tähän tehtävään ei sisälly tariffien tarkistaminen.** Jos maakaasun siirto- ja jakelutariffien ja, tapauksen mukaan, vedyn verkkotariffien vahvistaminen viivästyy, sääntelyviranomaisilla on valtuudet määrittää tai hyväksyä alustavat siirto- ja jakelutariffit tai niiden laskentamenetelmät ja vedyn verkkotariffit tai niiden laskentamenetelmät ja päättää asiaankuuluvista korvaustoimenpiteistä, mikäli lopulliset tariffit tai menetelmät eroavat alustavista tariffeista tai menetelmistä.

2. Jos jokin osapuoli haluaa tehdä valituksen maakaasun siirtoverkon, varastointilaitteiston, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten tai jakeluverkon haltijasta tai vetyverkon, -varaston tai -terminaalin haltijasta niiden velvoitteiden suhteen, joita kyseisellä haltijalla on tämän direktiivin mukaisesti, se voi osoittaa valituksensa sääntelyviranomaiselle, joka tekee riitojenratkaisuviranomaisena asiasta päätöksen kahden kuukauden kuluessa valituksen vastaanottamisesta. Tätä määräaikaa voidaan pidentää kahdella kuukaudella, jos sääntelyviranomaiset pyytävät lisätietoja. Tätä pidennettyä määräaikaa voidaan pidentää lisää valituksen tekijän suostumuksella. Sääntelyviranomaisen päätös on sitova, paitsi jos ja siihen asti kun se kumotaan muutoksenhaussa.
3. Kuka tahansa haittaa kärsinyt osapuoli, jolla on oikeus tehdä valitus tämän artiklan mukaisesti tehdystä menetelmiä koskevasta päätöksestä tai, jos sääntelyviranomaisella on velvollisuus neuvotella, ehdotetuista tariffeista tai menetelmistä, voi viimeistään kahden kuukauden kuluessa tai jäsenvaltioiden asettaman lyhyemmän ajanjakson kuluessa päätöksen tai päätösehdotuksen julkaisemisesta esittää valituksen vaatien päätöksen uudelleentarkastelua. Valituksella ei ole lykkäävää vaikutusta.

4. Jäsenvaltioiden on luotava sellaiset asianmukaiset ja tehokkaat menetelmät sääntelyn, valvonnan ja avoimuuden turvaamiseksi, joilla vältetään määräävän aseman väärinkäyttö etenkin kuluttajien etujen vastaisella tavalla sekä kaikenlainen markkinoiden valtauksen tähtäävä toiminta. Näissä menetelmissä on otettava huomioon SEUT-sopimuksen määräykset ja erityisesti sen 102 artikla.
5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vastuussa olevia luonnollisia tai oikeushenkilöitä vastaan toteutetaan asianmukaiset toimenpiteet, muun muassa jäsenvaltioiden kansallisen oikeuden mukaiset hallinnolliset toimet tai rikosoikeudelliset menettelyt, jos tässä direktiivissä säädettyjä luottamuksellisuussääntöjä ei ole noudatettu.
6. Edellä 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut valitukset eivät rajoita unionin oikeuden tai kansallisen oikeuden mukaisen muutoksenhakuoikeuden käyttöä.
7. Sääntelyviranomaisten tekemät päätökset on joka suhteessa perusteltava muutoksenhakumenettelyn mahdollistamiseksi tuomioistuimessa. Päätökset on oltava yleisön saatavilla siten, että kaupallisesti arkaluonteisten asioiden luottamuksellisuus ei vaarannu.
8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisella tasolla on olemassa sopivat järjestelmät, joiden mukaisesti osapuoli, jota sääntelyviranomaisen päätös koskee, voi hakea siihen muutosta elimeltä, joka on riippumaton asianomaisista osapuolista ja hallituksista.

Sääntelyviranomaisten alueellinen yhteistyö rajat ylittävissä kysymyksissä

1. Sääntelyviranomaisten on kuultava toisiaan ja tehtävä tiivistä yhteistyötä keskenään, erityisesti ACERin puitteissa, sekä annettava toisilleen ja ACERille kaikki tiedot, joita ne tarvitsevat tästä direktiivistä johtuvien tehtäviensä suorittamiseksi. Vastaanottavan viranomaisen on vaihdettavien tietojen osalta varmistettava sama luottamuksellisuuden taso kuin tiedot lähettäneeltä viranomaiselta edellytetään.
2. Sääntelyviranomaisten on tehtävä yhteistyötä vähintään alueellisella tasolla
 - a) edistääkseen sellaisten operatiivisten järjestelyjen luomista, joilla voidaan varmistaa verkon optimaalinen hallinta, edistää yhteisiä maakaasu- ja vetypörsejä ja rajat ylittävän kapasiteetin jakamista ja varmistaa riittävän yhteenliittämiskapasiteetin, myös uusien yhteyksien, vähimmäistaso alueella ja alueiden välillä, jotta tehokas kilpailu voi kehittyä ja toimitusvarmuus parantua, syrjimättä eri jäsenvaltioiden toimitusyrityksiä;
 - b) koordinoidakseen siirtoverkonhaltijoita, vetyverkonhaltijoita ja muita markkinatoimijoita koskevien verkkosäntöjen kehittämistä;
 - c) koordinoidakseen ylikuormituksen hallintaa koskevien sääntöjen kehittämistä;
 - d) varmistaakseen, että siirtoverkonhaltijoiden ja vetyverkonhaltijoiden tehtäviä rajat ylittävällä tai alueellisella tasolla hoitavat oikeussubjektit noudattavat säännöksiä.

3. Sääntelyviranomaisilla on oltava oikeus yhteistyöjärjestelyihin toistensa kanssa sääntely-yhteistyön edistämiseksi.
4. Edellä 2 kohdassa tarkoitetut toimet on tarvittaessa suoritettava tiiviissä yhteydenpidossa muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten kanssa ja tämän rajoittamatta niiden toimivaltaa.
5. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 83 artiklan mukaisesti tämän direktiivin täydentämiseksi antamalla suuntaviivoja siitä, missä määrin sääntelyviranomaisten on tehtävä yhteistyötä toistensa ja ACERin kanssa.
6. Sääntelyviranomaiset tai tarvittaessa muut toimivaltaiset viranomaiset voivat kuulla kolmansien maiden, myös energiayhteisön sopimuspuolten, asianomaisia viranomaisia ja tehdä yhteistyötä niiden kanssa kolmansiin maihin menevän ja niistä tulevan kaasu- ja vetyinfrastruktuurin toimintaan liittyen varmistaakseen kyseessä olevan infrastruktuurin osalta, että tätä direktiiviä sovelletaan johdonmukaisesti jäsenvaltion alueella ja aluemerellä.

Verkkosääntöjen ja suuntaviivojen noudattaminen

1. Mikä tahansa sääntelyviranomainen tai komissio voi pyytää ACERilta lausuntoa siitä, onko jokin sääntelyviranomaisen tekemä päätös tässä direktiivissä tai [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetussa uudelleenlaaditussa kaasuasetuksessa] tarkoitettujen verkkosääntöjen ja suuntaviivojen mukainen.
2. ACER antaa lausuntonsa sitä pyytäneelle sääntelyviranomaiselle tai komissiolle sekä kyseisen päätöksen tehneelle sääntelyviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.
3. Jos päätöksen tehnyt sääntelyviranomainen ei noudata ACERin lausuntoa neljän kuukauden kuluessa lausunnon vastaanottamisesta, ACER ilmoittaa asiasta komissiolle.

4. Mikä tahansa sääntelyviranomainen, joka katsoo, ettei jokin toisen sääntelyviranomaisen tekemä rajat ylittävän kaupan kannalta merkityksellinen päätös ole tässä direktiivissä tai [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetussa uudelleenlaaditussa kaasuasetuksessa] tarkoitettujen **verkkosääntöjen ja** suuntaviivojen mukainen, voi ilmoittaa asiasta komissiolle kahden kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä.
5. Jos komissio kahden kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut ilmoituksen ACERiltä 3 kohdan mukaisesti tai joltain sääntelyviranomaiselta 4 kohdan mukaisesti, tai omasta aloitteestaan kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä, katsoo, että sääntelyviranomaisen päätös herättää vakavia epäilyjä siitä, onko se tässä direktiivissä tai [asiakirjassa COM(2021) [...] **804** ehdotetussa uudelleenlaaditussa kaasuasetuksessa] tarkoitettujen verkkosääntöjen ja suuntaviivojen mukainen, komissio voi päättää tutkia asiaa edelleen. Tällöin se pyytää sääntelyviranomaista ja menettelyn osapuolia esittämään huomautuksensa.
6. Jos komissio päättää tutkia asiaa edelleen, se tekee enintään neljän kuukauden kuluessa tällaisen päätöksen tekemisestä lopullisen päätöksen siitä, että se
- a) ei vastusta sääntelyviranomaisen päätöstä; tai
 - b) pyytää asianomaista sääntelyviranomaista peruuttamaan päätöksensä, koska verkkosääntöjä ja suuntaviivoja ei ole noudatettu.

7. Jos komissio ei ole tehnyt päätöstä asian edelleen tutkimisesta 5 kohdassa tarkoitettussa määräajassa tai tehnyt lopullista päätöstä 6 kohdassa tarkoitettussa määräajassa, sen katsotaan olleen vastustamatta sääntelyviranomaisen päätöstä.
8. Sääntelyviranomaisen on noudatettava päätöksensä peruuttamista koskevaa komission päätöstä kahden kuukauden kuluessa ja ilmoitettava tästä komissiolle.
9. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 83 artiklan mukaisesti tämän direktiivin täydentämiseksi [...] vahvistamalla suuntaviivat, joissa kuvataan yksityiskohtaisesti tämän artiklan soveltamiseksi noudatettava menettely.

Tietojen säilyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että kaasuntoimittajat pitävät kansallisten viranomaisten, mukaan lukien sääntelyviranomaisen, kansallisten kilpailuviranomaisten ja komission saatavilla niiden tehtävien suorittamiseksi vähintään viiden vuoden ajan merkitykselliset tiedot kaikista maakaasun ja vedyn toimitussopimuksiin ja maakaasu- ja vetyjohdannaisiin liittyvistä liiketoimista tukkuasiakkaiden ja siirtoverkonhaltijoiden, varastointilaitteistojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltijoiden sekä vetyverkkojen, -varastojen ja -terminaalien haltijoiden kanssa.
2. Tiedoissa on oltava yksityiskohdat kyseessä olevien liiketoimien ominaispiirteistä kuten kestosta ja toimitus- ja selvityssäännöistä, määristä, toteutuspäivistä ja -kellonajoista ja hinnoista sekä tiedot, joiden perusteella kyseinen tukkuasiakas voidaan yksilöidä, sekä määritellyt tiedot kaikista selvittämättä jääneistä maakaasun ja vedyn toimitussopimuksista ja maakaasu- ja vetyjohdannaisista.
3. Sääntelyviranomainen voi päättää asettaa osia näistä tiedoista markkinaosallistujien saataville edellyttäen, ettei yksittäisiä markkinatoimijoita tai yksittäisiä liiketoimia koskevia kaupallisesti arkaluonteisia tietoja julkaista. Tätä kohtaa ei sovelleta direktiivin 2014/65/EU soveltamisalaan kuuluvia rahoitusvälineitä koskeviin tietoihin.

4. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 83 artiklan mukaisesti tämän direktiivin täydentämiseksi [...] vahvistamalla suuntaviivat, joissa määritellään tietojen säilyttämiseen sovellettavat menettelyt ja järjestelyt sekä säilytettävien tietojen muoto ja sisältö.
5. Niiden maakaasu- ja vetyjohdannaisiin liittyvien liiketoimien osalta, joita kaasuntoimittajat toteuttavat tukkuasiakkaiden ja maakaasun siirtoverkonhaltijoiden, varastointilaitteistojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltijoiden sekä vetyverkon, -varastojen ja -terminaalien haltijoiden kanssa, tätä artiklaa sovelletaan vasta sen jälkeen kun komissio on antanut 4 kohdassa tarkoitetut suuntaviivat.
6. Tämän artiklan säännökset eivät aiheuta direktiivin 2014/65/EU soveltamisalaan kuuluville toimijoille lisävelvollisuuksia 1 kohdassa tarkoitettuja viranomaisia kohtaan.
7. Jos 1 kohdassa tarkoitettujen viranomaisten on saatava käyttöönsä tietoja, jotka ovat direktiivin 2014/65/EU soveltamisalaan kuuluvien toimijoiden hallussa, mainitun direktiivin nojalla toimivaltaisten viranomaisten on annettava näille viranomaisille niiden tarvitsemat tiedot.

XI luku

Loppusäännökset

77 artikla

Suojatoimenpiteet

1. Jos energiamarkkinoilla ilmenee äkillinen kriisi ja jos ihmisten, laitteiden tai laitosten turvallisuus tai verkon toiminta vaarantuu, jäsenvaltio voi **toteuttaa kansalliseen hätäsuunnitelmaan sisältyvät toimenpiteet ja julistaa tapauksen mukaan hätätilan** asetuksen (EU) 2017/1938 11 artiklan mukaisesti [...].

78 artikla

Tasapuoliset toimintaedellytykset

1. Toimenpiteiden, joita jäsenvaltiot voivat toteuttaa tämän direktiivin nojalla tasapuolisten toimintaedellytysten takaamiseksi, on oltava SEUT-sopimuksen, erityisesti sen 36 artiklan, ja unionin oikeuden mukaisia.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia, syrjimättömiä ja avoimia. Nämä toimenpiteet saa panna täytäntöön vasta sen jälkeen, kun niistä on ilmoitettu komissiolle ja komissio on hyväksynyt ne.
3. Komissio reagoi 2 kohdassa tarkoitettuun ilmoitukseen kahden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Määräaika alkaa täydellisten tietojen vastaanottamista seuraavasta päivästä. Jos komissio ei ole reagoinut tämän kahden kuukauden määräajan kuluessa, katsotaan, ettei komissio vastusta ilmoitettuja toimenpiteitä.

Kolmansiin maihin ulottuvien maakaasu- ja vetyputkien toimintaa koskevat tekniset sopimukset

Tällä direktiivillä [...]ei vaikuteta siirtoverkonhaltijoiden, vetyverkonhaltijoiden tai muiden talouden toimijoiden vapauteen pitää voimassa tai tehdä teknisiä sopimuksia asioista, jotka koskevat jäsenvaltion ja kolmannen maan välisten putkien toimintaa edellyttäen, että kyseiset sopimukset ovat yhteensopivia unionin oikeuden ja asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten asiaankuuluvien päätösten kanssa. Tällaisista sopimuksista on ilmoitettava asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisille.

Maakaasuverkkoa koskevat poikkeukset

1. Ne jäsenvaltiot, jotka eivät ole suoraan liittyneet minkään muun jäsenvaltion yhteenliitettyyn verkkoon, voivat **poiketa [...] 3, 7, 30 tai 54 artiklasta taikka 27 artiklan 1 kohdasta**. Tällaisen poikkeuksen voimassaolo päättyy, kun ensimmäinen yhdysputki kyseiseen jäsenvaltioon on saatu valmiiksi. **Poikkeuksesta on ilmoitettava komissiolle.**
2. Jäsenvaltiot voivat hakea komissiolta poikkeusta 3, 7, 54 tai 27 artiklan soveltamisesta SEUT-sopimuksen 349 artiklassa tarkoitettuihin syrjäisimpiin alueisiin tai muihin maantieteellisesti eristyneisiin alueisiin. Tällaisen poikkeuksen voimassaolo päättyy, kun on saatu valmiiksi yhteys kyseiseltä alueelta jäsenvaltioon, jolla on yhteenliitetty verkko.
- 2 a. Luxemburg voi poiketa 54 artiklasta. Poikkeuksesta on ilmoitettava komissiolle.**
3. Komissio ilmoittaa jäsenvaltioille [...] **2 [...]** kohdassa tarkoitettuja poikkeuksia koskevista hakemuksista ennen päätöksen tekemistä ottaen huomioon kaupallisesti arkaluonteisten tietojen luottamuksellisuutta koskevat perustellut pyynnöt.

4. Komission **2 kohdan mukaisesti** myöntämät poikkeukset ovat kestoltaan rajoitettuja ja niihin sovelletaan ehtoja, joilla pyritään lisäämään kilpailua sisämarkkinoilla ja sisämarkkinoiden yhdentymistä ja varmistamaan, että poikkeukset eivät haittaa siirtymistä uusiutuvaan energiaan tai asetuksen (EU) 2018/1999 2 artiklan 18 alakohdassa tarkoitetun energiatehokkuus etusijalle -periaatteen soveltamista.
5. Direktiivin 2009/73/EY mukaisten poikkeusten, joiden voimassaololle ei ole asetettu päättymispäivää **tai joiden soveltamisaikaa ei ole määritelty**, voimassaolo päättyy 31 päivänä joulukuuta 2025. Jäsenvaltiot, jotka tämän direktiivin tullessa voimaan edelleen hyötyvät näistä poikkeuksista, voivat **päättää uudesta poikkeuksesta 1 tai 5 a kohdan mukaisesti** tai hakea komissiolta uutta poikkeusta [...] **2 kohdassa** säädetyin edellytyksin.
- 5 a. [...] Jäsenvaltiot, jotka vastaanottavat ensimmäisen pitkäaikaisen maakaasun toimitussopimuksensa ensimmäisen kaupallisen toimituksen tämän direktiivin voimaantulon jälkeen, voivat poiketa [...] 3 artiklan 1–4 kohdasta, 4 artiklan 1 kohdasta, 7 artiklasta, 27 artiklan 1 kohdasta, 30 artiklasta, 35 artiklan 1–5 kohdasta, 39 artiklasta, 40 artiklan 6 kohdasta sekä 42, 54, 55 ja 69 artiklasta. [...] Tällainen poikkeus on ilmoitettava komissiolle.**
6. **Poikkeuksia koskevat [...] ilmoitukset ja [...] päätökset 1, 2, 2 a ja 5 a kohdassa tarkoitettujen** poikkeusten myöntämisestä julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

80 a artikla

Vetyä koskevat poikkeukset

Latvia, Liettua ja Viro voivat poiketa 63 artiklasta 31 päivään joulukuuta 2030.

Poikkeuksesta on ilmoitettava komissiolle.

81 artikla

Kolmansiin maihin meneviä ja niistä tulevia maakaasun siirtoputkia koskevat poikkeukset

1. Sellaisten jäsenvaltion ja kolmannen maan välisten kaasunsiirtoputkien osalta, jotka ovat valmistuneet ennen 23 päivää toukokuuta 2019, se jäsenvaltio, jossa tällaisen siirtoputken ensimmäinen jäsenvaltioiden verkossa sijaitseva liitäntäpiste sijaitsee, voi päättää poiketa 54, 65, 66 ja 27 artiklasta ja 72 artiklan 7 ja 9 kohdasta sekä 73 artiklan 1 kohdasta alueellaan ja aluemerellä sijaitsevista tällaisen kaasunsiirtoputken osista objektiivisista syistä, kuten tehdyn investoinnin takaisinmaksun mahdollistamiseksi tai toimitusvarmuuteen liittyvistä syistä, sillä edellytyksellä, että poikkeus ei haittaa kilpailua maakaasun sisämarkkinoilla tai niiden tehokasta toimintaa eikä toimitusvarmuutta unionissa.

Poikkeuksen on oltava kestoaltaan rajattu enintään 20 vuoteen objektiivisin perustein, se voidaan uusien perustelluista syistä ja siihen voidaan soveltaa ehtoja, jotka edesauttavat ensimmäisessä alakohdassa mainittujen edellytysten täyttämistä.

Tällaisia poikkeuksia ei sovelleta jäsenvaltion ja sellaisen kolmannen maan välisiin siirtoputkiin, jonka edellytetään saattavan tämän direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään ja joka on pannut tämän direktiivin tosiasiallisesti täytäntöön unionin kanssa tehdyn sopimuksen nojalla.

2. Jos asianomainen siirtoputki sijaitsee useamman kuin yhden jäsenvaltion alueella, kyseistä siirtoputkea koskevan poikkeuksen myöntämisestä päättää se jäsenvaltio, jonka alueella ensimmäinen jäsenvaltioiden verkossa sijaitseva liitäntäpiste sijaitsee, kuultuaan kaikkia asianomaisia jäsenvaltioita.

Asianomaisten jäsenvaltioiden pyynnöstä komissio voi päättää toimia tarkkailijana kuulemisessa sen jäsenvaltion, jonka alueella ensimmäinen liitäntäpiste sijaitsee, ja kolmannen maan välillä, kun kyse on tämän direktiivin johdonmukaisesta soveltamisesta sen jäsenvaltion alueella ja aluemerellä, jossa ensimmäinen liitäntäpiste sijaitsee, mukaan lukien poikkeuksien myöntäminen tällaisia siirtoputkia varten.

3. Edellä 1 ja 2 kohdan mukaiset päätökset on tehtävä viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2020. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava tällaisista päätöksistä komissiolle ja julkaistava ne.

Valtuutusmenettely

1. Jäsenvaltion ja kolmannen maan väliset olemassa olevat sopimukset siirtoputken tai tuotantovaiheen putkiston toiminnasta voidaan pitää voimassa, kunnes myöhemmin tehtävä sopimus unionin ja saman kolmannen maan välillä tulee voimaan tai kunnes sovelletaan tämän artiklan 2–15 kohdan mukaista menettelyä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta unionin oikeuden mukaisia velvoitteita sekä toimivallan jakoa unionin ja jäsenvaltioiden välillä.
2. Jos jäsenvaltio aikoo aloittaa neuvottelut kolmannen maan kanssa muuttaakseen tai mukauttaakseen kolmannen maan kanssa tehtyä sopimusta siirtoputken toiminnasta **tai vety-yhdysputken toiminnasta** taikka pidentääkseen tällaisen sopimuksen voimassaoloa taikka uusiakseen tai tehdäkseen tällaisen sopimuksen tämän direktiivin **tai [uudelleenlaaditun kaasuasetuksen]** soveltamisalaan kokonaan tai osittain kuuluvien asioiden osalta, sen on ilmoitettava aikomuksestaan kirjallisesti komissiolle, sanotun kuitenkaan rajoittamatta toimivallan jakoa unionin ja jäsenvaltioiden välillä.

Tällaiseen ilmoitukseen on sisällytettävä asiaankuuluva asiakirja-aineisto, ja siinä on esitettävä neuvotteluissa käsiteltävät määräykset tai määräykset, jotka on tarkoitus neuvotella uudelleen, neuvottelujen tavoitteet ja muut mahdolliset merkitykselliset tiedot, ja se on toimitettava komissiolle vähintään viisi kuukautta ennen neuvottelujen suunniteltua alkamisajankohtaa.

3. Edellä olevan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen antamisen jälkeen komissio antaa asianomaiselle jäsenvaltiolle luvan aloittaa viralliset neuvottelut kolmannen maan kanssa sen osan osalta, joka voi vaikuttaa unionin yhteisiin sääntöihin, jollei se katso, että tällaisten neuvottelujen aloittaminen
- a) on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa muutoin kuin koskien unionin ja jäsenvaltioiden välisen toimivallan jakoon liittyviä yhteensopimattomuuksia;
 - b) on haitallista maakaasun **tai vedyn** sisämarkkinoiden toiminnalle, kilpailulle tai toimitusvarmuudelle jäsenvaltiossa tai unionissa **ottaen huomioon SEUT-sopimuksen 194 artiklan 1 kohdan mukaisen jäsenvaltioiden välisen yhteisvastuun periaatteen**;
 - c) vaarantaa unionin ja kolmannen maan [...] **kansainvälisiä** sopimuksia koskevien vireillä olevien neuvottelujen tavoitteet;
 - d) on syrjivää.
4. Kun komissio tekee 3 kohdan mukaista arviota, sen on otettava huomioon, koskeeko aiottu sopimus siirtoputkea tai tuotantovaiheen putkea, jolla edistetään maakaasutoimitusten ja -toimittajien monipuolistamista uusien maakaasulähteiden avulla.

5. Komissio antaa 90 päivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta päätöksen, jolla jäsenvaltiolle annetaan lupa tai jolla kieltäydytään antamasta jäsenvaltiolle lupaa aloittaa neuvottelut kolmannen maan kanssa tehdyn sopimuksen muuttamiseksi, pidentämiseksi, mukauttamiseksi, uusimiseksi tai tekemiseksi. Jos päätöksen antamiseksi tarvitaan lisätietoja, 90 päivän määräajan laskeminen alkaa tällaisten lisätietojen vastaanottamispäivästä.
6. Siinä tapauksessa, että komissio antaa päätöksen, jolla kieltäydytään antamasta jäsenvaltiolle lupa aloittaa neuvottelut kolmannen maan kanssa tehdyn sopimuksen muuttamiseksi, pidentämiseksi, mukauttamiseksi, uusimiseksi tai tekemiseksi, se ilmoittaa asiasta asianomaiselle jäsenvaltiolle ja esittää perustelut.
7. Päätökset, joilla jäsenvaltiolle annetaan lupa tai jolla kieltäydytään antamasta jäsenvaltiolle lupaa aloittaa neuvottelut kolmannen maan kanssa tehdyn sopimuksen muuttamiseksi, pidentämiseksi, mukauttamiseksi, uusimiseksi tai tekemiseksi annetaan täytäntöönpanopäätöksillä 83 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.
8. Komissio voi antaa ohjeita ja voi pyytää erityisten lausekkeiden sisällyttämistä suunniteltuun sopimukseen, jotta voidaan varmistaa yhteensopivuus unionin oikeuden kanssa Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen (EU) 2017/684²⁹ mukaisesti.

²⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2017/684, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2017, energia-alalla tehtyjä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä hallitustenvälisiä sopimuksia ja ei-sitovia välineitä koskevan tietojenvaihtomekanismin perustamisesta sekä päätöksen N:o 994/2012/EU kumoamisesta (EUVL L 99, 12.4.2017, s. 1).

9. Komissiolle on ilmoitettava sopimuksen muuttamista tai mukauttamista taikka sopimuksen voimassaolon pidentämistä taikka sopimuksen uusimista tai tekemistä koskevien neuvottelujen edistymisestä ja tuloksista eri vaiheissa, ja se voi pyytää saada osallistua tällaisiin jäsenvaltion ja kolmannen maan välisiin neuvotteluihin päätöksen (EU) 2017/684 mukaisesti.
10. Komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle 5 kohdan nojalla annetuista päätöksistä.
11. Ennen sopimuksen allekirjoittamista kolmannen maan kanssa asianomaisen jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle neuvottelutulos ja toimitettava sille neuvotellun sopimuksen teksti.
12. Edellä olevan 11 kohdan mukaisen ilmoituksen saatuaan komissio arvioi neuvotellun sopimuksen 3 kohdan nojalla. Jos komissio toteaa, että neuvottelujen tuloksena on sopimus, joka noudattaa 3 kohtaa, se antaa jäsenvaltiolle luvan sopimuksen allekirjoittamiseen ja tekemiseen.

13. Komissio antaa päätöksen, jolla jäsenvaltiolle annetaan lupa allekirjoittaa ja tehdä sopimus kolmannen maan kanssa, tai jolla kieltäydytään antamasta jäsenvaltiolle lupaa allekirjoittaa ja tehdä sopimus kolmannen maan kanssa, 90 päivän kuluessa 11 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta. Jos päätöksen antamiseksi tarvitaan lisätietoja, 90 päivän määräajan laskeminen alkaa tällaisten lisätietojen vastaanottamispäivästä.
14. Jos komissio tekee 13 kohdan nojalla päätöksen, jolla jäsenvaltiolle annetaan lupa allekirjoittaa ja tehdä sopimus kolmannen maan kanssa, jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle sopimuksen tekemisestä ja voimaantulosta sekä kyseisen sopimuksen asemaa koskevista mahdollisista myöhemmistä muutoksista.
15. Siinä tapauksessa, että komissio antaa 13 kohdan nojalla päätöksen, jolla kieltäydytään antamasta jäsenvaltiolle lupaa allekirjoittaa ja tehdä sopimus kolmannen maan kanssa, se ilmoittaa asiasta asianomaiselle jäsenvaltiolle ja esittää perustelut.

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artikkelissa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle [tämän direktiivin voimaantulopäivästä] määräämättömäksi ajaksi 8, 56, 66, 74, 75 ja 76 artikkelissa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 8, 56, 66, 74, 75 ja 76 artikkelissa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevien 8, 56, 66, 74, 75 ja 76 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

84 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.
3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

Uudelleentarkastelu ja kertomukset

1. Komissio tarkastelee tätä direktiiviä uudelleen viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2030 ja antaa tätä varten Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, **johon voidaan tarvittaessa liittää asianmukaisia lainsäädäntöehdotuksia**. Uudelleentarkastelussa tarkastellaan erityisesti
 - i. 8 artiklan ja siihen liittyvien 2 artiklan määritelmien soveltamista sen arvioimiseksi, olisiko laitosten, jotka aloittavat toimintansa 1 päivästä tammikuuta 2031 alkaen, osoitettava suurempia kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä, jotka saadaan aikaan käyttämällä vähähiilisiä polttoaineita ja vähähiilistä vetyä, jotta laitokset saisivat mainitun artiklan mukaisen sertifiointin;
 - ii. yhdenmukaisen sääntelykehyksen soveltamista vetyverkonhaltijoihin erottelematta toisistaan vedyn siirron [...] ja vedyn jakelun toimintoja, mukaan lukien 62 artiklassa säädettyjen vaatimusten soveltamisen vaikutus kaikkiin vetyverkkoihin.
2. Komissio arvioi [...] 31 päivään joulukuuta 2031 mennessä maakaasun riippumattomia siirtoverkonhaltijoita koskevien sääntöjen täytäntöönpanoa nimettyjen integroitujen vetyverkonhaltijoiden osalta ottaen huomioon vetymarkkinoiden toiminnan, kilpailun, likviditeetin ja vetyinfrastruktuurin kehittämisen ja toimittaa kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Kertomuksessa on esitettävä komission arvioinnin tulokset. Komissio ehdottaa tarvittaessa tässä kohdassa tarkoitettujen säännösten uudelleentarkastelua.

Direktiivin 2012/27/EU muuttaminen

Muutetaan direktiivi 2012/27/EU seuraavasti:

- 1) Kumotaan 9, 10 ja 11 artikla.
- 2) Kumotaan liite VII.

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava **2–5 artiklan, 7–[...]27 artiklan, [...]29 artiklan, 31–34 artiklan, 35 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 3, 4, 7, 8 ja 9 kohdan, 37 ja 38 artiklan, 40 artiklan 1, 2, 7, 8 ja 9 kohdan, 41 artiklan, 42 artiklan 2 kohdan, 46–53 artiklan, 56 artiklan, 58 artiklan 11 kohdan, 62–69 artiklan, 70 artiklan 5 ja 6 kohdan, 71–73 artiklan, 75 artiklan 1, 5, 6 ja 9 kohdan, 76 ja 77 artiklan, liitteen I ja liitteen II noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan [...] kahden vuoden kuluttua tämän direktiivin voimaantulosta]. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.**

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset ja maininta tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

88 artikla

Kumoaminen

Kumotaan direktiivi 2009/73/EY, sellaisena kuin se on muutettuna liitteessä III olevassa A osassa luetelluilla säädöksillä, [1 päivästä tammikuuta 2023], sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäsenvaltioiden velvoitteita noudattaa määräaikoja liitteessä III olevassa B osassa mainittujen direktiivien saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä ja niiden soveltamiseksi.

Viittauksia kumottuihin direktiiveihin pidetään viittauksina tähän direktiiviin liitteessä IV olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

89 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

90 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE I**KAASUJEN LASKUTUSTA JA LASKUTUSTIETOJA KOSKEVAT
VÄHIMMÄISVAATIMUKSET****1. KAASULASKUN JA LASKUTUSTIETOJEN VÄHIMMÄISTIEDOT**

1.1. Loppuasiakkaille on laskuissa annettava selkeästi seuraavat avaintiedot siten, että ne erottuvat selvästi laskun muista osista:

- (a) maksettava hinta ja, mikäli mahdollista, hinta eriteltynä samoin kuin selkeä maininta siitä, että kaikki energialähteet voivat myös hyötyä kannustimista, joita ei rahoiteta hintaerittelyssä mainituilla veroluonteisilla maksuilla;
- (b) maksun eräpäivä.

- 1.2. Loppuasiakkaille on laskuissa ja laskutustiedoissa annettava selkeästi seuraavat avaintiedot siten, että ne erottuvat selvästi laskun ja laskutustietojen muista osista:
- (a) kaasun kulutus laskutuskaudella;
 - (b) toimittajan nimi ja yhteystiedot, mukaan lukien puhelinpalvelunumero ja sähköpostiosoite;
 - (c) tariffin nimi;
 - (d) tapauksen mukaan sopimuksen päättymispäivä;
 - (e) toimittajan vaihtamiseen liittyviä mahdollisuuksia ja hyötyjä koskevat tiedot;
 - (f) loppuasiakkaan vaihtokoodi tai loppuasiakkaan käyttöpaikkatunnus;
 - (g) tiedot loppuasiakkaiden oikeuksista tuomioistuinten ulkopuolisen riitojenratkaisun osalta, mukaan lukien [...] **24** artiklan mukaisen riitojenratkaisuelimen yhteystiedot;
 - (h) [...] **23** artiklassa tarkoitettu keskitetty palvelupiste;
 - (i) ainoastaan maakaasun osalta linkki [...] **12** artiklassa tarkoitettuihin vertailuvälineisiin tai maininta siitä, missä niitä on saatavilla.

1.3. Jos laskut perustuvat tosiasialliseen kulutukseen tai operaattorin suorittamaan etäluentaan, laskuissa ja kausittaisissa tasauslaskuissa, niiden mukana tai niihin merkittyinä on asetettava loppuasiakkaiden saataville seuraavat tiedot:

- (a) loppuasiakkaan kyseisen ajan ja loppuasiakkaan edeltävän vuoden saman ajanjakson kaasunkulutuksen vertailu graafisessa muodossa;
- (b) sellaisten kuluttajajärjestöjen, energiatoimistojen tai vastaavien elinten yhteystiedot, mukaan lukien verkkosivustojen osoitteet, joilta voi saada tietoa saatavilla olevista energiaa käyttävien laitteiden energiatehokkuutta parantavista toimenpiteistä;
- (c) vertailu saman käyttäjäluokan keskimääräisen vakioidun tai vertailukohtana pidettävän loppuasiakkaan kanssa.

2. LASKUTUSTIHEYS JA LASKUTUSTIETOJEN ANTAMISTIHEYS:

- (a) laskutus on toteutettava tosiasiallisen kulutuksen perusteella vähintään kerran vuodessa;
- (b) jos loppuasiakkaalla ei ole mittaria, joka on operaattorin etäluettavissa, tai kun loppuasiakas on aktiivisin toimin valinnut etäluennan estämisen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, loppuasiakkaan saataville on asetettava tosiasialliseen kulutukseen perustuvat täsmälliset laskutustiedot vähintään joka kuudes kuukausi tai joka kolmas kuukausi loppuasiakkaan pyynnöstä tai kun loppuasiakas on valinnut sähköisen laskutuksen;

- (c) jos loppuasiakkaalla ei ole mittaria, joka on operaattorin etäluettavissa, tai kun loppuasiakas on aktiivisin toimin valinnut etäluennan estämisen kansallisen lainsäädännön säännösten mukaisesti, a ja b alakohdan mukaiset velvoitteet voidaan täyttää järjestelmällä, jossa loppuasiakas lukee säännöllisesti mittarinsa itse ja ilmoittaa mittarilukemansa operaattorille; lasku tai laskutustiedot saavat perustua arvioituun kulutukseen tai kiinteään määrään ainoastaan silloin, kun loppuasiakas ei ole ilmoittanut mittarilukemaa tietyltä laskutuskaudelta;
- (d) jos loppuasiakkaalla on mittari, joka on operaattorin etäluettavissa, tosiasialliseen kulutukseen perustuvat täsmälliset laskutustiedot on annettava vähintään kerran kuukaudessa; tällaiset tiedot voidaan myös asettaa saataville internetin kautta ja ne on päivitettävä niin usein kuin käytettävät mittauslaitteet ja järjestelmät sen mahdollistavat.

3. LOPPUASIAKKAAN HINNAN erittely

Asiakashinta koostuu seuraavista kolmesta komponentista: energia- ja toimituskomponentti, verkkokomponentti (siirto, jakelu, kuljetus) sekä komponentti, joka käsittää verot, veronluonteiset maksut ja muut maksut.

Jos loppuasiakashinta eritellään laskuissa, on käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/1952 vahvistettuja tämän erittelyn kolmen komponentin yhteisiä määritelmiä kaikkialla unionissa.

4. Aiempaa kulutusta koskevien täydentävien tietojen saatavuus

Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että jos aiemmasta kulutuksesta on saatavilla täydentäviä tietoja, tällaiset tiedot asetetaan loppuasiakkaan pyynnöstä loppuasiakkaan nimeämän toimittajan tai palveluntarjoajan saataville.

Loppuasiakkaan, jolle on asennettu operaattorin etäluettavissa oleva mittari, on voitava saada helposti aiemmasta kulutuksesta täydentäviä tietoja, jotka mahdollistavat itse tehtävät yksityiskohtaiset tarkistukset.

Aiempaa kulutusta koskevien täydentävien tietojen on sisällettävä

- (a) kumulatiiviset tiedot vähintään kolmen edeltävän vuoden ajalta tai [...] **kaasuntoimitussopimuksen** alkamisesta lähtien, jos siitä on kulunut tätä lyhyempi aika. Tietojen on vastattava aikavälejä, joiden osalta usein annettavat laskutustiedot on tuotettu; ja
- (b) yksityiskohtaiset tiedot käyttöajan mukaan kultakin päivältä, viikolta, kuukaudelta ja vuodelta; näiden tietojen on oltava ilman aiheetonta viivästystä loppuasiakkaiden saatavilla internetin tai mittariliittymän välityksellä ja katettava vähintään 24 edeltävän kuukauden mittainen ajanjakso tai ajanjakso [...] **kaasuntoimitussopimuksen** alkamisesta lähtien, jos siitä on lyhyempi aika.

5. Energialähteiden ilmoittaminen

Toimittajien on eriteltävä laskuissa uusiutuvan ja erikseen vähähiilisen kaasun osuus loppuasiakkaan kaasuntoimitussopimuksen mukaisesti ostamasta kaasusta (tiedot ilmoitetaan tuotetasolla). Jos kyseessä on seos, toimittajan on annettava samat tiedot erikseen eri kaasuluokista, mukaan lukien uusiutuva tai vähähiilinen kaasu.

Laskuissa ja laskutustiedoissa, niiden mukana tai niihin merkittyinä on asetettava loppuasiakkaiden saataville seuraavat tiedot:

- (a) uusiutuvan ja vähähiilisen kaasun osuus toimittajan kaasuvalikoimassa edellisen vuoden aikana ymmärrettävällä ja selkeästi verrattavalla tavalla (kansallisella tasolla eli jäsenvaltiossa, jossa kaasuntoimitussopimus on tehty, sekä toimittajan tasolla, jos toimittaja toimii useissa jäsenvaltioissa);
- (b) tietoja toimittajan edellisen vuoden aikana toimittamasta kaasusta johtuvista ympäristövaikutuksista, ainakin hiilidioksidipäästöistä.

Kaasupörssistä hankitun tai unionin ulkopuolella sijaitsevasta yrityksestä tuodun kaasun osalta voidaan toisen alakohdan a alakohdan osalta käyttää kaasupörssin tai kyseisen yrityksen ilmoittamia edellisen vuoden yhteenlaskettuja lukuja.

Loppuasiakkaiden ostaman uusiutuvan kaasun osuus on ilmoitettava käyttämällä **direktiiviin (EU) 2018/2001 perustuvia** alkuperätakuita. **Kun asiakkaat kuluttavat vety- tai maakaasuverkosta peräisin olevaa kaasua, on varmistettava, että peruutetut alkuperätakuut vastaavat asiaankuuluvia verkon ominaisuuksia.**

Sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen kansallisen viranomaisen on toteutettava tarvittavat toimet sen varmistamiseksi, että toimittajien loppuasiakkailleen tämän kohdan mukaisesti antamat tiedot ovat luotettavia ja että ne annetaan kansallisella tasolla selkeästi verrattavalla tavalla.

LIITE II**MAAKAASUN JA VEDYN ÄLYKKÄÄT MITTAUSJÄRJESTELMÄT**

[...]1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden alueilla otetaan käyttöön [...] älykkäitä mittausjärjestelmiä, joiden edellytyksenä voi olla markkinoille ja yksittäisille kuluttajille aiheutuvien pitkän aikavälin kustannusten ja hyötyjen taloudellinen arviointi tai sen arviointi, mikä älykäs mittaustapa on taloudellisesti järkevä ja kustannustehokas ja missä määrääjassa jakelu voidaan toteuttaa.

2. Arvioinnissa on otettava huomioon komission suosituksessa 2012/148/EU³⁰ määritellyt kustannus-hyötyanalyysin menetelmät ja älykkäiden mittausjärjestelmien vähimmäistoiminnot siltä osin kuin niitä voidaan soveltaa maakaasuun **ja vetyyn** sekä parhaat käytettävissä olevat tekniikat kyberturvallisuuden ja tietosuojan mahdollisimman korkean tason turvaamiseksi.

Arvioinnissa on myös otettava asianmukaisesti huomioon mahdolliset synergiat jo käyttöön otetun älykkään sähkömittausinfrastruktuurin kanssa tai mahdollisuudet kohdistaa käyttöönotto valikoivasti tapauksiin, joissa nettohyötyjä voidaan saada nopeasti, jotta kustannukset voidaan pitää kurissa.

³⁰ Komission suositus 2012/148/EU, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2012, älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönoton valmistelusta (EUVL L 73, 13.3.2012, s. 9).

3. Arvioinnin nojalla jäsenvaltioiden on laadittava [...] älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönotolle kymmenen vuoden jaksolle ulottuva aikataulutavoite. Kun älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönotosta esitetään myönteinen arviointi, vähintään 80 prosentilla loppuasiakkaista on oltava käytössään älymittareita viimeistään seitsemän vuoden kuluttua myönteisestä arvioinnista.

LIITE III

A osa

Kumottu direktiivi ja luettelo sen muutoksista (90 artiklassa tarkoitettu/tarkoitettut)

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94)	
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1999 (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1)	Ainoastaan 51 artikla
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/692 (EUVL L 117, 3.5.2019, s. 1)	

B osa

Määräajat saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä ja soveltamispäivä

(90 artiklassa tarkoitettu/tarkoitettut)

Direktiivi	Määräpäivä saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä	Soveltamispäivä
Direktiivi 2009/73/EY	3. maaliskuuta 2011	3. maaliskuuta 2011, lukuun ottamatta 11 artiklaa
Direktiivi (EU) 2019/692	24. helmikuuta 2020	3. maaliskuuta 2013, 11 artiklan osalta

LIITE IV

VASTAAVUUSTAULUKKO

Direktiivi 2009/73/EY	Tämä direktiivi
1 artiklan 1 kohta	1 artiklan 1 kohta
1 artiklan 2 kohta	–
–	1 artiklan 2, 3 ja 4 kohta
2 artiklan johdantokappale	2 artiklan johdantokappale
–	2 artiklan 1–13 alakohta
2 artiklan 1 alakohta	2 artiklan 14 alakohta
2 artiklan 2 alakohta	2 artiklan 15 alakohta
2 artiklan 3 alakohta	2 artiklan 16 alakohta
2 artiklan 4 alakohta	2 artiklan 17 alakohta
2 artiklan 5 alakohta	2 artiklan 18 alakohta
2 artiklan 6 alakohta	2 artiklan 19 alakohta
–	2 artiklan 20–22 alakohta
2 artiklan 7 alakohta	2 artiklan 23 alakohta
2 artiklan 8 alakohta	2 artiklan 24 alakohta
2 artiklan 9 alakohta	2 artiklan 25 alakohta
2 artiklan 10 alakohta	2 artiklan 26 alakohta
2 artiklan 11 alakohta	2 artiklan 27 alakohta
2 artiklan 12 alakohta	2 artiklan 28 alakohta
2 artiklan 13 alakohta	2 artiklan 29 alakohta

2 artiklan 14 alakohta	2 artiklan 30 alakohta
2 artiklan 15 alakohta	2 artiklan 31 alakohta
2 artiklan 16 alakohta	2 artiklan 32 alakohta
2 artiklan 17 alakohta	2 artiklan 33 alakohta
–	2 artiklan 34 alakohta
2 artiklan 18 alakohta	2 artiklan 35 alakohta
2 artiklan 19 alakohta	2 artiklan 36 alakohta
2 artiklan 20 alakohta	2 artiklan 37 alakohta
2 artiklan 21 alakohta	2 artiklan 38 alakohta
2 artiklan 22 alakohta	2 artiklan 39 alakohta
2 artiklan 23 alakohta	2 artiklan 40 alakohta
2 artiklan 24 alakohta	2 artiklan 41 alakohta
2 artiklan 25 alakohta	2 artiklan 42 alakohta
2 artiklan 26 alakohta	2 artiklan 43 alakohta
2 artiklan 27 alakohta	2 artiklan 44 alakohta
2 artiklan 28 alakohta	2 artiklan 45 alakohta
–	2 artiklan 46–47 alakohta
2 artiklan 32 alakohta	2 artiklan 48 alakohta
2 artiklan 34 alakohta	2 artiklan 49 alakohta
2 artiklan 35 alakohta	2 artiklan 50 alakohta
2 artiklan 36 alakohta	2 artiklan 51 alakohta

–	2 artiklan 52–71 alakohta
37 artikla	3 artikla
–	4 artikla
3 artikla	5 artiklan 1 ja 2 kohta
–	5 artiklan 3 ja 4 kohta
5 artiklan 11 kohta	5 artiklan 5 kohta
7 artikla	6 artikla
4 artiklan 1 kohta	7 artiklan 1 kohta
–	7 artiklan 2 kohta
4 artiklan 2 kohta	7 artiklan 3 kohta
–	7 artiklan 4 kohta
–	7 artiklan 5–9 kohta
4 artiklan 3 kohta	7 artiklan 10 kohta
4 artiklan 4 kohta	7 artiklan 11 kohta
–	8 artikla
8 artikla	9 artikla
–	10 artikla
–	11 artikla
–	12 artikla
–	13 artikla
–	14 artikla

–	15 artikla
–	16 artikla
–	17 artikla
–	18 artikla
–	19 artikla
–	20 artikla
–	21 artikla
–	22 artikla
–	23 artikla
–	24 artikla
–	25 artikla
–	26 artikla
32 artikla	27 artikla
–	27 artiklan 3 kohta
34 artikla	28 artikla
33 artikla	29 artikla
38 artikla	30 artikla
–	31 artikla
–	32 artikla
–	33 artikla
35 artikla	34 artikla

–	34 artiklan 3 kohta
13 artiklan 1–2 kohta	35 artiklan 1–2 kohta
–	35 artiklan 3–4 kohta
13 artiklan 3 kohta	35 artiklan 5 kohta
–	35 artiklan 7–9 kohta
13 artiklan 5 kohta	35 artiklan 10 kohta
16 artikla	36 artikla
–	37 artikla
23 artikla	38 artikla
24 artikla	39 artikla
25 artiklan 1 kohta	40 artiklan 1 kohta
–	40 artiklan 2 kohta
25 artiklan 2 kohta	40 artiklan 3 kohta
25 artiklan 3 kohta	40 artiklan 4 kohta
25 artiklan 4 kohta	40 artiklan 5 kohta
25 artiklan 5 kohta	40 artiklan 6 kohta
–	40 artiklan 7–9 kohta
–	41 artikla
26 artikla	42 artikla
27 artikla	43 artikla
28 artiklan 1–4 kohta	44 artiklan 1–4 kohta

–	44 artiklan 5 kohta
29 artikla	45 artikla
–	46 artikla
–	47 artikla
–	48 artikla
–	49 artikla
–	50 artikla
22 artikla	51 artikla
–	52 artikla
–	53 artikla
9 artikla	54 artikla
14 artikla	55 artikla
15 artikla	56 artikla
17 artikla	57 artikla
18 artiklan 1–10 kohta	58 artiklan 1–10 kohta
–	58 artiklan 11 kohta
19 artikla	59 artikla
20 artikla	60 artikla
21 artikla	61 artikla
–	62 artikla
–	63 artikla

–	64 artikla
10 artikla	65 artikla
11 artikla	66 artikla
12 artikla	67 artikla
30 artikla	68 artikla
31 artikla	69 artikla
39 artikla	70 artiklan 1–5 kohta
–	70 artiklan 6 kohta
40 artikla	71 artikla
41 artikla	72 artikla
–	72 artiklan 5 kohta
41 artiklan 5–9 kohta	72 artiklan 6–10 kohta
41 artiklan 10–17 kohta	73 artiklan 1–8 kohta
42 artiklan 1–4 kohta	74 artiklan 1–4 kohta
–	74 artiklan 5 kohta
42 artiklan 6 kohta	74 artiklan 6 kohta
43 artikla	75 artikla
44 artikla	76 artikla
46 artikla	77 artikla
47 artikla	78 artikla
48 a artikla	79 artikla

–	80 artikla
49 a artikla	81 artikla
49 b artikla	82 artikla
–	83 artikla
–	84 artikla
–	85 artikla
–	86 artikla
54 artikla	87 artikla
53 artikla	88 artikla
55 artikla	89 artikla
56 artikla	90 artikla
Liite I	Liite I
–	Liite II
–	Liite III
Liite II	Liite IV